



*Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave
Ministry of Local Government Administration*

Versioni i ndryshuar dhe plotësuar 2017



Sistemi për menaxhimin
e performancës së komunave

MATJE

PËR T'U PËRMIRËSUAR

Prishtinë, Dhjetor 2017

Dokumenti u hartua nga:

Isuf zeneli, autor dhe redaktor i përgjithshëm i dokumentit

Xhevat Tafaj dhe Ruzhdi Halili, autor të fushës së shërbimeve publike administrative dhe transparencës

Ertan Monuglu, autor i fushës së mirëqenies sociale dhe të drejtat e njeriut

Visar Zeka, autor i fushës së kulturës, rinisë dhe sportit

Isuf Zeneli dhe Berat Abdiu, autor të fushave: menaxhimi i fatkeqësive, planifikimi hapësinor, hapësirat publike, infrastruktura rrugore, transporti publik dhe parkingjet publike

Haxhi Krasniqi dhe Fatmir Bytyqi, autor të fushave: ujë i pijshëm, kanalizimi, menaxhimi i mbeturinave dhe mbrojtja e mjedisit

Konsultant profesional: Clive Grace, ekspert ndërkombëtar

Dokumenti u hartua nën mbikëqyrjen e Avni Sahitit, Drejtor i Departamentit të Performancës dhe Transparencës Komunale

Versioni i plotësuar në Dhjetor të vitit 2017 nga Berat Abdiu

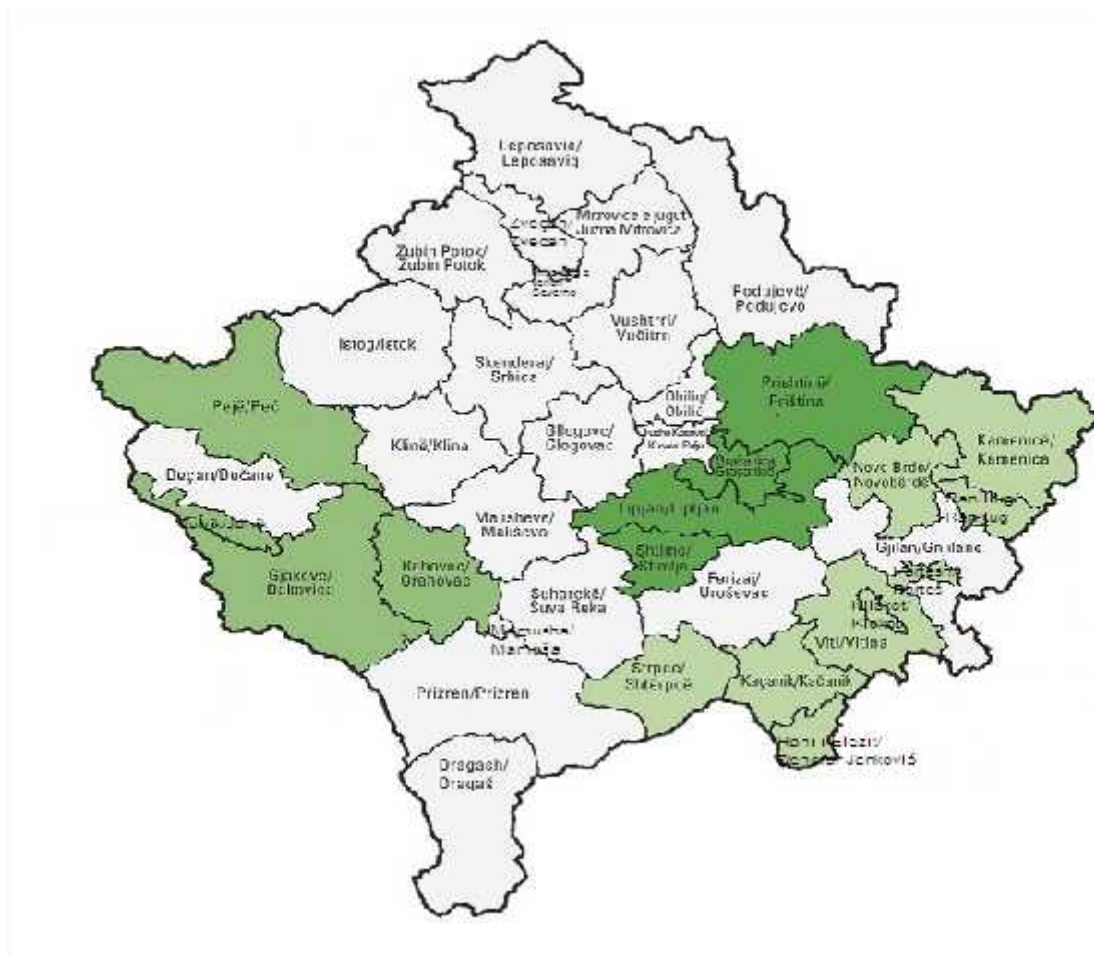
Copyright 2017.

Të gjitha të drejtat janë të rezervuara. Asnjë pjesë e dokumentit nuk mund të kopjohet, shumëzohet dhe të përdoret, në cilën do formë (elektronike dhe fizike) apo të përshkruhet pa lejen me shkrim të autorit - MAPL.



Ministry of Local Government Administration

Divizioni për Performancë Komunale



2017

SHKURTESAT

MAPL	Ministria e Administrimit të Pushtet Lokal
DPTK	Departamenti për Performancë dhe Transparencë të Komunave
DPK	Divizioni për Performancë të Komunave
AKK	Asociacioni i Komunave të Kosovës
SMPSHK	Sistemi për Menaxhimin e Performancës së Shërbimeve Komunale
ZAP	Zyra e Auditorit të Përgjithshëm
SMPK	Sistemi për Menaxhimin e Performancës së Komunave
USAID	United States Agency for International Development
DEMI	Iniciativa për Komuna demokratike dhe Efektive
DEMOS	Decentralisation and Municipal Support
OKB	Organizata e Kombeve të Bashkuara
UNDP	United Nations Development Programme
SHKSH	Shërbimi Kombëtar i Shëndetësisë
OECD	Organizata për Bashkërendim Ekonomik dhe Zhvillim
KK	Komiteti Këshillues
GPPE	Grupi Punues i Përbashkët i Ekspertëve
GPSE	Grupet Punuese Specifike të Ekspertëve
NQ	Njësisë Qendrore
NL	Njësisë Lokale
LVL	Ligji për Vetëqeverisje Lokale
QSHQK	Qendra për Shërbim të Qytetarëve në Komunë
CMS	Content Management System
MPMS	Ministrinë e Punës dhe Mirëqenies Sociale
QPS	Qendra për punë sociale
MPMS	Ministria e Punës dhe e Mirëqenies Sociale
ASK	Agjencia e Statistikave të Kosovës
AME	Agjencia për Menaxhimin e Emergjencave
ZHHK	Zhvillimi Hapësinor Komunal
PZHK	Plani Zhvillimor Komunal
HZK	Harta Zonale e Komunës
PRRH	Planet Rregulluese të Hollësishme
PZHK	Plani Zhvillimor Komunal
PRRK	Plani Rregullues Komunal
UA	Udhëzimi administrativ
MMPH	Ministria e Mjedisit dhe e Planifikimit Hapësinor
ISHP	Instituti i Shëndetit Publik
BB	Banka Botrore
PKVM	Plani i Kosovës për Veprim Mjedisor
PVLM	Plani për Veprim Lokal Mjedisor
PM	Programi mjedisor
NJOK	Njësia organizative komunale
KKP	Koordinatori komunal i performancës
SHUKOS	Shoqata e Ujrave të Kosovës
PAMKOS	Shoqata për Pastrim dhe Ambient të Kosovës

Përmbajtja

Përmbajtja	5
PËRMBLEDHJA EKZEKUTIVE 1	11
HYRJE 2	14
KONTEKSTI I ZHVILLIMIT TË SMPK 3	16
3.1. Historiku i zhvillimit të SMPK në Kosovë	16
3.2. Problemet e funksionimit të SMPSHK	17
3.3. Konteksti i zhvillimit historik të SMPK në botë	18
3.4. Konteksti aktual i matjes së performancës	19
METODOLOGJIA E RISHIKIMIT TË SMPK 4	22
KONCEPTE THEMELORE 5	23
5.1. Matja e Performancës	23
5.2. Qëllimi i SMPK	24
5.3. Objektivat e SMPK	27
5.4. Parimet themelore të SMP	27
5.5. Barazia në informata	28
NDËRTIMI I SISTEMIT TË PERFORMANCËS 6	29
6.1. Ndërtimi i përgjithshëm	29
6.2. Ndërtimi specifik i SMPK	29
6.3. Programi elektronik	30
FUSHA 1 SHËRBBIMET PUBLIKE ADMINISTRATIVE	32
Rezultati 1.1 Ofrimi i shërbime administrative sipas kërkesave të qytetarëve	33
Treguesi 1.1.1 % e lëndëve të shqyrtuara gjatë vitit	33
Treguesi 1.1.2 % e lëndëve të shqyrtuara brenda afateve ligjore	34
Treguesi 1.1.3 Koha mesatare e shqyrtimit të lëndëve gjatë vitit	35
FUSHA 2 TRANSPARENCA KOMUNALE	38
Rezultati 2.1 Sigurimi i pjesëmarrjes së qytetarëve në procesin e vendim-marrjes në komunë	38
Treguesi 2.1.1. % e mbledhjeve të kuvendit dhe komisioneve komunale të bëra publike për qytetarët	39
Treguesi 2.1.2. % e akteve të miratuara në kuvendin komunal për të cilat është konsultuar publiku	40

Treguesi 2.1.3. Konsultimi i publikut për miratimin e kornizës afatmesme dhe buxhetit komunal	41
Treguesi 2.1.4. % e njoftimeve të publikuara për mbajtjen e 2 takimeve publike	42
Rezultati 2.2 Sigurimi i qasjes së qytetarëve në dokumente publike	44
Treguesi 2.2.1 % e publikimit të akteve të miratuara në kuvendin komunal në faqën zyrtare të komunës	44
Treguesi 2.2.2 % e publikimit të akteve me karakter të përgjithshëm, të miratuara nga kryetari i komunës në faqen zyrtare të komunës	45
Treguesi 2.2.3 % e publikimit të dokumenteve për planifikim dhe shpenzim të buxhetit	46
Treguesi 2.2.4 % e publikimit të dokumenteve të prokurimit publik të komunës	47
Treguesi 2.2.5 % e realizimit të kërkesave të qytetarëve për qasje në dokumente publike	48
Treguesi 2.2.6 % e përmbushjes së kriterëve të faqes zyrtare elektronike të komunës	49
Rezultati 2.3 Sigurimi i llogaridhënies dhe respektimi i afateve ligjore në proceset e Kuvendit Komunal	51
Treguesi 2.3.1 % e miratimi me kohë i propozim buxhetit vjetor komunal nga Kuvendi Komunal	51
Treguesi 2.3.2 % e diskutimeve për raportin e buxhetit nga Kuvendi Komunal për vitin paraprak	53
Treguesi 2.3.3 % e diskutimit të raportit të performancës komunale nga kuvendi komunal për vitin paraprak	55
Treguesi 2.3.4 % mbledhjeve të KK me pjesëmarrje të kryetarit të komunës	56
Rezultati 2.4 Sigurimi i masave antikorruption në administratën e komunës	58
Treguesi 2.4.1 % e raportimit të planit vjetor të planit të integritetit para kuvendit komunal ...	58
Treguesi 2.4.2 % e zyrtarëve të suspenduar komunal në raport me akuzat e ngritura ndaj tyre	59
FUSHA 3 TË DREJTAT E NJERIUT, SHËRBIMET SOCIALE DHE FAMILJARE	61
Rezultati 3.1 Sigurimi i barazisë dhe mbrojtja nga diskriminimi	63
Treguesi 3.1.1 % e të punësuarëve me aftësi të kufizuar në institucionet komunale	63
Treguesi 3.1.2 % e të punësuarve në institucionet komunale sipas përkatësisë gjinore	64
Treguesi 3.1.3 % e të punësuarve nga komunitetet jo-shumicë sipas përkatësisë gjinore	65
Treguesi 3.1.4 % e grave dhe vajzave pjesëmarrëse në takimet publike	66
Treguesi 3.1.5 % e zyrtarëve të emëruar politik gra dhe vajza në postet politike në komunë ..	68
Rezultati 3.2 Ofrimi i shërbimeve sociale dhe familjare	69

Treguesi 3.2.1 % e familjeve në nevojë të cilave iu është siguruar banimi	70
Treguesi 3.2.2 % e popullatës e cila përfiton nga skema sociale	71
Treguesi 3.2.3 % e ankesave të miratuara për skemën e ndihmës sociale	72
Treguesi 3.2.4 % e fëmijëve me strehim familjar	73
Rezultati 3.3 Sigurimi i trajtimit të barabarte në kuadrin e menaxhimit të burimeve njerëzore ...	73
Treguesi 3.3.1 % zbatimit të skemës në shpërndarjen e vlerësimeve të punës për shërbyesit civil	74
Treguesi 3.3.2 % e vendeve të hapura të punës janë procesuar përmes SIMBNj	75
Treguesi 3.3.3 % e prezantimit për diskutim në kuvendin komunal të raportit vjetor të zyrës së personelit të komunës për vitin paraprak	77
FUSHA 4 KULTURË, RINI DHE SPORT	79
Rezultati 4.1 Ndërtimi i kapaciteteve të nevojshme për ushtrimin e veprimtarive kulturore, rinore dhe sportive	79
Treguesi 4.1.1 % e realizimit të planit komunal për ndërtimin e kapaciteteve për veprimtari kulturore, rinore dhe sportive	80
Rezultati 4.2 Rritja e numrit të veprimtarive kulturore, rinore e sportive dhe e pjesëmarrjes së qytetarëve	81
Treguesi 4.2.1 % e realizimit të veprimtarive të planifikuara për kulturë, rini dhe sport	82
Treguesi 4.2.2 % e pjesëmarrjes së qytetarëve sipas veprimtarive për kulturë, rini dhe sport ..	84
FUSHA 5 MENAXHIMI I FATKEQËSIVE	86
Rezultati 5.1 Mbrojtja e qytetarëve dhe e pasurisë së tyre nga fatkeqësitë	87
Treguesi 5.1.1 % e realizimit të planit komunal për menaxhimin e fatkeqësive	87
Treguesi 5.1.2 % e intervenimeve për mbrojtje nga fatkeqësitë	88
FUSHA 6 PLANIFIKIMI HAPSINOR	90
Rezultati 6.1 Planifikim i qëndrueshëm komunal	91
Treguesi 6.1.1 % e territorit të komunës për të cilat ekzistojnë planet rregulluese (të hollësishme), hartat zonale	91
Rezultati 6.2 Ndërtim i planifikuar komunal	92
Treguesi 6.2.1 % e kërkesave të miratuara për leje të ndërtimit	93
Treguesi 6.2.2 % e ndërtesave të reja të inspektuara	94
Treguesi 6.2.3 % e objekteve të reja me leje të ndërtimit	95
FUSHA 7 HAPËSIRAT PUBLIKE	97
Rezultati 7.1 Hapësirë publike e mjaftueshme për një mjedis të shëndetshëm	98

Treguesi 7.1.1 Sipërfaqja e hapësirave të gjelbra publike në m2 për kokë banori	98
Treguesi 7.1.2 Sipërfaqja e shesheve publike në m2 për kokë banori	99
Treguesi 7.1.3 % e sipërfaqeve të hapësirave publike që mirëmbahen rregullisht	101
FUSHA 8 INFRASTRUKTURA RRUGORE	102
Rezultati 8.1 Infrastruktura rrugore lokale e zgjeruar, e shtruar dhe e mirëmbajtur	103
Treguesi 8.1.1 % e rrugëve lokale të shtruara	103
Treguesi 8.1.2 % e rrugëve lokale të mirëmbajtura	104
Rezultati 8.2 Infrastruktura rrugore lokale e sigurtë për qytetarët	105
Treguesi 8.2.1 % e gjatësisë së rrugëve lokale me trotuare	105
Treguesi 8.2.2 % e gjatësisë së rrugëve lokale me ndriçim publik	107
Treguesi 8.2.3 % e gjatësisë së rrugëve lokale të shenjëzuara	108
FUSHA 9 TRANSPORTI PUBLIK	110
Rezultati 9.1 Ofrimi i transportit lokal publik për të gjitha vendbanimet e komunës	111
Treguesi 9.1.1 % e realizimit të planit komunal për transport lokal publik	111
Treguesi 9.1.2 % e vendbanimeve të përfshira në transportin lokal publik	112
Treguesi 9.1.3 % e vendndalimeve të shënjëzuara për automjetet e transportit publik	113
FUSHA 10 PARKINGJET PUBLIKE	115
Rezultati 10.1 Krijimi i hapësirave të mjaftueshme për parkim të mjeteve motorike	116
Treguesi 10.1.1 Numri i parkingjeve për parkimin e mjeteve motorike	116
Treguesi 10.1.2 % e vendparkimeve për mjete motorike në territorin e komunës	117
Treguesi 10.1.3 % e vendparkimeve të destinuara për taksì	118
Treguesi 10.1.4 % e parkingjeve me vendparkime të rezervuara për persona me aftësi të kufizuar	119
FUSHA 11 UJË I PIJSHËM	121
Rezultati 11.1 Përfshirja e të gjithë qytetarëve në sistemin e ujit të pijshëm	122
Treguesi 11.1.1 % e realizimit të planit për ndërtimin dhe mirëmbajtjen e sistemit të ujësjellsit	122
Treguesi 11.1.2 % e vendbanimeve të përfshira në sistemin e ujit të pijshëm	123
Treguesi 11.1.3 % e ekonomive të përfshira në sistemin e ujit të pijshëm	124
Rezultati 11.2 Furnizimi i qëndrueshëm me ujë të pijshëm	125
Treguesi 11.2.1 % e ditëve në vit me furnizim të pa ndërprerë me ujë të pijshëm	126
Treguesi 11.2.2 % e faturimit të ujit të shpenzuar	127
Treguesi 11.2.3 % e pagesave të ujit të faturuar	128

Rezultati 11.3 Furnizimi i qytetarëve me ujë të pijshëm sipas standardeve	128
Treguesi 11.3.1% e mostrave të ujit të cila i plotësojnë standardet e ujit të pijshëm	129
FUSHA 12 KANALIZIMI	131
Rezultati 12.1 Përfshirja e të gjithë qytetarëve në sistemin e kanalizimit	132
Treguesi 12.1.1 % e realizimit të planit për ndërtimin dhe mirëmbajtjen e sistemit të kanalizimit	132
Treguesi 12.1.2 % e vendbanimeve të përfshira në sistemin e kanalizimit	133
Treguesi 12.1.3 % e ekonomive të përfshira në sistemin e kanalizimit	134
Rezultati 12.2 Trajtimi i ujërave të zeza	135
Treguesi 12.2.1 % e realizimit të projekteve të planifikuara për trajtimin e ujërave të zeza	136
Treguesi 12.2.2 % e vendbanimeve të përfshira në sistemin për trajtim të ujërave të zeza	136
FUSHA 13 MBETURINAT	138
Rezultati 13.1 Përfshirja e të gjithë qytetarëve në sistemin e grumbullimit të mbeturinave	138
Treguesi 13.1.1 % e realizimit të planit komunal për menaxhimin e mbeturinave	139
Treguesi 13.1.2 % e vendbanimeve të përfshira në sistemin e grumbullimit të mbeturinave	140
Treguesi 13.1.3 % e ekonomive që kanë qasje në sistemin për grumbullimin e mbeturinave	141
Rezultati 13.2 Ofrim i qëndrueshëm i shërbimeve në mbledhjen e mbeturinave	142
Treguesi 13.2.1% e realizimit të orarit për mbledhjen e mbeturinave	143
Treguesi 13.2.2 % e inkasimit të mjeteve për mbledhjen e mbeturinave	144
Rezultati 13.3 Deponimi i mbeturinave	145
Treguesi 13.3.1 Sasia e deponimit të mbeturinave në kilogram për kokë banori	145
FUSHA 14 MBROJTJA E MJEDISIT	147
Rezultati 14.1 Krijimi i një mjedisi të pastër dhe të shëndetshëm	148
Treguesi 14.1.1 % e realizimit të planit të veprimit lokal në mjedis	148
Treguesi 14.1.2 % e lejeve të lëshuara mjedisore komunale	149
Treguesi 14.1.3 % e ndërtesave të reja që e kanë zbatuar lejen mjedisore komunale	150
Treguesi 14.1.4 % e sipërfaqeve të rregulluara mjedisore	151
METODOLOGJIA E MBLEDHJES DHE E VERIFIKIMIT TË TË DHËNAVE 7	153
7.1. Mekanizmat teknik	153
7.2. Mekanizmat administrativ	154
7.3. Mekanizmat profesionale	157
7.4. Mekanizmat e rrezikut dhe të llogaridhënies	157

BURIMET PËR ZBATIMIN E SMPK	11	159
11.1. Burimet njerëzore (BNj) në komunë.....		159
11.1.1. Kriteret për BNj në komunë.....		159
11.1.2. Detyrat e punës për administrimin e SMPK në komunë.....		160
SHTOJCA		163
OPSIONET PËR ZHVILLIMIN E SMPK ME KOMENTE		163
LISTA E KOMITETIT KËSHILLUES TË SMPK		174
METODOLOGJIA.....		176

PËRMBLEDHJA EKZEKUTIVE

1

Që nga viti 2000 Kosova ka kaluar nëpër disa faza të rëndësishme të tranzicionit dhe të zhvillimit. Në këtë drejtim janë arritur shumë suksese në ndërtimin e një sistemi politik demokratik, në krijimin e një baze solide për zhvillimin e ekonomisë së tregut të bazuar në konkurrencë. Ndërkaq ndërtimi i sistemit demokratik të decentralizuar të vetëqeverisjes lokale, ka ofruar shkallë të lartë të autonomisë së vetëqeverisjes lokale dhe ka rezultuar të jetë mjaftë i suksesshëm.

Kosova ka hyrë në një proces të reformave të thella të administratës publike dhe ka filluar zbatimin e shumë sistemeve në përputhje me zhvillimet e fundit ndërkombëtare. Në përputhje me këtë, MAPL, nga viti 2009 ka filluar zbatimin e Sistemit të Performancës së Komunave (SMPK), me qëllim të monitorimit të cilësisë së ofrimit të shërbimeve nga ana e komunave. Me Rregulloren 02/2011, MAPL merr përgjegjësinë për mbikëqyrjen e cilësisë së shërbimeve komunale të ofruara nga komuna për qytetarët e saj. Me mbështetjen e projektit USAID – EMI dhe pastaj USAID - DEMI, MAPL ka zhvilluar Sistemin për Menaxhimin e Performancës së Shërbimeve Komunale (SMPSHK), i cili ka adresuar performancën e komunave nga fushat e kompetencave vetanake. Ndërtimi dhe funksionimi i sistemit është rregulluar me Rregulloren 02/2013 dhe janë dhënë udhëzimet themelore për funksionimin e sistemit me anën e një doracaku (MAPL -USAID 2013).

Studimet e bëra në vitin 2000 nga Organizata për Bashkërendim Ekonomik dhe Zhvillim (OECD) për reformat e shërbimit civil në 29 vende të ndryshme të botës, është parë se menaxhimi i performancës është faktori kryesor në shumë raste, veçanorisht në arritjen e objektivave të insitucioneve. Gjithashtu hulumtimet kanë treguar se kulturat e ndryshme organizative kanë prodhuar qasje të ndryshme në matjen e performancës, nga të cilat mund të nxjerrim mësim të rëndësishme për zhvillimet e performancës në Kosovë në të ardhmen:

- Matja e performancës po merr dimension gjithëpërfshirës dhe tash ka filluar të zbatohet gjithandej në programet e ofrimit të shërbimeve;
- Nga shërbyesit civil po kërkohet që të jenë më shumë të përqëndruar në rezultate se sa në rregulla dhe procedura;
- Informatat nga matja e performancës po përdoren gjithnjë e më shumë për llogaridhënie nga të gjitha palët e interesit;
- Matshmëria e fushave të zgjedhura për matje të performancës ka qenë kriteri kryesor;

Ofrimi i shërbimeve nga institucionet publike është bërë faktori kryesor në fitimin e legjitimitetit të qeverisjes dhe ndërlidhjen e qeverisjes me qytetarin. Qeverisja në të gjitha dokumentet e saja e ka të saktësuar se në punën e saj, qytetari është në qendër të qeverisjes. Me matjen e performancës së komunave po përpiqet që synimet e qeverisë të zbatohen me korrektësi në praktikë. Në të kuptuarit më të mirë të zhvillimit dhe të ndikimit të performancës në qeverisje, është me rëndësi ta kuptojmë elementin themelor të legjitimitetit të qeverisjes në vend, që është legjitimiteti i përdorimit të pushtetit¹. Kjo do të thotë se shteti dhe përdorimi i pushtetit të tij janë të orientuar kah interesi i përgjithshëm i shoqërisë dhe jo kah interesat e vetëm të një pjese të saj.

SMPSHK ka qenë një instrument shumë i rëndësishëm për kohën në të cilën është zbatuar, por me kalimin e kohës, nevojat dhe kërkesat zhvillimore të komunave dhe të MAPL janë në rritje e sipër dhe krahas saj janë identifikuar edhe një varg dobësish të funksionimit të sistemit. Në bazë të analizave të bëra, është vërejtur se për rezultatet, treguesit dhe të dhënat, nuk janë dhënë përkufizime standarde dhe sqarime të qarta për

përmbajtjen e tyre. Për këto dhe arsyt tjera në funksion të përparimit të Sistemit për Menaxhim të Performancës së Komunave, MAPL mori iniciativën për rishikimin e sistemi.

Procesi i rishikimit të SMPSHK është i dakorduar nga të gjithë aktet kryesorë dhe mbi bazën e shumë analizave profesionale të bëra paraprakisht. Mbi bazën e analizave, janë zhvilluar disa opsione të mundshme të zhvillimit të mëtejme të SMP në të ardhmen dhe MAPL në bashkëpunim me Komitetin Këshillues, ka vendosur që zhvillimi i mëtejme i SMP të bëhet sipas opsionit të dytë (shih shtojca 2). Në bazë të mundësive që ofron opsioni i dytë, MAPL në përkrahje nga DEMOS ka rishikuar sistemin aktual dhe i ka bërë korrigjimet e nevojshme për ta ngritur ndërtimin dhe funksionin e sistemit në nivel më të lartë dhe më kërkuar.

Fillimisht është përcaktuar qëllimi i SMPK duke u bazuar me përcaktimet ligjore në fuqi. Në përputhje me bazën ligjore, e cila orienton dhe përcakton të gjitha mjetet dhe proceset tjera të matjes së performancës së komunave, është përcaktuar qëllimi i SMPK, i cili duhet të sigurojë përgjigjet në pyetjen: - pse bëhet matja e performancës në ofrimin e shërbimeve për qytetarët nga komunat? Pra matja e performancës bëhet me qëllim që të sigurojë monitorimin e ofrimit të shërbimeve nëpërmjet matjeve të vlefshme të performancës, të ofrojë informata të nevojshme për lehtësimin e vendimarrjes në komunë, të motivojë organet e pushtetit lokal dhe të promovojë përgjegjësinë dhe llogaridhënien gjatë punës së tyre në krijimin e kushteve për jetë të dinjitetshme të qytetarëve të Republikës së Kosovës.

Për arritjen e qëllimit të SMPK, janë zhvilluar objektivat e përgjithshme që janë të lidhura ngushtë me veprimet e MAPL, të komunave dhe palëve tjera kryesore të interesit. Objektivat tregojnë rrugën se si do të arrihet deri te qëllimet e SMPK. Objektivat themelore të SMPK janë:

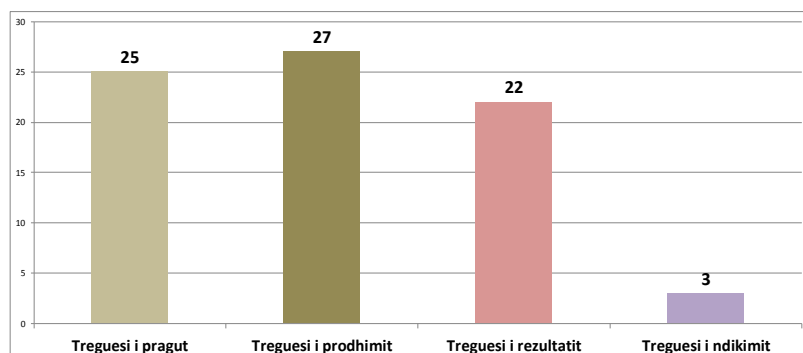
- Zbatimi i metodologjisë standard për matjen e performancës së komunave
- Sigurimi i besueshmërisë së të dhënave për performancën e komunave;
- Publikimi i informative të besueshme për shkallën e performancës së komunave
- Përmirësimi i procesit të vendimarrjes dhe lehtësimi i veprimit të administratës komunale

Sistemi për matjen e performancës së komunave është një instrument i rëndësishëm për t'iu ndihmuar komunave në menaxhimin e suksesshëm të punëve të përcaktuara me mandat ligjor. Sistemi ndihmon komunat në përvetësimin e përvojave brenda komunale dhe ndërmjet komunave duke e krahasuar punën e tyre prej vitit në vit dhe duke krijuar mundësinë e përmirësimit të performancës së tyre. SMPK krijon mundësinë e bashkëpunimit të akterëve kryesor në procesin e matjes së performancës dhe lehtëson bashkërendimin e punëve për përmirësimin e vazhdueshëm të performancës së komunave në përputhje me obligimet ligjore dhe qytetare. Bashkëpunimi dhe bashkërendimi i punëve ndërmjet akterëve kryesor (komunat, AKK, ZAP, ministritë e linjës, kompanitë publike) të udhëhequr nga MAPL si përgjegjëse në këtë proces, bazohet në disa parime themelore, që janë: legjitimiteti, zbatueshmëria, vlefshmëria dhe Transparenca.

Zakonisht sistemet janë të ndërtuara prej një kornize të përgjithshme dhe prej pjesës thelbësore të përmbajtjes së tij. Ndërtimi i përgjithshëm i sistemit është përbërë prej tre shkallëve kryesore: fushat, rezultatet dhe treguesit. **Fushat.** Fushat shprehin grupin e të drejtave (kompetencave) dhe të detyrimeve që komunat i ushtrojnë në shërbim të qytetarëve. SMPK përfshinë 18 kompetenca, të grupuara në 14 fusha të sistemit për matjen e performancës së komunave. **Rezultatet.** Rezultatet janë elementet më të rëndësishme të SMP-së. I tërë sistemi për matjen e performancës është i orientuar në rezultate. Rezultatet janë arritje afatshkurtra apo afatgjata që komunat i synojnë në secilën fushë specifike që e ushtrojnë. Për secilën fushë është i caktuar një numër përkatës i rezultateve. SMP ka gjithsej **27** rezultate, apo mesatarisht **1.92** rezultate për secilën fushë. **Treguesit.** Përfaqëson bazën kryesore llogaritëse për shkallën e arritjes së rezultatit. Treguesi është një madhësi (në përgjithësi statistikore, por edhe logjike) e lidhur në mënyrë të natyrshme për matjen e arritjeve të politikave (rezultateve) të një institucioni përkatës – komunës përkatëse. Treguesit ofrojnë informata të mjaftueshme për t'iu mundësuar komunave dhe palëve të tjera të interesit që të masin ose të vlerësojnë se deri në çfarë shkalle është arritur rezultati përkatës i fushës përkatëse. SMPK ka gjithsej **77 tregues** apo **2.85** tregues për secilin rezultat. SMPK ka gjithsej 4 lloje të treguesve, prej të cilëve: **25** janë tregues të pragut; **27**

tregues të prodhimit, **22** janë tregues të rezultatit dhe **3** tregues të ndikimit. Treguesit ushqehen me të dhëna përkatëse, që raportohen nga komunat, të cilat ia sigurojnë treguesve bazën për llogaritje. Pra komunat e sigurojnë pjesën themelore të sistemit, nga e cila nxirren informatat përkatëse për shkallën e performancës së tyre. Decentralizimi i sistemit ka krijuar mundësi për prodhimin e gabimeve, por me rastin e rishikimit janë krijuar mekanizma plotësues për shmangien e gabimeve gjatë mbledhjes dhe raportimit të të dhënave. SMPK ka gjithsej **222** të dhëna apo **2.88** të dhëna për secilin tregues. Në përgjithësi sistemi ka **14 fusha**, që mbulon **18 kompetenca** vetanake, **27 rezultate**, **77 tregues** dhe **222 të dhëna**.

Graf. 1. Përfaqësimi apo shpërndarja e llojeve të treguesve në SMPK



Për nga mënyra e përmbushjes dhe e raportimit të treguesve, SMPK ka dy lloje të treguesve: treguesit të cilët përmbushen dhe raportohen në mënyrë përmbledhëse (komulative) dhe treguesit të cilët përmbushen dhe raportohen vetëm për vitin përkatës kalendrik dhe vitin përkatës raportues, duke filluar me "zero" më 01 janar dhe vlerën e arritur më 31 dhjetor të vitit përkatës për të cilin edhe raportohet. SMPK ka gjithsej **24** tregues që raportohen në mënyrë përmbledhëse dhe **53** tregues që raportohen vetëm për vitin përkatës raportues, duke bërë prerjen në kohën e raportimit. Treguesit në përgjithësi shprehin shkallën e arritjes së komunave në **përqindje (72)**, ndërsa **2** prej tyre shprehin arritjet me **numër**, **2** prej tyre shprehin arritjet **m²** për kokë të banorit dhe **1** prej tyre **kg** për kokë banori.

Pjesë përbërëse e SMPK është edhe programi elektronik i cili mundëson raportimin e të dhënave nga komunat në mënyrë elektronike në MAPL. Edhe pjesa e programit elektronik është rishikuar dhe është përparuar në kapacitetin e tij dhe në saktësinë dhe shpejtësinë e raportimit të të dhënave nga komunat (shih kap 6).

SMPK i rishikuar siguron udhëzimet e nevojshme të funksionimit të sistemit, të përmbledhura në një doracak të veçantë, pjesë e të cilit do të jetë edhe metodologjia standarde e mbledhjes, e verifikimit dhe e raportimit zyrtar të të dhënave për raportin e performancës së komunave. Gjithashtu SMPK, ky dokument, siguron informata për formatin e raportit të informatave të cilat do të raportohen sipas nevojave standarde dhe atyre prioritare të kohës për palët e ndryshme të interesit. Me këtë do t'iu mundësohet, që të gjitha palëve të interesit, të gjejnë informatat relevante dhe rrjedhimisht raportin ta bëjmë shumë të besueshëm dhe të përdorshëm, në përputhje qëllimin e SMPK.

HYRJE

2

Zhvillimi i qeverisjes lokale në Kosovë gjatë dekadës së kaluar ka qenë i përfshirë me zhvillime të hovshme dhe me përmasa më të mëdha se sa mandati real i tij. Progresi në shërbime dhe administratë i atribuohet përpjekjeve të njerëzve në të gjitha nivelet brenda komunës dhe gjithashtu atyre që i kanë mbështetur ata nga Qeveria.

Megjithatë, sistemet për menaxhimin e performancës, që ndërlidhen me shërbimet lokale, ka shënuar zhvillime të rëndësishme dhe nuk ndalen kurrë. Ndryshimi dhe zhvillimi në kuadër të një SMP-je është natyral dhe i domosdoshëm. Pas arritjes së progresit në SMPShK ekzistuese, mund të shihen horizonte të reja. MAPL ka hyrë bindshëm në rishikimin e SMPShK në bazë të identifikimit të problemeve strukturore dhe funksionale. Jemi në momentin kur aspekte të caktuara bazike të ofrimit të shërbimeve janë pothuajse përgjithësisht të vendosura, atëherë mund të themi se është koha e duhur për rishikimin dhe përparimin e sistemit në matjen e performancës së komunave në ofrimin e shërbimeve.

Qytetarët presin dhe meritojnë shërbime cilësore nga autoritetet e pushtetit lokal. I gjithë sistemi administrativ në Republikën e Kosovës është i ndërtuar është në funksion të qytetarët parimisht. Edhe matja e performancës së komunave, ka për qëllim, që vetë komunat, MAPL, qytetarët dhe të gjitha palët e interesit ta kuptojnë se deri në çfarë shkallë institucionet përgjegjëse kanë arritur të ofrojnë shërbime në kohën dhe cilësinë e duhur, në funksion të përmirësimit të jetës së tyre.

Procesi i rishikimit të SMPShK është bërë me qëllim të përmirësimit të kapaciteteve ndërtuese dhe funksionale të SMPK dhe të sigurohen informata të besueshme për punën e autoriteteve lokale në ofrimin e shërbimeve për qytetarët. SMPK është i përbërë prej fushave, rezultateve dhe treguesve të cilët shprehin prioritetet e komunave, MAPL dhe të palëve të interesit për shërbime më të mira për qytetarët. Mbi bazën e analizave të shumta profesionale, janë zhvilluar opsionet e rishikimit dhe rindërtimit të SMPK, që demonstrojnë prioritetet e komunave dhe pritjet e qytetarëve në përputhje me kapacitetet e komunave.

Qytetarët i kanë zgjedhë përfaqësuesit e tyre në organet e pushtetit lokal që të jenë të shërbyer në mënyrë profesionale dhe me cilësinë e duhur, nëpërmjet kanaleve më të përshtatshme. Qeveria e Kosovës dhe MAPL kanë miratuar rregullativën dhe infrastrukturën e nevojshme ligjore me anën e të cilave autoritetet lokale veprojnë dhe iu ofrojnë shërbime qytetarëve me barazi, drejtësi dhe transparencë të plotë.

SMPK përfaqëson një instrument të rëndësishëm për monitorimin e respektimit të të drejtave dhe detyrimeve të organeve të pushtetit lokal gjatë ofrimit të shërbimeve, të përcaktuara me politikat, prioritetet dhe rregullativën përkatëse ligjore dhe nënligjore.

Dokumenti sjellë, në përgjithësi, përvojën e Republikës së Kosovës në matjen e performancës së komunave në ofrimin e shërbimeve komunale dhe përvojën ndërkombëtare të vendeve të ndryshme, por kryesisht të vendeve të OECD. Nëpërmjet kësaj përvoje janë vlerësuar nevojat e ndryshimeve dhe zhvillimeve në sistemin e rishikuar, duke e ruajtur nevojën dhe mundësitë e Kosovës në njërin anë dhe duke e ruajtur trendin e zhvillimeve ndërkombëtare në anën tjetër. Po ashtu, dokumenti sjellë në mënyrë të detajuar përshkrimet e nevojshme të ndërtimit të SMPK, për të gjitha fushat, rezultatet, treguesit dhe të dhënat. Në përgjithësi mund

të themi se dokumenti është përpjekur të sjellë informata të mjaftueshme për definimin sa më të saktë të asaj se: çfarë matë, pse matë dhe si matë një tregues, një rezultat dhe një fushë përkatëse e SMP. Gjithashtu dokumenti përshkruan edhe problemet, sfidat dhe çfarë nuk ka mundësi të matë një tregues përkatës në këtë fazë të zhvillimit të SMPK.

Për të qenë më lehtë i komunikueshëm dhe i kuptueshëm, dokumenti është i ndërtuar prej nëntë (9) kapitujve. Në kapitullin e parë është përshkruar një përmbledhje ekzekutive, në kapitullin e dytë është paraqitur një hyrje e dokumentit, në kapitullin e tretë është pasqyruar një përmbledhje e shkurtër e zhvillimeve të performancës në Kosovë dhe në vendet e ndryshme të botës me orientimet themelore të zhvillimit të sotëm të SMP në botë, në kapitullin e katër është përshkruar shkurtimisht metodologjia e rishikimit të SMPSHK, në kapitullin e pestë janë përshkruar konceptet e përgjithshme dhe specifike të SMPK, në kapitullin e gjashtë (kapitulli kryesor) janë përshkruar pikëpamjet e hollësishme për fushat, rezultatet, treguesit dhe të dhënat, në kapitullin e shtatë është përshkruar metodologjia e përgjithshme e funksionimit të procesit të mbledhjes, verifikimit dhe raportimit të të dhënave nga komunat në MAPL, në kapitullin e tetë është përshkruar ndërtimi dhe funksionimi i programit elektronik të SMP, në kapitullin e nëntë përshkruhet formati i administrimit të pyetësorit për matjen e kënaqshmërisë së qytetarëve me shërbimet e ofruara nga autoritetet e pushtetit lokal dhe në kapitullin e dhjetë është përshkruar formati i raportit të performancës me informatat e rëndësishme që duhet t'i raportoi dhe publikoi raporti i performancës për palët e ndryshme të interesit.

Dokumentit është i shoqëruar edhe me një numër të shtojcave të cilat e plotësojnë pjesën normative të dokumentit me informata të rëndësishme dhe specifike.

Dokumentit iu hynë në punë, në radhë të parë, zyrtarëve të MAPL, zyrtarëve të komunave në veçanti koordinatorëve për performancë komunale, zyrtarëve të kompanive publike dhe operatorëve tjerë ekonomik, ministrive të linjës, bizneseve, qytetarëve, shoqërisë civile të cilat monitorojnë punën e komunave, institucioneve të pavarura profesionale, organizatave ndërkombëtare, ekspertëve vendorë dhe ndërkombëtarë dhe të gjitha palëve tjera të interesit.

KONTEKSTI I ZHVILLIMIT TË SMPK 3

3.1. Historiku i zhvillimit të SMPK në Kosovë

Kosova ka hyrë në një proces të reformave të thella të administratës publike dhe ka filluar zbatimin e shumë sistemeve në përputhje me zhvillimet e fundit ndërkombëtare dhe në përputhje me Rregulloren e UNMIK Nr. 45/2000 për Vetëqeverisjen e Komunave të Kosovës. Me këtë rregullore vendosen themelet e organizimit administrativ dhe territorial të qeverisjes lokale në Kosovë, në përputhje me Kartën Evropiane për Vetëqeverisjen Lokale. Më 19 gusht 2000, është miratuar Rregullorja e UNMIK 2000/49 për themelimin e Departamentit Administrativ të Shërbimeve Komunale Publike. "Departamenti ishte përgjegjës për mbikëqyrjen e udhëheqjes dhe rregullimin e çështjeve që kanë të bëjnë me shërbimet komunale publike në Kosovë". Me 02 dhjetor 2004, themelohet Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal² (tani e tutje MAPL). Nga dhjetori i vitit 2004, të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me krijimin e politikave për zhvillimet në pushtetin lokal kalojnë në përgjegjësi të MAPL. Deri në vitin 2008 është bërë matja e ofrimit të shërbimeve administrative (efikasiteti dhe azhuruteti i organeve komunale) dhe janë prodhuar raportet statistikore vjetore me të dhënat nga të gjitha fushat e kompetencave komunale. Në vitin 2008, themelohet Departamenti për Vetëqeverisje Lokale, në përbërje të të cilit ka funksionuar Divizioni për Performancë të Komunave. Divizioni me përkrahjen e USAID-it ka bërë të gjitha përgatitjet për krijimin e Sistemit të Menaxhimit të Performancës Komunale. Në përputhje me këtë, MAPL, nga viti 2009 ka filluar zbatimin e Sistemit të Performancës së Komunave (SMPK), me qëllim të monitorimit të cilësisë së ofrimit të shërbimeve nga ana e komunave. Me Rregulloren 02/2011, MAPL merr përgjegjësinë për mbikëqyrjen e cilësisë së shërbimeve komunale të ofruara nga komuna për qytetarët e saj. Me mbështetjen e projektit USAID (projekti EMI dhe pastaj DEMI), MAPL ka zhvilluar Sistemin për Menaxhimin e Performancës së Shërbimeve Komunale (SMPSHK), i cili ka adresuar performancën e komunave nga fushat e kompetencave vetanake. Ndërtimi dhe funksionimi i sistemit është rregulluar me Rregulloren 02/2013 dhe është përshkruar hollësisht me anën e një doracaku (MAPL -USAID 2013).

Sistemi ka has në pengesa të ndryshme gjatë zbatimit. Fillimisht SMPSHK është zbatuar në formën manuale nga të gjithë zyrtarët komunal të certifikuar për përdorimin e këtij sistemi. Forma manuale nënkupton aplikimin e një tabele e cila është punuar në programin Excel, ku kanë qenë të vendosura shërbimet specifike komunale dhe indikatorët e këtyre shërbimeve.

Nga vitit 2012, Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal, duke e parë nevojën e funksionimit më të mirë dhe të qëndrueshmërisë së sistemit, ka hyrë në një proces të modernizimit të tij. Në vazhden e hapave drejt avancimit të Sistemit të Menaxhimit të Performancës së Shërbimeve Komunale, për herë të parë MAPL ka vendosur funksionimin e sistemit në mënyre elektronike që nga viti 2012. Krahas modernizimit, ka bërë edhe ndërhyrje të caktuara në zvogëlimin e numrit të treguesve. SMP fillimisht kishte 154 tregues për 15 fusha të shërbimeve nga kompetencat vetanake. Ishte numër i madh i treguesve dhe vështirë i menaxhueshëm. Në vitin 2011 dhe 2012 u bë rishikimi i treguesve dhe numri i tyre u zvogëlua në 78 tregues³. SMPSHK që ka qenë

² UNMIK, Rregullorja Nr. 2004/50 për Themelimin e Ministrive të Reja dhe Krijimin e Posteve të Zv. Kryeministrit dhe të Zv. Ministrave në Degën e Ekzekutivit. Me anën e kësaj Rregulloreje, nënë 1, pika c) themelohet Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal.

³ MAPL, Doracaku për Sistemin e Menaxhimit të Performancës së Shërbimeve Komunale, 2013, fq.10.

në zbatim nga 2012 deri në 2016, ka qenë i ndërtuar prej 15 fushave, 42 rezultateve 78 treguesve dhe 85 të dhënave. Sistemi ka gjeneruar të dhëna prej tre burimeve kryesore:

- të dhënat nga institucionet qendrore (numri i popullsisë dhe territori në km²),
- të dhënat nga komunat dhe
- të dhënat nga anketa (sondazhet) me qytetarët.

Të dhënat nga komunat janë mbledhë dy herë në vit: çdo 6 muaj dhe çdo 1 vit, ndërsa të dhënat nga perceptimi i qytetarëve janë mbledhur me anketë në çdo 3 vjet. Anketa është bërë nga UNDP dhe USAID. USAID ka bërë edhe anketa të ndërmjetme me qytetarë në funksion të SMPSHK.

Në bazë të dokumenteve zyrtare për ndërtimin dhe funksionimin e SMPSHK, sistemi ka përcaktuar përgjegjësitë e MAPL dhe të komunave në menaxhimin e suksesshëm të tij, duke përfshirë edhe aranzhimet për përdorimin e SMPSHK në punën e komunave dhe shkëmbimin e informatave ndërmjet institucioneve të nivelit lokal dhe atij qendror. Parasëgjithash SMPSHK ka përcaktuar 3 synime kryesore⁴:

- Ofrimin dhe elaborimin e metodologjisë për matjen e shërbimeve komunale
- Ofrimin e mundësive për krahasimin e performancës komunale me komunat e tjera dhe
- Ofrimin e mundësive për të matur performancën e shërbimeve me qëllim të përmirësimit të tyre.

Informatat e raportuara për performancën e komunave nëpërmjet SMPSHK, janë përdorë gjerësisht nga institucionet lokale, qendrore dhe nga organizatat donatore ndërkombëtare për ofrimin e përkrahjes financiare dhe me ekspertizë njerëzore. Raportet e performancës janë përdor nga MAPL dhe donatorët, si: USAID dhe DEMOS për ndarjen e fondeve stimuluese sipas kriterëve të bazuara në performancën e komunave.

SMPSHK ka qenë i bazuar në rezultatet e fushave përkatëse, për kundër sistemeve ndërkombëtare që janë të bazuara në objektiva. Sistemi kryesisht është i bazuar në një model të OKB-së që është aplikuar më parë në disa vende në zhvillim, përgjithësisht në vende më pak të zhvilluara si Kosova (në vitin 2009)⁵. Megjithatë pjesa praktike e sistemit të menaxhimit të performancës është bazuar në praktikën e organizatës Amerikane: Urban Institute dhe RTI⁶. SMPSHK në Kosovë është i pari në rajon në këtë fushë dhe përfshinë një numër të karakteristikave moderne, por edhe me probleme të caktuara të funksionimit.

3.2. Problemet e funksionimit të SMPSHK

SMPSHK ka qenë një instrument shumë i rëndësishëm për kohën në të cilën është zbatuar, por me kalimin e kohës, nevojat dhe kërkesat zhvillimore të komunave dhe të MAPL janë në rritje e sipër dhe krahas saj janë identifikuar edhe një varg dobësish të funksionimit të sistemit. Në bazë të analizave të bëra, është vërejtur se për rezultatet, treguesit dhe të dhënat, nuk janë dhënë përkufizime standarde dhe sqarime të qarta për përmbajtjen e tyre dhe nuk janë dhënë udhëzime të mjaftueshme me shkrim për mënyrën e kalkulimit dhe të raportimit të të dhënave nga komunat.

Treguesit nuk kanë qëndruar në harmoni apo në përputhje të plotë me rezultatin përkatës të fushës dhe si i tillë rezultati është në të shumtën e rasteve jashtë funksionit dhe i pamatshëm. Treguesit kanë qenë të ndërtuar me kriterë të ndryshme matëse dhe shpesh të pakrahasueshëm. Më shumë kanë matë individualisht. Duke qenë se rezultatet nuk janë pika të sakta të referimit për performancën e arritur, e kanë

⁴ MAPL, Doracaku për Sistemin e Menaxhimit të Performancës së Shërbimeve Komunale, 2013.

⁵ Clive Grace O.B.E., Zhvillimi i Sistemit për Menaxhimin e Performancës për Komunat e Kosovës, DEMOS, 20144

⁶ Agim Salihu, Ekspert Vendor për Zhvillimin e SMP, Intervista, Prishtinë, qershor 2015.

bërë sistemin jo shumë referent dhe jo mjaftë të matshëm. Nga informatat e prodhuara nuk është kuptuar qartë se a janë ofruar mjaftë dhe me cilësinë e duhur shërbimet për qytetarët. SMPSHK nuk ka pas kritere të matjes së sasisë dhe cilësisë së ofrimit të shërbimeve nga ana e organeve të pushtetit lokal. Kjo e ka bërë sistemin më shumë të orientuar në aktivitete se sa në rezultate, qofshin ato sasiore apo cilësore.

Informatat e prodhuara, janë përdorë me vështirësi si pika referimi për përmirësimin e performancës së komunave në ofrim të shërbimeve përkatëse. Pra ka qenë një sistem i treguesve që ka grumbulluar shumë të dhëna statistikore dhe ka prodhuar pak informata dhe rrjedhimisht ka zvogluar shkallën e ndikimit në përmirësimin e punës së institucioneve të pushtetit lokal. Si i tillë sistemi nuk ka prodhuar llogaridhënie për performancën e institucioneve lokale.

Kapacitetet e paqëndrueshme njerëzore në komunë janë problem i madh në menaxhimin e sistemit. Zyrtarët komunal të certifikuar kanë lëvizur në pozita tjera dhe burimet njerëzore të pa trajnuara dhe të pa certifikua kanë zënë vendin e tyre. Kjo i ka dëmtuar dhe po i dëmtton kapacitetet profesionale të funksionimit të sistemit dhe po rritë mundësinë e lëshimit të gabimeve, që nuk janë të pakta gjatë raportimit. Menaxhimi i sistemit në mënyrë plotësuese po vështirësohet nga kompanitë publike, kryesisht në vonesat e raportimit të të dhënave në komunat përkatëse për shërbimet e ofruara. Këto dhe mos respektimi i udhëzimeve profesionale të raportimit e kanë bërë sistemin jo shumë të besueshëm.

Njëri prej problemeve kryesore ka qenë mirëmbajtja e sistemit. Pjesë të ndryshme teknike të sistemit bien nga funksioni në komunë (serverët janë të vendosur në komuna) dhe komunat kërkojnë që MAPL ta bëjë riparimin dhe mirëmbajtjen. Gjithashtu zhvillimi dhe zbatimi i anketës me qytetarët ka qenë një problem tjetër. Anketa me qytetarët zakonisht është bërë në bashkëpunim me organizatat ndërkombëtare, si: USAID dhe UNDP. Po ashtu pjesa stimuluese e komunave ka qenë shumë e varur nga donatorët ndërkombëtar.

Përpos problemeve të shumta ka edhe sfida të shumta, që më e rëndësishmja është vështirësia e matjes së performancës. Puna e institucioneve publike është e natyrës së ndryshme dhe në shumë raste ato nuk mund të maten me të njëjtat njësi matëse. Jo gjithçka që matet mund të matet. Është lehtë të matet sasia e grurit të prodhuar nga kompania e caktuar bujqësore dhe të paguhet në përputhje me sasinë e kilogramëve, por a mund të matet njësoj (në mënyrë sasiore) puna e një zyrtari që nuk mund të kuantifikohet gjatë ofrimit të shërbimit apo a mund të matet një shërbim që vështirë kuantifikohet? Pra kemi tregues që lehtë maten dhe tregues që maten me vështirësi. Në raste të tilla matja duhet të shkojë përtej matjes në vetëvete dhe të merren në konsideratë edhe faktorët tjerë relevant të sasisë dhe cilësisë së shërbimeve.

3.3. Konteksti i zhvillimit historik të SMPK në botë

Hapat e parë të zbatimit të performancës në administratën publike lokale i hasim në fillim të shekullit 18 në Angli. Sipas Xhouet dhe Rotuell, matja e performancës në administratën e pushtetit lokal, e bazuar në tregues, ka pas historinë më të gjatë të zbatimit në Departamentin e Sigurimeve Sociale dhe në Shërbimet Kombëtare të Shëndetit⁷.

Si do që të jetë tek në vitin 1956, Komiteti Guilleband ka bërë rishikimin e efikasitetit në Shërbimin Kombëtar të Shëndetësisë (SHKSH) dhe *konceptet për treguesit e performancës janë vendosur për herë të parë*

⁷ Hamza Atesh, Using Performance Indicators in Public Administration, Universiteti Sulejman Demirel 2001, fq. 7.

zyrtarisht në agjendën politike⁸. Tre vjetë më vonë Departamenti për Shndetësi dhe Sigurime Shëndetësore, i ka publikuar në mënyrë të përgjithshme për herë të parë listën e treguesve të performancës për këtë fushë (Xhouet dhe Rotuell, 1988: 7). Është vlerësuar se matja e performancës është një detyrë e vështirë. Vështirësia është përceptuar në faktin se buxheti ka kërkuar të bëhet matja sasiore e treguesëve, ndërsa ofruesit e shërbimeve kanë besuar se *matja e cilësisë së shërbimeve është më e rëndësishme për qytetarët se sa treguesit sasior*.

Gjithashtu kriteret për matjen e performancës në administratën publike, për herë të parë, vendosen në Angli në vitin 1979⁹. Anglia ishte prijëse në këtë proces shumë të rëndësishëm të bërjes përgjegjës para qytetarëve punën e administratës publike dhe futjen e llogaridhënies si mekanizëm për sigurimin e cilësisë së ofrimit të shërbimeve.

Në vitet '80 dhe '90 të shekullit të kaluar e deri në ditët tona, janë zhvilluar debate të shumta profesionale dhe publike për kriteret e matjes dhe vlerësimit të performancës, për qasjen dhe metodologjinë e administrimit, për sistemin kuantitativ apo kualitativ të matjes, për sistemin referent – bazuar në standarde apo objektiva të organizatës publike apo për sistemin e hapur – jo referent dhe jo llogaridhënës etj. Vitet e '80 dhe '90 konsiderohen si vitet e standardizimit të punëve në administratën publike, vendosen standardet në arsim, në shëndetësi dhe në shumë vende edhe në matjen e performancës së shërbimeve publike. Standardet në fakt janë kritere të cilat sigurojnë cilësi në ofrimin e shërbimeve publike dhe kështu sistemi për matjen e cilësisë filloi të zotronte ndaj sistemit të matjes së sasisë së ofrimit të shërbimeve në institucionet publike qendrore dhe lokale. *Standardet vendosen nga niveli qendror i qeverisjes, ndërsa zbatimi i tyre bëhej nga institucionet e pushtetit lokal.*

3.4. Konteksti aktual i matjes së performancës

Nevoja për ta kuptuar nese institucioni përkatës publik apo privat i ka përmbushur objektivat dhe qëllimin e institucionit, na dërgon deri në matjet dhe vlerësimet e ndryshme të performancës. Nevoja për matjen dhe vlerësimin e performancës lind në kohën kur krijohen koncepte të reja në fushën e menaxhimit të institucioneve publike dhe private. Kur ndërrohet raporti ndërmjet ofruesit të shërbimeve dhe përfituesit të shërbimeve. Në kohën kur konceptet e menaxhimit ndryshojnë, ofruesi vihet në shërbim të përfituesit të shërbimeve. Në kohën e reformave në administrimin e punëve publike dhe private në vitet '70 të shek. XX, kur kërkohet një administratë dhe një menaxhment shumë profesional në përmbushje të kërkesave gjithë në rritje dhe më të ndërlikuara të grupeve të interesit dhe të qytetarëve, lind nevoja e matjes dhe e vlerësimit të performancës për shërbimet e ofruara. Kriteret për matjen e performancës në administratën publike, për herë të parë, vendosen në Angli në vitin 1979¹⁰. Qeveria e re e zgjidhur në këtë vit, morri për sipër zbatimin e kriterëve për matjen e performancës në përputhje me synimet e saj për rritjen e llogaridhënies dhe cilësisë së ofrimit të shërbimeve për qytetarët nga ana e institucioneve publike dhe private

Koncepti i performancës shërbeu si mjet për menaxhim më të mirë në sektorin publik, duke siguruar efektivitetin, efikasitetin dhe nikoqirllëkun në menaxhimin publik. Nëpërmjet këtij koncepti është hyrë në përdorim një gjuhë e re e termave në politikat publike, si: planifikimi, qëllimet, vlerësimi, përfitimi (kost – benefiti), llogaridhënia dhe decentralizimi¹¹.

⁸ Hamza Atesh, Using Performance Indicators in Public Administration, Universiteti Sulejman Demirel 2001, fq. 7.

⁹ Hamza Atesh, Using Performance Indicators in Public Administration, Universiteti Sulejman Demirel 2001, fq. 2.

¹⁰ Hamza Atesh, Using Performance Indicators in Public Administration, Universiteti Sulejman Demirel 2001, fq. 2.

¹¹ Hamza Atesh, Using Performance Indicators in Public Administration, Universiteti Sulejman Demirel 2001, fq. 3.

Studimet e bëra në vitin 2000 nga Organizata për Bashkërendim Ekonomik dhe Zhvillim (OECD) për reformat e shërbimit civil në 29 vende të ndryshme të botës, është parë se menaxhimi i performancës është faktori kryesor në shumë raste, veçanorisht në arritjen e objektivave të organizatës¹². Gjithashtu hulumtimet kanë treguar se kulturat e ndryshme organizative kanë prodhuar qasje të ndryshme në matjen e performancës, nga të cilat mund të nxjerrim mësim të rëndësishme për zhvillimet e performancës në Kosovë në të ardhmen:

- Matja e performancës po merr dimension gjithëpërfshirës dhe tash ka filluar të zbatohet gjithandej në programet e ofrimit të shërbimeve;
- Nga shërbyesit civil po kërkohet që të jenë më shumë të përqëndruar në rezultate se sa në rregulla dhe procedura;
- Informatat nga matja e performancës po përdoren gjithnjë e më shumë për llogaridhënie të liderëve politik dhe të publikut në përgjithësi;
- Matshmëria e fushave të zgjedhura për matje të performancës ka qenë kriteri kryesor;
- Arritja e objektivave dhe e qëllimit të organizatës me humbje financiare nuk është qasje e preferueshme.

Në shumicën e vendeve anëtare të OECD janë duke u zhvilluar diskutime ideologjike dhe teknike për legjitimitetin e qeverisjes në shoqëri. Problemet gjithnjë e më shumë me demokracinë dhe distanca ndërmjet shtetit dhe qytetarëve po shkatojnë probleme të qarta politike dhe qytetare. Ofrimi i shërbimeve nga institucionet publike është bërë faktori kryesor në riparimin e legjitimitetit të qeverisjes dhe ndërlidhjen e qeverisjes me qytetarin. Qeverisja edhe pse në të gjitha dokumentet e ka të saktësuar se në punën e saj e ka qytetarin në qendër, shpesh herë ajo e harron atë për çka është aty dhe e vë veten në qendër të qeverisjes. Në të kuptuarit më të mirë të zhvillimit dhe të ndikimit të performancës në qeverisje, është me rëndësi ta kuptojmë elementin themelore të legjitimitetit të qeverisjes që¹³: legjitimiteti i përdorimit të pushtetit. Kjo do të thotë se shteti dhe përdorimi i pushtetit të tij janë të orientuar kah interesi i përgjithshëm i shoqërisë.

Interesi i përgjithshëm është i ndërlidhur me reformën e menaxhimit të performancës, në veçanti të zhvillimit të politikave publike dhe të ofrimit të shërbimeve. Me këtë qasje po përpiqet që të kompenzohet distanca gjithnjë e më e madhe e pushtetit me qytetarët. Rezultatet e hulumtimit tregojnë se shumica e vendeve kanë zhvilluar "Strategjitë e tyre zhvillimore" dhe pjesën kryesore të tyre e zë performanca dhe llogaridhënia. Këto dokumente strategjike përpiqen që t'iu përgjigjen këtyre pyetjeve themelore¹⁴:

- Çfarë do të mund të ndante nga pushteti i vetë qeveria me shoqërinë?
- Çfarë do të ishte roli i qeverisë në shoqëri?
- Si do të funksiononte qeveria për të siguruar një performancë më të mirë të institucioneve publike në shërbim të qytetarëve?

Nga analiza e të dhënave kuptojmë se sistemet e menaxhimit të performancës janë kryesisht të përqëndruara në nivelin qendror dhe shumë më pak në atë lokal. Prej gjithsej 10 shteteve të hulumtuara, vetëm 5 prej tyre (Austria, Franca, Holanda Suedia dhe Mbretëria e Bashkuar) kanë sistem për menaxhim të

¹² PUMA, Performance Management Practice, OECD 1997, fq. 10.

¹³ PUMA, Performance Management Practice, OECD 1997, fq. 10.

¹⁴ PUMA, Performance Management Practice, OECD 1997, fq. 11.

performancës së komunave. Prej tyre: Franca dhe Suedia nuk kanë sistem parësor, por matjen e performancës e bëjnë kohë pas kohe, ndërsa 3 shtetet tjera kanë sistem parësor të matjes së performancës së pushtetit lokal. Kjo tregon se ne hyjmë në mesin e 50% të shteteve që e masin performancën e pushtetit lokal dhe në mesin e pak shteteve që nuk e masin performancën e nivelit qendror.

Të gjitha shtetet (mostra prej 10), përdorin qasje të ndryshme në matjen e performancës, si: qasjen gjithëpërfshirëse, qasjen lartë – poshtë, poshtë lartë dhe qasjen e shpejtë (ad hoc). Të gjitha shtetet (10 sosh), matjen e performancës e kanë të bazuar në shkallën e arritjes së objektivave, të përqëndruara në këto fusha kryesore: kontroll dhe llogaridhënie; përparimin e menaxhimit; efektivitetin dhe efikasitetin e administratës; ekonomizimin dhe cilësinë e shërbimeve të ofruara. Në këtë proces, kryesisht përfshihen departamentet e buxhetit dhe financave, strukturat menaxhuese dhe departamentet tjera qendrore. Matja e performancës bëhet nëpërmjet treguesëve të bazuar në standarde të shërbimeve dhe sondazhet e konsumatorëve. Kjo tregon për një sistem referent të matjes (sistem i mbyllur), që do të thotë se rezultatet e matjes së performancës i referohen një shkalle të përcaktuar më parë që duhet të arrihet, në bazë të së cilës vlerësohet performanca.

Si do që të jetë, kohëve të fundit është duke i kushtuar rëndësi të madhe matjes dhe vlerësimit të performancës, para së gjithash për tre arsye kryesore: 1). *Racionalizimi i burimeve në menaxhm*; 2). *Përmisimin e procesit të vendimmarrjes dhe i lehtësimin të veprimit të administratës dhe* 3). *Forcimi i demokracisë dhe i transparencës ndaj qytetarëve*¹⁵. Qëllimi kryesor i gjithë kësaj është që të kuptojmë se deri në çfarë mase politikat publike kanë pas ndikim në shoqëri apo se sa politikat publike janë përkthyer drejt në shërbime të qytetarëve.

Problemet e shfaqura gjatë menaxhimit të sistemit të performancës në Kosovë dhe orientimet e reja të zhvillimeve në menaxhimin e performancës së komunave, e kanë shtyrë MAPL që të hyjë në një rishikim të thellë dhe përmbajtjesor të SMPSHK.

¹⁵ Paskal Delorme, The Role and Use of Performance Measurement Indicators, ADM 2011, fq. 11.

METODOLOGJIA E RISHIKIMIT TË SMPK 4

Për rishikimin e SMPSHK u përdorën metoda të kombinuara prej lartë poshtë (deduktive) dhe prej poshtë lartë (induktive). Menaxhmenti i MAPL vendosi për rishikimin e SMPSHK dhe për këtë qëllim ngarkoi Departamentin për Performancë dhe Transparencë të Komunave (DPTK) që të udhëheq procesin e rishikimit të SMPSHK. DPTK, në përkrahje të plotë të projektit DEMOS – Decentralizimi dhe Përkrahja e Komunave, financuar nga Qeveria Zvicerane në Kosovë, Helvetas Sëiss Intercorporation udhëheq procesin e rishikimit të SMPSHK. Procesin e rishikimit të SMPSHK u ndihmua dhe u mbikëqyr nga Komiteti Këshillues (KK) shumëpalësh i themeluar nga MAPL. KK kishte në përbërje përfaqësues të palëve kuqe të interesit: MAPL, Asociacionin e Komunave të Kosovës (AKK), DEMOS, Qeverinë Zvicerane, Zyrën e Auditorit të Përgjithshëm (ZAP), Shoqata për Pastërti dhe Ambient të Kosovës (PAMKOS), Shoqata e Ujërave të Kosovës (SHUKOS) në Prishtinë, si dhe koordinatori i performancës komunale i Prishtinës dhe i Gjakovës (shih shtojcën 3)

Procesin e rishikimit i ka paraprirë një proces i analizës dhe i vlerësimit të ndërtimit dhe funksionimit të SMPSHK nga zyrtarë të Divizionit për Performancë të Komunave, ekspertë vendorë dhe ndërkombëtarë. Nga ky proces janë nxjerrë tre dokumente analitike, mbi bazën e të cilave janë zhvilluar tri opsione për rishikimin e SMPSHK. KK ka shqyrtuar tri opsionet e propozuara dhe ka vendosur të zgjedhë opsionin e dytë për rishikimin e SMPSHK. Për zgjedhjen e opsionit të dytë ka marrë parasysh pikëpamjet e palëve të interesit dhe të ekspertëve. KK gjithashtu ka pas parasysh kapacitetet ekzistuese në komuna për operimin e SMPSHK të rishikuar.

Me rekomandimin e KK, MAPL ka miratuar opsionin e dytë, i cili kryesisht ruan objektivat aktuale të SMPSHK, por i cili është i krijuar t'i "rregulloj gabimet" që i kanë njohur të gjitha palët e interesit, dhe gjithashtu të gjejë mënyra për të fuqizuar SMPSHK. Kjo ka përfshirë edhe shqyrtimin e mënyrës se si ZAP mund të kontribuojë në procesin e verifikimit të të dhënave dhe vlerësimit të besueshmërisë së sistemeve të brendshme të komunave për të gjeneruar të dhëna të besueshme. Procesin e përfshirë edhe rishikimin e sistemit të teknologjisë informative, që përkrah SMPK në raportimin e të dhënave nga komunat në MAPL.

DPTK dhe DEMOS, me miratimin e KK themeluan Grupin Punues të Përbashkët të Ekspertëve GPPE dhe pesë Grupe Punuese Specifike të Ekspertëve (GPSE). GPPE përbëhej nga ekspertë të MAPL dhe të DEMOS dhe udhëhoqën të gjitha punët profesionale dhe administrative për rishikimin e SMPSHK. GPSE përfshinin ekspertë të MAPL, DEMOS, të komunave, të ZAP, ministrive të linjës dhe të shoqërisë civile. Secili grup udhëhiqej nga një zyrtar përgjegjës nga GPPE. Procesin e rishikimit të SMPSHK u zhvillua nga GPSE nëpërmjet katër punëtorive dhe nga konsultimet individuale të ekspertëve të komunave, ministrive të linjës, kryetarëve të komunave, shoqërisë civile, medieve dhe organizatave ndërkombëtare që veprojnë në Kosovë dhe që kanë të bëjnë me pushtetin lokal. I tërë procesi u zhvillua në bazë të një metodologjie standarde e miratuar paraprakisht. (shih shtojcën 4)

Ky dokument është prodhim i një pune të gjithanshme dhe gjithëpërfshirëse të të gjitha palëve të interesit në udhëheqjen e GPPE dhe të përkrahur nga një ekspert ndërkombëtar, nga tre ekspertë vendorë, nga KK dhe Menaxhmenti i MAPL, në veçanti nga zv. Ministri, z. Bajram Gecaj dhe Sekretari i Përgjithshëm, z. Besnik Osmani.

KONCEPTE THEMELORE

5

Është shumë me rëndësi për MAPL dhe institucionet tjera relevante monitoruese për të kuptuar se sa mjaftë dhe sa mirë komunat iu ofrojnë qytetarëve të tyre shërbimet nga fushat e kompetencave të tyre. Gjithashtu është shumë me rëndësi të përdoren rezultatet e performancës në ndërtimin dhe zhvillimin e kapaciteteve të komunave në procesin e vendimmarrjes dhe përmirësimit të ofrimit të shërbimeve për qytetarët. MAPL së bashku me palët tjera të interesit ka ndërtuar koncenusin për përmirësimin e SMPSHK me qëllim që këto funksione të zbatohen më mirë në praktikë. Që SMPK të jetë më funksional dhe më i zbatueshëm në komunat e Republikës së Kosovës, së pari duhet t'i kuptojmë konceptet themelore për matjen e performancës dhe konceptet që janë të lidhura me matjen e performancës.

5.1. Matja e Performancës

Ka përkufizime të ndryshme për matjen e performancës por, përkufizimi më i përgjithshëm dhe më kuptimplotë është dhënë nga Asociacioni i Sistemeve për Matjen e Performancës dhe Efikasitetit Organizativ, që thotë se: matja e performancës është procesi i mbledhjes, analizimit dhe i raportimit të informatave në lidhje me arrijtjet e një individi, grupi, institucioni dhe sistemi. SMPK ka të bëjë me matjen e arrijteve të një institucioni – komune apo komunave. Kjo mund të përfshijë studimin e proceseve apo strategjive brenda institucioneve (organizatave), për të parë nëse prodhimet (shërbimet) janë në përputhje me qëllimin, ose me atë që duhet të ishte arritur¹⁶.

Matja e performancës është një instrument i rëndësishëm i të gjitha programeve të menaxhimit të cilësisë. Menaxherët dhe mbikëqyrësit që i drejtojnë përpjekjet e një institucioni, kanë përgjegjësi ta dinë se si, ku, dhe kur duhet t'i marrin masat për ndryshimet e nevojshme në zhvillim të institucionit. Këto ndryshime nuk mund të planifikohen dhe zbatohen pa informata të besueshme dhe relevante mbi të cilat bazohen vendimet për ndryshimet eventuale, por edhe për përparimin e atyre shërbimeve që janë mirë. Për më tepër, komunat nuk kanë përdorë një qasje të standardizuar për zbatimin e SMPSHK. Si pasojë, rezultatet e matjes së performancës nuk janë miratuar plotësisht për të vlerësuar suksesin e punës së komunave në cilësinë e ofrimit të shërbimeve për qytetarët.

Matja e performancës nuk ka të bëjë thjesht me mbledhjen e të dhënave që lidhen me një qëllim të paracaktuar të performancës. Matja e performancës ka të bëjë me nxjerrjen e përfundimeve apo të mendimeve për të kuptuar se si një sistem i përgjithshëm i menaxhimit të punës ndihmon në identifikimin dhe parandalimin e punës së pasuksesshme, duke ndihmuar komunën në konfirmimin e arrijteve të synuara në ofrimin cilësor të shërbimeve sipas kërkesave të qytetarëve të saj. Përveç kësaj, ka të bëjë me rritjen e optimizmit për punë më efikase dhe më efektive në procesin e ofrimit të shërbimeve cilësore. Këto veprime ndodhin në një cikël të vazhdueshëm, që krijojnë mundësitë për zgjerim dhe përmirësim të procesit të punës në ofrim të shërbimeve sa më cilësore, duke u bazuar në metodologjitë standarde. Qëllimi kryesor është krijimi i bazës relevante profesionale për vendimmarrje praktike dhe strategjike, që ndikojnë në cilësinë e punës së komunës për të prodhuar shërbime cilësore.

Matja sasiore dhe cilësore e performancës. Matjet sasiore, na tregojnë diçka të rëndësishme në lidhje me shërbimet e ofruara nga komunat, shërbimet dhe proceset që i prodhojnë ato. Matjet sasiore janë një mjet për të na ndihmuar që ta kuptojmë se sa mjaftë ofrohen shërbimet dhe që ta menaxhojmë në

¹⁶ Upadhaya, B., Munir, R., & Blount, Y. (2014). Association between Performance Measurement Systems and Organisational Effectiveness. International Journal of Operations & Production Management, 34(7), 2-2.

mënyrë profesionale përmirësimin e punës së komunave. Matjet cilësore na tregojnë se deri në çfarë shkalle komuna i plotëson kërkesat e qytetarëve në raport me obligimet ligjore që i ka dhe në përputhje me kriteret ligjore e profesionale (ofrimi i shërbimeve në kohën e duhur, në sasinë e duhur, sipas parametrave të duhur etj.). Mandati ligjor i MAPL në këtë aspekt është, monitorimi cilësisë së shërbimeve të ofruara për qytetarët nga komuna. Fatkeqësisht në këtë fazë të zhvillimit të SMPK, cilësia e ofrimit të shërbimeve matet vetëm me një numër të vogël të treguesve. Ky format i sistemit pritet që të zhvillohet në fazën e tij të tretë, me të cilin rast do të krijohet mundësia e matjes së cilësisë së ofrimit të shërbimeve, që është në përputhje të plotë me mandatin e MAPL. SMPK aktualisht nuk është i ndërtuar që të matë sasinë dhe cilësinë referente (standarde) të shërbimeve (sa mjaftë dhe sa mirë ofrohen ato nga komuna), por matë vetëm trendin e përmirësimit të ofrimit të shërbimeve. Në bazë të kësaj, matja e performancës na tregon se:

- sa mirë po punojnë komunat?
- nëse komunat po i arrijmë qëllimet e tyre apo jo?
- nëse qytetarët janë të kënaqur?
- nëse proceset menaxhuese janë në drejtimin e duhur?
- nëse janë, ku janë të nevojshme përmirësimet që duhet bërë? Etj.

Matja e performancës ofron informacione të nevojshme për të marrë vendime të duhura rreth asaj se çfarë bëjnë komunat.

Një matje e performancës është e përbërë nga një numër dhe një njësi e matjes. Numri na jep një magnitudë (sa) dhe njësia na jep numrin që ka kuptimin (çfarë). Këto krijojnë bazën për komentim të shkallës së arritjeve. Matjet e performancës mund të përfaqësohen nga njësitë njëdimensionale të matjes si: përqindja, numri i lëndëve, metër në katror, metër për kokë banori, kilometra, euro, kilogram për kokë banori etj. Njësitë një-dimensionale të matjes zakonisht paraqesin matjet themelore të ndonjë procesi apo prodhimi (shërbimi). Matjet e performancës janë gjithmonë të lidhura me një qëllim dhe një objektivë. Ato mund të na tregojnë ndryshimin në një proces apo shmangien nga qëllimi i punës, por edhe përparimin në përputhje me qëllimin dhe objektivat.

5.2. Qëllimi i SMPK

Në bazë të hulumtimeve të shumta, në këtë rast po e veçojmë hulumtimin e bërë nga Universiteti i Harvardit, tregon se në përcaktimin e qasjes së matjes së performancës ndikon shumë qëllimi i matjes së performancës¹⁷. Pra secila matje është e lidhur për një qëllim. Përcaktimi i qëllimit të SMP është i ndërlidhur me përcaktimet ligjore në fuqi. Në përputhje me bazën ligjore është përcaktuar edhe qëllimi i SMPK, i cili orienton dhe përcakton të gjitha mjetet dhe proceset tjera të matjes së performancës së komunave. Para së gjithash, SMPK duhet të sigurojë përgjigjet në pyetjen: - pse bëhet matja e performancës në ofrimin e shërbimeve komunale nga komunat?

Pra matja e performancës bëhet me qëllim që të sigurojë monitorimin e ofrimit të shërbimeve nëpërmjet matjeve të vlefshme të performancës, të ofrojë informata të nevojshme për lehtësimin e vendimarrjes në komunë, të motivojë organet e pushtetit lokal dhe të promovojë përgjegjësinë dhe llogaridhënien gjatë punës së tyre në krijimin e kushteve për jetë të dinjitetshme të qytetarëve të Republikës së Kosovës. Megjithatë, krahas qëllimit të përgjithshëm, SMPK në veti përfshinë edhe disa qëllime specifike të matjes së performancës, që janë në përputhje me përvojat e ngjashme ndërkombëtare. Qëllimet specifike shërbejnë

¹⁷ Robert Behn, Public Administration Review, Harvard University 2003, vol. 3, fq. 3.

edhe si standarde të matjes së performancës, që tregojnë orientimet e arritjeve në punën e komunave. Qëllimet specifike të matjes së performancës së komunave janë:

Monitorimi. MAPL dhe komunat kanë nevojë të monitorojnë punën e organeve komunale në ofrimin e shërbimeve të ndryshme për qytetarët dhe palët e ndryshme të interesit. Matja e performancës në këtë rast është e përqëndruar që të sjellë informata të vlefshme për të kuptuar se institucionet e pushtetit lokal janë duke e bërë punën e duhur në përmbushjen e nevojave dhe kërkesave të qytetarëve.

Motivimi. Informatat e siguruar nga matja objektive dhe e vlefshme e performancës së punës së institucioneve të pushtetit lokal, mund të shërbejë si instrument i fort i motivimit të burimeve njerëzore të nivelit administrativ dhe të atij politik në institucionet komunale, të bashkëpunëtorëve, të grupeve të interesit dhe të qytetarëve për t'i kryer punët e nevojshme nga secila palë në përmirësimin e performancës së komunave.

Mësimi. Informatat e prodhuara nga matja e performancës së komunave na tregojnë se çfarë kemi punuar mirë dhe çfarë nuk kemi punuar mirë, ose ku kemi punuar mjaftë dhe ku nuk kemi punuar mjaftë. Nga këto informata mësojmë se çfarë duhet plotësuar dhe çfarë duhet përmirësuar.

Përmirësimi. Në përputhje me mësimet se si janë punët, komunat, MAPL dhe palët e ndryshme të interesit hartojnë planet për përmirësimin e punëve. Plani duhet të përfshijë qartë se kush çka saktësisht duhet të punojë ndryshe që të përmirësohet performanca e institucioneve përkatëse të pushtetit lokal. Asnjëherë nuk është mjaftë në ofrimin e shërbimeve të mira, edhe kur janë mirë ato mund të përmirësohen edhe më mirë.

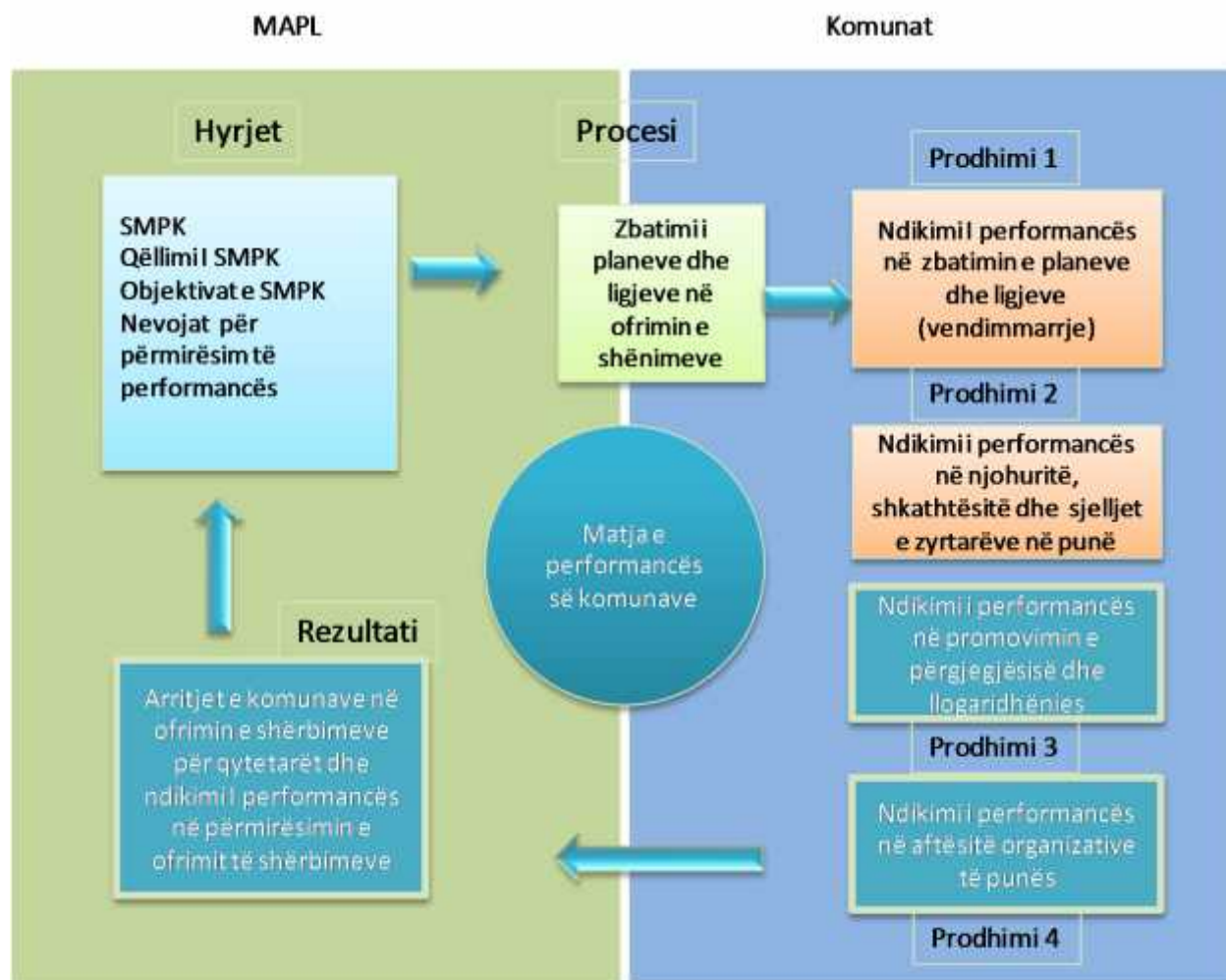
Promovimi. Komunat, MAPL dhe institucionet tjera qendrore janë të interesuara që t'i informojnë palët e ndryshme të interesit se janë duke bërë punë të vlefshme për interesin publik. Matja e performancës së komunave mund të përdoret si mjet i rëndësishëm për t'i bindë liderët politik, anëtarët e kuvendit, grupet e interesit, gazetarët dhe qytetarët se administrata publike lokale është duke punuar punë të mira në interes të qytetarëve.

Vlerë e parasë publike. Përfshinë efikasitetin, efektivitetin dhe ekonomikitetin e përdorimit të parasë së taksapaguesve nga ana e institucioneve të pushtetit lokal. Kjo do të thotë se të gjithë të punësuarit në sektorin publik dhe jo vetëm, duhet të kërkojnë dhe të zbatojnë zgjidhje përkatëse që mundësojnë arritjen cilësore dhe efektive të rezultateve të punës me sasinë më të vogël të mundshme të mjeteve (financiar, njerëzore dhe teknike). Edhe pse SMPK nuk matë mjetet e shpenzuara për ofrimin e shërbimeve, SMPK tërthorazi përcjellë mesazhin për rëndësinë e promovimit të nikoqirllëkut gjatë ofrimit të shërbimeve.

Efektiviteti. Njëri ndër qëllimet kryesore të matjes së performancës është që të kuptojmë se shërbimet e ofruara (produkti i punës) janë në përputhje të plotë me kërkesat e qytetarëve dhe me objektivat e institucionit publik lokal. Përgjigja në pyetjen se: "a jemi duke bërë punën e duhur", e sqaron më së miri përkufizimin për efektivitetin. Nëse jemi duke e bërë punën e duhur, në orientimin e duhur dhe në kohën e duhur, atëherë mund të themi se jemi efektiv.

Efikasiteti. Edhe pse SMPK nuk e matë drejtpërdrejt efikasitetin të ndërlidhur me burimet, tërthorazi e promovon këtë karakteristikë të rëndësishme të SMPK. Pra efikasiteti është procesi apo shkalla që tregon se shërbimet janë ofruar sipas kërkesave dhe me kosto minimale të burimeve. Përgjigja në pyetjen se: "a jemi duke bërë gjëra të duhura", e sqaron më së miri përkufizimin e efikasitetit. Nëse jemi duke bërë punë të duhura, me burime minimale, atëherë jemi efikas.

Cilësia (Kualiteti). Institucionet publike lokale dhe ato qendrore e kanë qëllim, përpos ofrimit të bollshëm të shërbimeve, ofrimin sa më cilësor të tyre. ofrimi cilësor i shërbimeve është i lidhur shumë me shkallën e burimeve financiare, njerëzore dhe teknike. Sot në botë është duke u rrezikuar cilësia e shërbimeve në favor të shkurtimit të shpenzimeve. Megjithatë një shërbim është cilësor kur ai i plotëson kërkesat dhe pritjet e konsumatorëve apo të qytetarëve, pa i shkelur dispozitat ligjore dhe pa e dëmtuar mjedisin e jetësor.



Skema. 1. Performanca dhe efektet e saj në përmirësimin e punës në komuna

Bashkëpunimi dhe partneriteti. SMPK është i ndërtuar mbi baza të bashkëpunimit me palët e shumta të interesit dhe në veçanti në bashkëpunim dhe partneritet me komunitet. Komponenta fillestare e mbledhjes, e verifikimit dhe e raportimit të të dhënave është përgjegjësi e komunave, ndërsa pjesa e përpunimit dhe publikimi i informatave të prodhuara nga SMPK është përgjegjësi e MAPL. SMPK krijon mundësinë që të gjitha palët e interesit të krijojnë dhe mirëmbajnë raporte pune pozitive, profesionale dhe të besueshme në menaxhimin me sukses të sistemit.

Ndryshimi. Zyrtarët e komunave dhe të MAPL, si dhe të gjitha palët e interesit duhet të jenë të hapur për ndryshime dhe sjelljen e ideve dhe metodologjive të reja, e më të efektshme për përmbushjen e detyrave të tyre të punës në procesin e matjes së performancës së komunave në ofrimin e shërbimeve sa më cilësore për qytetarët. Të ndryshosh do të thotë, të kërkes vazhdimisht rrugë të reja të përmirësimit në zbatimin e politikave dhe të ndërtosh një shërbim civil më përgjegjës dhe më fleksibil.

Siguria. Ndryshimet nuk duhet të krijojnë mjedis të paqëndrueshëm dhe jo të shëndetshëm për të punësuarit në institucionet lokale publike dhe jo vetëm. Me performancë masim shëndetin e përgjithshëm të organizatës dhe të mjedisit të punës për punëtorët e saj. Sa më i shëndetshëm që të jetë mjedisi i një organizate apo institucioni aq më e sigurt është ajo për njerëzit e saj dhe anasjelltas. Këtu ka rëndësi të madhe edhe siguria e të dhënave për punën - performancën e institucionit. Nuk mund të kemi matje të saktë të performancës pa të dhëna të sigurt apo pa një mjedis të shëndetshëm në institucion lokal (të pa korruptuar).

5.3. Objektivat e SMPK

Objektivat gjithëherë shprehin një veprim të përgjithshëm apo specifik, që ndërlidhen me një qëllim apo me disa qëllime të caktuara dhe rezultojnë me një produkt apo rezultat praktik që mund të matet. Pra objektivat e SMPK janë të lidhura ngushtë me veprimet MAPL, të komunave dhe palëve tjera kryesore të interesit për arritjen e qëllimeve të SMPK. Objektivat tregojnë rrugën se si do të arrihet deri te qëllimet e SMPK. Vetë fjala veprim d.m.th. rrugë, punë drejt aritjes së qëllimit. Edhe objektivat janë rishikuar në përputhje me qëllimin e SMPK që duhet të arrihet. Objektivat themelore të SMPK janë:

- Zbatimi i metodologjisë standard (unike) për matjen e performancës së komunave në ofrimin shërbimeve komunale;
- Sigurimi i besueshmërisë së të dhënave për performancën e komunave;
- Publikimi i informative të besueshme për shkallën e performancës së komunave në ofrimin e shërbimeve për qytetarët;
- Sigurimi i mekanizmave të nevojshëm për futjen në përdorim të raporteve të performancës në përmirësimin e ofrimit të shërbimeve për qytetarët.

5.4. Parimet themelore të SMP

Sistemi për matjen e performancës së komunave është një instrument i rëndësishëm për t'iu ndihmuar komunave në menaxhimin e suksesshëm të punëve të përcaktuara me mandat ligjor. Sistemi ndihmon komunat në përvetësimin e përvojave brenda komunale dhe ndërmjet komunave duke e krahasuar punën e tyre prej vitit në vit duke krijuar mundësinë e përmirësimit të performancës së tyre. SMPK krijon mundësinë e bashkëpunimit të akterëve kryesor në procesin e matjes së performancës dhe lehtëson bashkërendimin e punëve për përmirësimin e vazhdueshëm të performancës së komunave në përputhje me obligimet ligjore dhe qytetare. Bashkëpunimi dhe bashkërendimi i punëve ndërmjet akterëve kryesor (komunat, AKK, ZAP, ministritë e linjës, kompanitë publike) të udhëhequr nga MAPL si përgjegjëse në këtë proces, bazohet në disa parime themelore, që janë:

Legjitimiteti. Sistemi duhet të ketë besimin e të gjithë akterëve dhe akterët duhet t'i përmbushin obligimet e tyre për të siguruar që sistem të jetë sa më përfaqësues dhe sa më funksional që të jetë i mundur. Legjitimiteti buron nga pranimi i përgjegjësisë dhe përfaqësimi i akterëve kryesor në procesin e matjes së performancës së komunave apo të SMPK.

Zbatueshmëria. Sistemi duhet ta ketë shumë të qartë qëllimin e matjes së performancës, ta ketë qartë të përcaktuar atë çka matë dhe si matë dhe ta ketë qartë të përcaktuar rolin e tij në përkrahjen dhe përparimin e punëve në komuna. Është shumë me rëndësi të vihen në dispozicion burimet e nevojshme për funksionimin e tij. Sa më qartë që të përcaktohen detyrat e SMP dhe sa më mirë që të përdoret burimet e nevojshme, aq më i zbatueshëm do të jetë SMPK.

Vlefshmëria. Sistemi duhet të krijojë mekanizmat e nevojshëm profesional, administrativ dhe ligjor për të matë atë që synohet të matë. Sistemi e ka të përcaktuar qartë qëllimin e matjes së performancës së komunave dhe ai duhet ta matë pikërisht atë dhe jo diçka tjetër, që shpesh mund të ndodhë.

Transparenca. Puna e sistemit duhet të jetë e hapur për vetë institucionet dhe për publikun. Informatat e prodhuara me anën e SMP duhet të ndahen me të gjitha institucionet relevante, me të gjitha palët e ndryshme të interesit dhe me qytetarët nëpërmjet rrugëve të komunikimit të përshtatshëm për secilën palë.

5.5. Barazia në informata

Dokumenti është hartuar dhe siguron informata të vlefshme në gjuhët zyrtare të Republikës së Kosovës. Dokumenti është hartuar në gjuhën shqipe dhe dokumentet në gjuhët tjera zyrtare duhet të jenë në përputhje me dokumentin në gjuhën shqipe. Nëse pjesë të caktuara të dokumenteve në gjuhët zyrtare nuk përputhen me dokumentin kryesor në gjuhën shqipe, shpjegimet e versionit në gjuhën shqipe janë përfundimtare. Krahas zbatimit të gjuhëve zyrtare në zhvillimin e sistemit, po ashtu edhe performanca e komunave në ofrimin e shërbimeve maten në gjuhët përkatëse zyrtare. Secili komunitet ka të drejtë të ketë qasje në shërbimet përkatëse të ofruara nga komuna në njërin prej gjuhëve zyrtare sipas kërkesave të qytetarëve në përputhje me ligjet në fuqi.

Sistemi, me asnjë fjalë dhe shprehje nuk përjashton asnjë qytetarë të Republikës së Kosovës, që të kenë qasje të barabartë në shërbime dhe në matje të performancës. Sistemi i trajton të gjithë qytetarët në mënyrë të barabartë dhe nuk favorizon e as nuk nënkupton qasje të bazuar në përkatësi etnike, gjinore, sociale, gjuhësore dhe religjioze.

NDËRTIMI I SISTEMIT TË PERFORMANCËS

6

6.1. Ndërtimi i përgjithshëm

Varësisht nga orientimet strategjike dhe qëllimet e matjes së performancës, ndërtohen edhe sistemet përkatëse. Duke u bazuar në politikat e MAPL, prioritetet e komunave dhe kërkesat e qytetarëve, është ndërtuar një SMPK i cili prodhon efekte të rëndësishme në rritjen e performancës së komunave në ofrimin e mjaftueshëm dhe me cilësi të shërbimeve për qytetarët. SMPK është i ndërtuar në atë mënyrë që i mundëson sistemit të matë aspektet themelore, në përputhje me kapacitetet e komunave, ofrimin e shërbimeve nga ana e komunave. SMPK hynë në kuadër të sistemeve të hapura ndaj llogaridhënies dhe i mbyllur ndaj sistemeve tjera relevante dhe informative, është mjaftë i decentralizuar, çka në të vërtetë e bën sistemin e kombinuar (menaxhim nga MAPL dhe nga komunat) dhe është plotësisht i bazuar në rezultate, ngjashëm sikur përvojat ndërkombëtare të bazuara në objektiva dhe standarde.

Nga pikëpamja e përgjithshme SMPK është i ndërtuar prej Njesisë Qendrore (NQ) në MAPL dhe Njesisë Lokale (NL) në komuna. Njësia qendrore është Divizioni për Performancë të Komunave (DPK) i përkrahur nga Departamenti për Performancë dhe Transparencë të Komunave dhe strukturat tjera të MAPL që ndërlidhen me monitorimin e punës së komunave. NQ harton dokumentet përkatëse profesionale, administrative dhe ligjore dhe menaxhon në tërësi ndërtimin dhe funksionimin e SMP. Njësia tjetër ndërtuese e SMPK është e vendosur në komuna dhe quhet njësia lokale (NL). NL është koordinatori komunal për performancë (tani e tutje koordinatori), i përkrahur nga drejtoritë përkatëse të fushave për të cilat matet performanca, kompanitë përkatëse publike dhe nga drejtori i administratës së komunës përkatëse. Koordinatori është i vendosur në një strukturë përkatëse të komunës, nga ku e organizon mbledhjen, verifikimin dhe raportimin e të dhënave për performancën e komunës përkatëse në NQ – MAPL. Pjesa kryesore vërtetuese e të dhënave të komunës për SMPK është kryetari i komunës. Këto dy pjesë të sistemit janë të ndërlidhura me një sistem të teknologjisë informataive, i cili mundëson transportimin e të dhënave nga komuna për në NQ në MAPL. Të dy pjesët janë të ndërvuara njëra me tjetrën dhe e krijojnë një sistem të integruar të performancës.

6.2. Ndërtimi specifik i SMPK

Zakonisht sistemet janë të ndërtuara prej një kornize të përgjithshme dhe prej pjesës thelbësore në brendi të sistemit. Në kornizën e përgjithshme të sistemit është e vendosur pjesa vepruese (operative) e SMPK. Pjesa vepruese SMPK përshkruhet si programi i sistemit, nga ndërtimi i të cilit varet funksionimi dhe lloji i redimentit apo i prodhimit të tij. Elementet ndërtuese të pjesës vepruese të SMPK janë:

- **fusha** e veprimeve që i mbulon komuna;
- **rezultati** të cilin komunat dhe MAPL-ja do të kishin dëshirë ta arrinin;
- **treguesi** që demonstroi (tregon) se deri në çfarë shkalle janë arritur rezultatet; dhe
- **të dhënat** të cilat treguesin e bëjnë kuptimplotë dhe të matshëm.

Fushat. Fushat shprehin grupin e të drejtave (kompetencave) dhe të detyrave që komunat i ushtrojnë në shërbim të qytetarëve. Këto të drejta janë të përcaktuara me Ligjin për Vetëqeverisjen Lokale (LVL). Me LVL janë përcaktuar 29 të drejta dhe detyra vetanake të komunave. Prej tyre janë përzgjedhur si pjesë e SMPK 18 kompetenca, të grupuara në 14 fusha të sistemit për matjen e performancës së komunave. Fushat përshkruajnë të drejtat, detyrimet dhe përgjegjësitë e komunës për të ofruar shërbime themelore për qytetarët e vetë. Përshkrimin detal për secilën fushë specifike e gjeni në kapitullin 7.

Rezultatet. Rezultatet janë elementet më të rëndësishme të SMP-së. I tërë sistemi për matjen e performancës është i orientuar në rezultate. Rezultatet janë arritje afatshkurtra apo afatgjata që komunat i synojnë në secilën fushë specifike që e ushtrojnë. Për secilën fushë është i caktuar një numër përkatës i rezultateve, jo më shumë se katër. SMPK gjithsej ka 27 rezultate apo mesatarisht 1.82 rezultate për secilën fushë. Rezultatet qëndrojnë në përputhshmëri horizontale me rezultatet tjera dhe në përplotësim vertikal me treguesit dhe fushën e vetë që i takon. Rezultatet ndikojnë drejtpërdrejtë në jetën e qytetarëve. Rezultati tregon se shërbimi është ofruar në sasinë apo cilësinë përkatëse të planifikuar, mbi bazën e kapaciteteve që ka komuna apo kritereve përkatëse të vendosura paraprakisht. (shih kapitullin 7)

Treguesit. Përfaqëson bazën kryesore llogaritëse për shkallën e arrijes së rezultatit. Treguesi është një madhësi (në përgjithësi) statistikore, por edhe logjike) e lidhur në mënyrë të natyrshme ose në mënyrë arbitrare për matjen e arritjeve të politikave (rezultateve) të një institucioni përkatës – komunës përkatëse. Treguesit ofrojnë informata të mjaftueshme për t'iu mundësuar komunave dhe palëve të tjera të interesit që të masin ose të vlerësojnë se deri në çfarë shkalle është arritur rezultati përkatës i fushës përkatëse. Secili rezultat ka një ose më shumë tregues të lidhur ndër vete horizontalisht, ndërsaq vertikalisht janë në harmoni të plotë me rezultatin dhe të dhënat që e ushqejnë me informata. SMPK ka gjithsej 77 tregues apo 2.72 tregues për secilin rezultat. Treguesit janë të ndërtuar dhe të përshtatur që të prodhojnë informata kurdoherë që është e mundur dhe jo thjeshtë vetëm statistika. Ata përpunohen të matin rezultatin sa më mirë që të jetë e mundur edhe pse dihet se matja është e pjesshme sa do mirë që të jenë ndërtuar treguesit.

Të dhënat: Janë fakte që dëshmojnë se një shërbim është përmbushur në masën dhe cilësinë e caktuar apo të kërkuar. Lloje të ndryshme të të dhënave e ushqejnë me informata treguesin përkatës. Secili tregues është i informuar zakonisht me dy lloje të të dhënave, rrallëherë me një dhe me tri e më shumë. SMPK ka gjithsej 222 të dhëna apo mesatarisht 3.1 për secilin tregues. Nga saktësia dhe besueshmëria e të dhënave varet vlefshmëria e treguesve dhe e matjes së performancës së komunave.

6.3. Programi elektronik

Treguesit për matjen e performancës janë vendosur në një program kompjuterik, të shoqëruar edhe me të dhëna përkatëse shtesë dhe me mundësi të raportimit të të dhënave nga ana e koordinatorëve të performancës komunale. Programi kompjuterik, nëpërmjet faqës elektronike të MAPL, instalohet në platformën elektronike të quajtur "Content Management system" (CMS). Sistemi është i ndërtuar prej CMS - softueri i vendosur në MAPL respektivisht MAP (hapësirë e veçantë) dhe një softueri në secilën komunë. Të dy programet (softueret), i MAPL dhe i komunës përkatëse, komunikojnë nëpërmjet rrjetit qeveritar të internetit.

Program i vendosur në MAPL është i përbërë nga faqja elektronike e MAPL dhe Baza e të dhënave, ku po ashtu edhe secila komunë e ka të instaluar faqen e vetë elektronike dhe bazën e të dhënave. Komunat, respektivisht zyrtarët e autorizuar, e shfrytëzojnë sistemin nëpërmjet faqes së internetit, ndërsa informatat ruhen në bazën e të dhënave. Në faqen e MAPL, përpos faqes së vetë, janë të vendosura edhe të gjitha faqet elektronike të komunave dhe baza e të dhënave të tyre. Në linkun përkatës janë të vendosura të gjitha komunat e Republikës së Kosovës, ku në momentin e klikimit tek komuna përkatëse koordinatori i jepet mundësia e qasjes në sistem duke i kërkuar fjalëkalimin dhe kodin e sigurisë së këtij linku. Qasja dhe mënyra e përdorimit të programit elektronik të SMPK në kapitullin e 7 të këtij dokumenti.

Për secilën fushë, rezultat, tregues dhe të dhënë janë dhënë sqarimet e nevojshme për përkufizimin, përmbajtjen apo shtrirjen e matjes, rëndësinë dhe ndikimin e tyre në funksionimin më të mirë të vetëqeverisjes lokale në komunat e Republikës së Kosovës. Në SMPK janë të zhvilluar dhe të vendosur tregues të pragut, të redimentit dhe të rezultatit, varësisht nga funksioni i tyre karakteristik për rezultatin përkatës.

FUSHA 1

SHËRBIMET PUBLIKE ADMINISTRATIVE

Emëri i fushës është “Shërbimet Publike Administrative”. Fusha përfshinë shërbimet publike administrative (SHPA) dhe menaxhimin e kërkesave të qytetarëve, personave fizikë dhe juridikë drejtuar organeve komunale për çështjet që lidhen me kompetencat e komunave dhe të cilat kalojnë nëpërmjet Qendrës për Shërbimin e Qytetarëve në Komunë.

Baza ligjore për procedurat e ofrimit të shërbimeve publike administrative dhe trajtimin e kërkesave të qytetarëve nga ana e organeve komunale është e shpërndarë në një numër të madh të akteve ligjore dhe nënligjore. Ligji për Procedurën Administrative¹⁸ paraqet kornizën kryesore dhe të përgjithshme që përcakton parimet, procedurat dhe mekanizmat e përgjithshëm për trajtimin e kërkesave të palëve dhe zhvillimin e procedurave administrative. Megjithatë, shërbimet e veçanta administrative rregullohen qoftë me akte ligjore ose me akte nënligjore të veçanta.

Matja e performancës së komunave për ofrimin e shërbimeve publike administrative bëhet për të gjitha kërkesat që kanë të bëjnë me shërbimet publike administrative. Në kuadër të shërbimeve publike administrative hyjnë të gjitha kërkesat të cilat menaxhohen nga QSHQK.

Duke pas parasysh se ekzistojnë lloje të shumta të kërkesave, të cilat trajtohen nga struktura të ndryshme të komunës, SMPK matë performancën e komunës përkatëse vetëm për kërkesat që menaxhohen nëpërmjet Qendrës për Shërbim të Qytetarëve në Komunë (QSHQK). Në QSHQK bëhet pranimi dhe regjistrimi i kërkesave dhe i parashtrësive të qytetarëve.

Informatat e prodhuara nga matja e performancës së kësaj fushe janë të rëndësishme për strukturat e pushtetit lokal për të kuptuar më mirë shkallën dhe cilësinë e ofrimit të shërbimeve publike administrative, për MAPL për të kuptuar shkallën e ofrimit të këtyre shërbimeve dhe respektimin e afateve ligjore, për punën e strukturave të Ministrisë së Punëve të Brendshme dhe palëve tjera të interesit që merren me ofrimin e këtyre shërbimeve.

Arritjet e komunës në fushën e SHPA maten nëpërmjet një rezultati dhe tre treguesve përkatës.

¹⁸ Ligji për Procedurën e Përgjithshme Administrative (miratuar me 25 maj 2016, ende nuk ka hyre në fuqi)

Rezultati 1.1

Ofrimi i shërbime administrative sipas kërkesave të qytetarëve

Rezultati pasqyron arritjet e komunës përkatëse në efektivitetin dhe efikasitetin e ofrimit të shërbimeve publike administrative dhe menaxhimit të kërkesave të qytetarëve, personave fizikë dhe juridikë drejtuar organeve komunale nëpërmjet Qendrave për Shërbimin e Qytetarëve në Komuna (QSHQK)¹⁹. Në komunë parashtrihen kërkesa të llojeve të ndryshme dhe për nevoja të ndryshme të qytetarëve. Edhe pse të gjitha kërkesat e qytetarëve do të duhej të parashtroheshin nëpërmjet QSHQK, megjithatë një numër i tyre kalojnë nëpërmjet kanaleve tjera dhe strukturave organizative në komunë. Ato kërkesa të cilat nuk parashtrihen nëpërmjet QSHQK, nuk pasqyrohen nëpërmjet këtij rezultati.

Rezultati pasqyron përqindjen e lëndëve të shqyrtuara gjatë vitit, të cilat janë regjistruar në QSHQK, me theks të veçantë në respektimin e afateve ligjore për shqyrtimin dhe vendosjen lëndëve të parashtruara nga qytetarët që janë kompetencë e komunës.

Matja e shkallës së aritjes së rezultatit 1.1. bëhet nëpërmjet tre treguesve kryesor: treguesi 1.1.1; treguesi 1.1.2 dhe treguesi 1.1.3.

Treguesi 1.1.1

% e lëndëve të shqyrtuara gjatë vitit

Treguesi ka për qëllim të matë shkallën e performancës, përkatësisht efikasitetin e komunës në shqyrtimin e kërkesave të ndryshme të qytetarëve dhe të palëve të ndryshme të interesit. Komunitat janë të obliguara që t'i shqyrtojnë të gjitha kërkesat e qytetarëve dhe të marrin vendime meritore për shërbimet publike administrative në bazë të ligjit. Treguesi matë vetëm kërkesat apo lëndët e proceduara nëpërmjet QSHQK. Treguesi matë përqindjen e shqyrtimit të kërkesave për të gjitha lëndët që menaxhohen nëpërmjet QSHQK.

Lëndë të shqyrtuara janë të gjitha ato kërkesa të cilat janë të drejtuara tek organet komunale përkatëse, të regjistruara në Sistemin e QSHQK dhe për të cilat është kthyer një përgjigje qoftë pozitive apo negative qytetarëve nga ana e organeve përgjegjëse komunale. Këtu përfshihen lëndët të cilat janë paraqitur në vitin raportues, lëndët e trashëguara nga viti paraprak dhe ato të bartura në vitin vijues për të cilat komuna ka dhënë përgjigje brenda afatit të paraprë me ligj deri më 15 janar të vitit vijues. Ndërsa lëndët të cilat janë bartur në vitin vijues dhe afati për përgjigje sipas legjislacionit përkatës ka kaluar gjatë vitit të raportimit, llogariten si lëndë të pashqyrtuara.

Treguesi matë mjaftë saktë performancën e komunës në ofrimin e SHPK, por jo plotësisht, për shkak se një numër i caktuar i kërkesave të qytetarëve nuk menaxhohen nëpërmjet QSHQK. Komunitat inkurajohen që t'i menaxhojnë të gjitha kërkesat apo parashtrirat e qytetarëve dhe palëve tjera të interesit vetëm nëpërmjet QSHQK.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Për informimin e plotë të treguesit 1.1.1. mbledhen dy lloj të të dhënave:

¹⁹ Udhëzimi administrativ i MAPL 2011/03 për Organizimin dhe Funksionimin e Qendrave për Shërbime me Qytetarët në Komuna

1. Gjithsej numri i lëndëve të parashtruara gjatë vitit nga qytetarët dhe palët tjera të interesit dhe
2. Numri i lëndëve të shqyrtuara gjatë një viti nga ana e komunës.

Treguesi llogaritet duke pjesëtur numrin e lëndëve të parashtruara me numrin e lëndëve të shqyrtuara, shumëzuar me 100.

$$\text{Formula: } \frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$$

Burimi kryesor i të dhënave të këtij treguesi është sistemi elektronik për menaxhimin e lëndëve në QSHQK. Ky sistem gjithashtu është i lidhur në rrugë elektronike me faqen elektronike të MAPL. Saktësia e të dhënave mund të verifikohet nga dosjet që mbahen në QSHQK.

Lëndët të cilat pranohen në QSHQK regjistrohen dhe procedohen nëpërmjet Sistemit për Menaxhimin e Përmbajtjes digjitale të informacionit.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave.

Treguesi 1.1.2 % e lëndëve të shqyrtuara brenda afateve ligjore

Treguesi ka për qëllim të matë shkallën e performancës, përkatësisht efektivitetin dhe efikasitetin e komunës përkatëse në shqyrtimin e kërkesave të ndryshme të qytetarëve dhe të palëve të ndryshme të interesit brenda afateve ligjore. Komunitat janë të obliguara që t'i shqyrtojnë të gjitha kërkesat e qytetarëve gjatë vitit dhe të marrin vendime meritore për shërbimet publike administrative në bazë të ligjit. Treguesi matë vetëm kërkesat apo lëndët e proceduara nëpërmjet QSHQK. Treguesi matë përqindjen e kërkesave të shqyrtuara gjatë vitit brenda afateve ligjore për të gjitha ato lëndë të cilat janë shqyrtuar sipas treguesit 1.1.2.

Afatet për përgjigje ndaj kërkesave të qytetarëve dallojnë varësisht prej natyrës së kërkesave. Afatet përcaktohen me akte ligjore dhe nënligjore²⁰. Komuna duhet t'i respektojë afatet ligjore gjatë shqyrtimit të kërkesave të qytetarëve. Shërbimi është i vlefshëm vetëm kur ofrohet në kohën e duhur. Treguesi matë mjaftë saktë nëse kërkesat janë shqyrtuar brenda afateve kohore të përcaktuara me ligjet në fuqi apo jo, por nuk mund të matë nëse përgjigjet (vendimet) e organeve komunale kanë qenë në përputhje me ligjin apo jo. Gjithashtu një numër i kërkesave që nuk janë menaxhuar nga QSHQK nuk mund të maten pavarësisht a kanë qenë në përputhje me afatet ligjore apo jo. Treguesi synon t'i nxis organet komunale që ofrimi i shërbimeve administrative për qytetarët dhe palët e interesit të ofrohet me kohë apo ashtu si është përcaktuar me dispozita ligjore.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Për informimin e plotë të treguesit 1.1.2. mbledhen dy lloj të të dhënave:

1. Gjithsej numri i lëndëve të shqyrtuara gjatë një viti nga ana e komunës dhe
2. Numri i lëndëve të cilat janë shqyrtuar brenda afateve të përcaktuara me ligji.

²⁰ Ligji Nr 02/ L – 28 për Procedurën Administrative

Për të kuptuar se cilat lëndë janë shqyrtuar brenda afateve ligjore, duhet të dihet koha e paraqitjes së secilës kërkesë dhe koha e shqyrtimit të lëndëve apo i kthimit të përgjegjës parashtruesit të kërkesës për të vlerësuar nëse shqyrtimi është bërë brenda afatit ta paraparë me ligj apo jo. Krahas kësaj, me ndihmën e sistemit elektronik, duhet të grupohen kërkesat sipas afateve ligjore për kthimin e përgjigjeve, sepse jo të gjitha kërkesat e kanë afatin e njëjtë ligjor për kthimin e përgjigjes. Me të kuptuar numrin e lëndëve të cilat janë shqyrtuar brenda afateve ligjore, e kuptojmë edhe numrin e lëndëve të cilat nuk janë shqyrtuar brenda afateve ligjore. Komuna tregon performancë pozitive nëse e rritë numrin e lëndëve të shqyrtuara brenda afateve ligjore.

Treguesi llogaritet duke pjesëtuar numrin e lëndëve të shqyrtuara brenda afateve ligjore me numrin e përgjithshëm të kërkesave të shqyrtuara brenda vitit raportues, shumëzuar me 100.

$$\text{Formula: } \frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$$

Burimi i të dhënave: i të dhënave të këtij treguesi është sistemi elektronik për menaxhimin e lëndëve në QSHQK. Ky sistem gjithashtu është i lidhur në rrugë elektronike me faqen elektronike të MAPL. Saktësia e të dhënave mund të verifikohet nga dosjet që mbahen në QSHQK. Të dhënat mund të verifikohen në dosjet e lëndëve në zyrat për shërbim me qytetarët në komuna.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 1.1.3 Koha mesatare e shqyrtimit të lëndëve gjatë vitit

Treguesi ka për qëllim të matë shkallën e efikasitetit të komunës në shqyrtimin e kërkesave të ndryshme të qytetarëve dhe të palëve të ndryshme të interesit. Komunitat janë të obliguara që t'i shqyrtojnë të gjitha kërkesat e qytetarëve dhe të marrin vendime meritore për shërbimet publike administrative në bazë të ligjit. Treguesi matë vetëm kërkesat apo lëndët e proceduara nëpërmjet QSHQK. Treguesi matë kohën mesatare të shqyrtimit të kërkesave për të gjitha lëndët që menaxhohen nëpërmjet QSHQK.

Afatet për përgjigje ndaj kërkesave të qytetarëve dallojnë varësisht prej natyrës së kërkesave dhe legjislacionit që i përcakton ato. Afatet përcaktohen me akte ligjore dhe nënligjore ose përcaktohen nga ana e vetë organit publik²¹. Treguesi në krahasim me treguesit paraprak 1.1 dhe 1.2 të cilët masin numrin total të lëndëve të shqyrtuara gjatë vitit dhe numrin e lëndëve të shqyrtuara brenda afateve ligjore, ky tregues synon të matë efikasitetin e komunës nga aspekti i kohëzgjatjes së shqyrtimit të lëndëve sipas kategorive përkatëse të kohëzgjatjes të përcaktuara me ligjet në fuqi. Ky tregues synon të nxisë komunitat që t'i shqyrtojnë lëndët në një kohë sa më të shkurtër të mundshme edhe në kuadër të afatit ligjor. Shpejtësia e shqyrtimit të lëndëve matet me numrin e ditëve apo me mesataren e numrit të ditëve të nevojshme për secilën kategori të lëndëve të përcaktuara sipas ligjeve. Sa më pak ditë që merr komuna në shqyrtimin e lëndëve të qytetarëve, aq më efikase është ajo dhe po aq më e mirë është performanca e komunës përkatëse.

Kjo detyrë rrjedh nga Ligji për Procedurën e Përgjithshme Administrative, neni 10 sipas të cilit “Organi publik zhvillon procedurën administrative sa me të shpejtë dhe me sa më pak shpenzime, për të dhe për palën, duke mos cenuar çfarë është e nevojshme për një rezultat të ligjshëm e të përshtatshëm të procedurës

²¹Ligji për Procedurën e Përgjithshme Administrative Ligji Nr. 05/L -031, neni 78.1, 78.2 dhe 78.3

administrative". Prandaj edhe lëndët për të cilat matet koha mesatare e shqyrtimit ndahen në disa kategori sipas afateve që i përcakton legjislacioni përkatës apo organi publik. Sipas kësaj, lëndët sipas afateve kategorizohen si më poshtë:

1. Kategoria e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 7 ditor²²
2. Kategoria e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 10 ditor
3. Kategoria e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 15 ditor
4. Kategoria e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 30 ditor dhe
5. Kategoria e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 45 ditor²³

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultetit – ndikimit dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Për informimin e plotë të treguesit 1.1.3. mbledhen 15 lloje të të dhënave si në vijim:

Numri i lëndëve të shqyrtuara sipas kategorive

1. Numri i lëndëve të shqyrtuara për kategorinë e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 7 ditor
2. Numri i lëndëve të shqyrtuara për kategorinë e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 10 ditor
3. Numri i lëndëve të shqyrtuara sipas kategorisë së lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 15 ditor
4. Numri i lëndëve të shqyrtuara për kategorinë e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 30 ditor
5. Numri i lëndëve të shqyrtuara për kategorinë e lëndëve të cilat duhet të shqyrtohen brenda afatit 45 ditor

Numri i ditëve për shqyrtim sipas kategorive:

1. Numri i ditëve për shqyrtimin e lëndëve me afat 7 ditor
2. Numri i ditëve për shqyrtimin e lëndëve me afat 10 ditor
3. Numri i ditëve për shqyrtimin e lëndëve me afat 15 ditor
4. Numri i ditëve për shqyrtimin e lëndëve me afat 30 ditor
5. Numri i ditëve për shqyrtimin e lëndëve me afat 45 ditor

Numri i lëndëve që i tejkalojnë afatet përkatëse

1. Numri i lëndëve me tejkalim të afatit 7 ditor
2. Numri i lëndëve me tejkalim të afatit 10 ditor
3. Numri i lëndëve me tejkalim të afatit 15 ditor
4. Numri i lëndëve me tejkalim të afatit 30 ditor
5. Numri i lëndëve me tejkalim të afatit 45 ditor

Mbledhja dhe raportimi i të dhënave bëhet duke i klasifikuar lëndët sipas kategorive përkatëse. Lëndët për shqyrtim me afat ligjor prej 7 ditëve vendosen në kategorinë e parë, duke përfshirë të gjitha ato lëndë që janë shqyrtuar brenda këtij afati dhe ato të cilat e kanë tejkaluar këtë afat. Kështu ngjashëm mbledhen dhe raportohen të gjitha të dhënat për secilën kategori përkatëse.

Treguesi llogaritet duke nxjerrur mesataren e kohës (numrin mesatar të ditëve) për shqyrtimin e lëndëve për secilen kategori dhe mësitaren e përgjithshme që nxjerret duke nxjerrë mesataren e të gjitha mesatareve sipas formulave në vijim:

²² Ligji për çasje në dokumente zyrtare

²³ Ligji për Ndërtim.....

I. Formula për llogaritjen e mesatares së ditëve sipas kategorive të lëndëve

1. mesatarja e ditëve për lëndët me afat 7 ditor: $\frac{\text{numri i ditëve}}{\text{numri i lëndëve}}$
2. mesatarja e ditëve për lëndët me afat 10 ditor: $\frac{\text{numri i ditëve}}{\text{numri i lëndëve}}$
3. mesatarja e ditëve për lëndët me afat 15 ditor: $\frac{\text{numri i ditëve}}{\text{numri i lëndëve}}$
4. mesatarja e ditëve për lëndët me afat 30 ditor: $\frac{\text{numri i ditëve}}{\text{numri i lëndëve}}$
5. mesatarja e ditëve për lëndët me afat 45 ditor: $\frac{\text{numri i ditëve}}{\text{numri i lëndëve}}$

2. Formula për llogaritjen e mesatares së ditëve për të gjitha kategoritë

Vlera e treguesit / mesatarja e përgjithshme e ditëve për lëndët me afat ligjor = $[(7 \text{ ditor}) + (10 \text{ ditor}) + (15 \text{ ditor}) + (30 \text{ ditor}) + (45 \text{ ditor})] / 5$

Formula:
$$\frac{(7 \text{ ditor}) + (10 \text{ ditor}) + (15 \text{ ditor}) + (30 \text{ ditor}) + (45 \text{ ditor})}{5}$$

Burimi i të dhënave: Burimi i të dhënave për këtë tregues është sistemi elektronik për menaxhimin e lëndëve në QSHQK. Ky sistem gjithashtu është i lidhur në rrugë elektronike me faqen elektronike të MAPL. Saktësia e të dhënave mund të verifikohet nga dosjet që mbahen në QSHQK. Të dhënat mund të verifikohen në dosjet e lëndëve në zyrat për shërbim me qytetarët në komuna.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

FUSHA 2

TRANSPARENCA KOMUNALE

Emëri i fushës është "Transparenca Komunale". Sigurimi i transparencës nga ana e komunave është një nga parimet e përgjithshme të përcaktuara nga Kushtetutën e Republikës së Kosovës (neni 123. parag. 4), dhe shumë akte ligjore dhe nënligjore të cilat obligojnë komunat që të punojnë në pajtim me këtë parim. Qasja në dokumente publike si një nga segmentet e transparencës gjithashtu është një nga parimet e Kushtetutës së Republikës së Kosovës (neni 41). Akte të veçanta vendosin rregulla dhe specifika të veçanta përmes të cilave sigurohet transparenca e punës së komunave në secilin segment të punës së saj.

Transparenca komunale i referohet pjesëmarrjes së qytetarëve në procesin e vendim-marrjes në organet komunale. Ky proces përfshinë qasjen e qytetarëve në mbledhjet e Kuvendit Komunal dhe të Komisioneve të tij, mbledhjeve të institucioneve komunale me publikun, detyrimeve të komunave që të informojnë dhe konsultojnë publikun gjatë zhvillimit të akteve komunale. Në rastet kur komuna nuk mund të sigurojë pjesëmarrjen e qytetarëve në vendimmarrje, ajo krijon mekanizma të përshtatshëm për t'i informuar ata për punën e organeve komunale, nëpërmjet qasjes në dokumente fizike publike, qasjes në dokumente elektronike në faqet zyrtare të komunës, në veçanti sigurimi i qasjes në planifikimin e buxhetit dhe shpenzimit të tij, si dhe qasjen që ka të bëjë me shfrytëzimin e pronës së paluajtshme në pronësi të komunës.

Matja e performancës së komunave në fushën e transparencës ka një rëndësi të madhe të vetëkontrollit të punës së komunave dhe të institucioneve tjera të pushtetit lokal dhe mundëson MAPL dhe organet tjera qendrore në monitorimin punës së komunave me qëllim të parandalimit të shkeleve ligjore. Komunat në bashkëpunim me institucionet qendrore, nëpërmjet matjes së performancës së tyre, identifikojnë prapambetjet në punë, gabimet eventuale dhe mundësohet marrja e masave të nevojshme për përmirësimin e tyre.

Arritjet e komunës në fushën e transparencës maten nëpërmjet katër rezultateve dhe 16 treguesve përkatës.

Rezultati 2.1

Sigurimi i pjesëmarrjes së qytetarëve në procesin e vendim-marrjes në komunë

Përfaqëson arritjen kryesore të komunës në zbatimin e legjislacionit përkatës në fuqi që lidhet me transparencën Komunale²⁴. Rezultati përfshinë produktet e veprimtarisë që kanë të bëjnë me rritjen e transparencës komunale duke promovuar pjesëmarrjen e publikut në mënyrë direkte në proceset e vendimmarrjes.

Rezultati synon të matë elementet kryesore që janë përcaktuar më Ligjin për Vetëqeverisjen Lokale dhe legjislacionin sekondar, në veçanti me Udhëzimin Administrativ të MAPL 01/2015 për transparencë në komuna. Elementet që e pasqyrojnë më së miri transparencën e punës së komunave për këtë rezultat janë: publikimi i njoftimeve për pjesëmarrje të qytetarëve në mbledhjet e kuvendit komunal dhe komisioneve të tij, konsultimet publike në raport me aktet e miratuara nga Kuvendi Komunal, në veçanti konsultimi për kornizën afatmesme buxhetore dhe buxhetit komunal.

Se deri në çfarë shkalle është arritur rezultati 2.1. e kuptojmë nëpërmjet matjes së treguesve 2.1.1; 2.1.2; 2.1.3 dhe treguesit 2.1.4.

Treguesi 2.1.1. % e mbledhjeve të kuvendit dhe komisioneve komunale të bëra publike për qytetarët

Ky tregues ka për qëllim të matë shkallën e zbatimit të obligimeve ligjore nga ana e kuvendeve komunale dhe komisioneve të tij për të qenë të hapura ndaj publikut. Treguesi matë se sa organet komunale i njoftojnë qytetarët e tyre për mbledhjet e kuvendit dhe të komisioneve të tij nëpërmjet publikimit të tyre në vendet që janë të qasshme për publikun, 7 ditë para mbledhjeve të rregullta dhe 3 ditë pune para mbledhjeve të jashtëzakonshme (neni 43 për mbledhjet e kuvendeve dhe neni 45 për mbledhjet e komisioneve të kuvendit sipas Ligjit për Vetëqeverisje Lokale). Në kuadër të njoftimit për mbledhjet e kuvendeve dhe të komisioneve të tij, hyjnë edhe njoftimet që i bëhen MAPL (Udhëzimi Administrativ i MAPL 01/2015 për Transparencë Komunale, Rregulloret Komunale për Transparencë Komunale, Statutet Komunale). Publikimi me kohë i të gjitha informatave për mbledhje komunale i kontribuon drejtpërdrejt promovimit dhe zbatimit të transparencës në punën e komunës.

Njoftimet publike shpallën në vendet me të frekuentuara brenda territorit të komunës, së paku në mjetet e shkruara dhe elektronike të komunës përkatëse dhe në faqen elektronike zyrtare të komunës.

Treguesi matë mjaftë saktë publikimin e njoftimeve për mbledhjet e kuvendit komunal dhe të komisioneve të tij, por nuk mat pjesëmarrjen e qytetarëve në procesin e vendimmarrjes në komunë. Megjithatë me rëndësi për këtë tregues është krijimi i mundësive reale në bërjen publike të punëve të organeve komunale.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Për informimin e plotë të treguesit 2.1.1. mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. Gjithsej numri i mbledhjeve të mbajtura të kuvendit komunal dhe
2. Gjithsej numri i njoftimeve publike për mbledhjet e kuvendit.

Krahas kësaj mbledhen edhe të dhëna të ngjashme për mbledhjet e komisioneve të kuvendit: gjithsej numri i mbledhjeve të komisioneve të kuvendit dhe gjithsej numri i njoftimeve apo ftesave publike për mbledhjet e komisioneve.

²⁴ MAPL, Udhëzimi Administrativ 01/2015 për Transparencën Komunale

Llogaritja e të dhënave për matjen e treguesit bëhet duke pjesëtuar numrin e përgjithshëm të njoftimeve për mbledhjet e kuvendit dhe të komiteteve të tij me numrin e përgjithshme të mbledhjeve të mbajtura të kuvendit dhe komisioneve të tij dhe shumëzohet me 100.

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$

Verifikimi i të dhënave bëhet duke krahasuar të dhënat e raportuara nga koordinatori komunal me të dhënat e publikuara në faqet zyrtare elektronike të komunës, me të dhënat dërguara në Divizionin për Monitorimin e Punës së Komunave (MAPL) dhe në arkivin e kuvendit komunal.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 2.1.2. % e akteve të miratuara në kuvendin komunal për të cilat është konsultuar publiku

Ky tregues ka për qëllim të matë shkallën e realizimit të obligimeve të kuvendit komunal që i ka për konsultimin e publikut gjatë hartimit të akteve të përgjithshme (Sipas Udhëzimit Administrativ 01/2015, neni 8). Konkretisht treguesi matë performancën e komunës, respektivisht të kuvendit të komunës, se me rastin e miratimit të akteve komunale me interes të përgjithshëm a janë respektuar obligimet ligjore për konsultimin e publikut apo jo. Më saktë treguesit i intereson numri i akteve të përgjithshme për të cilat është konsultuar publiku. Të gjitha takimet që mbahen me qytetarët për një akt komunal, llogaritet një konsultim dhe raportohet se akti është konsultuar dhe është bërë transparent para miratimit të tij me qytetarët. Konsultimi nënkupton edhe organizimin e takimeve në vendbanimet e ndryshme në tërë territorin e komunës përkatëse. Konsultimi konsiderohet i vlefshëm vetëm atëherë kur respektohen procedurat ligjore për konsultim.

Treguesi matë mjaftë saktë zbatimin e këtij obligimi ligjor për përfshirjen e publikut në procesin e vendimmarrjes në organet komunale, por nuk matë përqindjen e qytetarëve të komunës që marrin pjesë në konsultim për hartimin e akteve komunale. Në të ardhmen duhet të shikohet mundësia e zhvillimit dhe futjes në sistem të një treguesi që matë përqindjen e pjesëmarrjes së qytetarëve në këto procese të rëndësishme për mirëqenien e tyre. Treguesi nuk arrin të matë thelbin e obligimit ligjor, shkallën e pjesëmarrjes së qytetarëve në vendimarrje.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Për informimin e plotë të treguesit 2.1.2 nevojiten të mblidhen dy lloj të dhënash përkatëse:

1. Gjithsej numri i akteve të miratuara me interes të përgjithshëm në kuvendin komunal dhe
2. Gjithsej numri i akteve të përgjithshme të miratuara në kuvendin komunal për të cilat është organizuar konsultim me publikun.

Treguesi llogaritet duke pjesëtuar numrin e akteve për të cilat është konsultuar publiku me numrin e përgjithshëm të akteve me interes të përgjithshëm të miratuara, shumëzuar me 100.

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat gjinden në faqen zyrtare elektronike të komunës, sekretaria dhe arkivi i kuvendit komunal. Të dhënat verifikohen nëpërmjet procesverbaleve, njoftimeve, rendit të ditës së konsultimeve dhe nga lista e akteve të miratuara dhe publikuara të komunës.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 2.1.3. Konsultimi i publikut për miratimin e kornizës afatmesme dhe buxhetit komunal

Ky tregues ka për qëllim të matë shkallën e përmbushjes së obligimit ligjor të organeve komunale në lidhje me konsultimin e publikut gjatë hartimit të kornizës afatmesme buxhetore dhe buxhetit vjetor komunal.²⁵ Për buxhetin komunal duhet të hartohen dy dokumente: 1). Korniza afatmesme buxhetore dhe buxheti komunal. Korniza afatmesme buxhetore fillimisht miratohet nga komiteti për politika dhe financa dhe përfundimisht nga kuvendi komunal dhe i dorëzohet Ministrisë së Financave deri më 30 korrik të vitit përkatës. Dokumenti i dytë – projekt buxheti komunal propozohet nga kryetari i komunës në kuvendin komunal deri më 1 shtator. Procedurat për konsultimin e kornizës afatmesme buxhetore dhe buxhetit vjetor të komunës janë të njejta sikurse procedurat e konsultimit të akteve tjera të miratuara nga ana e organeve komunale.

Treguesi matë mjaftë saktë zbatimin e këtij obligimi ligjor për përfshirjen e publikut në procesin e vendimmarrjes në organet komunale, por nuk matë përqindjen e qytetarëve të komunës që marrin pjesë në konsultim për hartimin e këtyre dy dokumenteve shumë të rëndësishme për mirëqenien e qytetarëve. Treguesi nuk arrin të matë thelbin e obligimit ligjor, shkallën e pjesëmarrjes së qytetarëve në vendimmarrje.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Për informimin e plotë të treguesit 2.1.3 nevojiten të mblidhen dy lloje të të dhënave:

1. Numri i konsultimeve me publikun për buxhetin vjetor komunal
2. Numri i konsultimeve me publikun për kornizën afatmesme buxhetore

Burimi i të dhënave. Të dhënat gjinden në faqen zyrtare elektronike të komunës, në sekretarinë dhe arkivin e kuvendit komunal. Të dhënat verifikohen nëpërmjet procesverbaleve, njoftimeve, rendit të ditës së konsultimeve dhe me aktet komunale të miratuara dhe publikuara të komunës për miratimin e kornizës afatmesme dhe të buxhetit komunal.

²⁵ Ligji nr. 03/I-049 për financat e pushtetit lokal. Ligji nr. 03/I-048 për menaxhimin e financave publike dhe përgjegjësitë. MAPL Udhëzimi Administrativ 01/2015 për Transparençen Komunale

Sa do që të jetë numri i konsultimeve për secilin dokument, në formulë llogaritet vetëm një konsultim. Llogaritja e treguesit bëhet sipas kuantifikimit paraprak të konsultimit të publikut për kornizën afatmesme buxhetore të komunës, që është 50% dhe 50% nëse konsultohet publiku për buxhetin vjetor komunal.

Formula: 50% (secili dokument (2)) = x %. (2 tregon dy dokumente: 50 x 50 = 100)

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 2.1.4. % e njoftimeve të publikuara për mbajtjen e 2 takimeve publike

Ky tregues ka për qëllim matjen e shkallës së publikimit të njoftimeve për dy takimet publike të kryetarit të komunës (obligative), së paku 14 ditë para datës së takimit.

Kuadri ligjor²⁶ i obligon kryetarin e komunës për të mbajtur më së paku 2 takime në vit me qytetarë. Kryetari i komunës është i obliguar për të bërë njoftimin publik për takimet me qytetarë më së paku 14 ditë para datës së mbajtjes së takimit. Për nevojat e këtij treguesi, matja e publikimit të njoftimeve bëhet duke konsideruar publikim të njoftimit, përmbushjen e pikave 6 dhe 7 të nenit 6 të udhëzimit administrativ²⁷. Përkatësisht, duhet të përmbushen afatet kohore duke vendosur njoftimin në hapësirat publike fizike dhe internet, duke komunikuar përmbajtjen e njoftimit dhe agjendën në gjuhët zyrtare të komunës. Me gjuhë zyrtare nënkuptohet, gjuhët zyrtare në nivel të Kosovës (Gj. Shqipe dhe gj. Serbe) si dhe gjuhë që kanë status të gjuhës zyrtare në territor të asaj komune si psh. Gj. Turke, Boshnjake, etj.

Njoftimi me kohë i publikut mundëson pjesëmarrjen e qytetarëve si palë e interesit në mbledhjet e organizuara nga kryetari i komunës, të cilat nëse nuk është kërkuar në mënyrë specifike përmes procedurës së paraparë, janë të hapura për publik. Pjesëmarrja e qytetarëve në mbledhjet e organizuara nga kryetari i komunës mundësohet në bazë të nenit 68 të ligjit²⁸.

Në këtë kontekst, treguesi ka për qëllim matjen e zbatimit të dispozitave ligjore për të siguruar transparencë përmes njoftimit me kohë të qytetarëve për takimet publike, përkatësisht, mat punën e autoriteteve komunale në pregaditjen dhe publikimin e njoftimit sipas afateve të përcaktuara me ligj.

Akti i matjes së përmbushjes së obligimit për publikimin e njoftimeve për takimet publike me qytetarë 14 ditë para mbajtjes së 2 takimeve, i referohet vitit paraprak. Për matjen e këtij treguesi kërkohen dëshmitë për mbajtjen e 2 takimeve publike nga ana e kryetarit të komunës, si dhe publikimet e njoftimeve në hapsirat publike për vendosjen e njoftimeve dhe faqja e komunës në rrjet social. Në kontekstin e njoftimeve dhe takimeve të mbajtura, shqyrtohen datat e mbajtjes së takimeve dhe datat e publikimit të njoftimit për takimet në fjalë, me qëllim të sigurimit të informacionit se sa është numri i ditëve në mes të publikimit të njoftimit dhe datës së mbajtjes së takimit publik. Kriteri i cili duhet të përmbushet me rastin e vendosjes së njoftimeve është poashtu edhe komunikimi i njoftimit së bashku me agjendën, në gjuhët zyrtare të Kosovës dhe gjuhët që kanë status zyrtar në nivel të komunës që raporton.

Në këtë mënyrë vlerësohet respektimi i afateve kohore për njoftim të qytetarëve, si hap themelor për të siguruar transparencën dhe pjesëmarrjen e qytetarëve në takimet publike të komunës, ku pjesëmarrja është parakusht në rritjen e transparencës dhe llogaridhënies si elemente bazë të demokracisë së nivelit lokal.

²⁶ LIGJI NR. 03/L-040 PËR VETËQEVERISJEN LOKALE

²⁷ UDHËZIMI ADMINISTRATIV (MAPL) 01/2015 PËR TRANSPARENCË NË KOMUNA

²⁸ LIGJI NR. 03/L-040 PËR VETËQEVERISJEN LOKALE

Pjesëmarrja e qytetarëve në takime publike, nënkupton se qytetarët kanë mundësinë për tu informu lidhur me punën e autoriteteve komunale, për paraqitjen dhe artikullimin e interesave që kanë, si dhe për të diskutuar/shqyrtuar lidhur me punën dhe planet e qeverisjes komunës si instancë e pushtetit lokal.

Me fjalën "vit" në kontekst të këtij treguesi nënkuptohet viti paraprak, si vit kur aktualisht është dashur të jenë mbajtur 2 takimet publike dhe të jenë publikuar njoftimet për takimet publike.

Treguesi matë përqindjen e arritjes për publikimin në hapsirat e vendosjes së njoftimeve publike, dhe hapsirën e komunës në rrjetet sociale mbrenda afatit kohor (14 ditë para takimit) të 2 takimeve publike, përkatësisht mat ndarazi përmbushjen e afateve kohore për çdonjërin nga dy takimet publike obligative. Treguesi nuk matë cilësinë e njoftimit, si dhe numrin e njoftimeve të postuara në rrjetet sociale. Poashtu nuk matë numrin e njoftimeve për takime publike, nëse janë mbajtur më shumë se dy takime publike.

Viti për autoritetet komunale fillon me 1 janar, dhe me c'rast takimi i parë publik konsiderohet takimi i parë me qytetarë pas 1 Janarit të vitit përkatës, kurse takimi i dytë është ai i mbajtur para takimit të parë dhe para datës 31 Dhjetor të vitit të raportuar. Për nevojat e SMPK-së merret si mos-publikim në rrjet social të njoftimit për mbajtjen e takimit publik edhe nëse njoftimi për takim publik është publikuar në rrjet social në afat më të shkurtër se 14 ditë. Treguesi mat mjaft saktë zbatimin e këtij obligimi ligjor për sigurimin e transparencës dhe llogaridhënies së ekzekutivit të komunës para qytetarëve, me ç'rast tërthorazi sigurohet pjesëmarrja dhe masat për përmirësimin e vazhdueshëm të llogaridhënies.

Matja e përmbushjes së këtij treguesi e informon drejtpërdrejt rezultatin, Sigurimi i pjesëmarrjes së qytetarëve në procesin e vendim-marrjes në komunë; si dhe në fushën Transparenca Komunale, për arritjet dhe përgjegjshmërinë e komunës në raport me qytetarët e saj, sipas kërkesave ligjore.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit, rrjedhimisht është tregues nominal apo jo-kumulativ, dhe fillon me vlerë zero (0) çdo vit raportues.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit nevojiten dy të dhëna:

1. përqindja bazuar në plotësimin e kushtit 14 ditë dhe gjuhët zyrtare për takimin e parë publik
2. përqindja bazuar në plotësimin e kushtit 14 ditë dhe gjuhët zyrtare për takimin e dytë publik

Përcaktimi i vlerës së treguesit bëhet sipas kuantifikimit paraprak për raportimin e përmbushjes së dispozitës (14 ditë) të publikimit të njoftimit në rrjet social për takim publik dhe mbajtjes të takimit publik.

50% për një rast ku njoftimi është publikuar 14 ditë para mbajtjes së takimit publik, dhe 0% nëse nuk ka takim apo publikim.

Formula: $[2 \cdot 50\%]$ për dy takimet ku njoftimet janë publikuar 14 ditë para mbajtjes së takimeve publike.

Duhet të shqyrtohet afati në mes të datës së mbajtjes së takimit publik dhe datës së publikimit të njoftimit në rrjet social, përkatësisht nëse janë 14 ditë kalendarike apo më tepër. Publikimi i njoftimit të takimit publik duhet të korrespondojë me raportin apo procesverbalin për takimin publik të mbajtur, përkatësisht duhet të ketë artikullim të qartë për takimin e parë dhe takimin e dytë publik, dhe aktet korresponduese të njoftimeve për këto dy takime, duke filluar nga datat e mbajtjes si dhe nga pikat e rendit të ditës.

Burimi i të dhënave. Të dhënat gjinden në zyren për informim të komunës, zyren e kryetarit të komunës, dhe, faqen e komunës në rrjet social.

Të dhënat verifikohen nëpërmjet procesverbaleve, njoftimeve dhe agjendës për takim publik në të gjitha gjuhët e parapara, rendit të ditës të takimit të publik si dhe në aktet e publikuara për punën e komunës.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Rezultati 2.2**Sigurimi i qasjes së qytetarëve në dokumente publike**

Rezultati përfaqëson arritjen që e synon komuna në sigurimin e qasjes së qytetarëve dhe palëve të interesit në dokumentet publike sipas përcaktimeve ligjore. Komuna është e obliguar që të ju sigurojë qasje në dokumente zyrtare, qoftë me kërkesën e palëve qoftë kur komuna është e detyruar t'i publikojë dokumentet përkatëse brenda një periudhe të caktuar nga momenti i miratimit të tyre.

Rezultati përmbanë në veti produktet e veprimeve të komunës që kanë të bëjnë me publikimin e akteve të miratuara nga kuvendi komunal dhe Kryetari i Komunës, publikimin e dokumenteve të buxhetit përfshirë, kornizën afatmesme buxhetore, buxhetin vjetor, raportet periodike dhe vjetore të shpenzimeve, planet dhe raportet e prokurimit, pronat e paluajtshme të komunave si dhe ato që i planifikojnë t'i japin në shfrytëzim. Qasja në dokumente publike gjithashtu është e lidhur me dhënien e qasjes qytetarëve në dokumente specifike sipas kërkesës së tyre dhe në pajtim me Ligjin për qasje në dokumente publike.

Synimi kryesor i këtij rezultati është që ta bëjë të hapur punën e komunës në interes të publikut të gjerë dhe t'ia mundësoi publikut që të kuptojë për çfarëdo që është i interesuar dhe që është e lejuar me ligj²⁹ për punën e komunës.

Matja e shkallës së arritjes së këtij rezultati bëhet nëpërmjet një numri relativisht të madh të treguesve - 8 treguesve: 2.2.1; 2.2.2; 2.2.3; 2.2.4; 2.2.5 dhe 2.2.6

Treguesi 2.2.1**% e publikimit të akteve të miratuara në kuvendin komunal në faqën zyrtare të komunës**

Treguesi ka për qëllim të matë përmbushjen e obligimeve të komunave që ka të bëjë me publikimin e të gjitha aktet të kuvendit komunal në faqen zyrtare të komunës dhe të bëjë ato të qasshme për publikun menjëherë pas shqyrtimit të ligjshmërisë së tyre nga ana e MAPL (Udhëzimi administrativ i MAPL 01/2015 për Transparencën në Komuna, neni 4).

Sipas Udhëzimit Administrativ 01/2015 për Transparencë të Komunave, treguesi matë numrin e publikimit në faqen zyrtare të komunës të vendimeve të miratuara në kuvendin komunal, numrin e rregulloreve të publikuara dhe dokumentet tjera të kuvendit të komunës, publikimi i të cilave nuk kufizohet nga legjislacioni në fuqi për qasjen në dokumente zyrtare. Të gjitha këto dokumente bëhen të qasshme për publikun pas vlerësimit të ligjshmërisë nga Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal. Publikimi i dokumenteve të kuvendit komunal bëhet nëpërmjet: faqes zyrtare të komunës, e cila shërben si burim i matjes së këtij treguesi, si dhe nëpërmjet shpalljeve publike në vendet më të frekuentuara brenda territorit të komunës dhe mediave të shkruara dhe elektronike lokale. Publikimet e dokumenteve bëhen në gjuhët zyrtare. Treguesi matë plotësisht thelbin e qëllimit të matjes së performancës së komunës për t'i bërë të hapura për publikun punët e kuvendit komunal.

²⁹ Ligji nr. 03/I-215 për Qasje në Dokumente Publike

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Për informimin e plotë të treguesit 2.2.1 nevojiten të mblidhen dy lloj të dhënash:

1. Gjithsej numri i akteve të miratuara në kuvendin komunal që nuk kufizohet me ligj publikimi i tyre
2. Gjithsej numri i akteve të publikuara, nga aktet e miratuara nga kuvendi i komunës, në faqen zyrtare të komunës.

Këtu duhet të mblidhet edhe një e dhënë plotësuese që ka të bëjë me numrin e atyre akteve që nuk janë publikuar me kohën e paraparë me ligj.

Treguesi llogaritet duke pjesëtuar numrin e akteve të publikuara me numrin e përgjithshëm të akteve të miratuara nga kuvendi komunal, shumëzuar me 100.

$$\text{Formula: } \frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$$

Burimi i të dhënave. Lista e akteve të miratuara nga ana e kuvendit komunal në komunën përkatëse, lista e akteve të kuvendit komunal përkatës në MAPL, numri i akteve të publikuara në faqen zyrtare të komunës përkatëse. Të dhënat verifikohen në faqen zyrtare elektronike të komunës përkatëse, ku edhe duhet të publikohen aktet të cilat janë miratuar nga kuvendi komunal. Të dhënat për miratimin e akteve të kuvendit komunal mund të verifikohen nga procesverbalet dhe raportet e mbledhjeve të kuvendit komunal apo nga lista e akteve të miratuara që duhet të jetë në sekretarinë e kuvendit të komunës dhe në MAPL.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 2.2.2	% e publikimit të akteve me karakter të përgjithshëm, të miratuara nga kryetari i komunës në faqen zyrtare të komunës
-----------------------	--

Treguesi ka për qëllim të matë përmbushjen e obligimeve ligjore (Ligjit për Vetëqeverisjen Lokale neni 13), që ka të bëjë me publikimin e të gjitha akteve me karakter të përgjithshëm, të nxjerra nga Kryetari i komunës. Aktet me karakter të përgjithshëm, që i nxjerr kryetari i komunës janë: urdhëresat dhe vendimet e ndryshme me karakter të përgjithshëm të publikut.

Treguesi matë mjaftë saktë përmbushjen e obligimeve ligjore për bërjen publike punën e kryetarit të komunës dhe krijimin e mundësisë së publikut të ketë qasje në punën e kryetarit të komunës. Qëllimi specifik i matjes së performancës është publikimi vetëm i atyre akteve që kanë karakter të përgjithshëm të nxjerra nga kryetari i komunës përkatëse. Me akt administrativ kolektiv – të përgjithshëm kuptojmë të gjitha vendimet e organeve të administratës publike (kryetarit të komunës), të cilat krijojnë pasoja juridike për dy apo më shumë persona fizikë dhe juridikë (Ligjit 05/L-031 për procedurën e përgjithshme administrative, neni 44, paragrafi 2, pika 1.2.). Publikimi i akteve të miratuara nga kryetari i komunës bëhet në gjuhët zyrtare.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Për informimin e plotë të treguesit 2.2.2 nevojiten të mblidhen dy lloj të dhënash:

1. Gjithsej numri i akteve të nxjerra nga kryetari i komunës që janë me interes të përgjithshëm për publikun dhe
2. Gjithsej numri i akteve të publikuara, nga aktet e nxjerra me karakter të përgjithshëm nga kryetari i komunës, në faqen zyrtare të komunës.

Llogaritja e treguesit. Treguesi llogaritet duke pjesëtuar numrin e akteve të publikuara me numrin e përgjithshëm të akteve të miratuara nga kryetari komunal, shumëzuar me 100.

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$

Burimi i të dhënave: Lista e akteve të nxjerra nga kryetari i komunës në kabinetin e kryetarit, Divizioni për Monitorimin e Komunave në MAPL, faqja zyrtare elektronike e komunës. Verifikimi i të dhënave bëhet nëpërmjet dokumenteve zyrtare të formës përfundimtare të urdhërësave dhe vendimeve të nxjerra nga kryetari i komunës dhe me dokumentet e njëjta të publikuara në faqen zyrtare elektronike të komunës.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 2.2.3 % e publikimit të dokumenteve për planifikim dhe shpenzim të buxhetit

Ky tregues ka për qëllim të matë shkallën e zbatimit të obligimeve komunale për publikimin e dokumenteve për planifikim dhe shpenzim të buxhetit komunal brenda periudhës së paraparë kohore me legjislacion. Në përputhje me Udhëzimin Administrativ 01/2015 për Transparencë në Komuna, treguesi matë performancën e komunës në publikimin e vetëm këtyre dokumenteve të rëndësishme në faqen zyrtare elektronike të komunës përkatëse në kohën e paraparë dhe në gjuhët zyrtare:

1. Kornizën Afatmesme Buxhetore duhet publikuar gjatë muajit gusht pasi që komuna është e obliguar ta miratojë atë deri në fund të muajit korrik;
2. Plani Vjetor Buxhetor duhet publikuar gjatë muajit shtator pasi që është e obliguar ta miratojë atë deri me 1 shtator;
3. Lista e investimeve kapitale duhet publikuar së bashku me publikimin e buxhetit komunal vjetor;
4. Raporti periodik (tremujor) financiar duhet publikuar brenda muajit vijues pas tremujorit për të cilin raportohet (nëse vetëm njëri raport nuk publikohet brenda kohës së paraparë ky element vlerësohet 0 %)³⁰;
5. Raporti përfundimtar financiar duhet të publikohet gjatë tremujorit të parë të vitit vijues nga viti për të cilin raportohet, dmth deri në fund të muajit mars.

Treguesi matë relativisht mirë performancën e komunës për këto lloje të shërbimeve apo për publikimin e dokumenteve kryesore me interes të përgjithshëm për qytetarët. Probleme mund të shfaqen në llogaritjen e publikimit të grup dokumenteve, si raportet periodike, numri i të cilave nuk është i caktuar dhe raporti përfundimtar financiar i cili nuk mund të publikohet në kohën raportuese për SMPK.

³⁰ Ligji nr. 03/1-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë, neni 45, pika 45.4

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Për informimin e plotë të treguesit 2.2.3 nevojiten të mblidhen 5 lloje të ndryshme të të dhënave nga faqja zyrtare elektronike e komunës përkatëse:

1. Data e publikimit të Kornizës Afatmesme Buxhetore,
2. Data e publikimit të Planit Vjetor të Buxhetit të komunës,
3. Data e publikimit të listës së investimeve kapitale,
4. Data e publikimit të raportit periodik (tremujor) financiar,
5. Data e publikimit të raportit përfundimtar financiar.

Llogaritja e të dhënave për demonstrimin e këtij treguesi është mjaftë e ndërlikuar dhe nuk tregon saktësisht transparencën e komunës për secilin dokument. Secili dokument është e dhënë përkatëse e treguesit dhe vetëm në nivel të të dhënës mund ta masim performancën individuale të komunës për këto dokumente. Megjithatë llogaritja e integruar e treguesit bëhet duke shumëzuar 20 me secilin të dhënë (publikimi i secilës të dhënë llogaritet si 20% e përfundimit të punës apo performancës së komunës, sipas këtij specifikimi:

1. Korniza Afatmesme Buxhetore 20%
2. Planit vjetor buxhetor 20 %
3. Lista e investimeve kapitale 20%
4. Raportet periodike (tremujore) financiare 20 % (nëse vetëm njëri raport nuk publikohet brenda kohës së paraparë ky element vlerësohet 0 %)
5. Raporti Përfundimtar financiar 20 %

$$\text{Formula} = 20\% \times (\text{secili dokument i publikuar}) = \%$$

Burimi i të dhënave: faqja zyrtare elektronike e komunës, Drejtoria për financa e komunës, sekretaria e kuvendit të komunës, arkivi i komunës. Verifikimi i të dhënave bëhet nëpërmjet dokumenteve zyrtare të formës përfundimtare të pesë dokumenteve të shënuar në paragrafin më sipër me dokumentet e njëjta të publikuara në faqen zyrtare elektronike të komunës.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 2.2.4 % e publikimit të dokumenteve të prokurimit publik të komunës

Treguesi matë performancën e transparencës së komunës përkatëse në fushën e prokurimit publik. Matja e performancës së transparencës komunale përfshinë publikimin e dy dokumente kryesore të prokurimit: planin vjetor të prokurimit dhe raportin për realizimin e planit të prokurimit në kohën e paraparë dhe në gjuhët zyrtare.

Komuna brenda një periudhe prej një muaji nga dërgimi i planit përfundimtar të prokurimit në AQP (Ligji i Prokurimit Publik – LPP (nenin 8), duhet të sigurojë mjetet për bërjen transparente (neni 9 i LPP), ta publikojë atë në faqen zyrtare elektronike të komunës. Koha e publikimit do të përcaktohet varësisht nga koha e miratimit dhe e shpalljes së Ligjit të buxhetit. Publikimi i planit të prokurimit bëhet sipas Udhëzimit Administrativ të MAP-it për mirëmbajtjen e faqeve elektronike të institucioneve publike (neni 9. 1.20). Po ashtu komuna në muajin janar të vitit vijues e publikon raportin vjetor për realizimin e planit të prokurimit publik në komunën përkatëse për vitin paraprak. Treguesi matë mjaftë saktë performancën e komunës në bërjen publike të planit të prokurimit publik dhe shkallën e realizimit të tij me interes të përgjithshëm për qytetarët.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Për informimin e plotë të treguesit 2.2.4 nevojiten të mbledhen 2 lloje të të dhënave nga faqja zyrtare elektronike e komunës përkatëse:

1. Data e publikimit të planit të prokurimit për komunën përkatëse dhe
2. Data e publikimit të raportit për realizimin e planit të prokurimit.

Treguesi llogaritet duke vlerësuar publikimin e secilit prej dokumenteve me nga 50%. Kjo do të thotë:

- Publikimi i planit i vjetor të prokurimit në faqen zyrtare elektronike të komunës sipas afatit ligjor, vlerësohet me 50% të performancës së komunës për këtë tregues dhe
- Publikimi i raportit për zbatimin e planit të prokurimit në faqen zyrtare elektronike të komunës përkatëse sipas afatit ligjor, vlerësohet me 50% të performancës së komunës për këtë tregues.

Formula: $50\% \times (\text{secili dokument i publikuar}) = x \%$

Burimi i të dhënave: faqja zyrtare elektronike e komunës, drejtoria e prokurimit publik, sekretaria e kuvendit të komunës, arkivi i komunës. Verifikimi i të dhënave bëhet nëpërmjet dokumenteve zyrtare të formës përfundimtare të dy dokumenteve të shënuar në paragrafin më sipër me dokumentet e njëjta të publikuara në faqen zyrtare elektronike të komunës.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 2.2.5 % e realizimit të kërkesave të qytetarëve për qasje në dokumente publike

Treguesi matë shkallën e realizimit të kërkesave të qytetarëve për qasje në dokumente zyrtare (publike), sipas dispozitave ligjore për qasje në dokumente publike (Ligji nr. 03/L-215 për Qasje në Dokumente Publike, Udhëzimi Administrativ nr. 01/2015 për Transparencën në Komuna).

E drejta për të pasur qasje në dokumentet publike garantohet në aktet themelore të shtetit "çdo person gëzon të drejtën për të pasur qasje në dokumente publike", ndërsa "dokumentet e institucioneve dhe organeve publike të autoriteteve shtetërore janë publike, përveç se për informatat të cilat janë të kufizuara me ligj për shkak të privatisë, sekreteve afariste tregtare ose klasifikimit të sigurisë" (Kushtetuta e Republikës së Kosovës, Neni 41).

Qasja në dokument zyrtar nënkupton qasjen në të gjitha informatat e regjistruara në çfarëdo forme, të hartuara apo pranuar dhe mbajtura nga institucionet publike. Dokument zyrtar është çdo shkresë zyrtare që shërben për të dëshmuar ose për të vërtetuar diçka, pa marrë parasysh formën e saj fizike apo karakteristikat, tekstin e shkruar apo të shtypur, hartat, skemat, fotografitë, vizatimet, skicat, materialet punuese, si dhe incizimet me zë, magnetike apo elektronike, incizimet optike apo video incizimet në çfarëdo lloji forme, si dhe pajisje bartëse për përpunim automatik të të dhënave me memorie të instaluar apo bartëse për arkivimin e të dhënave në formë digjitale (neni 3.1.2 i Ligjit nr. 03/L-215)

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit dhe përmbushet sipas kërkesave brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Për informimin e plotë të treguesit 2.2.5 nevojiten të mbledhen 2 lloje të të dhënave:

1. Numri i kërkesave të qytetarëve për qasje në dokumente publike në komunën përkatëse gjatë vitit dhe
2. Numri i dokumenteve që komuna iu ka dhënë qasje plotësisht apo pjesërisht sipas kërkesës.

Treguesi llogaritet duke pjesëtuar numrin e dokumenteve që komuna iu ka dhënë qasje plotësisht apo pjesërisht sipas kërkesës me numrin e përgjithshëm të kërkesave në gjuhët përkatëse për qasje në dokumente zyrtare, duke e shumëzuar me 100.

Formula:
$$\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$$

Duke pas parasysh se koha ligjore e trajtimit të kërkesave nga komuna për qasje në dokumente zyrtare është e ndryshme, kërkohet që programi elektronik të bëjë kategorizimin e lëndëve sipas afateve ligjore, në mënyrë që të dhënat të jenë të sakta me rastin e raportimit apo futjes së të dhënave në sistem (programin elektronik) nga zyrtarët përgjegjës. Shembull: të gjitha kërkesat për qasje në dokumente zyrtare që duhet lejuar qasja brenda shtatë (7) dite kategorizohen në një kategori të veçantë në sistemin elektronik, ndërsa ato që duhet t'i uipet qasje brenda 30 ditëve, kategorizohen në një kategori tjetër e kështu me radhë.

Burimi i të dhënave: QSHQK, Zyra për informim në komunë. Verifikimi i të dhënave bëhet nga lista e kërkesave të qytetarëve për qasje në dokumente zyrtare, të pranuar dhe të protokolluara në QSHQK, shkresat zyrtare për lejim apo miratim të kërkesës për qasje në dokumentin përkatës zyrtar.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 2.2.6 % e përmbushjes së kriterëve të faqes zyrtare elektronike të komunës

Treguesi matë shkallen e respektimit të obligimeve ligjore të komunës për formën dhe përmbajtjen standarde të faqes zyrtare elektronike, duke përfshirë edhe mirëmbajtjen teknike dhe popullimin me informatat e nevojshme të përcaktuara sipas Udhëzimit Administrativ Nr. 01/2015 për Faqet Zyrtare Elektronike të Institucioneve Publike.

Faqja zyrtare elektronike e komunës është mjeti kryesor përmes të cilës komuna është e obliguar t'i publikojë informatat të cilat kërkohen për fushën e transparencë komunale. Treguesi matë saktësisht nëse komuna e ka themeluar dhe e ka populluar apo e popullon me informatat e nevojshme të obliguara me dokumente zyrtare, kanalin më të rëndësishëm zyrtar për komunikim me publikun (faqen zyrtare elektronike të komunës), sipas një liste standarde (shih listën në paragrafin e fundit) që reflekton respektimin e formës dhe përmbajtjes standarde të faqes zyrtare elektronike.

Treguesi matë mjaftë saktë performancën e komunës përkatëse nëse i ka respektuar standardet e formatit zyrtar dhe standardet e përmbajtjes së informatave të obliguara me Udhëzimit Administrativ Nr. 01/2015 dhe në mënyrë specifike me listën e përmbajtjes së informatave me këtë dokument. Përmbushja e kriterëve ka të bëjë edhe me respektimin e gjuhëve zyrtare në faqen zyrtare të komunës përkatëse.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas kritereve brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Për informimin e plotë të treguesit 2.2.6 nevojiten të mbledhen 20 lloje të të dhënave, të listuara në vazhdim:

1. Stema e Republikës së Kosovës dhe emërtimin zyrtar të institucionit;
2. Adresa e plotë të institucionit;
3. Numri i telefonit dhe adresën e email-it për kontakt;
4. Plan i punës për vitin kalendarik të institucionit;
5. Misioni dhe funksionet e institucionit, duke përfshirë edhe ato të institucioneve në varësi;
6. Skema organizative të institucionit, duke përfshirë edhe atë të institucioneve në varësi;
7. Legjislacioni bazë për organizimin, funksionimin dhe funksionet e institucionit përkatës;
8. Projekt aktet normative për qëllim të konsultimit publik, në pajtim me normat ekzistuese ligjore për procesin e hartimit të legjislacionit;
9. Të dhënat e përditësuara për veprimtarinë publike të institucionit;
10. Strategjitë dhe dokumentet të tjera të politikave të miratuara, në fushën e veprimit dhe funksionimit të institucionit publik;
11. Të dhënat për biografitë e udhëheqësve të lartë të institucionit publik;
12. Emri, numri i telefonit zyrtar dhe adresën e e-mail-it të drejtuesve të njësive brenda institucionit;
13. Informata në formë të tabelës lidhur me të gjitha lejet dhe licencat ekzistuese që janë lëshuar, pezulluar ose revokuar nga institucioni publik, siç është përcaktuar në ligjin në fuqi për sistemin e lejeve dhe licencave si dhe shërbimet të tjera që ofrohen nga institucioni publik, duke përfshirë të gjitha informatat mbështetëse të aplikimit apo marrjes së shërbimit;
14. Lista e hollësishme të shërbimeve që ofron institucioni për publikun, si: licenca, leje, autorizime, certifikata, vërtetime apo shërbime publike të tjera, ku do të përfshihen edhe:
 - procedurat dhe kushtet e përfitimit të tyre;
 - dokumentacioni i nevojshëm dhe kostoja për realizimin e shërbimit;
 - formulari i aplikimit për çdo shërbim dhe udhëzuesi i plotësimit të tij;
 - afati i detyrueshëm për të marrë përgjigje për shërbimin e kërkuar;
 - afati dhe organi, ku bëhet ankimi, në rast refuzimi të përgjigjes, apo të mos ofrimit të shërbimit në afatin e detyrueshëm ligjor;
15. Raportet vjetore të institucionit;
16. Buxheti i miratuar vjetor;
17. Të dhënat për shpenzimet e institucionit;
18. Arkivi elektronik i informacioneve për institucionin;
19. Forumin për komunikim me publikun (qytetarët), për marrjen opinionëve për tema të caktuara;
20. Planin vjetor të prokurimit publik

Treguesi llogaritet duke vlerësuar plotësimin e secilës të dhënë në faqen zyrtare elektronike të komunës, nga lista e lartë shënuar, me 5% sipas formulës në vazhdim:

Formula: $5\% \times (\text{secila e dhënë e kërkuar në faqen zyrtare}) = x \%$

Burimi dhe verifikimi i të dhënave është faqja zyrtare elektronike e komunës përkatëse. Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Rezultati 2.3**Sigurimi i llogaridhënies dhe respektimi i afateve ligjore në proceset e Kuvendit Komunal**

Rezultati përfaqëson arritjen që e synon komuna në sigurimin e llogaridhënies dhe respektimit të afateve ligjore në çështjet në të cilat është i përfshirë Kuvendi Komunal si organ më i lartë. Autoritetet komunale janë të obliguara që të zbatojnë dispozitat ligjore lidhur me qeverisjen lokale, duke i nisur nga përpilimi dhe miratimi i buxhetit, si dhe raportet buxhetore 3 mujore dhe ato të kryetarit të komunës. Poashtu autoritetet komunale janë të obliguara për sigurimin e llogaridhënies interne, me ç'rast ekzekutivi është i obliguar për të raportuar para kuvendit sipas ligjit, me qëllim të sigurimit të përfshirjes së palëve të interesit të përfaqësuara në formën e këshilltarëve në kuvend.

Rezultati përmbanë në veti produktet e veprimeve të komunës që kanë të bëjnë me zbatimin e obligimeve para kuvendit si dhe obligimeve të vet kuvendit me qëllim të sigurimit të llogaridhënies dhe transparencës, si dhe sigurimit të vendim marrjes në pajtim me interesat e qytetarëve të komunës.

Synimi kryesor i këtij rezultati është që të sigurohet llogaridhënia e ekzekutivit të komunës para kuvendit komunal, si dhe përfshirja me kohë e kuvendit komunal në çështje me interes për zhvillimin e politikave, si dhe aspektet e mbikqyrjes financiare duke filluar me miratimin e buxhetit, e më pas edhe përfshirjen e kuvendit komunal në mbikqyrjen e shpenzimit të buxhetit përmes paraqitjes së raporteve 3 mujore, si dhe raportimet e kryetarit para kuvendit komunal. Poashtu kërkohet rezultati në aspektin e menaxhimit të performancës së komunës, me ç'rast vlerësohet paraqitja e raportit vjetor të SMPK-së për diskutim para kuvendit komunal.

Matja e shkallës së arritjes së këtij rezultati bëhet nëpërmjet katër treguesve: 2.3.1; 2.3.2; 2.3.3; dhe 2.3.4;

Treguesi 2.3.1**% e miratimi me kohë i propozim buxhetit vjetor komunal nga Kuvendi Komunal**

Ky tregues ka për qëllim matjen e shkallës së përmbushjes së obligimit ligjor të organeve komunale në lidhje me pregaditjen dhe miratimin e dokumentit propozim i buxhetit vjetor komunal nga ana e kuvendit komunal. Akti i matjes së përmbushjes në vitin vijues fiskal i referohet vitit paraprak fiskal, ku planifikimi dhe miratimi i buxhetit duhet të bëhet në periudhën e specifikuar para vitit të cilit i referohet buxheti (n-1)! Në këtë mënyrë vlerësohet puna për pregaditjen dhe miratimin e buxhetit të vitit vijues fiskal, duke bërë matjen e respektimit të afateve kohore në vitin paraprak. Me vit në kontekst të këtij treguesi nënkuptohet viti fiskal, përveç nëse nuk është specifikuar ndryshe.

Ku (n-1) nënkupton, n=viti në vijim, kurse n-1 nënkupton vitin paraprak (fiskal)!

Treguesi matë përqindjen e arritjes për ta miratuar dokumentin e propozimit të buxhetit nga ana e kuvendit komunal brenda afatit të përcaktuar ligjor!

Përshkrimi ligjor për procesin e pregaditjes dhe miratimit të dokumentit propozim i buxhetit vjetor komunal buron nga ligji i përgjithshëm për menaxhimin e financave publike³¹, kurse kompetenca buron nga ligji për vetqeverisje lokale³². Përkatësisht treguesi ka për qëllim matjen e përmbushjes së dispozitës ligjore, me ç'rast dokumenti propozim i buxhetit komunal vjetor për vitin e ardhshëm fiskal duhet të prezantohet para kuvendit komunal më së voni me 1 Shtator, dhe të miratohet deri më datën 30 Shtator të vitit që i paraprinë. Në këtë mënyrë sigurohet artikulli i buxhetit përmes koordinimit me nivelin qendror, me procesin e planifikimit të buxhetit të Ministrisë së Financave, me ç'rast obligim ligjor i komunave është dorëzimi i propozim-buxheteve të miratuara nga kuvendet komunale deri më datën 30 Shtator.

Propozim buxheti i pa miratuar deri më datën 30 Shtator nga Kuvendi Komunal, për nevojat e SMPK-së merret si i pa-miratuar edhe nëse miratohet pas kësaj date.

Treguesi matë mjaftë saktë zbatimin e këtij obligimi ligjor për sigurimin e koordinimit me planifikimin dhe ndarjen e buxheteve nga niveli qendror për nivelin lokal, me ç'rast tërthorazi sigurohet vazhdimësia e punës së komunës, financimi i aktiviteteve, investimeve, dhe ofrimit të shërbimeve për qytetarë. Poashtu sigurohet aktiviteti i planifikuar i komunës, i cili është arritë në bazë të një procesi të strukturuar të konsultimit me palët e interesit (proces demokratik) në nivel të kompetencave që kanë komunat. Kurse në mënyrë të drejtë për drejtë matë saktë përgjegjësinë e autoriteteve komunale në fushën e financave publike lokale, kjo për shkak se buxheti i agregon dhe i pasqyron të gjitha fushat dhe aktivitetet e autoriteteve komunale.

Matja e përmbushjes së këtij treguesi e informon drejtpërdrejt rezultatin, sigurimi i përfshirjes së KK me kohë në çështjet politike dhe ligjore; si dhe në fushën Transparenca Komunale, për arritjet dhe përgjegjshmërinë e autoriteteve komunale në kompletimin dhe miratimin e propozim buxhetit në afatet e parapara ligjore, duke siguruar artikullim dhe koordinim me nivelin qendror të planifikimit dhe ndarjes së buxhetit, si dhe qartësi dhe qëndrueshmëri të funksionimit të komunës në periudhën e vitit aktualisht në vijim!

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit, rrjedhimisht është tregues nominal apo jo-kumulativ, dhe fillon me vlerë zero (0) çdo vit raportues.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit nevojitet një e dhënë, e cilat shënohet sipas kuantifikimit të dhënë më poshtë:

1. përqindja bazuar në raportimin - miratimi para datës 30 shtator

Përcaktimi i vlerës së treguesit bëhet sipas kuantifikimit paraprak për aktin e miratimit të dokumentit propozim i buxhetit vjetor të komunës, që është 100% nëse është miratur para datës 30 Shtator (përfshirë edhe 30 Shtatorin) të vitit fiskal paraprak duke ju referu vitit aktual (vijues) kur është duke u bërë raportimi.

Formula: 100% për dokumentin e miratuar, dhe 0% nëse nuk ka dokument të miratuar para datës 30 Shtator.

Burimi i të dhënave. Të dhënat gjinden në arkivë dhe sekretarinë e Kuvendit Komunal, si dhe në Ministrinë e Financave.

Të dhënat verifikohen nëpërmjet procesverbaleve të miratuara dhe të protokoluara, njoftimeve, rendit të ditës së konsultimeve dhe me aktet komunale të miratuara dhe publikuara të komunës për miratimin e

31 NR. 03/L-048 PËR MENAXHIMIN E FINANCAVE PUBLIKE DHE PËRGJEGJËSITË

32 LIGJI NR. 03/L-040 PËR VETËQEVERISJEN LOCALE

dokumentit të propozim buxhetit komunal, si the në aktet e komunikuar për miratimin e propozim buxhetit në Ministrinë e Financave.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 2.3.2 % e diskutimeve për raportin e buxhetit nga Kuvendi Komunal për vitin paraprak

Ky tregues ka për qëllim matjen e shkallës së përmbushjes së obligimit ligjor të organeve komunale në lidhje me prezantimin dhe diskutimin para kuvendit komunal të raporteve 3 mujore të buxhetit. Raportet e buxhetit duhet të paraqiten për diskutim në baza 3 mujore (raporte 3 mujore) nga kuvendi komunal, përkatësisht raportet duhet të paraqiten para kuvendit nga ana e kryetarit të komunës.

Akti i matjes së përmbushjes së obligimit për diskutime të raporteve 3 mujor të buxhetit para kuvendit komunal, i referohet vitit paraprak fiskal. Për matjen e këtij treguesi kërkohen dëshmitë se kryetari ka paraqitë raportet e buxhetit para kuvendit komunal për çdo 3 mujor paraprak, më së largu 30 ditë nga përfundimi i 3 mujorit për të cilin raportohet, në pajtim me dispozitën ligjore³³. Rrjedhimisht, kërkohet matja për paraqitjen e 4 raporteve për buxhet komunal mbrenda 1 viti fiskal, para kuvendit komunal për diskutim.

Në këtë mënyrë vlerësohet puna për pregaditjen dhe diskutimin e 4 raporteve 3 mujore të buxhetit, rrjedhimisht prezantimin për diskutim të punës në menaxhimin e buxhetit të vitit paraprak. Paraqitja para kuvendit, nënkupton se me rastin e paraqitjes kuvendi ka mundësi dhe obligim për të diskutuar dhe për të vepruar në kuadër të obligimeve që ka kuvendi komunal si organi më i lartë i komunës lidhur me punën e kryetarit dhe pjesës ekzekutive në zbatimin e buxhetit. Respektivisht, kuvendi komunal ka mundësi për të shqyrtuar 4 herë në vit, në baza të rregullta 3 mujore, performancën e organeve komunale në zbatimin e buxhetit apo përgjegjshmërinë e organeve në menaxhimin e financave të komunës.

Me vit në kontekst të këtij treguesi nënkuptohet viti fiskal, përveç nëse nuk është specifikuar ndryshe.

Ku (n-1) nënkupton, n=viti në vijim, kurse n-1 nënkupton vitin paraprak (fiskal)!

Treguesi matë përqindjen e arritjes për të sjellë para kuvendit komunal tërësinë e 4 raporteve 3 mujore për buxhetin komunal, brenda afateve të përcaktuara ligjore!

Përshkrimi ligjor për procesin e pregaditjes dhe raportimit para kuvendit komunal të dokumentit raport 3 mujor të buxhetit, si dhe përmbajtja dhe organizimi i raportit, burojnë nga ligji i përgjithshëm për menaxhimin e financave publike³⁴, kurse kompetenca buron nga ligji për vetqeverisje lokale³⁵. Përkatësisht treguesi ka për qëllim matjen e përmbushjes së dispozitës ligjore, me ç'rast dokumenti raporti i buxhetit komunal 3 mujor për periudhën paraprake (3 mujore) fiskale duhet të prezantohet para kuvendit komunal më së voni 30 ditë pas përfundimit të 3 mujorit për të cilin raportohet. Në këtë mënyrë sigurohet koordinimi dhe qëndrueshmëria e buxhetit në mes të aktiviteteve të komunës, të hyrave dhe shpenzimeve, si dhe me nivelin qendror, përmes raportimit në Ministrinë e Financave. Përkatësisht, dispozita ligjore obligon kryetarin e komunës, që me rastin e paraqitjes së raportit 3 mujor të buxhetit para kuvendit të dorëzojë një kopje të raportit edhe pranë Ministrisë së Financave në afatin e njëjtë kohor (më së largu 30 ditë pas përfundimit të 3 mujorit).

Viti fiskal për autoritetet komunale fillon me 1 janar, dhe afatet raportuese për 3 mujorët e buxhetit si në vijim: 31 Janar, 30 Prill, 31 Korrik, 31 Tetor.

33 NR. 03/L-048 PËR MENAXHIMIN E FINANCVE PUBLIKE DHE PËRGJEGJËSITË

34 NR. 03/L-048 PËR MENAXHIMIN E FINANCVE PUBLIKE DHE PËRGJEGJËSITË

35 LIGJI NR. 03/L-040 PËR VETËQEVERISJEN LOKALE

Raportet e 3 muajve të buxhetit të paraqitura në kuvend pas afateve (datave) sipas periudhave përkatëse, për nevojat e SMPK-së merren si të pa-raportuara para kuvendit edhe nëse kryetari i raporton pas këtyre date.

Treguesi matë mjaftë saktë zbatimin e këtij obligimi ligjor për sigurimin e mbikqyrjes dhe llogaridhënies së ekzekutivit të komunës para kuvendit komunal, me ç'rast tërthorazi sigurohet vazhdimësia e punës së komunës, financimi i aktiviteteve, investimeve, dhe ofrimit të shërbimeve për qytetarë. Poashtu sigurohet aktiviteti i planifikuar i komunës, i cili është arritë në bazë të një procesi të strukturuar të konsultimit me palët e interesit (proces demokratik) në nivel të kompetencave që kanë komunat. Kurse në mënyrë të drejtë për drejtë matë saktë përgjegjeshinë e autoriteteve komunale në fushën e financave publike lokale, kjo për shkak se zbatimi i buxhetit i pasqyron të gjitha fushat dhe aktivitetet e autoriteteve komunale në menaxhimin e të hyrave dhe shpenzimeve, dhe me këtë siguron qëndrueshmërinë financiare të komunës.

Matja e përmbushjes së këtij treguesi e informon drejtpërdrejt rezultatin, sigurimi i përfshirjes së KK me kohë në çështjet politike dhe ligjore; si dhe në fushën Transparenca Komunale, për arritjet dhe përgjegjshmërinë e autoriteteve komunale në pregaditjen dhe zbatimin e llogaridhënies para kuvendit komunal, sipas afateve ligjore.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit, rrjedhimisht është tregues nominal apo jo-kumulativ, dhe fillon me vlerë zero (0) çdo vit raportues.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit nevojiten katër të dhëna:

1. përqindja bazuar në raportimin e katërt – tremujori 4 para datës 31 Janar
2. përqindja bazuar në raportimin e parë – tremujori 1 para datës 30 Prill
3. përqindja bazuar në raportimin e dytë – tremujori 2 para datës 31 Korrik
4. përqindja bazuar në raportimin e tretë – tremujori 3 para datës 31 Tetor

Përcaktimi i vlerës së treguesit bëhet sipas kuantifikimit paraprak për aktet e raportimeve të dokumentit raport 3 mujor i buxhetit të komunës, që është 25% për raportet e paraqitura para datave përkatëse për secilën nga katër raportimet.

Formula: $(4 \times 25\%)$ për raportin e paraqitur, dhe 0% nëse nuk ka dokument të paraqitur para datave përkatëse.

Burimi i të dhënave. Të dhënat gjinden në zyren e kryetarit të komunës, arkivë dhe sekretarinë e Kuvendit Komunal, komisioni i kuvendit komunal për ekonomi dhe financa, faqen zyrtare të internetit të komunës si dhe në Ministrinë e Financave. Dokumenti prej të cilit merren të dhënat për përmbushjen e kërkesës për raportim, duhet të jetë dokument zyrtar në kuptimin që duhet të jetë i protokoluar.

Të dhënat verifikohen nëpërmjet procesverbaleve të miratuara dhe të protokoluara, njoftimeve, rendit të ditës së konsultimeve dhe me raportet 3 mujore të buxhetit të komunës, si the në aktet e komunikuara për punën e kuvendit lidhur me raportin 3 mujor të buxhetit, poashtu edhe nga kopja e raportit 3 mujor i buxhetit i dorëzuar në Ministrinë e Financave.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 2.3.3 % e diskutimit të raportit të performancës komunale nga kuvendi komunal për vitin paraprak

Ky tregues ka për qëllim matjen e shkallës së përmbushjes së obligimit *ligjor* të organeve komunale në lidhje me prezantimin dhe diskutimin para kuvendit komunal të rezultateve të performancës së komunës të SMPK. **E kushtëzuar nga baza ligjore-nëse pregaditet UA me kohë** Paraqitja e raportit SMPK dhe diskutimi në kuvendin komunal është obligim ligjor

Akti i matjes së përmbushjes së obligimit për diskutim të raportit të SMPK para kuvendit komunal, i referohet vitit paraprak pasi që vet raporti i SMPK për vitin vijues i referohet të dhënave të mbledhura për vitin paraprak. Për matjen e këtij treguesi kërkohet dëshmia se raporti i SMPK-së është paraqitë si pikë e rendit të ditës para kuvendit komunal, më së paku deri para datës 30 Qershor. Rrjedhimisht, kërkohet matja për paraqitjen e raportit të SMPK-së mbrenda vitit vijues kur është publikuar raporti, respektivisht prezantimi i raportit të SMPK-së para kuvendit komunal për diskutim. Në këtë mënyrë vlerësohen arritjet e komunës të paraqitura si rezultat në kuadër të SMPK, rrjedhimisht prezantimin për diskutim të punës në menaxhimin shërbimeve dhe aktiviteteve të autoriteteve të komunës. Paraqitja para kuvendit, nënkupton se me rastin e paraqitjes kuvendi ka mundësi dhe obligim për të diskutuar dhe për të vepruar në kuadër të obligimeve që ka kuvendi komunal si organi më i lartë i komunës lidhur me punën e kryetarit dhe pjesës ekzekutive në përmirësimin apo përkeqësimin në fusha, rezultate, dhe tregues përkatës. Respektivisht, kuvendi komunal ka mundësi për të shqyrtuar një herë në vit, në bazë të rregullt, performancën e organeve komunale në zbatimin e mandatit në interes të përmirësimit të shërbimeve për qytetarët. Me vit në kontekst të këtij treguesi nënkuptohet viti paraprak, si vit kur është matë paraqitja e diskutimit, duke implikuar se vet performansa e paraqitur në raportin e SMPK-së i referohet n-2, periudhës dy vite më parë.

Korniza ligjore për procesin e prezantimit dhe diskutimit para kuvendit komunal të dokumentit të SMPK-së, burojnë nga rregullorja XXX ku rregullohet edhe aspekti i strukturës raportuese së bashku me obligimet e komunës për mbledhje, verifikim, dhe raportim të të dhënave sipas orareve të përcaktuara kohore. Përkatësisht treguesi ka për qëllim matjen e përmbushjes së dispozitës ligjore, me ç'rast dokumenti raporti i publikuar i SMPK-së për periudhën paraprake (1 vjeçare) duhet të prezantohet para kuvendit komunal më së voni deri më datën 30 Qershor të viti kur është publikuar raporti. Rrjedhimisht, prezantimi para kuvendit dëshmohet si pikë e rendit të ditës, në procesverbalet e miratuara dhe të protokoluara të kuvendit komunal. Viti për autoritetet komunale fillon me 1 janar, dhe mbaron më 31 Dhjetor. Për nevojat e SMPK-së merret si e pa-raportuar para kuvendit edhe nëse raporti i SMPK-së paraqitet për diskutim pas datës 30/Qershor të vitit të publikimit.

Treguesi matë mjaftë saktë zbatimin e këtij **obligimi ligjor** për sigurimin e mbikqyrjes dhe llogaridhënies së ekzekutivit të komunës para kuvendit komunal, me ç'rast tërthorazi sigurohet cilësia dhe masat për përmirësimin e vazhdueshëm të shërbimeve, përkatësisht pasqyrohet në nivel të kuvendit komunal rezultati i punës së ekzekutivit të komunës kundrejt niveleve historike të shërbimeve të ofruara nga komuna si dhe kundrejt performancës së komunave të tjera të Kosovës. Poashtu sigurohet shtytja për diagnostifikim dhe planifikim të aktiviteteve dhe resurseve të komunës, sipas prioriteteve, duke shfrytëzuar rezultatet e matjes nga SMPK për të alokuar resurset në bazë të bashkërendimit në mes të nevojave të qytetarëve, strategjisë afatgjatë të komunës, dhe objektivave taktik dhe operacional të menaxhimit të zhvillimit. Kurse në mënyrë të drejtë për drejtë matë saktë përgjegjësinë për arritjet dhe ngecjet e autoriteteve komunale në fushën e secilës nga kompetencat që korrespondojnë sipas fushave të SMPK-së, kjo për shkak se treguesit e fushave japin informacion për kuvendin komunal për nivelin e performancës së autoriteteve komunale për vitin paraprak, duke hapur mundësinë për kuvendin për të ndërmarrë masa përkritazi për çdo nivel me qëllim të adresimit të ngecjeve apo rialokimin e resurseve nga treguesit që kanë arritë nivelet e kërkuara. Përmes sigurimit të paraqitjes në kuvend komunal raporti i SMPK-së sigurohet lidhja e qëndrueshme në mes të vendimarrjes së nivelit politik dhe atij ekzekutiv, me qëllim të formulimit dhe sigurimit të zbatimit të politikave në interes të përmirësimit të performancës së autoriteteve komunës. Matja e përmbushjes së këtij treguesi e informon drejtpërdrejtë rezultatin, sigurimi i përfshirjes së KK me kohë në çështjet politike dhe ligjore; si dhe në fushën Transparenca Komunale, për arritjet dhe përgjegjshmërinë e autoriteteve komunale në paraqitjen e rezultateve të SMPK-së dhe zbatimin e llogaridhënies para kuvendit komunal, sipas afateve ligjore.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit, rrjedhimisht është tregues nominal apo jo-kumulativ, dhe fillon me vlerë zero (0) çdo vit raportues.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit nevojitet vetëm një e dhënë:

1. përqindja bazuar në procesverbalin e kuvendit komunal – me pikë të rendit të ditës diskutimi i raportit të SMPK-së para datës 30 Qershor

Përcaktimi i vlerës së treguesit bëhet sipas kuantifikimit paraprak për aktin e raportimit të punës së kuvendit me pikën e rendit të ditës, diskutimi i dokumentit raportit të SMPK-së, që është 100% për raportin e punës së kuvendit komunal para datës 30 Qershor.

Formula: 100% për raportin e SMPK të paraqitur për diskutim në kuvend komunal, dhe 0% nëse nuk ka dokument të paraqitur para datës 30 Qershor.

Burimi i të dhënave. Të dhënat gjinden në zyren e kryetarit të komunës, arkivë dhe sekretarinë e Kuvendit Komunal, zyrtari komunal për koordinim të SMP-K, faqen zyrtare të internetit të komunës.

Të dhënat verifikohen nëpërmjet procesverbaleve, njoftimeve, rendit të ditës të takimit të kuvendit komunal si dhe në aktet e publikuara për punën e kuvendit. Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 2.3.4 % mbledhjeve të KK me pjesëmarrje të kryetarit të komunës

Ky tregues ka për qëllim matjen e shkallës së pjesëmarrjes të kryetarit të komunës në seancat e kuvendit të komunës. Kuadri ligjor e obligon kryetarin për të raportuar para kuvendit së paku dy herë në vit lidhur me çështjet ekonomike-financiare të komunës, si dhe për zbatimin e planeve investuese. Poashtu kryetari është i obliguar për tu paraqitur në seancat e kuvendit sa here kuvendi e kërkon këtë nga kryetari.

Ligji poashtu e sanksionon numrin minimal të mbledhjeve të kuvendit komunal, në më së paku 10, kurse takimet mbi këtë minimum janë në diskrecion të kuvendit.

Në këtë kontekst, treguesi ka për qëllim matjen e pjesëmarrjes së kryetarit të komunës në mbledhjet e kuvendit për të cilat është i obliguar, si për nga numri minimal i paraqitjes para kuvendit, ashtu edhe për seancat në të cilat është i ftuar për pjesëmarrje. Për qëllim të matjes së prezencës së kryetarit, për nevojat e këtij treguesi, baza për pjesëmarrjen e kryetarit në takimet e kuvendit komunal është marrë numri 10, si numri obligativ i seancave të kuvendit.

Akti i matjes së përmbushjes së obligimit për pjesëmarrje të kryetarit të komunës në mbledhjet e kuvendit komunal, i referohet vitit paraprak. Për matjen e këtij treguesi kërkohen dëshmitë për numrin e mbledhjeve të mbajtura të kuvendit komunal, dhe dëshmitë për pjesëmarrjen e kryetarit të komunës në mbledhjet e kuvendit të komunës.

Në këtë mënyrë vlerësohet respektimi i përfaqësuesve të qytetarëve të komunës nga ana e kryetarit të komunës, si hap thelbësor në rritjen e transparencës dhe llogaridhënies. Pjesëmarrja e kryetarit të komunës duke rritur transparencën dhe llogaridhënien, çon në përmirësimin e menaxhimit të shërbimeve në interes të qytetarëve nga ana e autoriteteve komunale. Paraqitja para kuvendit, nënkupton se kuvendi ka mundësi dhe obligim për të diskutuar/shqyrtuar dhe për të vepruar në kuadër të obligimeve që ka si organi më i lartë i komunës lidhur me punën e kryetarit në përmirësimin apo përkeqësimin në shërbimet për qytetarë.

Me fjalën "vit" në kontekst të këtij treguesi nënkuptohet viti paraprak, si vit kur aktualisht ka marrë pjesë apo jo, kryetari i komunës në mbledhjet e kuvendit komunal.

Treguesi matë përqindjen e arritjes për pjesëmarrje të kryetarit të komunës në mbledhjet e kuvendit komunal, duke u nisur nga paragjykimi për mbajtjen e më së paku 10 takime të rregullta të kuvendit komuna, ku në llogaritje të pjesëmarrjes hyjnë edhe 2 raportimet obligative të kryetarit të komunës para kuvendit.

Treguesi nuk matë cilësinë e pjesëmarrjes së kryetarit në mbledhjet e kuvendit komunal, përkatësisht nuk matë kontributin që i jep kryetari i komunës ndaj kuvendit komunal me rastin e pjesëmarrjes në mbledhje, duke mos paragjykuar cilësinë e pjesëmarrjes, nëse ka marrë fjalën apo jo.

Viti për autoritetet komunale fillon me 1 janar, dhe me ç'rast mbledhja e parë e kuvendit konsiderohet mbledhja e parë pas 1 Janarit të vitit përkatës, kurse mbledhja e fundit e vitit është ajo e mbajtur para datës 31 Dhjetor të vitit të raportuar. Për nevojat e SMPK-së merret si mos-pjesëmarrje në mbledhjet e kuvendit edhe nëse kryetari i komunës raporton përmes dorëzimit të raportit të shkruar, ku kryetari nuk është prezent personalisht në mbledhjen/et e kuvendit komunal.

Treguesi matë mjaftë saktë zbatimin e këtij obligimi ligjor për sigurimin e mbikqyrjes dhe llogaridhënies së ekzekutivit të komunës para kuvendit komunal, me ç'rast tërthorazi sigurohet cilësia dhe masat për përmirësimin e vazhdueshëm të shërbimeve, përkatësisht pasqyrohet në nivel të kuvendit komunal rezultati i punës së ekzekutivit të komunës.

Matja e përmbushjes së këtij treguesi e informon drejtpërdrejt rezultatin, sigurimi i përfshirjes së KK me kohë në çështjet politike dhe ligjore; si dhe në fushën Transparenca Komunale, për arritjet dhe përgjegjshmërinë e kryetarit të komunës në paraqitjen e tij/saj para kuvendit komunal, sipas kërkesave ligjore.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit, rrjedhimisht është tregues nominal apo jo-kumulativ, dhe fillon me vlerë zero (0) çdo vit raportues.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit nevojitet një e dhënë:

1. numri i mbledhjeve të kuvendit ku ka marrë pjesë kryetari i komunës

Përcaktimi i vlerës së treguesit bëhet sipas formulës paraprake për aktin e raportimit të numrit të pjesëmarrjeve të kryetarit të komunës në mbledhjet e kuvendit. Këtu mbledhen pjesëmarrjet obligative minimale (2- në vit) dhe mbledhjet e kuvendit komunal ku edhe formalisht dokumentohet pjesëmarrja e kryetarit të komunës. Treguesi paraqet përqindjen e pjesëmarrjes së kryetarit të komunës në mbledhjet e kuvendit të komunës, në kontekstin e 10 takimeve të kuvendit komunal si numër minimal i takimeve të obliguara të kuvendit.

$$\text{Formula: } \frac{\text{E dhëna 1}}{10} \times 100$$

Burimi i të dhënave. Të dhënat gjinden në zyren e kryetarit të komunës, arkivë dhe sekretarinë e Kuvendit Komunal, faqen zyrtare të internetit të komunës.

Të dhënat verifikohen nëpërmjet procesverbaleve të protokoluara të takimeve, rendit të ditës të takimit të kuvendit komunal si dhe në aktet e publikuara për punën e kuvendit.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Rezultati 2.4**Sigurimi i masave antikorrupsion në administratën e komunës**

Rezultati përfaqëson arritjen që e synon komuna në sigurimin e masave antikorrupsion dhe për integritetin institucional. Autoritetet komunale janë të obliguara që të zbatojnë dispozitat ligjore lidhur me qeverisjen lokale, si dhe ligjin për shërbimin civil të Kosovës. Ku në aspektin e antikorrupsionit autoritetet komunale janë të obliguara për sigurimin e llogaridhënies interne, përkatësisht para Kuvendit Komunal lidhur me arritjet vjetore për zbatimin e planit të integritetit si masë parandaluese për korrupsion. Poashtu autoritetet komunale janë të obliguara për të zbatuar ligjin për Shërbimin Civil në raport me zyrtarët komunal të prekur nga organet e gjyqësorit.

Rezultati përmbanë në veti produktet e veprimeve të ekzekutivit të komunës që kanë të bëjnë me zbatimin e obligimeve për raportim para kuvendit si dhe obligimeve në raport me zyrtarët komunal të prekur nga organet e gjyqësorit.

Synimi kryesor i këtij rezultati është që të sigurohet llogaridhënia e ekzekutivit të komunës para kuvendit komunal, si dhe para organeve gjyqësore.

Matja e shkallës së arritjes së këtij rezultati bëhet nëpërmjet dy treguesve: 2.4.1 dhe 2.4.2.

Treguesi 2.4.1**% e raportimit të planit vjetor të planit të integritetit para kuvendit komunal**

Ky tregues ka për qëllim matjen e përmbushjes së obligimit nga ana e zyrtarëve përgjegjës të komunës, për të raportuar rregullisht punën mbi zbatimin e planit të integritetit, me ç'rast sigurohet transparenca dhe llogaridhënia për masat anti-korrupsive të parapara me planin e integritetit si instrument parandalues i korrupsionit. Përkatësisht për të matë zbatimin e kërkesës që buron nga rregullorja XXX.

Akti i matjes së përmbushjes së obligimit për prezantim dhe diskutim të raportit vjetor për implementimin e planit të integritetit para kuvendit komunal, i referohet vitit paraprak pasi që vet aktivitetet vjetore në kuadër të planit të integritetit për vitin vijues i referohen vitin paraprak. Për matjen e këtij treguesi kërkohet dëshmia se raporti vjetor i aktiviteteve në kuadër të zbatimit të planit të integritetit është paraqitë si pikë e rendit të ditës para kuvendit komunal, më së paku deri para seancës së fundit të kuvendit mbrenda vitit të punës së kuvendit. Rrjedhimisht, kërkohet matja për paraqitjen e raportit vjetor të aktiviteteve në kuadër të zbatimit të planit të integritetit, respektivisht prezantimi i raportit vjetor para kuvendit komunal për diskutim.

Në këtë mënyrë vlerësohen arritjet vjetore të komunës në kuadër të zbatimit të planit të përgjithshëm të integritetit, rrjedhimisht prezantohen për diskutim dhe llogaridhënie të punës në menaxhimin aktiviteteve nga ana e autoriteteve të komunës në kuadër të planit të integritetit si instrument për parandalimin e korrupsionit. Paraqitja para kuvendit, nënkupton se me rastin e paraqitjes kuvendi ka mundësi dhe obligim për të diskutuar dhe për të vepruar në kuadër të obligimeve që ka kuvendi komunal si organi më i lartë i komunës lidhur me punën e kryetarit dhe pjesës ekzekutive në përmirësimin apo përkeqësimin në fushat e parapara nga plani i përgjithshëm i integritetit. Respektivisht, kuvendi komunal ka mundësi për të shqyrtuar një herë në vit, në bazë të rregullt, performansën e organeve komunale në zbatimin e mandatit në interes të përmirësimit të aspekteve që lidhen me aktivitetet kundër korrupsionit dhe në dobi të qytetarëve.

Me vit në kontekst të këtij treguesi nënkuptohet viti paraprak, si vit kur është matë paraqitja e raportit dhe diskutimit, duke implikuar se vet raporti vjetor i paraqitur i referohet n-2, periudhës dy vite më parë.

Korniza ligjore për procesin e prezantimit dhe diskutimit para kuvendit komunal të dokumentit të raportit vjetor për zbatimin e planit të integritetit, buron nga rregullorja XXX, ku rregullohet edhe aspekti i strukturës raportuese. Përkatësisht treguesi ka për qëllim matjen e përmbushjes së dispozitës ligjore, me ç'rast dokumenti raporti vjetori i zbatimit të planit të integritetit për periudhën paraprake (1 vjeçare) duhet të

prezantohet para kuvendit komunal më së voni deri më datën 31 Dhjetor. Rredhimisht, prezantimi para kuvendit dëshmohet si pikë e rendit të ditës, në procesverbalet e miratuara dhe të protokoluara të kuvendit komunal.

Viti për autoritetet komunale fillon me 1 janar, dhe afati i raportimit është mbledhja e fundit e vitit para 31 Dhjetor të vitit të raportuar. Për nevojat e SMPK-së merret si e pa-raportuar para kuvendit edhe nëse raporti paraqitet për diskutim pas datës 31 Dhjetor të vitit të publikimit.

Treguesi matë mjaftë saktë zbatimin e këtij obligimi ligjor për sigurimin e mbikqyrjes dhe llogaridhënies së ekzekutivit të komunës para kuvendit komunal, me ç'rast tërthorazi sigurohet cilësia dhe masat për përmirësimin e vazhdueshëm në fushën e anti korrupsionit. Poashtu, sigurohet shtytja për planifikim dhe buxhetim të aktiviteteve dhe resurseve të komunës, në bazë të përcaktimeve të paraqitura në planin bazë të integritetit si kornizë e veprimeve në fushën e anti korrupsionit në nivel të komunës. Përmes sigurimit të paraqitjes në kuvend komunal raporti vjetor i aktiviteteve për zbatimin e planit të integritetit, sigurohet lidhja e qëndrueshme në mes të vendimarrjes së nivelit politik dhe atij ekzekutiv, me qëllim të formulimit dhe sigurimit të zbatimit të politikave në interes të përmirësimit të performancës së autoriteteve komunës në aspektin e integritetit.

Matja e përmbushjes së këtij treguesi e informon drejtpërdrejt rezultatin, Sigurimi i masave antikorrupsion në administratën e komunës; si dhe në fushën Transparenca Komunale, për arritjet dhe përgjegjshmërinë e autoriteteve komunale në zbatimin e praktikave antikorrupsion dhe integritet.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit, rrjedhimisht është tregues nominal apo jo-kumulativ, dhe fillon me vlerë zero (0) çdo vit raportues.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit nevojitet vetëm një e dhënë:

1. përqindja bazuar në procesverbalin e kuvendit komunal – me pikë të rendit të ditës diskutimi i raportit vjetor për zbatimin e planit të integritetit para datës 31 Dhjetor

Përcaktimi i vlerës së treguesit bëhet sipas kuantifikimit paraprak për aktin e raportimit të punës së kuvendit me pikën e rendit të ditës, prezantimi për diskutim i dokumentit raportit vjetor për zbatimin e planit të integritetit, që është 100% për raportin e punës së kuvendit komunal para datës 31 Dhjetor.

Formula: 100% për raportin vjetor për zbatimin e planit të integritetit të paraqitur për diskutim në kuvend komunal, dhe 0% nëse nuk ka dokument të paraqitur para datës 31 Dhjetor.

Burimi i të dhënave. Të dhënat gjinden në zyren e kryetarit të komunës, arkivë dhe sekretarinë e Kuvendit Komunal, zyrtari komunal për koordinim të planit të integritetit, faqen zyrtare të internetit të komunës.

Të dhënat verifikohen nëpërmjet procesverbaleve, njoftimeve, rendit të ditës të takimit të kuvendit komunal si dhe në aktet e publikuara për punën e kuvendit.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 2.4.2 % e zyrtarëve të suspenduar komunal në raport me akuzat e ngritura ndaj tyre

Ky tregues ka për qëllim matjen e përmbushjes së obligimit nga ana e zyrtarëve përgjegjës të komunës, për të suspenduar zyrtarët e komunës të cilët ballafaqohen me aktakuzë për shpërdorim detyre para gjykatave

kompetente të Kosovës. Përkatësisht për të matë zbatimin e kërkesës që buron nga neni 69, pika 1 e Ligjit për Shërbimin Civil të Republikës së Kosovës.

Akti i matjes së përmbushjes së obligimit për suspendimin e zyrtarëve komunal të përfshirë në proces gjyqësor kundër tyre, me 50% të pagës, i referohet vendimeve të autoriteteve komunale për të zbatuar dispozitën ligjore për të akuzuarit gjatë vitit për të cilin raportohet. Për matjen e këtij treguesi kërkohet dëshmia se cilët janë zyrtarët e akuzuar të komunës, dhe aktet e zbatuara për suspendim, në përmbushje të afateve kohore të parapara në mes të datës së ngritjes së aktakuzës dhe datës së hyrjes në fuqi të suspendimit me 50% të pagës; mbrenda vitit të punës së komunës (viti kalendarik). Rrjedhimisht, kërkohet matja për vendosjen e masës së suspendimit të zyrtarëve të përfshirë në proces penal në kuadër të listës së zyrtarëve komunal të përfshirë në proces penal lidhur me ushtrimin e funksionit zyrtar. Në këtë mënyrë vlerësohen arritjet vjetore të komunës në kuadër të zbatimit të aktiviteteve për sundimin e ligjit, duke siguruar pa anshmëri në proceset ligjore për shpërdorim të mundshëm të postit zyrtar nga ana e zyrtarëve komunal, e të cilët gjenden në proces penal të iniciuar kundër tyre për akuzë lidhur me ushtrimin e funksionit zyrtar. Respektivisht, autoritetet komunale kanë për obligim zbatimin e pikës për suspendim të zyrtarëve të akuzuar, ku nga komuna kërkohet zbatimi i mandatit në interes të përmirësimit të aspekteve që lidhen me aktivitetet në dobi të sundimit të ligjit dhe kundër korrupsionit dhe në dobi të qytetarëve. Me vit në kontekst të këtij treguesi nënkuptohet viti paraprak, përkatësisht viti për të cilin raportohet!

Korniza ligjore për procesin e vendosjes së masës së suspendimit, buron nga pika 1 e nenit 69 i ligjit³⁶, ku rregullohet edhe aspekti i afateve dhe formës së masës së për suspendim. Përkatësisht treguesi ka për qëllim matjen e përmbushjes së dispozitës ligjore, me ç'rast akti i suspendimit për zyrtarët e kërkuar (me aktakuzë para gjykatave të Kosovës) duhet të merret dhe të hyjë në fuqi menjëherë! Rrjedhimisht, zyrtari i komunës duhet që deri më afatin e paraparë sipas ligjit, në evidencën e zyrës së personelit të kategorizohet si i suspenduar me 50% të pagës. Ku kategorizimi në zyrën e personelit të komunës dëshmohet si njoftim i protokoluar dhe i regjistruar në evidencë, përkatësisht të ekzistojë në komunikimet dhe evidencën zyrtare shënimi për masën e suspendimit dhe efektet në aspektin e ndalesës për ushtrimin e aktivitetit të zyrtarit dhe masën e marrë ndaj pagës (ulje 50%). Për nevojat e SMPK-së merren si të pa zbatuara masat e suspendimit të cilat janë marrë pas tejkalimit të afateve të parapara ligjore, si dhe nëse masa e suspendimit nuk është zbatuar në plotësi deri në afatin e paraparë.

Treguesi matë mjaftë saktë zbatimin e këtij obligimi ligjor për sigurimin e panshmërisë gjatë proceseve të organeve të drejtësisë në raport me zyrtarët e komunës dhe pretendimeve kundër tyre, me ç'rast drejtpërdrejtë sigurohet mbështetja për transparencë dhe sundim të ligjit në pjesën që i takon autoriteteve komunale, dhe tërthorazi sigurohet transparenca dhe llogaridhënia në fushën e anti korrupsionit. Poashtu, sigurohet shtytja për zbatimin e masave për suspendim në rastet e aktakuzave kundër zyrtarëve të komunës, me ç'rast sigurohet përkushtimi ndaj integritetit dhe transparencës të autoriteteve komunale në rastet e aktakuzave ndaj zyrtarëve të saj. Matja e përmbushjes së këtij treguesi e informon drejtpërdrejtë rezultatin, Sigurimi i masave antikorrupsion në administratën e komunës, për arritjet dhe përgjegjshmërinë e autoriteteve komunale në zbatimin e praktikave antikorrupsion dhe integritet.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit, rrjedhimisht është tregues nominal apo jo-kumulativ, dhe fillon me vlerë zero (0) çdo vit raportues.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit nevojiten dy të dhëna:

1. numri i zyrtarëve komunal të akuzuar nga organet e drejtësisë para gjykatave në Kosovë për shpërdorim detyrë
2. numri i zyrtarëve komunal të akuzuar të cilët janë suspenduar me masë efektive në pajtim me dispozitat e kërkuara për suspendim

³⁶ LIGJI Nr. 03/L-149 LIGJIT PËR SHËRBIMIN CIVIL TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} * 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat gjinden në zyren e përfaqësuesit ligjor të komunës, zyren e kryetarit të komunës, dhe në zyrën e personelit. Poashtu të gjitha komunikimet zyrtare gjenden edhe në arkivë të komunës. Përfaqësuesi ligjor i komunës në një numër të komunave është në zyren ligjore të komunës, i njohur si avokati i komunës. Në disa komuna, njoftimet nga gjykata adresohen në zyren e kryetarit të komunës. Në këtë kontekst, burimi i informatave për zyrtarët e suspenduar duhet të identifikohet nga ana e zyrtarit të zyrës së personelit i cili raporton për këtë tregues! Të dhënat verifikohen nëpërmjet njoftimeve zyrtare nga ana e gjykatës, vendimeve nga kryetari i komunës, dhe evidencës në zyren e personelit.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

FUSHA 3

TË DREJTAT E NJERIUT, SHËRBIMET SOCIALE DHE FAMILJARE

Emri i fushës është "Të drejtat e njeriut, shërbimet sociale dhe familjare". Kjo fushë mbulon vetëm të drejtat sociale dhe ekonomike të qytetarëve, si dhe shërbime sociale dhe familjare që ofrohen nga komunat.

Mirëqenia sociale është kompetencë vetanake komunale e përcaktuar me nenin 17 (k) të ligjit nr. 03/L-040 për vetëqeverisje lokale, ku parashihet ofrimi i shërbimeve familjare dhe shërbimeve të tjera të mirëqenies sociale, siç është përkujdesja për të cenueshmit, strehimi familjar, përkujdesja fëmijërore, përkujdesja për të moshuarit, duke përfshirë regjistrimin dhe licencimin e qendrave përkujdesje, punësimin, pagesën e rrogave dhe trajnimin e profesionistëve të mirëqenies sociale. Kjo fushë është shumë e gjerë dhe rregullohet me shumë politika dhe akte normative.

Mirëqenia sociale dhe familjare është e sanksionuar si kompetencë komunale edhe me nenin 6 të ligjit nr. 02/L-17 për shërbime sociale dhe familjare si dhe me aktet tjera normative relevante. Elementet e shërbimeve sociale dhe familjare që mbulohen nga MPMS nuk përfshihen në këtë fushë.

Të drejtat e njeriut po ashtu janë kompetencë vetanake komunale e përcaktuar me nenin 17 (i) të ligjit nr. 03/L-040 për vetëqeverisje lokale, ku parashihet promovimi dhe mbrojtja e të drejtave të njeriut. Për më tepër neni 4.2 i po të njëjtit ligj potencon se të gjitha organet e komunës kujdesen që qytetarët e komunës t'i gëzojnë të gjitha të drejtat dhe liritë pa dallim race, etnie, ngjyre, gjinie, gjuhe, religjioni, mendimi politik apo mendimi tjetër, prejardhjeje kombëtare apo sociale, pa dallim prone, lindje apo ndonjë statusi tjetër me qëllim që ata të gëzojnë të drejta dhe mundësi të barabarta në shërbimet komunale të të gjitha niveleve.

Matja e performancës së komunave për të drejtat e njeriut, mirëqenien sociale dhe familjare janë shumë të rëndësishme për komunat me qëllim të identifikimit të përparësive dhe dobësive të shënuara në ofrimin e këtyre shërbimeve dhe marrjen e masave të nevojshme për zgjidhjen e problemeve shumë të ndjeshme të kësaj fushe. Për MAPL ka rëndësi në identifikimin e veprimeve të përbashkëta me ministritë e linjës, komunat dhe palët tjera të interesit për zgjidhjen e problemeve dhe promovimin e të drejtave të njeriut dhe përmirësimin e mirëqenies sociale nga organet e vetëqeverisjes lokale. Gjithashtu rezultatet e performancës së komunave janë të lidhura drejtpërdrejt me Ministrinë e Punës dhe Mirëqenies Sociale (MPMS), për monitorimin e zhvillimeve të kësaj fushe për të ridefinuar prioritetet për të ardhmen (Rregullorja nr. 02/2011 e MPMS). Në mënyrë të tërthortë, matja e performancës, ka ndikim edhe në ministrinë e shëndetësisë dhe të arsimit dhe palëve tjera të interesit.

Prandaj përmes kësaj fushe tentohet të matet barazia dhe mbrojtja nga diskriminimi i qytetarëve si dhe ofrimi i shërbimeve sociale dhe familjare për qytetarët në nevojë.

Kjo fushë matet me tri rezultate dhe 12 tregues, të përshkruar më poshtë.

Rezultati 3.1

Sigurimi i barazisë dhe mbrojtja nga diskriminimi

Rezultati përfaqëson arritjen kryesore të komunës për krijimin e një mjedisi jetësor që i trajton në mënyrë të barabartë apo pa diskriminim të gjithë qytetarët, në veçanti grupet e marginalizuara dhe në nevojë të shoqërisë. Rezultati gjithashtu synon të sjellë produktet e veprimeve të komunës në trajtimin e barabartë të personave me aftësi të kufizuara dhe trajtim të barabartë gjinor.

Ky rezultat konkretisht përfshin arritjet në punësimin e personave me aftësi të kufizuara në institucionet komunale, arritjet në trajtimin e barabartë të gjinive dhe të trajtimit të barabartë të komuniteteve, si në aspektin e punësimit, po ashtu edhe në respektimin e gjuhës dhe kulturës përkatëse.

Me arritjen e këtij rezultati synohet që të ndihmohen grupet e caktuara të shoqërisë që kanë nevojë për përkrahje institucionale në mënyrë që të jenë sa më të barabartë me pjesën tjetër të shoqërisë.

Arritja e rezultatit matet me treguesin 3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4 dhe 3.1.5

Treguesi 3.1.1

% e të punësuarëve me aftësi të kufizuara në institucionet komunale sipas përkatësisë gjinore kjo pjesë e fjalisë e ngatrron matjen....

Ky tregues ka për qëllim të matë përqindjen e punonjësve komunal me aftësi të kufizuara, sipas përkatësisë gjinore, në raport me numrin total të punonjësve në të gjitha institucionet nën menaxhim të drejtpërdrejtë të komunës dhe që paguhen nga buxheti komunal, të punësuar gjatë një viti kalendarik. Në këtë tregues nuk përfshihen gjykatat, policia, spitalet regjionale, ndërmarrjet regjionale apo qendrore, apo çfarëdo institucioni tjetër publik që nuk është nën menaxhim të drejtpërdrejtë të komunës.

Matja është shumë e rëndësishme dhe e ndërlidhur drejtpërdrejtë me politikat komunale të punësimit në përputhje me nenin 19.2 i ligjit nr. 05L-051 për mbrojtje nga diskriminimi, i cili potencon se të gjithë janë të barabartë në punësim, ku punëdhënësit duhet të ndërmarrin masa të duhura që t'i mundësojnë personit me aftësi të kufizuara të ketë qasje, të marrë pjesë apo të avancohet në punësim, nëse kjo masë përbën ngarkesë joproporcionale për punëdhënësin. Po ashtu neni 12 i ligjit nr. 03/L-019 për aftësimin, riaftësimin profesional dhe punësimin e personave me aftësi të kufizuara kërkon që çdo institucion publik të ketë të punësuar një person me aftësi të kufizuara në çdo 50 punonjës. Matja e këtij treguesi është prioritet ligjor kur kemi parasysh se shumica e institucioneve publike nuk kanë përmbyllur këtë obligim.

Treguesi matë performancën e komunës në trajtimin e personave me aftësi të kufizuara, që përfshinë: invalidët e luftës, invalidët civil të luftës, personat e lindur me të meta fizike, shqisore apo mendore dhe personat të cilët si shkas i fatkeqësisë apo i sëmundjes kanë të meta fizike, mendore apo shqisore, por që mund të kryejnë punë të caktuara. Për të përcaktuar nëse një person është me aftësi të kufizuara dhe nivelin e aftësive të kufizuara, duhet mbështetur në vlerësimin e komisionit profesional në zyrën rajonale kompetente të DAPK.

Treguesi ofron informata për ndikim pozitiv që tregon humanitetin, integrimin e personave me aftësi të kufizuara në jetën institucionale dhe shoqëri, statusin e familjeve, trajtimin e barabartë, performancën e komunave, etj. Prandaj treguesi është relevant për matjen e rezultatit dhe për qëllimet e SMP sepse do të informoj se në çfarë mase personat me aftësi të kufizuara janë të punësuar në institucionet komunale, e që tërthorazi informon për mbrojtjen e tyre nga diskriminimi në punësim, si dhe për përfshirjen dhe integrimin e tyre social si dhe në jetën institucionale publike. Ndarja e të dhënave në baza gjinore siguron plotësim të treguesve tjerë të propozuar për rezultatin përkatës.

Treguesi është edhe ekonomikisht i dobishëm, sepse me punësimin e personave me aftësi të kufizuara mund të largojë një numër të tyre nga lista e ndihmës sociale, nga strehimi kolektiv, etj. Prandaj, ky tregues

është konsistent dhe plotëson treguesit tjerë të këtij rezultati, që së bashku mund të ofrojnë një pasqyrë më të gjerë të mirëqenies socio-ekonomike në komunë. Problemi është se treguesi nuk matë përqindjen e punësimit të personave me aftësi të kufizuara nga numri i përgjithshëm i tyre për të kuptuar se cila është përqindja trajtimit të barabartë të tyre me të tjerët, që është njëri prej qëllimeve thelbësore. Për këtë matje mungojnë të dhënat.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet vit pas viti. Për këtë tregues raportohet gjithsej numri i të punësuarve në dhjetor të vitit raportues.

Të dhënat. Për informimin e plotë të këtij treguesi nevojiten të mblidhen 3 lloje të të dhënave:

1. Numri i përgjithshëm i personave me aftësi të kufizuara të punësuar në të gjitha institucionet komunale,
2. Numri i përgjithshëm i të punësuarve në të gjitha institucionet komunale;
3. Numri i femrave me aftësi të kufizuara të punësuar në institucionet komunale (kjo e dhënë mblidhet për analizë në raportin e performancës, por nuk llogaritet në formulën e treguesit)

Formula: $\frac{\text{E dhëna 1}}{\text{E dhëna 2}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mblidhen nga zyra e personelit për administratën komunale, Drejtoria e arsimit për institucionet arsimore të nivelit parauniversitar, Drejtoria e shëndetësisë për institucionet shëndetësore të nivelit primar, Drejtoria përgjegjëse për shërbime sociale për qendrat për punë sociale dhe institucionet e tyre vartëse (shtëpitë e pleqve për strehim rezidencial), Drejtoria përgjegjëse për kulturë, rini dhe sport për institucionet e kulturës, rinisë dhe sportit (teatrot, bibliotekat, etj), Drejtoria përgjegjëse për shërbime publike për ndërmarrjet komunale (p.sh. tregu, stacionet e autobusëve, ndërmarrjet banesore, trafiku urban, hortikultura, etj)

Problem është mbledhja e të dhënave për të punësuarit me aftësi të kufizuara jashtë administratës komunale, ku zyra e personelit nuk e menaxhon bazën e tyre të të dhënave. Gjithashtu procedurat e punësimit nuk ofrojnë të dhëna për identifikimin e konkurrentëve me aftësi të kufizuara, e as listat e pagave, që e vështirëson procesin e mbledhjes së të dhënave.

Verifikimi i të dhënave nga lista e pagave mujore gjatë një viti kalendarik dhe nëpërmjet kontratave të punës si dhe raporteve të vlerësimit të nivelit të aftësisë së kufizuar të punonjësve në fjalë. Në të ardhmen, ky tregues mund të ndërtohet më tej me përfshirjen e cilësisë së punësimit (punësimi në nivele të vendimmarrjes) dhe të ndërlidhet me buxhetin e pagave dhe ndikimin që kjo mund të ketë në familje dhe shoqëri.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 3.1.2 % e të punësuarve në institucionet komunale sipas përkatësisë gjinore

Ky tregues synon të matë përqindjen e femrave dhe meshkujve të punësuar në institucionet komunale. Treguesi ofron informata për performancën e komunës përkatëse për shkallën e trajtimit të barabartë dhe të integritetit të të dy gjinive në jetën institucionale të nivelit lokal. Treguesi matë thjeshtë raportin e të punësuarve nga pikëpamja e përfaqësimit gjinor në institucionet e nivelit lokal. Këtu hyjnë të gjithë të punësuarit e institucioneve të cilat menaxhohen dhe financohen nëpërmjet komunës përkatëse.

Treguesi matë saktë thelbin e qëllimit të matjes së performancës së komunave në këtë pikëpamje. Matja është shumë e rëndësishme dhe e ndërlidhur drejtpërdrejtë me politikat komunale të punësimit në përputhje

me nenin 6.7 të Ligjit nr. 05/L -020 për Barazi Gjinore, i cili kërkon përfaqësim të barabartë prej 50% të secilës gjini. Matja e këtij treguesi është prioritet ligjor kur kemi parasysh se shumica e institucioneve publike nuk kanë përmbushur këtë obligim.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet vit pas viti. Për këtë tregues raportohet gjithsej numri i të punësuarve në dhjetor të vitit raportues.

Të dhënave. Të dhënat janë të disponueshme për informimin e plotë të treguesit dhe duhet të mbledh 2 lloje të të dhënave:

1. Numri i përgjithshëm i të punësuarve në institucionet komunale
2. Numri i përgjithshëm i femrave të punësuarve në institucionet komunale

Formula:
$$\frac{E \text{ dhëna } 2}{E \text{ dhëna } 1} \times 100$$

Burimi i të dhënave: mbledhen nga Zyra e personelit për administratën komunale, Drejtoria e arsimit për institucionet arsimore të nivelit parauniversitar, Drejtoria e shëndetësisë për institucionet shëndetësore të nivelit primar, Drejtoria përgjegjëse për shërbime sociale për qendrat për punë sociale dhe institucionet e tyre vartëse (shtëpitë e pleqve për strehim rezidencial), Drejtoria përgjegjëse për kulturë, rini dhe sport për institucionet e kulturës, rinisë dhe sportit (teatrot, bibliotekat, etj), Drejtoria përgjegjëse për shërbime publike për ndërmarrjet komunale (p.sh. tregu, stacionet e autobusëve, ndërmarrjet banesore, trafiku urban, hortikultura, etj). Problem është mbledhja e të dhënave për të punësuarit që janë jashtë administratës komunale, ku zyra e personelit nuk e menaxhon bazën e tyre të të dhënave. Gjithashtu procedurat e punësimit nuk ofrojnë të dhëna për identifikimin e konkurrentëve sipas përkatësisë gjinore, por në këtë drejtim mund të ndihmojnë statistikat e brendshme, të miratuara nga institucionet përgjegjëse në komunë.

Verifikimi i të dhënave bëhet nga lista e pagave mujore gjatë një viti kalendarik, nëpërmjet kontratave të punës dhe statistikave zyrtare, të miratuara nga institucionet përgjegjëse të formës përfundimtare (të protokolluara).

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 3.1.3 % e të punësuarve nga komunitetet jo-shumicë sipas përkatësisë gjinore

Ky tregues synon të matë shkallën e përfshirjes së komuniteteve pakicë në numrin e përgjithshëm të të punësuarve në institucionet komunale. Ky tregues matë performancën e komunës nga pikëpamja e respektimit të barazisë dhe mbrojtjes nga diskriminimi në punësim për anëtarët e komuniteteve pakicë në komunën përkatëse. Treguesi ka për qëllim të ndihmojë komunat në realizimin e përfaqësimit proporcional të komuniteteve në punësim në institucionet komunale.

Punësimi proporcional i komuniteteve pakicë në institucionet komunale fuqizon barazinë ekonomike dhe integrimin e tyre në shoqëri, si dhe mundëson adresimin adekuat të çështjeve të komuniteteve pakicë në kuadër të politikave komunale.

Treguesi matë saktë thelbin e qëllimit të matjes së performancës së komunave në këtë pikëpamje. Matja është shumë e rëndësishme dhe e ndërlidhur drejtpërdrejtë me politikat komunale të punësimit në përputhje me nenin 11. Pika 11.2 e Ligjit nr. 03/L-149 për Shërbimin Civil kërkon që institucionet në nivelin komunal të rezervojnë numrin e vendeve të punës proporcionalisht me përfaqësimin e komuniteteve të komunës së dhënë.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet vit pas viti. Për këtë tregues raportohet gjithsej numri i të punësuarve në dhjetor të vitit raportues.

Të dhënave. Të dhënat janë të disponueshme për informimin e plotë të treguesit dhe duhet të mbledhen 4 lloje të të dhënave:

1. Numri i përgjithshëm i të punësuarve në institucionet komunale
2. Numri i përgjithshëm i të punësuarve nga komunitetet pakicë
3. Numri i përgjithshëm i femrave të punësuar nga komunitetet pakicë (mbledhet e dhëna për analizë në raportin e performancës, por nuk futet për llogaritje në formulë të treguesit)
4. Numri i pjesëtarëve të komuniteteve pakicë në komunë sipas ASK. (mbledhet e dhëna për analizë në raportin e performancës, por nuk futet për llogaritje në formulë të treguesit)

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$

Burimi i të dhënave: mbledhen nga Zyra e personelit për administratën komunale, Drejtoria e arsimit për institucionet arsimore të nivelit parauniversitar, Drejtoria e shëndetësisë për institucionet shëndetësore të nivelit primar, Drejtoria përgjegjëse për shërbime sociale për qendrat për punë sociale dhe institucionet e tyre vartëse (shtëpitë e pleqve për strehim rezidencial), Drejtoria përgjegjëse për kulturë, rini dhe sport për institucionet e kulturës, rinisë dhe sportit (teatrot, bibliotekat, etj), Drejtoria përgjegjëse për shërbime publike për ndërmarrjet komunale (p.sh. tregu, stacionet e autobusëve, ndërmarrjet banesore, trafiku urban, hortikultura, etj). Problem është mbledhja e të dhënave për të punësuarit që janë jashtë administratës komunale, ku zyra e personelit nuk e menaxhon bazën e tyre të të dhënave. Gjithashtu procedurat e punësimit nuk ofrojnë të dhëna për identifikimin e konkurrentëve sipas përkatësisë etnike, por në këtë drejtim mund të ndihmojnë statistikave të brendshme, të miratuara nga institucionet përgjegjëse në komunë.

Të dhënat mund të mbledhen në bazë të komuniteteve ku ata janë pakicë: shqiptarë, serbë, boshnjakë, turq, romë, ashkalinjë, egjiptasë, goranë, kroatë, malazezë etj.

Verifikimi i të dhënave bëhet nga lista e pagave mujore gjatë një viti kalendarik, nëpërmjet kontratave të punës dhe statistikave zyrtare, të miratuara nga institucionet përgjegjëse të formës përfundimtare (të protokolluara).

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 3.1.4 % e grave dhe vajzave pjesëmarrëse në takimet publike

Ky tregues ka për qëllim matjen e përmbushjes së obligimit të komunës për të siguruar pjesëmarrjen e grave dhe vajzave në takimet publike të komunës, përkatësisht për të matë zhvillimet në integrimin e grave-vajzave dhe kundër diskriminimit të tyre.

Kuadri ligjor³⁷ jep parime për për vendosjen e sistemit të mbajtjes së evidencës lidhur me mbledhjen dhe disagregimin e të dhënave në baza gjinore më interes të avancimit të interesave të grave dhe vajzave në komunë dhe të grave në raport me komunën. Parimi në fjalë, si dispozitë ligjore, në kontekstin e këtij treguesi nënkupton se autoritetet komunale kanë për obligim, përmes bashkëpunimit me zyrtarin komunal për barazi gjinore, të sigurojnë se evidenca e pjesëmarrësve në takimet publike të organizuara nga komuna regjistrohet.

³⁷ Ligji Nr. 05/L -020 PËR BARAZI GJINORE

edhe të dhëna për gjininë e pjesëmarrësve, për shkak të kërkesës për ndarje dhe analizë të pjesëmarrësve në bazë gjinore.

Në kontekst të këtij treguesi, pjesëmarrja e grave në takime publike nënkupton të gjitha takimet që i organizon komuna me qytetarë, si takimet e rregullta me qytetarë (minimum 2 në vit), dëgjimet buxhetore (minimum 2 në vit), dhe takimet konsultative. Për nevojat e këtij treguesi, nuk është e rëndësishme agjenda dhe pikat e rendit të ditës së takimeve publike.

Në këtë kontekst, treguesi bën matjen e zbatimit të dispozitave ligjore për përfshirjen më të madhe të grave dhe vajzave në proceset që zhvillohen përmes takimeve publike në organizim të komunës. Matja e pjesëmarrjes së grave në takimet publike ka për qëllim përmirësimin e proceseve të demokracisë lokale, duke siguruar gjithëpërfshirjen dhe duke shtyrë përpara interesat për të përmirësuar përfshirjen e grave dhe uljen deri në zhdukje të diskriminimit gjinor. Përmes matjes së përfshirjes të grave-vajzave në proceset e takimeve publike, sigurohet transparenca dhe llogaridhënia, si dhe shqyrtimi i çështjeve me interes publik nga pikëpamja e grave.

Akti i matjes së përmbushjes së obligimit për të siguruar pjesëmarrjen e grave dhe vajzave në takime publike (të tri kategorive të takimeve me publikun), i referohet vitit paraprak. Në kontekst të këtij treguesi, nuk paragjykohej numri i takimeve publike, numri i përgjithshëm i pjesëmarrësve dhe disagregimi i tyre në bazë gjinore mbledhet për të gjitha takimet publike të organizuara nga komuna.

Për matjen e këtij treguesi kërkohen dëshmitë për mbajtjen e takimit publik nga ana e komunës, veçmas për secilin takim, dhe regjistrat me evidencën e pjesëmarrësve, qoftë si listë qoftë si vlerësim në raport për takimin.

Në këtë mënyrë vlerësohet respektimi i dispozitës ligjore për të siguruar promovimin e mos-diskriminimit dhe balancin gjinor, respektivisht gjithëpërfshirjen në proceset e ndërveprimit me qytetarët në nivel të komunës

Pjesëmarrja e grave në nivel të barabartë me mashkuj në takime publike, nënkupton se gratë dhe vajzat kanë mundësinë për tu informu lidhur me punën e autoriteteve komunale, për paraqitjen dhe artikullimin e interesave që kanë, si dhe për të diskutuar/shqyrtuar lidhur me punën dhe planet e komunës si instancë e pushtetit lokal.

Treguesi nuk matë cilësinë e pjesëmarrjes, përkatësisht nuk matë kontributin e grave apo vajzave pjesëmarrëse në takimet publike.

Për nevojat e SMPK-së merret si mos-përmbushje të dispozitës nëse takimi publik nuk ka evidencë të pjesëmarrësve në përgjithësi, apo edhe nëse evidenca e pjesëmarrjes nuk e ka shënu përkatësinë gjinore të pjesëmarrësve. Në rastet e mos-përmbushjes së obligimit për evidentim, treguesit i caktohet vlera zero (0).

Treguesi mat mjaftë saktë zbatimin e këtij obligimi ligjor për matjen e përkatësisë gjinore/grua-vajzë për popullatën pjesëmarrëse në takimet publike të komunës.

Matja e përmbushjes së këtij treguesi e informon drejtpërdrejt rezultatin, Sigurimi i barazisë dhe mbrojtja nga diskriminimi; dhe kontribon në fushën Të drejtat e njeriut, shërbimet sociale dhe familjare, për arritjet dhe përgjegjshmërinë e komunës në raport me qytetarët e saj lidhur me politikën për mos-diskriminimin dhe avancimin e grave në shoqëri, sipas kuadrit ligjor në fuqi dhe strategjive përkatëse.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit, rrjedhimisht është tregues nominal apo jo-kumulativ, dhe fillon me vlerë zero (0) çdo vit raportues.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit nevojiten dy të dhëna:

1. numri i përgjithshëm i pjesëmarrësve në takimet publike

2. numri i përgjithshëm i grave dhe vajzave pjesëmarrëse në takimet publike

Treguesi paraqet përqindjen e pjesëmarrjes së grave në takimet publike të organizuara nga komuna.

Formula: $\frac{\text{e dhëna 2}}{\text{e dhëna 1}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat gjinden në zyren e zyrtares për barazi gjinore, zyren e kryetarit të komunës, sekretaria e kuvendit të komunës, arkiva e komunës, dhe faqen zyrtare të komunës në internet.

Të dhënat verifikohen nëpërmjet listave të pjesëmarrjes, procesverbaleve dhe raporteve të takimeve publike, si dhe në aktet e publikuara për punën e komunës.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 3.1.5 % e zyrtarëve të emëruar politik gra dhe vajza në postet politike në komunë

Ky tregues ka për qëllim matjen e përmbushjes së obligimit të komunës për të siguruar balancin gjinor në postet politike të strukturës komunale, përkatësisht në pjesën e të emëruarve në postet politike si zv. Kryetar komune, drejtorë komunal, këshilltarë politik, dhe postet e me mandat politik. Përkatësisht për të matë zhvillimet në proceset e integritetit të grave dhe kundër diskriminimit të tyre.

Kuadri ligjor³⁸ jep parime për për vendosjen e sistemit të mbajtjes së evidencës lidhur me mbledhjen dhe disagregimin e të dhënave në baza gjinore me interes të avancimit të interesave të grave në komunë dhe të grave në raport me komunën . Parimi në fjalë, si dispozitë ligjore, në kontekstin e këtij treguesi nënkupton se autoritetet komunale kanë për obligim, përmes bashkëpunimit me zyrtarin komunal për barazi gjinore, të sigurojnë se evidenca relevante për agjenden e integritetit dhe sigurimit të përfaqësimit gjinor është e plotë në kuptimin se të dhënat si lista e të punësuarve duhet të përmbajë edhe informatën mbi gjininë, duke mos bërë në këtë pikë për nevojat e SMK-P-së në mes të shërbyesve civil dhe politik të komunës. Mbledhja e informatave për përkatësinë gjinore është thelbësore për të siguruar mundësinë e shqyrtimit të përbërjes së personelit në komunë në bazë të gjinisë, me qëllim të avancimit të çështjeve gjinore në interes të integritetit të grave dhe sigurimit të parimeve të mos-diskriminimit.

Për nevojat e këtij treguesi duhet të merren parasysh vetëm të punësuarit/emëruarit në poste politike, duke siguruar se nuk janë të përfshirë edhe shërbyesit civil në listën e zyrtarëve të komunës. Konkretisht, duhet të konsiderohen: zv. kryetari, zv.kryetari për komunitete (ku është zgjedhur një i tillë), drejtorët e drejtorive komunale, si dhe këshilltarët politik dhe pozita të tjera të kabinetit të kryetarit sipas udhëzimit administrativ³⁹.

Në këtë kontekst, treguesi bën matjen e zbatimit të dispozitave ligjore për përfaqësim të barabart gjinor në pozita udhëheqëse. Matja e përfaqësimit të grave në pozita udhëheqëse në komunë, ka për qëllim forcimin e pozitës së grave/vajzave dhe përmirësimin e proceseve të demokracisë lokale, posaçërisht për nga perspektiva gjinore në kontekst të këtij treguesi.

Për matjen e këtij treguesi kërkohen dëshmitë/aktet e emërimit për pozitat e theksuara, përkatësisht numri dhe disagregimi sipas gjinisë, për vitin e raportuar.

Në këtë mënyrë vlerësohet respektimi i dispozitës ligjore për të siguruar promovimin e integritetit dhe përfaqësimit në poste udhëheqëse, për të siguruar balancin gjinor.

³⁸ Ligji Nr. 05/L -020 PËR BARAZI GJINORE

³⁹ UDHËZIMI ADMINISTRATIV (MAPL) 02/2014 MAP Nr.1 PËR ÇAKTIMIN E STAFIT MBËSHETËS NË KOMUNA

Pjesëmarrja e grave dhe vajzave në nivel të barabartë me mashkuj në postet e udhëheqëse publike, nënkupton se gratë kanë mundësinë dhe fuqinë për tu marrë me vendimarrje në interes të qytetarëve, pa paragjyku gjininë e udhëheqësve të këtyre posteve si pengesë apo diskriminim në bazë të gjinisë nga ana e nivelit të pushtetit lokal.

Treguesi nuk matë cilësinë e udhëheqjes, përkatësisht nuk matë kontributin e grave dhe vajzave pjesëmarrëse në postet udhëheqëse të komunës.

Për nevojat e SMPK-së merret si mos-përmbushje të dispozitës nëse burimet/dëshmitë e të punësuarve të kërkuara për këtë tregues nuk kanë evidencë në përgjithësi, apo edhe nëse evidenca e pjesëmarrjes nuk e ka shënu përkatësinë gjinore të zyrtarëve të listuar. Në rastet e mos-përmbushjes së obligimit për evidentim, treguesit i caktohet vlera zero (0).

Treguesi mat mjaftë saktë zbatimin e këtij obligimi ligjor për matjen e përkatësisë gjinore/femër për pozitat e theksuara udhëheqëse, përkatësisht për pozitat në të cilat personat emërohen nga niveli politik i komunës.

Matja e përmbushjes së këtij treguesi e informon drejtpërdrejt rezultatin, Sigurimi i barazisë dhe mbrojtja nga diskriminimi; dhe kontribon në fushën Të drejtat e njeriut, shërbimet sociale dhe familjare, për arritjet dhe përgjegjshmërinë e komunës në raport me qytetarët e saj lidhur me politikën për mos-diskriminimin dhe integrimin e grave në shoqëri, sipas kuadrit ligjor në fuqi dhe strategjive përkatëse.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit, rrjedhimisht është tregues nominal apo jo-kumulativ, dhe fillon me vlerë zero (0) çdo vit raportues.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit nevojiten dy të dhëna:

1. numri i përgjithshëm i grave dhe vajzave të emëruara në postet politike në komunë
2. numri i përgjithshëm i zyrtarëve të emëruar postet politike në komunë

Treguesi paraqet përqindjen e pjesëmarrjes së grave në takimet publike të organizuara nga komuna.

$$\text{Formula: } \frac{\text{e dhena 1}}{\text{e dhena 2}} \times 100$$

Burimi i të dhënave. Të dhënat gjinden në drejtorinë e administratës në komunë, zyren e personelit, zyren e zyrtarit për barazi gjinore, zyren e kryetarit të komunës, si dhe në arkivën e komunës.

Të dhënat verifikohen nëpërmjet listës së të punësuarve, akteve të emërimit/procesverbaleve, raporteve të zyrtarit për barazi gjinore.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Rezultati 3.2

Ofrimi i shërbimeve sociale dhe familjare

Rezultati përfaqëson arritjen kryesore të komunës në ofrimin e shërbimeve të nevojshme sociale dhe për mbrojtjen e familjes. Rezultati gjithashtu synon të ndihmojë komunën në ofrimin e kushteve bazike për jetesë për qytetarët në nevojë (si banimi, mbrojtja e fëmijëve pa përkujdesje dhe ndihma sociale), përmes së cilit synohet të arrihet ngritja e standardit jetësor dhe përfshirja e grupeve të marginalizuara në shoqëri.

Me arritjen e këtij rezultati synohet që të ndihmohen grupet e caktuara të shoqërisë që kanë nevojë për përkrahje institucionale në mënyrë që të jenë sa më të barabartë me pjesën tjetër të shoqërisë. Kjo kompetencë është decentralizuar nga niveli qendror dhe po përcillet me probleme të theksuara të cilat komuna duhet t'i zgjidhë. Duke qenë se numri më i madh i popullatës është i pa punë dhe një kategori tjetër e dalë nga lufta e vitit 1999 është gjithashtu e pa aftë pa punë, po i rritë kërkesat për ofrimin e ndihmës sociale dhe familjare. Kjo gjendje e rëndë e popullatës e ka bërë këtë rezultat prioritet të komunave të Republikës së Kosovës. Problemi kryesor është se arritja e këtij rezultati nuk varet vetëm nga performanca e komunës përkatëse, por edhe nga kapacitetet buxhetore të Qeverisë.

Arritja e rezultatit matet me treguesin 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3 dhe 3.2.4

Treguesi 3.2.1 % e familjeve në nevojë të cilave iu është siguruar banimi

Ky tregues synon të matë efektivitetin e komunës në sigurimin e banimit për familjet në nevojë. Treguesi matë performancën e komunës nga pikëpamja e ndërtimit të kapaciteteve për të siguruar strehimin e të gjitha familjeve në nevojë. Në fakt treguesi matë shkallën e përfshirjes së familjeve të regjistruara që kanë nevojë për strehim në komunën përkatëse.

Treguesi është i ndërlidhur me planet e komunave dhe buxhetin për ndërtim të banesave sociale. Përqindja e familjeve për të cilët është ofruar banim tregon një ndryshim të caktuar pozitiv në shoqëri. Kjo është shumë e rëndësishme për të gjithë qytetarët sepse sigurohet banimi për njerëzit në nevojë, largohen familjet nga rruga dhe kështu zvogëlohet barra familjare për përkrahje, zvogëlohen pabarazitë sociale dhe kontribuon në zbutjen e problemeve sociale dhe shëndetësore. Me sigurim të banimit gjendja sociale e familjes përmirësohet, në pikëpamjen e ofrimit të kushteve bazike për jetë.

Treguesi mund të prodhojë edhe ndikim negativ, sepse sigurimi i banimit në strehimore kolektive mund të shkaktojë probleme sociale (dhuna në familje, fëmijët me sjellje asociale, përdorimi i narkotikëve, etj) të cilat mund të ndikojnë negativisht në familjet (sidomos fëmijët e tyre) të cilat nuk kanë probleme të tilla. Përqendrimi i problemeve sociale në një vend mund të ndikoj negativisht në performancën komunale dhe gjendjen e përgjithshme në komunë. Prandaj, propozohet që ky tregues të zgjerohet për të përfshirë sigurimin e banimit edhe të formave të tjera.

Aktualisht shifrat pozitive në matjen e këtij treguesi tregojnë performancën pozitive të komunës përkatëse, por në të ardhmen shifrat negative do të duhej të tregojnë trendin pozitiv të performancës së komunës përkatëse. Zgjidhja e problemit nuk është rritja e numrit të familjeve të strehuara, por zvogëlimi i numrit të familjeve që kanë nevojë për strehim në komunën përkatëse. Treguesi matë thelbin e asaj që synohet të matet, por shumë pikëpamje apo faktorë të tërthortë që ndikojnë në këtë problematikë nuk mund të maten.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të ndikimit dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënave. Të dhënat janë të disponueshme për informimin e plotë të treguesit dhe duhet të mblidhen 3 lloje të të dhënave:

1. Numri i përgjithshëm i familjeve të cilave iu është siguruar banimi social nga komuna,
2. Numri i familjeve të regjistruara në komunë që kanë nevojë dhe që i plotësojnë kushtet për banim social, gjatë vitit kalendarik

Formula: $\frac{E \text{ dhëna } 1}{E \text{ dhëna } 2} \times 100$

Burimi i të dhënave: të dhënat mbledhen nga Drejtoria përgjegjëse për strehim/banim, Drejtoria përgjegjëse për mirëqenie sociale, Drejtoria përgjegjëse për emergjencë dhe Drejtoria për shërbime publike, si dhe Komisioni për strehim/banim dhe Komisioni për komunitetin RAE aty ku ekziston dhe nuk është nën strukturën e një drejtorie të veçantë.

Verifikimi i të dhënave bëhet nga vendimet e organeve përgjegjëse komunale (drejtoria apo komisioni përkatës) për sigurim të banimit, numri i familjeve që kanë kërkuar banim nga komuna verifikohet nga protokolli ku regjistrohen kërkesat e tilla në drejtoritë/komisionet relevante komunale, dhe numri i familjeve që kanë të drejtë për sigurim të banimit nga komuna verifikohet nga vendimet e drejtorive/komisioneve relevante komunale të shënuar në paragrafin më lartë.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 3.2.2 % e popullatës e cila përfiton nga skema sociale

Ky tregues synon të matë performancën e komunës përkatëse në ofrimin e shërbimeve sociale për popullatën e cila ka nevojë për ndihmë sociale. Skema e ndihmës sociale, që e ofron qendra për punë sociale (QPS) e komunës përkatëse, ka për qëllim mbrojtjen dhe përkujdesjen ndaj familjeve që janë në gjendje të rëndë sociale, e që është një prej prioriteteve të këtij rezultati. Kjo çështje është me rëndësi të veçantë për qytetarët, kur kemi parasysh se Kosova ka një përqindje të madhe të popullatës në varfëri që kanë nevojë për përkujdesje institucionale.

Treguesi demonstroi gjendjen aktuale të nevojës së popullatës në skemën e ndihmës sociale dhe tregon trendin e zvogëlimit apo rritjes së nevojave të popullatës së komunës përkatëse për ofrimin e ndihmës sociale. Treguesi matë mjaftë saktë performancën e komunës dhe të Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale për shkallën e përfshirjes së popullatës në skemën sociale dhe ofron informata të vlefshme për planet komunale që kanë të bëjnë me QPS si dhe për prioritizimin e politikave të MPMS në zhvillimin e skemës sociale. Aktualisht informatat për rritjen e numrit të familjeve që janë përfitues të skemës sociale tregojnë performancë pozitive të komunës dhe të MPMS, por në të ardhmen pritet që zvogëlimi i nevojave të popullatës për ndihmë sociale, nëpërmjet shtimit të vendeve të punës, do të jetë realisht performancë pozitive e komunës.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit dhe përmbushet sipas kërkesave brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënave. Të dhënat janë të disponueshme për informimin e plotë të treguesit dhe duhet të mbledhen 2 lloje të të dhënave:

1. Numri i përgjithshëm i individëve nga skema e ndihmës sociale për vitin që raportohet;
2. Numri i përgjithshëm zyrtar i popullatës në komunën përkatëse (nga ASK).

$$\text{Formula: } \frac{\text{E dhëna 1}}{\text{E dhëna 2}} \times 100$$

Numri i përfituesve individual dallon nga muaji në muaj për shkak se ndihma sociale është mujore, andaj duhet të evitohet kalkulimi i shumëfishtë brenda vitit. Për këtë qëllim kalkulimi duhet të bëhet si në vijim: numri i përgjithshëm i individëve përfitues brenda vitit kalendarik (mbledhja e numrit të përfituesve individualë në çdo muaj brenda vitit kalendarik) duhet të përpjesëtohet me 12, për të nxjerrë mesataren e numrit të individëve përfitues. Pastaj, mesatarja e numrit të individëve përfitues duhet të përpjesëtohet me numrin e përgjithshëm të banorëve të komunës, për të nxjerrë përqindjen e popullatës komunale përfituese të skemës së ndihmës sociale. Në të ardhmen, ky tregues mund të ndërtohet më tej duke marrë parasysh edhe buxhetin për të reflektuar efektivitetin, eficientën dhe vlerën për para.

Burimi i të dhënave: të dhënat mbledhen nga Agjencia e Statistikave të Kosovës, shërbimi për regjistrim të popullsisë dhe Qendra për punë sociale (QPS). Verifikimi i të dhënave bëhet nga baza e të dhënave në QPS përkatësisht regjistrat zyrtar të përfituesve të skemës sociale. E njëjta mund të verifikohet edhe në MPMS.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 3.2.3 % e ankesave të miratuara për skemën e ndihmës sociale

Ky tregues synon të matë performancën e komunës, respektivisht të QPS përkatëse në cilësinë e ofrimit të shërbimit në fushën e ndihmës sociale. Treguesi matë shkallën e pakënaqësisë së të gjithë atyre qytetarëve të cilët për arsye të ndryshme nuk janë përfshirë në skemën e ndihmës sociale ose janë përfshirë por kanë probleme të ndryshme në realizimin e të drejtës së tyre. Realizimi i të drejtës së refuzuar për ndihmë sociale tregon për cilësinë e shërbimeve që ofron QPS. Ndihma sociale ka për qëllim mbrojtjen dhe përkujdesjen ndaj familjeve të rrezikuara në aspektin social, e që është një prej prioritetëve të këtij rezultati. Në të ardhmen, ky tregues mund të ndërtohet më tej duke marrë parasysh edhe buxhetin e kërkesave të miratuara, për të reflektuar edhe vlerën për para.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas kërkesave brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme për informimin e plotë të treguesit dhe duhet të mbledhen 2 lloje të të dhënave:

1. Numrin e ankesave të regjistruara për ndihmë sociale, dhe
2. Numrin e ankesave të miratuara për ndihmë sociale

$$\text{Formula: } \frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$$

Burimi i të dhënave: të dhënat mbledhen ose raportohen nga Qendra për Punë Sociale dhe drejtorinë e shëndetësisë. Verifikimi i të dhënave bëhet nga baza e të dhënave në QPS përkatësisht nga regjistrat zyrtar të ankesave të regjistruara dhe të atyre që janë miratuar. E njëjta mund të verifikohet edhe në MPMS.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 3.2.4 % e fëmijëve me strehim familjar

Ky tregues synon të matë përpjekjet e komunës përkatëse në strehimin familjar si formë alternative e mbrojtjes sociale të fëmijëve deri në moshën 18 vjeçare përmes vendosjes së fëmijëve pa përkujdesje prindërore, të keqtrajtuar dhe të lënë pas dore në një familje tjetër. Treguesi matë numrin e fëmijëve të strehuar në familje strehuese nga numri i përgjithshëm i kërkesave të fëmijëve për strehim familjar, gjatë një viti kalendarik. Për këtë tregues raporton komuna e cila ka bërë strehimin e fëmijës, pavarësisht nëse fëmija është nga komuna e njëjtë apo nga ndonjë komunë tjetër.

Të drejtat dhe gjendja sociale e fëmijëve përbën një nga shërbimet e rëndësishme sociale dhe familjare të komunës. Trajtimi i fëmijëve po ashtu është një prej kategorive kyçe edhe në standardet minimale të shërbimeve sociale dhe familjare të cilat komuna ka obligim t'i zbatoj. Sipas Ligjit për Shërbime Sociale dhe Familjare si dhe Udhëzimit Administrativ nr.13/2012 për Rregullimin e Strehimit Familjar, QPS është përgjegjëse për mbrojtjen e fëmijëve pa përkujdesje prindërore, të keqtrajtuar dhe të lënë pas dore. QPS bënë rekrutimin, vlerësimin, trajnimin e familjeve potenciale për strehim familjar, bënë mbikëqyrjen e fëmijës së strehuar dhe të OJQ-ve që punojnë në strehim familjar. Pra, komuna është përgjegjëse për planifikim dhe ofrim të shërbimit, pavarësisht faktit se financimi i familjeve strehuese bëhet drejtpërdrejtë nga MPMS.

Ndikimi i këtij treguesi është se tregon për largimin e fëmijëve nga kushtet ku nuk kanë përkujdesje adekuate, sigurimin e strehimit të tyre për të realizuar të drejtat e tyre dhe t'i kthehen jetës adekuate fëmijërore. Treguesi është i rëndësishëm për vet fëmijët por edhe qytetarët në përgjithësi, sepse siguri i strehimit familjar mbron fëmijët nga kushtet e pavolitshme dhe ofron kushte bazike për zhvillim të tyre dhe të ardhme më të shëndoshë. Në të ardhmen, ky tregues mund të ndërtohet më tej duke marrë parasysh edhe buxhetin për të reflektuar efektivitetin, efikasitetin dhe vlerën për para.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet vit pas viti. Për këtë tregues raportohet gjithsej numri i të punësuarve në dhjetor të vitit raportues.

Të dhënave. Të dhënat janë të disponueshme për informimin e plotë të treguesit dhe duhet të mblidhen 2 lloje të të dhënave:

1. Numri i kërkesave të fëmijëve në nevojë për strehim familjar
2. Numri i fëmijëve në nevojë të vendosur në familjet strehuese

Formula:
$$\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$$

Burimi i të dhënave: të dhënat mblidhen nga QPS. Verifikimi i të dhënave bëhet nga baza e të dhënave në shërbimin për kujdesin e fëmijëve pa prindër dhe në regjistrat zyrtar në QPS.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Rezultati 3.3 Sigurimi i trajtimit të barabartë në kuadrin e menaxhimit të burimeve njerëzore

Rezultati përfaqëson arritjen kryesore të komunës në sigurimin e trajtimit të drejtë dhe barabartë në kuadrin e menaxhimit të burimeve njerëzore në institucionin e komunës. Rezultati gjithashtu synon të ndihmoj

komunën në ofrimin e kushteve të drejta dhe të barabarta, përkatësisht me qëllim të eliminimit të diskriminimit dhe të përmirësimit të performancës së zyrtarëve të komunës. Rruga për arritjen e sigurimit të rezultatit behët përmes matjes së shkallës së implemtimit të instrumenteve ligjore si zbatimi i vlerësimit të punës dhe zbatimi i skemës për sistemimin e rezultateve; poashtu edhe përmes vlerësimit të shkallës së zbatimit të sistemit informativ dhe instrumenteve përkatëse gjatë procedurave të punësimit, dhe përfundimisht përmes llogaridhënies interne të ekzekutivit të komunës – zyrës së personelit para kuvedit komunal si organ më i lartë. Përmes këtyre treguesve synohet arritja e rezultatit, respektivisht ngritja e standardit të cilësisë, performancës në punë, dhe integritetit institucional mbrenda vet institucionit të komunës, the tërthorazi ngritje të cilësisë dhe performancës së shërbimeve që komuna ju ofron qytetarëve.

Arritja e rezultatit matet me treguesin 3.3.1, 3.3.2 dhe 3.3.3

Treguesi 3.3.1 % zbatimit të skemës në shpërndarjen e vlerësimeve të punës për shërbyesit civil

Ky tregues ka për qëllim matjen e përmbushjes së obligimit të komunës, për të siguruar vlerësimin e punës së stafit të komunes në pajtim me dispozitat ligjore⁴⁰. Përkatësisht për të matë zbatimin e sistemit të vlerësimeve të punës sipas kategorive të normuara, dhe atë duke zbatuar kufizimet për shpërndarjen e rezultateve për stafin e vlerësuar.

Kuadri ligjor⁴¹ përcakton kornizën për për vendosjen e sistemit të rregullt të vlerësimit të punës së shërbyesve civil, përkatësisht vlerësimin e gjithë shërbimit civil në të gjitha nivelet institucioneve të Republikës së Kosovës. Komunitat si njësi autonome të nivelit lokal të qeverisjes, janë të obliguara për të zbatuar procesin e vlerësimit të punës së stafit të komunës sipas parimeve dhe dispozitave të përcaktuara në kuadrin ligjor të lartëpërmendur. Për qëllim të matjes së këtij treguesi, kriter referent është zbatimi i dispozitës ligjore lidhur me shpërndarjen e rezultateve të vlerësimit, përkatësisht matet respektimi i sistemit të rezultateve në pajtim me skemen e shpërndarjes së rezultateve të vlerësimit sipas nenit 8⁴² - skema në vijim:

- Jo më shumë se 5% vlerësuar "shkëlqyeshëm";
- Jo më shumë se 15% vlerësuar "shumë mirë";
- Jo më shumë se 30% vlerësuar "mirë"

Rrjedhimisht, në rastin e arritjeve maksimale në këto tri kategori, nënkuptojnë që vlera maksimale e pjesës tjetër të stafit të mbetet në vlera 50% të kategorizuara si mesatare, nën-mesatare, apo edhe dobët.

Raporti i vlerësimit të punës për stafin e komunës, sipas dispozitave të lartëpërmendura duhet të përmbajë apo të paraqesë si pjesë të analizës rezultatet sipas skemës në fjalë. Kjo për shkak se në këtë mënyrë përmes detyrimit të sistemit, bëhet ndarja dhe njohja e stafit sipas kontributit të dhënë gjatë vitit për funksionin ku punojnë. Në mënyrë të drejtëpërdrejtë kjo mënyrë e raportimit bën njohjen e kontributit dhe meritave, kurse tërthorazi siguron motivimin duke diferencuar në mes të pjesës së stafit që janë të pregaditur dhe japin më shumë kontribut. Në anën e drejtorisë së administratës dhe zyrës së personelit, imponohet detyra për të kërkuar nga vlerësuesi(it) që të ju përmbahen normave të kërkuara për vlerësimin e stafit, duke pasur parasysh edhe mbledhjen, sistemimin, dhe ruajtjen e informatave relevante për të prodhuar një vlerësim meritoh! Zbatimi i dispozitave për vlerësimin e punës sipas skemës së dhënë, siguron mekanizëm i cili motivon përmirësimin e vazhdueshëm të performancës, duke pamundësuar relativizimin e diferencave në kontributet e stafit. Tërthorazi, shtytja nga matja e këtij treguesi krijon motiv për zbatimin e skemës së vlerësimit, dhe në

⁴⁰ UDHËZUES NR. 01/2014 PËR ZBATIMIN E PROCESIT TË VLERSIMIT TË PUNËS NË SHËRBIMIN CIVIL TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS

⁴¹ RREGULLORE NR. 19/2012 PËR VLERSIMIN E REZULTATEVE NË PUNË TË NËPUNËSVE CIVIL

⁴² RREGULLORE NR. 19/2012 PËR VLERSIMIN E REZULTATEVE NË PUNË TË NËPUNËSVE CIVIL

mënyrë indirekte con në rritjen e efikasitetit dhe eficiencës së punës së stafit të komunës, përkatësisht në përmirësimin e shërbimeve në dobi të qytetarëve të komunës.

Për nevojat e këtij treguesi duhet të merren parasysh vetëm raportet finale të vitit paraprak, për të cilin është dorëzuar raporti nga ana e komunës në Ministrinë e Administratës Publike. Gjegjësisht, treguesi mbështetet në kriterin e zbatimit të skemës së vlerësimit, duke shqyrtuar raportin e vlerësimit, ku shikohet respektimi i kufizimeve për sistemimin e vlerësimeve. Për matjen e këtij treguesi kërkohen dëshmitë, përkatësisht pjesa e raportit në të cilën paraqitet ndarja sipas skemës së kërkuar, ku duhet të paraqiten të ndara grupet e vlerësimeve. Treguesi nuk matë cilësinë e raportit të vlerësimit në përgjithësi, por vetëm respektin e kriterit të sistemimit. Për nevojat e SMPK-së merret si mos-përmbyshje të dispozitës nëse raporti i vlerësimit të punës së stafit nuk e përmbanë kategorizimin e vlerësimeve sipas skemës së kërkuar, dhe treguesit i caktohet vlera zero (0).

Treguesi mat mjaftë saktë zbatimin e këtij obligimi ligjor për sistemimin e rezultateve të vlerësimit sipas skemës së paraqitur, dhe atë duke bërë matjen e respektimit të kufizimeve për vlerat maksimale që mund të ndahen për secilën kategori/grup për arritjeve. Matja e përmbyshjes së këtij treguesi e informon drejtpërdrejt rezultatin, Sigurimi i trajtimit të barabartë në kuadrin e menaxhimit të burimeve njerëzore; dhe kontribon në fushën Të drejtat e njeriut, shërbimet sociale dhe familjare, për arritjet dhe përgjegjshmërinë e komunës në raport me vlerësimin e punës së stafit sipas skemës në fuqi.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbyshet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit, rrjedhimisht është tregues nominal apo jo-kumulativ, dhe fillon me vlerë zero (0) çdo vit raportues.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbyshjen e treguesit nevojiten dy të dhëna, të cilat shënohen sipas përcaktimit të paraqitur më poshtë.

1. përqindja për zbatimin e skemës së vlerësimit në raportin e vlerësimit të punës
2. përqindja për zbatimin e parametrave kufizues të skemës së vlerësimit

Përcaktimi i vlerës së treguesit bëhet sipas kuantifikimit paraprak për raportimin e përmbyshjes dispozitës dhe për sistemimin e rezultateve të vlerësimit të punës së stafit të komunës. Përcaktimi i vlerës bëhet duke u siguruar në dy pika, (1) zbatimi i skemës për sistemin e rezultateve të vlerësimit, (2) zbatimi i vlerave maksimale për ndarjen në tri kategoritë e definuara. Me ç'rast ndahen 50% për plotësimin e pikës së parë (zbatimi i skemës për sistemimin e rezultateve), dhe 50% për plotësimin e pikës së dytë (respektimi i vlerave maksimale për ndarje në secilën kategori). Në rast të mospërmbyshjes së njëres dispozitë, ndahet vlera 0% për secilën pikë veçmas!

Formula: $[2 \times 50\%]$ për raportet e vlerësimit ku është zbatuar skema e sistemimit të rezultateve, duke respektuar kufizimet për vlerat maksimale të ndarjeve në secilën kategori.

Burimi i të dhënave. Të dhënat gjinden në drejtorinë e administratës në komunë, zyren e personelit, Ministria e Administratës Publike, zyren e kryetarit të komunës, si dhe në arkivën e komunës.

Të dhënat verifikohen nëpërmjet raporteve të dorëzuara në Ministrinë e Administratës Publike

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 3.3.2

% e vendeve të hapura të punës janë procesuar përmes SIMBNJ

Ky tregues ka për qëllim matjen e përmbushjes së obligimit të komunës, për të procesuar çdo pozite për punësim në komunë, përmes Sistemit Informativ të Burimeve Njerëzore (SIMBNJ). Matja e këtij treguesi bëhet me për të siguruar vlerësimin e zbatimit të kërkesës ligjore nga ana e autoriteteve të komunës në pajtim me dispozitat ligjore⁴³. Kuadri ligjor¹ përcakton kornizën për për vendosjen e sistemit të rregullt për menaxhimin e procesit të punësimit nga ana e autoriteteve komunale, përkatësisht duke regjistruar vendet e punës dhe aktet e punësimit përmes Sistemit Informativ për Menaxhimin e Burimeve Njerëzore (SIMBNJ).

Komunat si njësi autonome të nivelit lokal të qeverisjes, janë të obliguara për të zbatuar vendimet e qeverisë, në kontekst të këtij treguesi është relevant vendimi qeverisë 04/89 pika 4. Për qëllim të matjes së këtij treguesi, kriter referent është zbatimi i dispozitës ligjore lidhur me regjistrimin e aktiviteteve nga zyra e personelit, përkatësisht evidentimi i punësimeve, respektivisht proceseve të punësimit nga ana e autoriteteve komunale përmes SIMBNJ. Matja e të punësuarve për këtë tregues i referohet të gjithë të punësuarve si shërbyes civil, punësimi i të cilëve menaxhohet nga ana e zyrës së personelit të komunës.

Gjithë të punësuarit mbrenda periudhës së vitit për të cilin raportohet, të cilët kanë formuar mardhënie të punës me autoritetet komunale dhe ex-oficio kanë marrë thirrjen shërbyes civil, duhet të jenë regjistruar në SIMBNJ. Kjo për shkak se në këtë mënyrë përmes detyrimit të regjistrimit në sistem të mbikqyrur dhe të nënshtruar hierarkisë nën Ministrinë e Administratës Publike, sigurohet llogaridhënia dhe transparencja interne vertikale, si dhe sigurohet respektimi i procedurave ligjore për shpalljen dhe punësimin e kandidatëve më meritorë. Në anën e drejtorisë së administratës dhe zyrës së personelit, imponohet detyra për të zbatuar më përpikëmeri normat e kërkuara për procedurat e punësimit, duke pasur parasysh edhe përshkrimet e punës, njoftimet, shpalljet, dhe proceset e kërkuara për rekrutim të shërbyesve civil në përgjithësi. Zbatimi i dispozitave për evidentimin e të gjitha pozitave të punësimit, siguron mekanizëm i cili motivon përmirësimin e vazhdueshëm të performancës, duke pamundësuar arbitraritetin dhe relativizimin e detyrës për zbatimin e përpiktë të rregullave dhe parimeve gjatë punësimit nga ana e autoriteteve komunale. Tërthorazi, shtytja nga matja e këtij treguesi krijon motiv për zbatimin të plotë të dispozitave ligjore, dhe në mënyrë indirekte çon në përmirësimin e cilësisë së stafit të komunës, përkatësisht në përmirësimin e shërbimeve në dobi të qytetarëve të komunës.

Për nevojat e këtij treguesi duhet të merren parasysh vetëm raportet finale të vitit paraprak, për të cilin është dorëzuar raporti nga ana e komunës në Ministrinë e Administratës Publike. Gjegjësisht, treguesi mbështetet në kriterin e zbatimit të dispozitës për evidentimin e të gjitha punësimeve nga ana e autoriteteve komunale. Për matjen e këtij treguesi kërkohej dëshmitë, përkatësisht pjesa e raportit në të cilën paraqitet numri i të punësuarve të rinjë gjatë vitit në tërësi, si dhe të dhënat mbi numrin e të punësuarve të rinjë sipas ekstraktit të marrë nga SIMBNJ. Treguesi nuk matë cilësinë e procesit të punësimit në përgjithësi, por vetëm respektimin e kriterit për evidentimin e të punësuarve të rinjë në SIMBNJ. Për nevojat e SMPK-së merret si mos-përmbushje të dispozitës nëse raporti i zyrës së personelit të komunës nuk e përmbanë numrin e përgjithshëm të të punësuarve gjatë vitit, dhe treguesit i caktohet vlera zero (0).

Treguesi mat mjaftë saktë zbatimin e këtij obligimi ligjor për evidentimin e punësimeve në SIMBNJ. Matja e përmbushjes së këtij treguesi e informon drejtpërdrejtë rezultatin, Sigurimi i trajtimit të barabartë në kuadrin e menaxhimit të burimeve njerëzore; dhe kontribon në fushën Të drejtat e njeriut, shërbimet sociale dhe familjare, për arritjet dhe përgjegjshmërinë e komunës në raport me pikën e theksuar të vendimit të qeverisë, të cekur më lartë.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit, rrjedhimisht është tregues nominal apo jo-kumulativ, dhe fillon me vlerë zero (0) çdo vit raportues.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit nevojite dy të dhëna:

1. numri i përgjithshëm i punësimeve gjatë vitit në strukturat komunale

⁴³ VENDIM I QEVERISË SË REPUBLIKËS SË KOSOVES 04/98 për aprovimin e klasifikimit të vendeve të punës të nëpunësve civil

2. numri i përgjithshëm i të punësuarve gjatë vitit në strukturat komunale sipas SIMBNJ

Treguesi paraqet përqindjen e të punësuarve të regjistruar në SIMBNJ në raport me numrin e të punësuarve në përgjithësi gjatë periudhës 1 vjeçare.

Formula: $\frac{2.\text{numri i përgjithshëm i të punësuarve gjatë vitit në strukturat komunale sipas SIMBNJ}}{1.\text{numri i përgjithshëm i punësimeve gjatë vitit në strukturat komunale}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat gjinden në zyren e personelit, Ministria e Administratës Publike, zyren e kryetarit të komunës, si dhe në arkivën e komunës. Të dhënat verifikohen nëpërmjet raporteve të dorëzuara në Ministrinë e Administratës Publike, sistemi SIMBNJ – MAP.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 3.3.3	% e prezantimit për diskutim në kuvendin komunal të raportit vjetor të zyrës së personelit të komunës për vitin paraprak
-----------------------	---

Ky tregues ka për qëllim matjen e shkallës së paraqitjes së raportit të punës së zyrës së personelit para kuvendit komunal, me ç'rast prezantohet raporti dhe hapet për diskutim para kuvendit si organi më i lartë i komunës. Respektivisht, bëhet fjalë për raportin vjetor të punës së zyrës së personelit, pranë administratës komunale, në të cilin raport paraqitet puna dhe informatat relevante mbi veprimtarinë e zyrës së personelit lidhur me mandatin që ka. Sipas nenit 62 pika 4 e ligjit⁴⁴, Drejtoritë Komunale i raportojnë rregullisht Kryetarit të komunës, i cili është i obliguar për të raportuar në baza të rregullta kuvendit komunal. Raporti i punës së zyrës së personelit mund paraqitet si një dokument i veçantë, apo si pjesë e Raportit të Kryetarit të Komunës! Akti i matjes së përmbushjes së kriterit për diskutim të raportit të zyrës së personelit para kuvendit komunal, i referohet vitit paraprak pasi që vet raporti i zyrës së personelit për vitin e dhënë i referohet periudhës dhe të dhënave të mbledhura për vitin paraprak. Për matjen e këtij treguesi kërkohet dëshmia se raporti i zyrës së personelit është paraqitë si pikë e rendit të ditës ose si kapitull i raportit të kryetarit të komunës para kuvendit komunal, më së paku deri para seancës së fundit të kuvendit mbrenda vitit të punës së kuvendit. Rrjedhimisht, kërkohet matja për paraqitjen e raportit të zyrës së personelit mbrenda vitit vijues kur është publikuar raporti, respektivisht prezantimi i raportit të zyrës së personelit (qoftë si i veçantë apo i përfshirë si kapitull në raport të kryetarit) para kuvendit komunal për diskutim. Në këtë mënyrë vlerësohen arritjet e zyrës së personelit të paraqitura në raportin përkatës, rrjedhimisht prezantimin për diskutim të raportit mbi punën në kryerjen e detyrave dhe aktiviteteve nën mandatin e zyrës së personelit. Paraqitja para kuvendit, nënkupton se me rastin e paraqitjes kuvendi ka mundësi dhe obligim për të diskutuar dhe për të vepruar në kuadër të obligimeve që ka kuvendi komunal si organi më i lartë i komunës lidhur me punën e zyrës së personelit, duke shqyrtuar pikat e veçanta të paraqitura në raportin përkatës. Respektivisht, kuvendi komunal ka mundësi për të shqyrtuar një herë në vit, në bazë të rregullt, performansën e zyrës së personelit në zbatimin e mandatit në interes të publikut. Me vit në kontekst të këtij treguesi nënkuptohet viti paraprak, si vit kur është matë paraqitja raportit për diskutim, duke implikuar se vet raporti i zyrës së personelit i referohet n-2, periudhës dy vite më parë. Treguesi matë përqindjen e arritjes për të sjellë para kuvendit komunal raportin e zyrës së personelit (të integruar në raportin e kryetarit) të vitit vijues, brenda vitit për të cilin raportohet. Viti për autoritetet komunale fillon me 1 janar, dhe afati i raportimit është mbledhja e fundit e vitit para 31 Dhjetorit të vitit të raportuar. Për nevojat e SMPK-së merret si i pa-raportuar para kuvendit edhe nëse raporti i zyrës së personelit paraqitet për diskutim pas datës 31/Dhjetor të vitit.

Treguesi matë mjaftë saktë zbatimin e këtij obligimi ligjor për sigurimin e mbikqyrjes dhe llogaridhënies së zyrës së personelit të komunës para kuvendit komunal, me ç'rast tërthorazi sigurohet cilësia dhe masat për përmirësimin e vazhdueshëm të punës që bën dhe arritjeve të zyrës. Përmes sigurimit të paraqitjes në kuvend komunal raporti i zyrës së personelit-së sigurohet lidhja e qëndrueshme në mes të vendimarrjes së nivelit politik

⁴⁴ LIGJI NR. 03/L-040 PËR VETËQEVERISJEN LOKALE

dhe atij ekzekutiv (zyrës së personelit), me qëllim të formulimit dhe sigurimit të zbatimit të politikave në interes të pëmirësimit të performancës së autoriteteve komunës. Matja e përmbushjes së këtij treguesi e informon drejtpërdrejt rezultatin, Sigurimi i trajtimit të barabartë në kuadrin e menaxhimit të burimeve njerëzore; dhe kontribon në fushën Të drejtat e njeriut, shërbimet sociale dhe familjare, për arritjet dhe përgjegjshmërinë e zyrës së personelit të komunës dhe zbatimin e llogaridhënies para kuvendit komunal. Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit, rrjedhimisht është tregues nominal apo jo-kumulativ, dhe fillon me vlerë zero (0) çdo vit raportues.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit nevojitet vetëm një e dhënë, e cila shënohet duke marrë parasysh përcaktimin për kuantifikim të përshkruar më poshtë:

1. përqindja për përmbushje të raportimit para kuvendit komunal – me kapitullin apo temën raporti vjetor i zyrës së personelit.

Përcaktimi i vlerës së treguesit bëhet sipas kuantifikimit paraprak për aktin e raportimit para kuvendit komunal, diskutimi i dokumentit raportit të zyrës së personelit, që është 100% për raportin e punës së zyrës së personelit para datës 31 Dhjetor.

Formula: 100% për raportin e zyrës së personelit të paraqitur për diskutim në kuvend komunal (si raport apo si kapitull/temë në raportin e kryetarit të komunës), dhe 0% nëse nuk ka dokument të paraqitur para datës 31 Dhjetor

Burimi i të dhënave. Të dhënat gjinden në zyren e personelit të komunës, kryetarit të komunës, arkivë dhe sekretarinë e Kuvendit Komunal.

Të dhënat verifikohen nëpërmjet procesverbaleve të protokoluara, raporteve me shkrim të kryetarit të komunës, njoftimeve, rendit të ditës të takimit të kuvendit komunal si dhe në Ministrinë e Administratës Publike. Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

FUSHA 4

KULTURË, RINI DHE SPORT

Emërtimi i fushës është "Kulturë, Rini dhe Sport". Kjo, në kuptimin e përgjithshëm nënkupton aktivitetet komunale kulturore, rinore dhe sportive dhe përfaqëson njërin prej kompetencave vetanake të komunës përkatëse. Fusha mbulon shërbimet e ofruara nga komunat që kanë të bëjnë me kulturën, rininë dhe sportin.

Matja e performancës në këtë fushë përfshinë çfarëdo aktiviteti për të cilin komunat janë direkt (si organizator) ose indirekt (si bashkë-organizator) të përfshira. Ky është fushëveprimi i reflektimit dhe i matjeve në këtë fushë. Më tutje, Kultura, Rinia dhe Sporti trajtohen si të veçanta ku duhet të kihet parasysh shmangia e numërimit/llogaritjes së dyfishtë të aktiviteteve (p.sh. një aktivitet për të rinjtë mund të jetë edhe aktivitet sportiv, dhe duhet të përcillen përkufizimet që tregojnë qartë se në cilën prej këtyre fushave reflektohen të dhënat në këto raste).

Fusha është e matshme përmes rezultateve dhe treguese të përshkruar më poshtë. Sidoqoftë, matja mund të jetë e besueshme, por kjo, si dhe kosto e matjes, janë marrë parasysh edhe në përkufizimin dhe përcaktimin e rezultateve dhe treguesve që përcaktohen më poshtë. Gjatë tërë procesit të rishikimit janë marrë parasysh këto elemente para se të identifikohen rezultatet dhe treguesit, dhe përkufizimet më poshtë i plotësojnë këto parakushte.

Informatat e prodhuara nga matja e performancës së kësaj fushe janë të rëndësishme për punën e strukturave të pushtetit lokal në ofrimin e shërbimeve sa më cilësore dhe në kohën e duhur për qytetarët apo grupet e ndryshme të interesit të prekur nga sektorët e mbuluar me këtë fushë. Po ashtu matja e performancës së komunave në ofrimin e këtyre shërbimeve ka rëndësi të madhe edhe për Ministrinë e Kulturës, Rinisë dhe Sportit për priorizimin dhe harmonizimin e politikave të veta e që kanë të bëjnë me përkrahjen e komunave në menaxhim më efektiv të shërbimeve. Gjithashtu raportet e performancës mund të shfrytëzohen edhe nga palët e ndryshme të interesit dhe nga vetë qytetarët për qëllim të ndryshme planifikuese etj.

Arritjet e komunës në këtë fushë maten nëpërmjet 2 rezultateve kryesore që përfshijnë veprimet e komunës në fazën përgatitore dhe planifikuese për zhvillimin e aktiviteteve, veprimet gjatë aktiviteteve dhe veprimet pas ndodhjes së aktiviteteve. Në këtë mënyrë, nëpërmjet dy rezultateve synohet të matet cikli i plotë i ofrimit të shërbimeve në kulturë, rini dhe sport në nivelin lokal.

Rezultati 4.1**Ndërtimi i kapaciteteve të nevojshme për ushtrimin e veprimtarive kulturore, rinore dhe sportive**

Rezultati përfaqëson arritjet e komunës për krijimin e kushteve të nevojshme për veprimtari sportive, kulturore dhe rinore, me theks të veçantë ndërtimin e kapaciteteve të nevojshme për ushtrimin e këtyre veprimtarive, të cilat konsiderohen të jenë efektiv në rast të përmbyshjes së treguesve të propozuar për këtë rezultat. Duke pas parasysh se në popullatën e vendit zotëron moshë e re, potencialisht për ushtrimin e këtyre veprimtarive,

komunat e kanë prioritet krijimin e kapaciteteve apo të kushteve të nevojshme që pjesa më aktive e saj të ketë mundësinë e ndërtimit të shkathtësive fizike, kulturore dhe të atyre rinore.

Rezultati përmbledhë produktet e veprimtarive të komunës përkatëse në krijimin e kushteve të nevojshme për ofrimin e këtyre shërbimeve shumë të rëndësishme për popullatën. Performanca e komunës përkatëse, për arritjen e këtij rezultati, është e lidhur ngushtë me zhvillimin, miratimin, duke përfshirë edhe buxhetin e nevojshëm, dhe zbatimin e planit të komunës për ofrimin e mundësive për veprimtari kulturore, rinore dhe sportive të popullatës së komunës përkatëse, në veçanti të rinisë së komunës përkatëse. Komuna është kompetente për planifikimin dhe zbatimin e projekte me qëllim të krijimit të kushteve më të mira për ushtrimin e këtyre veprimtarive shumë të rëndësishme për qytetarët e vet, qoftë nëpërmjet sigurimit të buxhetit të nevojshëm, qoftë nëpërmjet përkrahjes së projekteve konkrete nga komuniteti i të rinjve të komunës përkatëse. Synimi kryesor i këtij rezultati është që të krijojë kapacitetet e nevojshme dhe të përkrahë ushtrimin e këtyre veprimtarive duke ndihmuar organizimin dhe zbatimin e tyre. "Planifikimi" nënkupton prioritetizimi i veprimeve të komunës përkatëse për krijimin e kushteve të nevojshme fizike dhe të burimeve tjera të nevojshme (financiare dhe njerëzore) për ushtrimin e këtyre veprimtarive, në veçanti në zbatimin efektiv të këtij plani. Me "efektiv" nënkuptohet përmbushjen apo zbatimin e plotë të këtyre planeve, në përputhje me prioritetet.

Matja e shkallës së arritjes së këtij rezultati bëhet përmes dy treguesve kryesor.

Treguesi 4.1.1

% e realizimit të planit komunal për ndërtimin e kapaciteteve për veprimtari kulturore, rinore dhe sportive

Treguesi ka për qëllim të matë shkallën e përgatitjes së komunës përkatëse për krijimin e kushteve të përshtatshme infrastrukturore për ushtrimin e veprimtarive kulturore, rinore dhe sportive dhe themelimin e strukturave organizative për veprimtari kulturore, rinore dhe sportive, si p.sh. klubet letrare, muzikore, rinore dhe format tjera organizative. Në bazë të vlerësimit të kushteve fizike (hapësirave dhe objekteve), kërkesave të qytetarëve (duke përfshirë edhe projektet individuale dhe të përbashkëta) dhe potencialit për ushtrimin e këtyre veprimtarive nga ana e qytetarëve (strukturat organizative), komuna zhvillon, miraton dhe publikon planin komunal për ndërtimin, zgjerimin, riparimin dhe mirëmbajtjen e hapësirave të nevojshme për veprimtari kulturore, rinore dhe sportive, si dhe përkrahjen për themelimin e strukturave organizative për këto veprimtari. Plani përfshinë projektet (punët) prioritare individuale të komunës dhe projektet e përbashkëta apo në partneritet me qytetarët dhe me palët tjera të interesit që kanë të bëjnë me ndërtim të kapaciteteve fizike për zhvillimin e këtyre veprimtarive.

Në bazë të planit, komunat janë të obliguara që të marrin masat e nevojshme për krijimin e infrastrukturës dhe burimeve tjera të nevojshme, si: ndërtimi i fushave të reja për ushtrimin e llojeve të ndryshme të sporteve, renovimin e fushave ekzistuese dhe mirëmbajtjen e rregullt të tyre, ndërtimin e objekteve apo hapësirave të nevojshme, renovimin dhe mirëmbajtjen e rregullt të tyre për veprimtari të ndryshme kulturore dhe rinore, si dhe planifikimi i buxhetit dhe i burimeve tjera të nevojshme për secilin veprim të planifikuar.

Treguesi është në funksion të plotë të përmbushjes së qëllimit të rezultatis 4.1, konkretisht matë performancën e komunës përkatëse në krijimin e kushteve (parakushteve) të nevojshme fizike (objekteve dhe hapësirave) për zhvillimin e veprimtarive sportive, kulturore dhe rinore. Krijimi i kushteve fizike për ushtrimin e këtyre veprimtarive apo ndërtimi i kapaciteteve të nevojshme fizike, është i lidhur ngushtë me zbatimin e projekteve individuale dhe të atyre të përbashkëta, në partneritet me komunitetin apo donatorë të ndryshëm, të përcaktuara me planin e punës në komunë. Këtu llogariten edhe projektet e realizuara të cilat nuk kanë qenë të përcaktuara me planin e punës, nëse ka të tilla. Me kërkesën e SMPK për raportimin e realizimit të

planit komunal për ndërtim të kapaciteteve (infrastrukturës fizike), kulturore, rinore dhe sportive, në të njëjtën kohë, kërkohet posedimi, miratimi dhe publikimi i këtij plani nga ana e komunës përkatëse. Treguesi matë mjaftë saktë dy dimensionet e rezultatit 4.1: miratimin dhe publikimin e planit dhe shkallën e zbatimit të tij.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit nevojiten **6 lloje** të të dhënave:

1. numri i projekteve të planifikuara me planin komunal për veprimtari kulturore,
2. numri i projekteve të planifikuara me planin komunal për veprimtari rinore dhe
3. numri i projekteve të planifikuara me planin komunal për veprimtari sportive
4. gjithsej projekte të planifikuara (vetëm kjo e dhënë futet në llogaritje për treguesin, ndërsa të dhënat 1, 2, 3 mbledhen për analiza në raportin e performancës).
5. numri i projekteve të realizuara me planin komunal për veprimtari kulturore,
6. numri i projekteve të realizuara me planin komunal për veprimtari rinore dhe
7. numri i projekteve të realizuara me planin komunal për veprimtari sportive
8. gjithsej projekte të realizuara (vetëm kjo e dhënë futet në llogaritje për treguesin, ndërsa të dhënat 5, 6, 7 mbledhen për analiza në raportin e performancës).

Llogaritja bëhet në bazë të formulës së thjeshtë:

$$\text{Formula: } \frac{\text{E dhëna 8} \times 100}{\text{E dhëna 4}}$$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga njësia apo drejtoria përkatëse për kulturë, rini dhe sport (nga zyrtarët përgjegjës për secilën veprimtari), dhe faqja zyrtare e komunës përkatëse. Verifikimi i të dhënave bëhet me krahasimin e projekteve (punëve) të planifikuara me anën e planit komunal i miratuar nga kuvendi komunal, i formës përfundimtare zyrtare, me projektet e realizuara. Për shkallën e zbatimit apo realizimit të planit për ndërtim të kapaciteteve fizike për veprimtari kulturore, rinore dhe sportive, përdoren dokumentet zyrtare për kryerjen e punëve (kontratat e kryesve të punëve) dhe raporti vjetor i drejtorisë për veprimtari kulturore, rinore dhe sportive në komunën përkatëse.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Rezultati 4.2

Rritja e numrit të veprimtarive kulturore, rinore e sportive dhe e pjesëmarrjes së qytetarëve

Rezultati përfaqëson arritjet e komunës përkatëse për krijimin e kushteve të nevojshme për rritjen e numrit dhe llojeve të veprimtarive sportive, kulturore dhe rinore, me theks të veçantë rritjen e numrit të pjesëmarrësve të qytetarëve në veprimtaritë e ndryshme kulturore, rinore e sportive. Arritja e këtij rezultati është i lidhur ngushtë me rezultatin e parë 4.1 apo me ndërtimin e kapaciteteve të nevojshme fizike dhe burimeve tjerë për ushtrimin e veprimtarive të ndryshme nga një numër më i madh i qytetarëve të komunës përkatëse. Me anën e këtij rezultati matet thelbi i performancës së komunës përkatëse për këtë fushë. Ndërtimi i kapaciteteve

nuk ka asnjë kuptim, nëse nuk rritet numri, llojet e veprimtarive kulturore, rinore dhe sportive dhe pjesëmarrja e qytetarëve në këto veprimtari.

Rezultati përmbledhë produktet e veprimtarive të komunës përkatëse në krijimin e kushteve të nevojshme për ofrimin e këtyre shërbimeve shumë të rëndësishme për popullatën. Performanca e komunës përkatëse, për arritjen e këtij rezultati, është e lidhur ngushtë me ndërtimin e kapaciteteve të nevojshme për ushtrimin e llojeve dhe e numrit të veprimtarive të ndryshme sportive, për ushtrimin e llojeve dhe e numrit të veprimtarive të ndryshme kulturore dhe rinore, si dhe rritjen e numrit të pjesëmarrjes së qytetarëve në secilën prej këtyre veprimtarive. Kapacitetet e njëjta fizike të komunës përkatëse mund të shfrytëzohen për veprimtari të ndryshme dhe ofrimi i shërbimeve për këtë fushë duhet kuptuar si ofrim i integruar i shërbimeve. Kjo nënkupton se veprimtaritë kulturore dhe rinore mund të zhvillohen në objekte të përbashkëta, sikur edhe veprimtaritë rinore së bashku me ato sportive. Shumë veprimtari sportive, janë edhe veprimtari rinore dhe po ashtu shumë veprimtari kulturore janë edhe veprimtari rinore dhe anasjelltas. Që të raportohet sa më saktë se e cilës fushë llogaritet dhe raportohet veprimtaria përkatëse e zhvilluar, mirret për bazë njësi përkatëse organizuese, p.sh. nëse një veprimtari rinore ka karakter sportiv, por organizohet nga njësi përkatëse për rini apo në bazë të një projekti për rini, raportohet si veprimtari rinore.

Numri i veprimtarive nënkupton numrin e përgjithshëm të organizimeve dhe bashkë-organizimeve të veprimtarive sportive, kulturore dhe rinore nga komuna. Numri i pjesëmarrjes nënkupton qytetarët që pranojnë shërbimin dhe marrin pjesë në veprimtaritë e organizuara dhe bashkë-organizuara me komunën përkatëse. Pjesëmarrje nënkupton marrja pjesë në veprimtaritë e ndryshme kulturore, rinore dhe sportive.

Komuna është përgjegjëse për ofrimin e përkrahjes për organizimin dhe zbatimin e projekteve të ndryshme për veprimtari kulturore, rinore dhe sportive dhe monitorimin e zbatimit të tyre me qëllim të krijimit të kushteve për përfshirje të barabartë të qytetarëve dhe komuniteteve në këto veprimtari. Synimi kryesor i këtij rezultati është që të krijojë kushte të barabarta për të gjitha llojet e veprimtarive kulturore, rinore dhe sportive për të gjithë qytetarët, pa dallim.

Matja e shkallës së arritjes së këtij rezultati bëhet nëpërmjet dy treguesve kryesor.

Treguesi 4.2.1 % e realizimit të veprimtarive të planifikuara për kulturë, rini dhe sport

Treguesi ka për qëllim të matë performancën e komunës përkatëse në realizimin e veprimtarive kulturore, rinore dhe sportive. Në bazë të kushteve fizike (hapësirave dhe objekteve), kërkesave të qytetarëve (duke përfshirë edhe projektet individuale dhe të përbashkëta) dhe potencialit për ushtrimin e këtyre veprimtarive nga ana e qytetarëve, komuna organizon apo bashkë-organizon ose ndihmon apo përkrahë veprimtaritë e ndryshme kulturore, rinore dhe sportive. Realizimi i veprimtarive kulturore, rinore dhe sportive nënkupton realizimin apo zbatimin e të gjitha llojeve të veprimtarive, ngjarjeve dhe projekteve me karakter kulturor, rinor dhe sportiv që organizohen dhe zhvillohen nga komuna, që organizohen dhe zhvillohen në partneritet të komunës me qytetarët ose që organizohen dhe zhvillohen nga qytetarët nën përkrahjen ose mbikëqyrjen e komunës në bazë të një plani.

Këtu hyjnë të gjitha llojet e veprimtarive kulturore në fushën e muzikës, të dramës dhe humorit, recitalit, të artit figurativ, të trashëgim kulturore, të librit, të filmit dhe të gazetarisë (Ligji Nr. 04/L-106 për Teatrot, Ligji Nr. 02/L-88 për Trashëgimi Kulturor, Ligji Nr. 04/L-164 për Ansamblin Kombëtar të Këngëve dhe Valleve "Shota")

dhe të Ansambleve tjera, neni 16 dhe neni 23), që zhvillohen në kuadër të institucioneve publike apo private (shkolla, universitete, teatro, kinema, biblioteka, salla të sporteve publike dhe private, hotele dhe restorante dhe hapësira tjera publike dhe private) dhe që organizohen ose përkrahen ose mbikëqyren nga komuna përkatëse. Të gjitha ato veprimtari kulturore të cilat organizohen apo që marrin pjesë të rinjët, duke shtuar edhe veprimtaritë tjera në fushën e mbrojtjes së mjedisit, të turizmit, shëtitjeve (ekskursioneve) piknikut, kampingut dhe argëtimit, hyjnë në kuadër të veprimtarive rinore e që organizohen nga Qendra publike rinore e komunës përkatëse (Ligjin Nr. 03/L-145 për Fuqizim dhe Pjesëmarrje të Rinisë). Veprimtaritë më të zhvilluara të këtij treguesi janë veprimtaritë sportive, të cilat përfshijnë: futbollin, basketbollin, volejbollin, hendbollin, pingpongun, tenisn, shahun, atletikën, boksën, karatën, notin, skijimin, gjimnastikën, lojërat e fëmijëve, çiklizmin, palestrimin, automobilizmin, olimpiadat e ndryshme etj. (Ligjin Nr.04/L-075 për Sportin). Treguesi matë të gjitha ato veprimtari sportive të cilat zhvillohen nga komuna apo në njërin apo tjetrën formë janë të përkrahura dhe të monitoruara dhe mbahen të dhëna apo raportohet për këto veprimtari nga komuna. Treguesi nuk matë llojet e veprimtarive sportive, por janë listuar llojet e tyre në mënyrë që mos të shmanget gjatë matjes ndonjë veprimtari sportive, kulturore dhe rinore. Nëse komunat përkatëse nuk kanë mbajtur të dhëna për të gjitha veprimtaritë kulturore, rinore dhe sportive, atëherë është përgjegjësi e tyre dhe e zyrtarëve përgjegjës për këto veprimtari që të zhvillojnë, të përkrahin, të promovojnë veprimtaritë e ndryshme kulturore, rinore dhe sportive dhe të raportojnë për të gjitha me qëllim të përfshirjes së një numri sa më të madh të qytetarëve në këto lloj veprimtarish shumë të rëndësishme për jetën e qytetarëve.

Treguesi është në funksion të plotë të përmblotjes së qëllimit të rezultetit 3.2, konkretisht matë performancën e komunës përkatëse në nivelin zbatues. Me kërkesën e SMPK për raportimin e realizimit të veprimtarive kulturore, rinore dhe sportive, në të njëjtën kohë, matë edhe llojet e ndryshme të këtyre veprimtarive. Këtu nuk mund të maten ato veprimtari të cilat zhvillohen nën organizimin e bartësve privat dhe në objekte private për të cilët nuk janë të obliguar që të marrin leje apo ta informojnë komunën. Matja e këtij treguesi është mjaftë e ndërlikuar dhe kërkon mbledhjen e një numri të madh të të dhënave.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmblotjes brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmblotjen e treguesit nevojiten 8 lloje të të dhënave, në dy grupe - të planifikuara:

1. numri i përgjithshëm i veprimtarive kulturore të planifikuara
2. numri i përgjithshëm i veprimtarive rinore të planifikuara
3. numri i përgjithshëm i veprimtarive sportive të planifikuara
4. gjithsej veprimtari të planifikuara
5. numri i përgjithshëm i veprimtarive kulturore të realizuara
6. numri i përgjithshëm i veprimtarive rinore të realizuara
7. numri i përgjithshëm i veprimtarive sportive të realizuara
8. gjithsej veprimtari të realizuara

Formula: $\frac{E \text{ dhëna } 8 \times 100}{E \text{ dhëna } 4}$

Llogaritja bëhet duke mbledhë të gjitha veprimtaritë e planifikuara për sport, kulturë dhe rini në numërues, pjesëtohen me shumën e veprimtarive të realizuara dhe shumëzohen me 100.

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga njësia apo drejtoria përkatëse për kulturë, rini dhe sport (nga zyrtarët përgjegjës për secilën veprimtari). Verifikimi i të dhënave bëhet me krahasimin e veprimtarive të planifikuara me anën e planit komunal i miratuar nga komuna, me veprimtaritë e realizuara. Për shkallën e zbatimit apo realizimit të planit për veprimtari kulturore, rinore dhe sportive, përdoren dokumentet zyrtare apo raportet për realizimin e veprimtarive përkatëse të hartuara nga zyrtarët përgjegjës për këto veprimtari.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 4.2.2 % e pjesëmarrjes së qytetarëve sipas veprimtarive për kulturë, rini dhe sport

Treguesi ka për qëllim të matë performancën e komunës përkatëse sa i përket numrit të qytetarëve që marrin pjesë në veprimtaritë kulturore, rinore dhe sportive. Në bazë të kushteve fizike (hapësirave dhe objekteve), kërkesave të qytetarëve (duke përfshirë edhe projektet individuale dhe të përbashkëta) dhe potencialit për ushtrimin e këtyre veprimtarive nga ana e qytetarëve, komuna krahas monitorimit të realizimit të planit për veprimtari kulturore, rinore dhe sportive, mbanë regjistra për numrin e qytetarëve që marrin pjesë në secilën veprimtari përkatëse veç e veç. Përqindja e pjesëmarrjes së qytetarëve sipas veprimtarive për kulturë, rini dhe sport nënkupton përqindjen e pjesëmarrësve të qytetarëve në veprimtaritë kulturore nga numri i përgjithshëm i qytetarëve që kanë marrë pjesë në të gjitha veprimtaritë kulturore, rinore dhe sportive. Kjo nënkupton njëlloj edhe veprimtaritë për rini dhe sport.

Treguesi synon të matë, përpos numrit të pjesëmarrjes, shprehur në përqindje sipas veprimtarive përkatëse, edhe trendin e rritjes apo zvogëlimit të pjesëmarrjes së qytetarëve në këto veprimtari nëpër vite. Treguesi është i pamatshëm nëse komuna nuk udhëheq regjistra apo krijimin e bazës së të dhënave për numrin e pjesëmarrësve apo të qytetarëve që marrin pjesë në secilin prej këtyre veprimtarive përkatëse. Megjithatë është mjaftë e vështirë që të bëhet llogaritja e saktë e numrit të pjesëmarrësve në këto veprimtari. Për llogaritje sa më të saktë komuna përdorë kriteret përkatëse standarde (numri i pjesëmarrësve për metër katror sipërfaqe, numër të ftesave për pjesëmarrje, numër të ulëseve në sallat përkatëse, numri i të regjistruarve për veprimtari përkatëse etj.) që vlejnë për të gjitha veprimtaritë. Komuna është përgjegjëse që të marrë të gjitha masat për të kuptuar se sa qytetarëve iu ofron shërbime në këtë fushë apo sa qytetar i shfrytëzojnë shërbimet e komunës në këtë fushë për secilën veprimtari veç e veç. Një qëllim tjetër i matjes me anën e këtij treguesi është edhe motivimi apo nxitja e komunave përkatëse për ndërtimin e kapaciteteve për planifikim dhe realizim të këtyre punëve të cilat nuk janë realizuar deri tani dhe që është obligative të kryhet apo edhe janë zhvilluar por nuk janë pasqyruar në punët e kryera të komunës.

Treguesi është në funksion të plotë të përmbushjes së qëllimit të rezultatit 4.2, konkretisht matë thelbin e performancës së komunës përkatëse. Të dhënat e vitit të parë të matjes, shërbejnë si bazë referuese (krahasuese) për vitet tjera, për të kuptuar trendin e rritjes apo zvogëlimit të pjesëmarrjes së qytetarëve në këto lloje veprimtarish. Këtu nuk mund të matet pjesëmarrja e qytetarëve në ato veprimtari të cilat zhvillohen nën organizimin e bartësve privat dhe në objekte private për të cilët nuk janë të obliguar të marrin leje apo ta informojnë komunën.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit dhe përmbushet brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit nevojiten 4 lloje të të dhënave:

1. numri i pjesëmarrësve në veprimtaritë kulturore
2. numri i pjesëmarrësve në veprimtaritë rinore
3. numri i pjesëmarrësve në veprimtaritë sportive
4. gjithsej pjesëmarrës në të gjitha veprimtaritë
5. gjithsej numri i banorëve në komunën përkatëse

Formula: $\frac{E \text{ dhëna } 4}{E \text{ dhëna } 5} \times 100$

Për matjen e treguesit llogariten vetë e dhëna 4 dhe 5, ndërsa e dhëna 1, 2, 3 mbledhet për analiza specifike në raportin e performancës.

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga njësia apo drejtoria përkatëse për kulturë, rini dhe sport (nga zyrtarët përgjegjës për secilën veprimtari). Verifikimi i të dhënave bëhet me shikimin e regjistrave apo bazën e të dhënave në drejtorinë përkatëse për kulturë, rini dhe sport, të dërguar nga të gjitha organizatat apo organizatorët e veprimtarive përkatëse kulturore, rinore dhe sportive. Komuna, respektivisht zyrtari përgjegjës, paraprakisht e qarkullon një formular përkatës për regjistrimin dhe raportimin numrit të pjesëmarrësve në veprimtaritë përkatëse, të cilin organizatorët apo edhe monitoruesit e komunës e komunës e plotësojnë për secilën veprimtari dhe e kthejnë në drejtorinë përkatëse. Nga këto të dhëna, zyrtarët përgjegjës hartojnë raportet zyrtare vjetore për numrin e pjesëmarrësve apo të qytetarëve në veprimtaritë përkatëse, duke theksuar edhe numrin e personave me aftësi të veçantë. Për shkallën e zbatimit apo realizimit të planit për veprimtari kulturore, rinore dhe sportive, përdoren dokumentet zyrtare apo raportet për realizimin e veprimtarive përkatëse të hartuara nga zyrtarët përgjegjës për këto veprimtari.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

FUSHA 5

MENAXHIMI I FATKEQËSIVE

Emërtimi i fushës është "Menaxhimi i Fatkeqësive". Menaxhimi i fatkeqësive në kuptimin e përgjithshëm nënkupton menaxhimin e fatkeqësive në nivelin komunal dhe përfaqëson njërin prej kompetencave vetanake të komunës përkatëse. Menaxhimi i fatkeqësive në kuptimin e ngushtë nënkupton planifikimin, organizimin dhe udhëheqjen e sistemit të organizuar të komunës për tu përgjigjur ndaj dukurive të shkaktuara nga fuqitë e pakontrolluara dhe nga fuqitë tjera, të cilat e rrezikojnë shëndetin, jetën e njerëzve dhe pronën e tyre, pasurinë e trashëgimisë kulturore, pasurinë e trashëgimisë natyrore, mjedisin jetësor dhe botën shtazore e bimore në atë masë që për kontroll dhe mbizotërim është e nevojshme të përdoren forcat, masat dhe mjetet e posaçme për shpëtim⁴⁵.

Matja e performancës në këtë fushë përfshinë mbrojtjen e njerëzve dhe të pasurisë së tyre private dhe publike, si: mbrojtja nga zjarret, tërmetet, vërshimet, rrëshqitjet e dheut, ortelet e bores, thatësitë, shpërthimi i sëmundjeve infektive, shkatërrimet e digave dhe aksidentet e ndryshme ekologjike⁴⁶.

Informatat e prodhuara nga matja e performancës së kësaj fushe janë të rëndësishme për punën e strukturave të pushtetit lokal në ofrimin e shërbimeve sa më cilësore dhe në kohën e duhur për qytetarët apo grupet e ndryshme të interesit të prekur nga fatkeqësitë përkatëse. Po ashtu matja e performancës së komunave në ofrimin e këtij grupi të shërbimeve ka rëndësi të madhe edhe Ministrinë e Punëve të Brendshme për priorizimin dhe harmonizimin e politikave të saj që kanë të bëjnë me përkrahjen e komunave në menaxhim më efektiv të fatkeqësive dhe mbrojtjen e qytetarëve nga rreziku i tyre. Gjithashtu raportet e performancës mund të shfrytëzohen edhe nga palët e ndryshme të interesit dhe nga vetë qytetarët për të ndërmarrë masat e nevojshme paraprake për ato lloje të fatkeqësive që mund të parandalohen.

Arritjet e komunës në fushën e Menaxhimit të fatkeqësive maten nëpërmjet 2 rezultateve kryesore që përfshijnë veprimet e komunës në fazën parandaluese të fatkeqësive, veprimet gjatë fatkeqësisë dhe veprimet pas ndodhjes së fatkeqësisë. Në këtë mënyrë, nëpërmjet një rezultati synohet të matet cikli i plotë i ofrimit të shërbimeve në mbrojtje të qytetarëve nga fatkeqësitë e ndryshme në nivelin lokal.

⁴⁵Ligji nr. 02/l-68 për Mbrojtje nga Fatkeqësitë natyrore dhe nga Fatkeqësitë e tjera

⁴⁶Ligji nr. 02/l-68 për Mbrojtje nga Fatkeqësitë natyrore dhe nga Fatkeqësitë e tjera

Rezultati 5.1**Mbrojtja e qytetarëve dhe e pasurisë së tyre nga fatkeqësitë**

Përfaqëson arritjen kryesore që e synon komuna në mbrojtjen e qytetarëve dhe të pasurisë së tyre nga fatkeqësitë e ndryshme të shkaktuara nga dukuritë natyrore dhe nga vetë njeriu. Rezultati përfshinë në veti produktet e veprimeve parandaluese të komunës përkatëse për zvogëlimin e shkallës së rrezikut të fatkeqësive të lidhura me ciklet e dukurive natyrore të përsëritura gjatë vitit dhe rezultatet e veprimit të organeve përkatëse komunale gjatë kohës së ndodhjes së fatkeqësisë.

Synimi kryesor i këtij rezultati është që të bëjë parandalimin e fatkeqësive që janë të parandalueshme, të zvogëlojë shkallën e rrezikut për jetën e qytetarëve dhe të pasurisë së tyre dhe ta rrisë shkallën e shpëtimit gjatë reagimit për shpëtim në fatkeqësi. Me arritjen e këtij rezultati, qytetarët dhe pasuria e tyre mbrohen në mënyrë më efektive duke zvogëluar shkallën e rrezikut dhe vlerën e dëmeve në minimum. Rezultati ndikon në kursimin e mjeteve financiare dhe mbrojtjen e pasurisë së qytetarëve nga fatkeqësitë, kur dihet se Komunitat dhe Qeveria e Republikës së Kosovës aktualisht reagojnë në masën më të madhe vetëm pas ndodhjes së fatkeqësive, ku shpenzohen mjete të konsiderueshme financiare.

Matja e shkallës së arritjes së këtij rezultati bëhet nëpërmjet dy treguesve kryesor: treguesi 5.1.1 dhe treguesi 5.1.2.

Treguesi 5.1.1**% e realizimit të planit komunal për menaxhimin e fatkeqësive**

Treguesi ka për qëllim të matë shkallën e përgatitjes së komunës përkatëse në parandalimin dhe zvogëlimin e rreziqeve nga fatkeqësitë e parashikueshme. Në bazë të vlerësimit të rrezikut nga fatkeqësitë, komunat janë të obliguara ta kenë planin vjetor komunal për menaxhimin e fatkeqësive.

Në bazë të planit, komunat janë të obliguara që të marrin masat e nevojshme për parandalimin dhe zvogëlimin e rrezikut nga fatkeqësitë e parashikueshme, si: rregullimi i shtretërve të lumenjve, ngritja e orgji-naturave përreth lumenjve, hapjen e kanaleve kulluese, ripyllëzimin e sipërfaqeve të shpyllëzuara, masat biologjike për asgjësimin e sëmundjeve endemike, dezinfektimi i vendbanimeve, vendosja e mbrojtësve nga ortekët e borës, gjendja e rregullt e mjeteve motorike për hapjen e rrugëve nga bora, sasia e mjaftueshme e kripës industriale dhe e zhavorrit, ndërtimi i mbrojtësve të rrugës dhe mirëmbajtja e tyre, ndërtimi i mbrojtësve të rrugës nga rrëshqitja e dheut dhe e gurëve (mure betoni, rrjeta metalike), shenjëzimi i rrugëve për shpejtësinë e lejuar të mjeteve motorike dhe i vendkalimeve për këmbësorë, ndërtimi i trotuareve për gjatë rrugëve, ndërtimi i shtigjeve për biçikleta, pajisja e vendkalimeve në udhëkryqet urbane me shenja zëruese për të verbrit, provimi i shenjave (alarmit) për gjendje të rrezikut të përgjithshëm, rregullimi i vend-strehimeve për qytetarët në raste të rrezikut.

Treguesi është në funksion të plotë me përmbushjen e qëllimit të rezultati 5.1, konkretisht matë performancën e komunës përkatëse në nivelin planifikues dhe zbatues. Me kërkesën e SMPK për raportimin e realizimit të planit komunal për menaxhimin e fatkeqësive, në të njëjtën kohë, kërkohet posedimi i planit për menaxhimin e fatkeqësive dhe zbatimi i tij.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas kërkesave të planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit nevojiten 2 lloje të të dhënave:

1. numri i veprimeve të planifikuara me planin për menaxhimin e fatkeqësive dhe

- numri i veprimeve të realizuara nga plani për menaxhimi të fatkeqësive gjatë vitit përkatës që raportohet.

$$\text{Formula: } \frac{\text{E dhëna 2} \times 100}{\text{E dhëna 1}}$$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga njësia për mbrojtje nga fatkeqësitë në komunë në kuadër të drejtorisë për shërbime publike, njësia për shërbimin e zjarrfikësve (shërbimin e emergjencave), Agjencia për Menaxhimin e Emergjencave (AME). Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e planit komunal për menaxhimin e fatkeqësive të miratuar nga kuvendi komunal dhe i formës përfundimtare zyrtare. Për shkallën e zbatimit apo realizimit të planit për menaxhimin e emergjencave shfrytëzohet raporti vjetor i shërbimit për menaxhimin e fatkeqësive në komunën përkatëse.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 5.1.2 % e intervenimeve për mbrojtje nga fatkeqësitë

Treguesi 5.1.2 ka për qëllim të matë shkallën e reagimit apo të intervenimit të ekipeve përkatëse për shpëtim të komunës prej momentit të lajmërimit të fatkeqësisë e deri te përfundimi i intervenimit. Treguesi matë të gjitha llojet e intervenimeve të shpëtimit ndaj të gjitha llojeve të fatkeqësive që rrezikojnë jetën e qytetarëve, të pasurisë së tyre dhe pasurisë publike. Treguesi matë intervenimet e ekipeve për shpëtim të komunës përkatëse ndaj këtyre fatkeqësive: zjarreve, vërshimeve, erërave të forta, izolimit nga bora, tërmeteve, rrëshqitjes së dheut, ortekëve të borës, thatësirave, shpërthimit të sëmundjeve infektive, shkatërrimit - thyerjes së pendëve të ujërave akumulues, dhe aksidenteve të ndryshme ekologjike. Ky tregues hynë në grupin e tregueseve të pragu.

Treguesi matë mjaftë saktë ofrimin e shërbimeve të komunës për qytetarët në rrezik nga fatkeqësitë e ndryshme të listuara në paragrafin paraprak, nga pikëpamja e reagimit ndaj rreziqeve, por jo në aspektin e efektit të reagimit ndaj rreziqeve. Nëpërmjet këtij treguesi mund të kuptojmë numrin e reagimeve apo intervenimeve për mbrojtje nga fatkeqësitë e ndryshme, por nuk mund të kuptojmë shumë për efektin e intervenimit mbrojtës apo për shkallën e shpëtimit nga rreziqet e shkaktuara. Në të ardhmen mund të përmirësohet shkalla e matjes në përputhje me zhvillimet ekonomike dhe financiare të komunës.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit dhe përmbushet sipas kërkesave brenda vitit kalendrik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendrik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të dhënave:

- numri i përgjithshëm i fatkeqësive në komunë dhe
- numri i fatkeqësive për të cilat ekipet kanë intervenuar në vendin e ngjarjes.

$$\text{Formula: } \frac{\text{E dhëna 2} \times 100}{\text{E dhëna 1}}$$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga njësia për mbrojtje nga fatkeqësitë në komunë në kuadër të drejtorisë për shërbime publike, njësia për shërbimin e zjarrfikësve (shërbimin e emergjencave), Agjencia për

Menaxhimin e Emergjencave (AME). Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e planit komunal për menaxhimin e fatkeqësive të miratuar nga kuvendi komunal dhe i formës përfundimtare zyrtare (i protokoluar). Për shkallën e zbatimit apo realizimit të planit për menaxhimin e emergjencave shfrytëzohet raporti vjetor i shërbimit për menaxhimin e fatkeqësive në komunën përkatëse.

FUSHA 6

PLANIFIKIMI HAPËSINOR

Emërtimi i fushës është "Planifikimi Hapësinor Komunal". Menaxhimi i planifikimit hapësinor në kuptimin e përgjithshëm të fjalës nënkupton menaxhimin e planifikimit hapësinor në nivelin lokal - komunal dhe përfaqëson njërën prej kompetencave vetanake të komunës përkatëse. Planifikimi hapësinor në kuptimin e ngushtë të fjalës nënkupton zhvillimin hapësinor komunal (ZHHP) nëpërmjet instrumenteve të planifikimit hapësinor si: Plani Zhvillimor Komunal (PZHK), Harta Zonale e Komunës (HZK) dhe Planet Rregulluese të Hollësishme (PRrH) për të siguruar veprimtarinë e jetës institucionale dhe shoqërore në mënyrë të organizuar.

Plani Hapësinor Komunal përfshinë planifikimin urban dhe rural, si dhe ndërtimin e planifikuar urban dhe rural. Fusha e planifikimit hapësinor komunal është e rëndësishme për nga aspekti i shfrytëzimit të burimeve aktuale dhe të potencialeve të komunës, duke i dhënë kahe zhvillimit ekonomik dhe shoqëror përmes rregullimit të fushës së shfrytëzimit të territorit brenda komunës. Plani Zhvillimor Komunal (PZHK) në këtë kontekst paraqet pikën fillestare e cila e orienton zhvillimin e Hartës Zonale të Komunës (HZK) dhe në bazë të së cilës pastaj zhvillohen Planet Rregulluese të Hollësishme (PRrH). Bazuar në ligjin për Planifikim Hapësinor⁴⁷, PZHK merr për bazë kriteret demografike, shfrytëzimin e burimeve dhe zhvillimin ekonomik në bashkërenditje me strategjitë sektoriale të nivelit qendror, infrastrukturën ekzistuese teknike dhe sociale, reziqet nga fatkeqësitë natyrore dhe ndotjet, aspektin e turizmit dhe të trashëgimisë kulturore, dhe atë të vendbanimeve joformale. Udhëzimi administrativ i MMPH 11/2015, në nenin 15 pikën 3 në mënyrë eksplicite e thotë, "Autoriteti komunal është përgjegjës për planifikim dhe menaxhimin hapësinor, bashkërendon aktivitetet e zbatimit dhe monitorimit të PZHK".

Mbi këtë tërësi kriteresh zhvillohet kuadri rregullativ në formën e Hartës Zonale të Komunës (HZK) dhe Planit Rregullativ të Hollësishëm (PRrH), që kanë për fushëveprim rregullimin e ndërtimeve, qoftë për çështje të banimit, biznesit, industrisë, infrastrukturës, të ndërtimit për interes publik apo edhe të mbrojtjes. Matja e performancës në këtë fushë përfshinë matjen e arritjeve në përmbushjen e dispozitave të cilat dalin nga ky kuadër ligjor, të zbatuara nëpërmjet lejeve të ndërtimit, duke pasur parasysh se lejet lëshohen në pajtim me tërësinë e dispozitave të cilat rrjedhin nga instrumentet e lartëpërmendura.

Informatat e gjeneruara nga matja e performancës në këtë fushë mund të ketë ndikim të rëndësishëm në zhvillimin dhe prioritetizimin e kapaciteteve planifikuese komunale për rregullimin dhe shfrytëzimin e hapësirave të planifikuara komunale. Rezultatet e performancës gjithashtu mund të informojnë Ministrinë e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor dhe akterët e tjerë në lidhje me punën e bërë në fushën e planifikimit hapësinor në komunën përkatëse.

Arritjet e komunave në fushën e Planifikimit Hapësinor Komunal maten nëpërmjet dy rezultateve kryesore.

⁴⁷ Ligji nr. 04/l-174 për Planifikimin Hapësinor

Rezultati 6.1**Planifikim i qëndrueshëm komunal**

Paraqet arritjen që pushteti lokal synon ta arrijë në sigurimin e zhvillimit të mirëfilltë dhe të qëndrueshëm në fushën e Planifikimit Hapësinor në përputhje me kriteret e përcaktuara përmes instrumenteve PZHK dhe HZK.

Rezultati përmbledh veprimet e zhvilluara të autoriteteve komunale në krijimin dhe miratimin e Planit Zhvillimor Komunal dhe Hartës Zonale të Komunës. Rregullimi i mëtejshëm nëpërmjet PRRH apo dhënia e kushteve dhe më pas lëshimi i lejeve ndërtimore bëhet në pajtim me tërësinë e kriterëve mbi të cilat janë zhvilluar instrumentet përkatëse, respektivisht sigurohet se aktivitetet ndërtimore zhvillohen në pajtim me interesat e komunës të normuara në kuadrin rregullativ. Konkretisht, LIGJI NR. 04/L-174 për Planifikimin Hapësinor në nenin 17 pikën 3, thotë se "Planet Rregulluese të Hollësishme përcaktojnë kushtet ndërtimore". Ky rezultat, përmes përmbushjes së nevojave të qytetarëve, bizneseve dhe palëve të tjera legjitime për ndërtim, çon në alokimin e investimeve në mënyrë transparente dhe të planifikuar dhe në pajtim me interesat private dhe publike në fushën e ndërtimeve. Kjo u hap rrugë mundësive të shfrytëzimit të tokës, respektivisht hapësirës dhe burimeve të tjera mjedisore apo edhe infrastrukturës në mënyrë të planifikuar dhe në interes të qytetarëve dhe bizneseve në formë të rregulluar, transparente dhe të qëndrueshme.

Matja e shkallës së arritjes së këtij rezultati bëhet nëpërmjet treguesit 6.1.1

Treguesi 6.1.1**% e territorit të komunës për të cilat ekzistojnë planet rregulluese (të hollësishme), hartat zonale**

Treguesi ka për qëllim matjen e shkallës së mbulimit të territorit të komunës përkatëse me Plane Rregulluese të Hollësishme (PRRH) ose me harta zonale, me çka ofrohen mundësi të mira për ndërtim të planifikuar të vendbanimeve nga ana e qytetarëve dhe e objekteve tjera institucionale, profesionale, biznese, sportive, kulturore etj. nga palët tjera të interesit.

Në bazë të vlerësimit të kriterëve demografike, shfrytëzimin e resurseve dhe zhvillimin ekonomik në bashkërenditje me strategjitë sektoriale të nivelit qendror, infrastrukturën ekzistuese teknike dhe sociale, reziqet nga fatkeqësitë natyrore dhe ndotjet, zhvillimin e turizmit dhe të trashëgimisë kulturore, dhe atë të vendbanimeve joformale, komunat janë të obliguara që ta zhvillojnë Hartën Zonale të Komunës (HZK). Në bazë të HZK, PRRH, Ligjit 04/L-174, PZHK, komuna menaxhon procesin e planifikimit në territorin e saj. Rendimentet e këtij treguesi demonstrojnë në mënyrë komulative për shkallën e arritjeve në zbatimin e planifikimit hapësinor komunal.

Treguesi 6.1.1 matë performancën e komunës përkatëse për shkallën e planifikimit të territorit me PRRH, respektivisht shkallën e përgatitjes së komunës, por jo edhe për shkallën e zbatimit të PRRH. Megjithatë, PRRH si kusht i domosdoshëm është në funksion të plotë me përmbushjen e qëllimit të rezultatit, pasi që kërkohet posedimi i Planit Rregullues të Hollësishëm dhe rrjedhimisht pastaj zbatimi i tij, i cili synohet të matet me rezultatin 6.2.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet në mënyrë përmbledhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbledhëse apo komulative, përkatësisht raportohet gjithsej sipërfaqja e rregulluar në hektar me PRRH gjatë të gjitha viteve.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. gjithsej sipërfaqja e territorit të komunës në hektar (ha) dhe
2. gjithsej sipërfaqja e territorit të komunës e planifikuar me PRrH në hektar (ha).

Formula:
$$\frac{E \text{ dhëna 2} \times 100}{E \text{ dhëna 1}}$$

këtu duhet të mblidhen informatat për sipërfaqen e tërësishme të mbuluar me Plane Rregulluese të Hollësishme, ku sipërfaqja në njësi [hektarë] paraqet shumën e sipërfaqeve të të gjitha PRrH në fuqi. Numri i fituar për sipërfaqen e mbuluar me PRrH pastaj futet në fushën përkatëse të sistemit elektronik

Burimi i të dhënave. Të dhënat mblidhen nga drejtoria përgjegjëse për çështjet e urbanizimit dhe planifikimit hapësinor. Verifikimi i të dhënave bëhet me Planet Rregulluese të Hollësishme të miratuara dhe në fuqi, respektivisht të formës zyrtare përfundimtare (të protokolluara). Këtu duhet pasur parasysh edhe çështjen e afatit të skadencës të PRrH, ku planet me afat të skaduar nuk duhet të merren parasysh në llogaritje. Udhëzimi administrativ për PRrH është në drafim, dhe së shpejti pritet të publikohet, ku prej këtij udhëzimi do të merren informata lidhur me çështjet e raportimit, ku pritet se të dhënat mund të merren nga pika e njëjtë e raportimit të Drejtorisë përkatëse për linjën e raportimit vertikal drejt Ministrisë së Ambientit dhe Planifikimit Hapësinor.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Rezultati 6.2

Ndërtim i planifikuar komunal

Pasqyron arritjet e komunës përkatëse në menaxhimin e zbatimit të ligjit dhe planeve tjera përkatëse që rregullojnë ndërtimet në vendbanimet urbane dhe rurale. Rezultati përfshinë përpjekjet e pushtetit lokal në sigurimin e mekanizmave ligjor dhe administrativ për zhvillimin dhe zbatimin e qëndrueshëm të kriterëve të përcaktuara me HZK dhe PRrH në fushën e ndërtimit dhe zhvillimit komunal.

Rezultati përmbledh veprimet e zhvilluara të autoriteteve komunale në zbatimin e planit zhvillimor komunal (PZHK), të Planit Rregullues Komunal (PRRK) dhe pastaj edhe të Hartës Zonale të Komunës, dhe Planeve Rregulluese të Hollësishme. Performanca e komunës përkatëse është e ndërlidhur me shkallën e respektimit procedurave për dhënien e kushteve për ndërtim dhe lëshimin e lejeve ndërtimore në pajtim me tërësinë e kriterëve mbi të cilat janë zhvilluar instrumentet përkatëse urbanistike, respektivisht sigurimin e veprimeve ndërtimore në përputhje me interesin publik të normuara në kuadrin rregullativ komunal (Ligji Nr. 04/L-174 për Planifikimin Hapësinor, nenin 17 pikën 3 thotë se "Planet Rregulluese të Hollësishme përcaktojnë kushtet ndërtimore").

Nëpërmjet përmbushjes së këtij rezultati, synohet të përmbushen nevojat e qytetarëve, bizneseve dhe palëve të tjera të interesit për ndërtim. Drejtpërdrejt apo tërthorazi ndihmon dhe orienton ndërtimin e planifikuar komunal dhe parandalon ndërtimet e paligjshme. Nëpërmjet këtij rezultati mundësohet shfrytëzimi i planifikuar i tokës, respektivisht hapësirës dhe i burimeve tjera mjedisore e infrastrukturore në interes të qytetarëve, institucioneve publike dhe bizneseve. Kështu promovohet transparenca, ndërtimi i planifikuar dhe i qëndrueshëm komunal. Që kjo të ndodhë komuna duhet t'i përmbushë detyrimet ligjore dhe administrative të cilat provohen nëpërmjet veprimeve praktike sipas treguesve në vazhdim.

Matja e shkallës së arritjes së këtij rezultati bëhet nëpërmjet treguesve 6.2.1, 6.2.2, dhe 6.2.3.

Treguesi 6.2.1 % e kërkesave të miratuara për leje të ndërtimit

Treguesi matë shkallën e përmbushjes së obligimeve qytetare në raport me ligjin dhe planet komunale për ndërtim të objekteve. Matja e obligimit ligjor nga qytetarët bëhet në bazë të kërkesave drejtuar organeve kompetente të komunës përkatëse për leje të ndërtimit, qoftë në qytet apo në fshat.

Treguesi i trajton të gjitha kërkesat pavarësisht nëse ato janë apo nuk janë në përputhje me kushtet e para para për leje të ndërtimit. Po ashtu treguesi nuk ka për qëllim matjen e afateve kohore për miratimin e kërkesave apo kthimin e përgjigjeve ndaj palëve parashtruese. Kjo nuk do të thotë se komuna nuk duhet t'ua kthejë përgjigjet parashtruesve të kërkesave sipas afateve të përcaktuara me ligj (Ligji për ndërtim⁴⁸, nenin 17, paragrafi 1, pika 1.1 dhe 1.2). Shkalla e miratimit të kërkesave për leje të ndërtimit tregon për kapacitetet dhe efikasitetin e komunës në menaxhimin me sukses të zbatimit të ligjit dhe planeve komunal në ndërtimin e planifikuar në territorin e komunës përkatëse. Treguesi është prioritet i komunave dhe i nivelit qendror duke u bazuar në gjendjen faktike të numrit shumë të madh të ndërtimeve pa leje për shkak të kapaciteteve të ulta të komunave në menaxhimin profesional dhe ligjor të kësaj fushe.

Treguesi 6.2.1 demonstroi performancën e komunës përkatëse apo shkallën e kompetencës së autoriteteve komunal për menaxhim të ndërtimit të planifikuar, përkatësisht për miratimin e kërkesave për ndërtim në përputhje me parametrat ligjor dhe profesional përkatës. Treguesi matë saktë atë çfarë synon të matë. Treguesi nuk matë zbatimin e kushteve teknike të lejes së ndërtimit. Megjithatë, miratimi i kërkesave apo lëshimi i lejeve të ndërtimit, si kusht i domosdoshëm, është në funksion të plotë të përmbushjes së qëllimit të rezultetit për ndërtim të planifikuar komunal apo lokal, sepse në këtë fazë të matjes leja e ndërtimit nënkupton edhe zbatimin e saj të plotë.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas kërkesave brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. numri i përgjithshëm i kërkesave të parashtruara për leje të ndërtimit gjatë vitit të raportimit
2. numri i kërkesave të bartura nga viti paraprak (kjo e dhënë nuk hynë në llogaritje për matjen e këtij treguesi, por për pastrimin e të dhënave dhe për të kuptuar ndryshimin eventual ndërmjet kërkesave të parashtruara dhe të atyre të miratuara)
3. numri i kërkesave të miratuara për ndërtimit gjatë vitit të raportimit

Formula:
$$\frac{E \text{ dhëna } 3 \times 100}{E \text{ dhëna } 1}$$

Treguesi është në harmoni apo në përputhje të plotë me treguesin 6.2.2 dhe 6.2.3 duke mundësuar matje të integruar të performancës për këtë fushë në komunë. Nuk përjashtohet mundësia që treguesi të ketë përmbushje mbi shkallën 100%. Kjo vjen si mundësi e një numri të kërkesave të regjistruara në vitin paraprak, por që shqyrtohen në vitin raportues të të dhënave. Për të kuptuar këtë numër është shtuar një e dhënë që tregon për numrin e kërkesave të pashqyrtuara nga viti paraprak.

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga Drejtoria përgjegjëse për çështjet e urbanizimit dhe planifikimit hapësinor. E dhëna e parë merret dhe mund të verifikohet nga protokoli i cili i regjistron kërkesat para shqyrtimit profesional. E dhëna e dytë, numri i lejeve të miratuara merret dhe mund të verifikohet nga

⁴⁸Ligji Nr. 04/L – 110 për Ndërtim

protokolli i lejeve të miratuara për ndërtim, pas miratimit dhe dorëzimit të lejeve tek palët parashtuese [UA-MMPH-24-2015] neni 42, paragrafi 2).

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 6.2.2 % e ndërtesave të reja të inspektuara

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse që ka të bëjë me zbatimin e ligjshmërisë në fushën e ndërtimit dhe të zhvillimit të komunës. Për këtë qëllim treguesi demonstroi veprimet e organeve përgjegjëse të komunës, shërbimit të inspektimit, për shkallën e zbatimit të ligjshmërisë gjatë ndërtimeve të reja.

Ky tregues nuk paragjykon statusin ligjor të ndërtesave të reja, nëse kanë apo jo leje të ndërtimit, por ka për qëllim të matë nëse janë inspektuar të gjitha ndërtimet e reja të cilat janë regjistruar në Drejtorinë Komonale të Financave dhe të Pronës për vitin kalendarik të raportimit (Udhëzimi Administrativ i Ministrisë së Financave 03/2011). Konkretisht matë shkallën e inspektimit të të gjitha ndërtesave për të cilat paguhet taksa e tatimit në pronë, duke marrë parasysh se pate apo nuk pate leje të ndërtimit, ndërtimi i objektit regjistrohet dhe tatimohet nga organet përkatëse në komunë. Inspektorati komunal kryen vizita sipas detyrës zyrtare në objektet e reja ndërtimore, dhe atë në numër dhe proporcion me kapacitetet që posedon. Inspektimi bazohet në numrin e ndërtimeve të regjistruara në njësinë për tatimin në pronë.

Treguesi 6.2.2 e informon komunën dhe palët tjera të interesit për performancën e inspektoratit të ndërtimit në raport me vëllimin e ndërtimit në territorin e komunës, përkatësisht, treguesi e informon rezultatin për performancën e komunës për të inspektuar ndërtimet në raport me aktivitetet ndërtimore në përgjithësi. Ky tregues e informon rezultatin në mënyrë të tërthortë, duke e formuar kuadrin e informacionit lidhur me konsistencën e autoriteteve në përcjelljen e ndërtimeve. Kjo informatë është e rëndësishme edhe për qytetarët e komunës, për të parë se çfarë është performanca e komunës në zbatimin e ligjshmërisë në fushën e ndërtimit.

Treguesi e ndihmon komunën për të vlerësuar kapacitetet monitoruese dhe inspektuese komunale në raport me dinamikën e ndërtimit dhe për mbrojtjen e ligjshmërisë në fushën e ndërtimit. Ky tregues i jep siguri qytetarëve për punën e komunës në menaxhimin e ndërtimeve në përputhje me dispozitat që burojnë nga PZHK dhe HZK, si dhe nga PRrH në interes të komunës dhe qytetarëve. Kjo për shkak se numri i vizitave në raport me numrin e objekteve-ndërtimeve të ndërtuara tregon për mundësinë e evitimit të ndërtimeve pa leje. Norma e vizitave të veprave ndërtimore në përgjithësi tregon për përgatitjen-kapacitetet dhe nivelin e performancës së Drejtorisë së Inspektionit Komunal, seksionit të ndërtimit, për inspektim të veprave ndërtimore në përgjithësi qoftë me apo pa leje ndërtimi. Treguesi matë relativisht saktë. Megjithatë përvoja tregon se jo të gjitha ndërtimet në territorin e komunës mund të inspektohen dhe të vihet në zbatim ligji për këtë veprimtari.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet sipas kërkesave brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. numri i përgjithshëm i objekteve ndërtimore të reja në vitin e raportimit
2. numri i përgjithshëm i objekteve të reja të inspektuara gjatë vitit të raportimit.

Llogaritja bëhet në bazë të formulës së thjeshtë: pjesëtimi i të dhënës së dytë me të dhënë e parë, shumëzuar me 100.

Formula: $\frac{E \text{ dhena } 2}{E \text{ dhëna } 1} \times 100$

Në rastet kur ndërtimet e reja janë inspektuar në vitin raportues, por ndërtimi përkatës është regjistruar në regjistrat e tatimit në pronë një vit më parë, atëherë llogaritja e inspektimeve për vitin raportues nuk përputhet me me regjistrat e tatimit në pronë.

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria përgjegjëse për administrimin e tatimit në pronë dhe drejtoria e urbanizmit (e dhëna e parë) dhe drejtoria përgjegjëse për inspektim të ndërtimit (e dhëna e dytë).

Verifikimi i të dhënave bëhet nga regjistrat zyrtar të pronave të qytetarëve apo të institucioneve të regjistruara nga drejtoria përkatëse për regjistrimin e pronave, nga regjistri i kërkesave për leje të ndërtimit dhe nga raportet zyrtare të inspektimve të bëra nga drejtoria përkatëse e inspektimit të ndërtimit. Në bazë të dokumenteve zyrtare numërohen rastet e shënuara në protokollin përkatës sipas datës së protokollimit, duke numëruar rastet prej datës së fillimit të vitit (ose fillimit të periudhës raportuese për SMP) deri në datën përfundimtare të vitit (ose të periudhës raportuese për SMP). Numri i vlefshëm i objekteve të inspektuara llogariten vetëm ato objekte për të cilat ka vendim për inspektim nga trupi inspektues, ndërsa rastet e vizitave të cilat janë në proces të shqyrtimit nuk merren parasysh në momentin e mbledhjes së informatave.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 6.2.3 % e objekteve të reja me leje të ndërtimit

Treguesi ka për qëllim të matë se sa ndërtime të reja të inspektuara janë në përputhje me ligjin dhe planet komunale apo që kanë dhe e zbatojnë lejen e ndërtimit. Pra përkufizimi i treguesit “% e ndërtesave të reja me leje të ndërtimit” nënkupton se ndërtuesi i ka respektuar (zbatuar) kushtet dhe procedurat e parapara me leje të ndërtimit. Treguesi bën matjen e shkallës së përmbushjes së dispozitave ligjore të parapara me Ligjin e Ndërtimit⁴⁹ dhe Ligjin për Inspektorat (neni 6, paragrafi 1.2 dhe 4), nga ana e ndërtuesve në territor të komunës. Praktikisht treguesi bën matjen e shkallës së ndërtimeve të reja që kanë leje të ndërtimit në raport me numrin e përgjithshëm të ndërtimeve të reja të inspektuara në territorin e komunës.

Treguesi matë mjaftë saktë për numrin e ndërtesave të inspektuara nga komuna, por në bazë të përvojave dhe të kapaciteteve aktuale, jo të gjitha ndërtimet e reja mund të inspektohen dhe rrjedhimisht jo të gjitha ndërtesat e reja mund të maten saktë se a kanë leje të ndërtimit apo jo. Treguesi nuk e paragjykon statusin e ndërtesave të reja të cilat nuk janë inspektuar se janë në kundërshtim me ligjin dhe nuk përjashton mundësinë që ndërtesat e pa inspektuara nuk kanë leje të ndërtimit. Treguesi në këtë fazë të zhvillimit të SMPK matë atë që mund të matet saktë dhe ajo është numri apo përqindja e ndërtesave me leje të ndërtimit nga numri i përgjithshëm i ndërtesave të inspektuara nga komuna. Informatat e treguesit 6.2.1, 6.2.3 dhe të këtij treguesi na dhënë të kuptojmë nese komuna përkatëse po bën ndërtim të planifikuar apo jo.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit dhe përmbushet sipas kërkesave brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

⁴⁹Ligji Nr. 04/L – 110 për Ndërtim

1. numri i përgjithshëm i objekteve të reja të inspektuara gjatë vitit të raportimit dhe
2. numri i objekteve të reja me leje të ndërtimit, nga objektet e inspektuara

Formula: $\frac{E \text{ dhëna } 2}{E \text{ dhëna } 1} \times 100$

Treguesi është në harmoni apo në përputhje të plotë me dy treguesit tjerë të këtij rezultati dhe masin në mënyrë të integruar në kuadër të rezultatit.

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria përgjegjëse për çështjet e urbanizimit dhe planifikimit hapësinor dhe nga drejtoria e inspektimit në komunë.

Verifikimi i të dhënave bëhet nëpërmjet raporteve zyrtare të inspektimit të objekteve të reja, regjistrave të kërkesave për leje të ndërtimit, regjistrave apo protokolleve për pajisjen me leje përkatëse të ndërtimit për objektet përkatëse, duke numëruar rastet prej datës së fillimit të vitit (ose fillimit të periudhës raportuese për SMPK) deri në datën përfundimit të vitit (ose të përfundimit të periudhës raportuese për SMPK).

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

FUSHA 7

HAPËSIRAT PUBLIKE

Emërtimi i fushës është "Hapësirat Publike Komunale". Performanca e komunës në menaxhimin e hapësirave publike, në kuptimin e përgjithshëm të fjalës, nënkupton menaxhimin e hapësirave publike në nivelin lokal - komunal dhe përfaqëson njërën prej kompetencave vetanake të komunës përkatëse. Hapësira publike, në kuptimin e ngushtë të fjalës, nënkupton hapësirat publike të cilat janë me interes për qytetarët, menaxhohen nga komunat dhe të cilat ndikojnë në cilësinë dhe standardin e jetesës së qytetarëve". Komunat janë kompetente për "ofrimin dhe mirëmbajtjen e parqeve dhe hapësirës publike" (Ligjit Për Vetëqeverisje Lokale, nenit 7, pika p).

Hapësirat publike përfshijnë parqet, sheshet, hapësirat e gjelbra dhe ato rekreative. Parqet, hapësirat e gjelbra dhe rekreative janë të përkufizuara në planet përkatëse urbane komunale dhe dokumentet e tjera komunale, dhe si të tilla paraqesin pjesë të rëndësishme të ekosistemeve të qyteteve dhe fshatrave për qytetarët dhe komunën përkatëse.

Kjo fushë është rezultat integritetit të dy fushave të veçanta të SMPSHK të rishikuar: fushës së parqeve dhe fushës së shesheve. Duke qenë se këto tri fusha kanë një lidhje organike, si për nga ndërtimi po ashtu edhe për nga funksioni, janë integruar në një fushë të vetme mjaftë me prioritet për komunat e Republikës së Kosovës. Me ndërtimin e hovshëm, kryesisht në mënyrë të pa planifikuar gjatë periudhës së kaluar 16 vjeçare, hapësirat publike janë zvogëluar deri në masën kritike. Me matjen e performancës së komunave në këtë fushë, MAPL dhe palët tjera të interesit, po synojnë që të ruhet hapësira ekzistuese publike dhe zgjerimi i saj në përputhje me standardet e pranueshme për jetë të shëndetshme dhe me dinjitet të qytetarëve.

Zbatimi i kësaj kompetence është e ndërlidhur me struktura përkatëse organizative të komunës, të cilat përmbushin obligimet ligjore në funksion të krijimit të një mjedisi të mjaftueshëm dhe cilësor për jetë normale të qytetarëve të komunës përkatëse.

Informatat e gjeneruara nga matja e performancës në këtë fushë mund të ketë ndikim të rëndësishëm në zhvillimin dhe priorizimin e kapaciteteve planifikuese dhe zbatuese komunale për ruajtjen, zgjerimin, rregullimin dhe shfrytëzimin e hapësirave publike nga ana e qytetarëve. Rezultatet e performancës gjithashtu mund të shfrytëzohen nga MAPL, MMPH dhe palët tjera të interesit për përkrahjen e komunave dhe iniciativave qytetare për krijimin e hapësirave të mjaftueshme publike dhe sa më të shëndetshme për jetën e qytetarëve

Arritjet e komunës përkatëse në krijimin dhe mirëmbajtjen e hapësirave publike maten nëpërmjet një rezultati kryesor.

Rezultati 7.1

Hapësirë publike e mjaftueshme për një mjedis të shëndetshëm

Rezultati paraqet arritjet e komunës në krijimin e një hapësire të mjaftueshme dhe të pasur me sipërfaqe të gjelbra, që rrisin cilësinë e mjedisit jetësor të qytetarëve të komunës përkatëse. Duke pas parasysh se ndërtimet e reja gjatë viteve të fundit janë bërë, kryesisht, në llogari të sipërfaqeve të gjelbra, të hapësirave tjera publike dhe të mos respektimit të standardeve për sipërfaqet e gjelbra gjatë ndërtimeve të reja për kokë banori, marrja e masave për ruajtjen dhe zgjerimin e sipërfaqeve të gjelbra dhe hapësirave tjera publike për një jetë sa më normale të qytetarëve nga ana e komunave është prioritet themelor i punës së tyre.

Rezultati përmbledhë produktet e veprimeve të komunës përkatëse për një mjedis të shëndetshëm, si nga pikëpamja e menaxhimit të mjedisve natyrore ose të atyre të krijuara. Performanca e komunës përkatëse, për arritjen e këtij rezultati, është e lidhur ngushtë me krijimin, zgjerimin dhe mirëmbajtjen e sipërfaqeve të gjelbra, të shesheve dhe hapësirave tjera për lëvizje dhe veprimtari të ndryshme të qytetarëve. Komuna është kompetente për planifikimin dhe zbatimin e projekte me qëllim të krijimit të kushteve më të mira mjedisore për qytetarët e vet, qoftë përmjet veprimeve për ruajtjen e ekosistemeve natyrore në vendbanime qoftë përmes krijimit të hapësirave të reja të gjelbëruara si pjesë të ekosistemeve urbane dhe rurale (Ligji për Mbrojtjen e Mjedisit, nenin 14). Duke qenë se krijimi i mjedisve të shëndetshme për qytetarët është prioritet jo vetëm i komunave, neni 37, paragrafi 1 i ligjit në fjalë, përcakton detyrimet e Qeverisë dhe të komunave për sigurimin e financave të nevojshme për realizimin e politikave për mbrojtjen e mjedisit. Parqet dhe sipërfaqet e gjelbëruara, si pjesë e mbrojtjes së mjedisit, në veçanti paraqesin elemente kritike të vendbanimeve për të ofruar kushte për mjedis jetësor më cilësor, në kuptimin e sigurimit të cilësisë së ajrit, mbrojtjes nga zhurma, pluhuri, rrezatimi, por edhe hapësira për veprimtari sportive, kulturore, rinore për rekreacion dhe edukim mjedisor.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 7.1.1

Sipërfaqja e hapësirave të gjelbra publike në m² për kokë banori

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në mbrojtjen, ndërtimin dhe zgjerimin e sipërfaqeve të gjelbra publike në territorin e komunës. Hapësirat publike të gjelbra përfshijnë parqet, kopshtet publike dhe hapësirat e gjelbra që janë në menaxhim të komunës dhe në shërbim të gjerë të qytetarëve, si dhe kopshtet dhe hapësirat e gjelbra të institucioneve publike të veçanta, si: shkollave, kopshteve të fëmijëve, qendrave të mjekësisë familjare dhe të ndërtesave kolektive. Hapësirat e gjelbra të institucioneve publike të veçanta, edhe pse nuk janë në shfrytëzim të përgjithshëm të drejtpërdrejt të qytetarëve, megjithatë janë në pronësi të komunës sipas vendimit përkatës të kuvendit të komunës, financohen nga komuna dhe janë në shfrytëzim të kategorive përkatëse të qytetarëve të komunës përkatëse. Pra hapësirë e gjelbër publike është e gjithë ajo sipërfaqe, e cila me vendim të veçantë të kuvendit të komunës dhe me plane rregulluese të komunës përcaktohet si park, kopsht dhe hapësirë e lirë e gjelbër. Këtu hynë edhe infrastruktura përcjellëse për ndriçimi publik, pajisjen me sistemin për ujitje, me ujë të pijshëm, karriget për pushim etj.

Zgjerimi i hapësirave publike të gjelbëruara ka dy efekte të rëndësishme në përmirësimin e jetës së qytetarëve: thithjen e pluhurit dhe helmeve të ndryshme nga ajri dhe lirim i oksigjenit në ajër. Këto dy efekte me kahe të ndryshme të veprimit, ndikojnë drejtpërdrejt në shëndetin e qytetarëve nëpërmjet pastrimit të ajrit nga ndotja dhe duke e pasuruar atë me oksigjen të domosdoshëm për frymëmarrje të pastër. Performanca e komunës përkatëse në zgjerimin dhe mirëmbajtjen e hapësirave të gjelbra publike është në përpjesëtim të drejtë me mjedisin e shëndetshëm për qytetarët.

Matja e saktë e treguesit është relativisht e ndërlikuar. Me qëllim të matjes sa më të plotë dhe në përputhje me synimet e matjes së SMPK (në përputhje me standardet ndërkombëtare sipas Organizatës Botërore të Shëndetësisë)⁵⁰, treguesi përmban dy kritere të matjes: njëri i bazuar në sipërfaqen e hapësirave të gjelbra publike në raport me sipërfaqen e gjithëmbarshme të territorit të komunës në hektarë dhe tjetri i bazuar në sipërfaqen e hapësirave të gjelbra publike në raport me numrin e popullatës së komunës përkatëse. Pra treguesi matë performancën si sasi dhe të njëjtën të përkthyer në metra katror për kokë banori si cilësi.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit dhe përmbushet në mënyrë përmbljedhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbljedhëse apo komulative, përkatësisht raportohet gjithsej sipërfaqja e hapësirave të gjelbra publike në hektar të ndërtuara gjatë të gjitha viteve.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. gjithsej numri i popullatës në komunën përkatëse
2. gjithsej sipërfaqja e hapësirave të gjelbra publike në hektarë (ha)
3. gjithsej sipërfaqja e territorit të komunës në hektarë (ha)

Llogaritja bëhet në bazë të formulës së thjeshtë, sipas kriterit të parë: pjesëtimi i të dhënës së dytë me të dhënë të parë.

$$\text{Formula: } \frac{\text{E dhëna 2} \times 10,000}{\text{E dhëna 1}}$$

Llogaritja sipas kriterit të dytë: pjesëtimi i të dhënës së dytë me të dhënë të tretë, shumëzuar me 100.

$$\text{Formula: } \frac{\text{E dhëna 2} \times 100}{\text{E dhëna 3}}$$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria për shërbime publike, njësia e pagesave në komunë, Agjencia e Statistikave të Kosovës dhe në drejtorinë përgjegjëse për urbanizim dhe planifikim hapësinor. Verifikimi i të dhënave bëhet nëpërmjet dokumentacionit zyrtar të kontraktimit të punëve (kontratave) për ruajtjen, ndërtimin dhe zgjerimin e hapësirave të gjelbra publike dhe dokumenteve zyrtare të pagesave për punët e kryera në hektarë sipërfaqe.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 7.1.2 Sipërfaqja e shesheve publike në m² për kokë banori

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në mbrojtjen dhe zgjerimin e sipërfaqeve të shesheve publike në nivel të komunës. Sheshet publike përfshijnë tërësinë e hapësirave publike të ndërtuara dhe të destinuara për qëndrim dhe lëvizje të lirë të qytetarëve dhe për veprimtari kulturore, rinore, organizime politike, manifestime të ndryshme muzikore, kulturore e sportive, por edhe për çështje ekonomike. Matja e treguesit përfshinë sipërfaqet e gjera e të rrafshëta, të shtrëna apo të mbuluara me vegjetacion të ulët – sheshet, hapësirat tjera të rrafshëta në brendi të vendbanime, që shfrytëzohen për qëndrim, pushim dhe tubim të lirë të qytetarëve. Fjala është për të gjitha sheshet dhe hapësirat e ngjashme të përshkruara më parë dhe të përcaktuara me vendim të kuvendit të komunës, që janë në pronësi të

⁵⁰http://ëëë.ëho.int/hia/green_economy/indicators_cities.pdf

komunës dhe që menaxhohen nga komuna. Komuna duhet të ketë parasysh se trotualet dhe rrugët nuk mund të numërohen sheshe. Këtu hynë edhe infrastruktura përcjellëse për ndriçimi publik, pajisjen me sistemin për pastrim dhe ujë të pijshëm, karriget për pushim etj.

Ruajtja dhe zgjerimi shesheve publike ka ndikim të drejtpërdrejt në përmirësimin e jetës së qytetarëve, si: lëvizjen më të lirë, pushimin më të qetë, tubimin më të lirë të tyre për veprimtari të ndryshme me interes të përbashkët dhe manifestimin më të mirë dhe më të lehtë për ngjarje të ndryshme me karakter komunal dhe qeveritar. Performanca e komunës përkatëse në zgjerimin dhe mirëmbajtjen e shesheve publike është në përpjesëtim të drejtë me shkallën e përmirësimit të cilësisë së veprimtarive individuale dhe të përbashkëta të qytetarëve në hapësirat publike.

Matja e saktë e treguesit është relativisht e ndërlikuar. Me qëllim të matjes sa më të plotë dhe në përputhje me synimet e matjes së SMPK (në përputhje me standardet ndërkombëtare), treguesi përmban dy kriteret e matjes: njëri i bazuar në sipërfaqen e shesheve publike në raport me sipërfaqen e gjithëmbarshme të territorit të komunës në hektarë dhe tjetri i bazuar në sipërfaqen e shesheve publike në raport me numrin e popullatës së komunës përkatëse. Pra treguesi matë performancën si sasi dhe të njëjtën të përkthyer në metra katror për kokë banori si cilësi.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit dhe përmbushet në mënyrë përmbledhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbledhëse apo komulative, përkatësisht raportohet gjithsej sipërfaqja e shesheve publike në hektar e ndërtuar gjatë të gjitha viteve.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. gjithsej numri i popullatës në komunën përkatëse
2. gjithsej sipërfaqja e shesheve publike në hektarë (ha)
3. gjithsej sipërfaqja e territorit të komunës në hektarë (ha)

Llogaritja bëhet në bazë të formulës së thjeshtë, sipas kriterit të parë: pjesëtimi i të dhënës së dytë me të dhënë të parë.

Formula: $\frac{E_{dhëna\ 2}}{E_{dhëna\ 1}} \times 10,000$

Llogaritja sipas kriterit të dytë: pjesëtimi i të dhënës së dytë me të dhënë të tretë, shumëzuar me 100. Këtu llogaritet me përqindje sipërfaqja e shesheve publike.

Formula: $\frac{E_{dhëna\ 2}}{E_{dhëna\ 3}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria për shërbime publike, njësia e pagesave në komunë, Agjencia e Statistikave të Kosovës dhe në drejtorinë përgjegjëse për urbanizim dhe planifikim hapësinor. Verifikimi i të dhënave bëhet nëpërmjet dokumentacionit zyrtar të kontraktimit të punëve (kontratave) për mbrojtjen dhe zgjerimin, ndërtim të shesheve publike dhe dokumenteve zyrtare të pagesave për punët e kryera në hektarë sipërfaqe.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 7.1.3 % e sipërfaqeve të hapësirave publike që mirëmbahen rregullisht

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në mirëmbajtjen e hapësirave publike në nivel të komunës, respektivisht mirëmbajtjen e rregullt të hapësirave publike të përfshirë në planin komunal vjetor të punës. Treguesi matë veprimet e komunës për mirëmbajtjen e rregullt të parqeve, kopshteve, hapësirave të gjelbra dhe shesheve. Matja e performancës për këtë tregues përfshinë të gjitha aspektet e kuptimit të nocioneve park, kopsht, hapësirë e gjelbër (kuptimi i ngushtë) dhe shesh.

Treguesi ka rëndësi të madhe për faktin se sistemi i mirëmbajtjes në menaxhimin e punëve publike nuk është i ndërtuar mirë dhe pothuaj të gjitha investimet e bëra nuk japin rezultatet e pritura dhe të mirat e investimeve të bëra nuk mund të shfrytëzohen gjatë në mungesë të sistemit të mirëmbajtjes. Qëllimi i treguesit është që të ndihmojë komunën që të ndërtojë kapacitetet planifikuese dhe zbatuese afatgjata për ofrim të qëndrueshëm të shërbimeve qoftë në aspektin sasior, qoftë në atë cilësor. Pra me ndihmën e këtij treguesi synohet që të motivohen komunat në ndërtimin e sistemit të mirëmbajtjes për këto shërbime themelore të qytetarëve, por në të ardhmen të zbatohet edhe për shërbimet tjera që investimet publike mbrohen dhe racionalizohen me anë të mirëmbajtjes së tyre.

Treguesi matë mjaftë saktë për atë që synon të matë. Treguesi synon të matë mirëmbajtjen e rregullt të sipërfaqeve të hapësirave publike nga komuna në përputhje me atë çfarë veprimesh duhet përmbushur në përputhje me kuptimin e mirëmbajtjes (shih aneksi 1). Megjithatë treguesi matë më shumë aspektet sasiorë se sa aspektet cilësorë të mirëmbajtjes, për shkak se nuk është e përcaktuar ende se çfarë është një mirëmbajtje cilësore. Si do që të jetë treguesi krijon një bazë të mirë të informatave për nxitjen e komunave për futjen në planin e tyre të rregullt të punës vjetore, mirëmbajtjen e hapësirave publike dhe të investimeve publike me qëllim të ruajtjes së funksionimit të tyre për çfarë janë ndërtuar.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas planit brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. gjithsej sipërfaqja e hapësirave publike komunale në hektarë (ha)
2. gjithsej sipërfaqja e hapësirave publike që mirëmbahen rregullisht në hektarë (ha)

Formula: $\frac{E \text{ dhëna } 2}{E \text{ dhëna } 1} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria për shërbime publike, njësia e pagesave në komunë dhe në drejtorinë përgjegjëse për urbanizim dhe planifikim hapësinor. Verifikimi i të dhënave bëhet nëpërmjet dokumentacionit zyrtar të kontraktimit të punëve (kontratave) për mirëmbajtjen e hapësirave publike dhe dokumenteve zyrtare të pagesave për punët e kryera në hektarë sipërfaqe.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

FUSHA 8

INFRASTRUKTURA RRUGORE

Emërtimi i fushës është “Infrastruktura rrugore lokale”. Infrastruktura rrugore lokale nënkupton rrugët komunale dhe infrastrukturën përkatëse përcjellëse që janë nën kompetencën e komunës⁵¹ (Ligji për Rrugët, neni 18.1). Me anën infrastrukturës rrugore komunale mundësohet lëvizja e lirë dhe e sigurt e qytetarëve dhe e mjeteve motorike. Kjo fushë përfshinë rrugët, trotualet dhe ndriçimin publik. Shtrirja e kompetencave po ashtu përcakton shtrirjen e fushës. Një rrugë është e ndërtuar në mënyrë funksionale kur është e shtruar, e gjerë për qarkullimin e dy mjeteve motorike me kahe të kundërt, e pajisur me trotuare në vendbanime, e pajisur me ndriçim, e pajisur me sinjalizim vertikal dhe horizontal, e pajisur me adresë, e pajisur me kanalizim për mbledhjen e ujërave atmosferik dhe të ujërave të zeza, për të shmangur vërshimin e tyre gjatë kushteve përkatëse atmosferike.

Informatat e prodhuara nga matja e performancës së kësaj fushe kanë një rol të rëndësishëm në përmirësimin e shërbimeve komunale në fushën e infrastrukturës rrugore. Zhvillimi i infrastrukturës rrugore përmirëson lidhjen e vendbanimeve dhe ndikon në rritjen e mundësive për aktivitet ekonomik, rrjedhimisht mundëson zhvillimin ekonomik dhe shoqëror në nivel të komunës. Fusha e infrastrukturës rrugore është e rëndësishme për nga pikëpamja e shfrytëzimit më të mirë të burimeve dhe të potencialeve burimore të komunës. Zhvillimi i infrastrukturës rrugore i ndihmon drejtpërdrejt zhvillimit ekonomik dhe në të njëjtën kohë mundëson edhe ofrimin e shërbimeve tjera të rëndësishme për qytetarët. Performanca e komunës në këtë fushë ka ndikim të madh dhe të drejtpërdrejt edhe për të gjitha ministratë tjera të linjës dhe të palëve të interesit. Asnjë veprimtari institucionale, njerëzore dhe shoqërore nuk mund të kryhet pa rrugë. Shpejtësia dhe cilësia e veprimtarive shoqërore bëhet edhe me mirë dhe më e sigurtë kur ato janë të shtruara, të pajisura me trotuare dhe të ndriçuara.

Rrugët lokale lidhen me rrugët rajonale dhe kombëtare duke krijuar sistemin rrugor për transportin e njerëzve dhe mallrave. Ndërtimi dhe funksionimi i sistemit rrugor bëhet në përputhje me Ligjin për rrugët dhe standardet ndërkombëtare për ndriçim⁵². Me ligj janë të përcaktuar përgjegjësitë e komunave për ndërtimin, menaxhimin dhe mirëmbajtjen e rrugëve. Mirëmbajtja funksionale e rrugëve është shumë me rëndësi dhe prioritet i nivelit lokal dhe qendror kur dihet se qëndrueshmëria e ndërtimit të tyre gjithnjë e më shumë është më e vogël. Në këtë pikëpamje mirëmbajtja e rrugëve nënkupton edhe mirëmbajtjen e sinjalistikës horizontale, vertikale dhe adresat e rrugëve.

Arritjet e komunave në fushën e infrastrukturës rrugore maten përmes dy rezultateve kryesore.

⁵¹Ligji NR. 03/L-040 për Vetëqeverisjen Lokale

⁵² IEC Nr. 12/2, TC-4.6 1975 ndriçimi i rrugëve me qarkullim motorik; IEC Nr. 32, TC-4.6, 1976, ndriçimi publik i vendeve të posaçme; IEC Nr.33, TC-4.6 1976, mirëmbajtja e ndriçimit publik

Rezultati 8.1 **Infrastruktura rrugore lokale e zgjeruar, e shtruar dhe e mirëmbajtur**

Rezultati paraqet arritjen e komunës në ndërtimin, zgjerimin (ritjen e numrit të rrugëve të shtruara) dhe mirëmbajtjen e rrugëve duke përfshi të gjitha vendbanimet në territorin e komunës. Rezultati pasqyron produktet e veprimeve të komunës përkatëse në ndërtimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës në përputhje me planet e komunës për infrastrukturën rrugore dhe nevojat e qytetarëve.

Me ndihmën e këtij rezultati synohet të arrihet ndërtimi i të gjitha rrugëve që lidhin të gjitha vendbanimet në territorin e komunës përkatëse, duke përfshirë edhe mirëmbajtjen e rregullt të tyre. Me ndërtimin, zgjerimin dhe mirëmbajtjen e rrugëve qytetarët qarkullojnë më shpejtë, më sigurt dhe më lehtë në përbushjen e kërkesave dhe nevojave të tyre të ndryshme. Komuna është përgjegjëse që taksat e qytetarëve t'i kthejë në investime dhe ofrim të shërbimeve për një jetë më të mirë për të gjithë, në veçanti të atyre që janë të rregullt në shlyerjen e obligimit të tyre ndaj shtetit.

Duke qenë se ndërtimi i rrugëve është shumë i rëndësishëm për veprimtaritë e ndryshme të qytetarëve, komuna dhe qeveria në këtë kohë i kanë dhënë prioritet këtij shërbimi dhe rezultatet e performancës së komunave përkatëse ndihmojnë shumë në vlerësimin dhe ndërtimin e kapaciteteve përkatëse të komunave në ofrimin sa më cilësor të këtij shërbimi për popullatën e komunave përkatëse. Ky rezultat ka ndikim të madh jo vetëm për nivelin lokal, por edhe për atë qendror për faktin se rrugët lokale lidhen dhe janë pjesë përbërëse e rrugëve rajonale dhe kombëtare dhe pa rrugë lokale mirë të ndërtuara dhe të mirëmbajtura, roli i sistemit rrugor do të përgjysmohej.

Në këtë fazë të zhvillimit të sistemit, rezultati matet me ndihmën e dy treguesve kryesor, pa e përjashtuar mundësinë që në të ardhmen të bëhen përshtatje dhe përmirësime të vazhdueshme.

Treguesi 8.1.1 **% e rrugëve lokale të shtruara**

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në shtruarjen e rrugëve lokale-/komunale me asfalt apo me kubëza në kilometra gjatësi, nga gjatësia totale e rrugëve lokale në kilometra. Ky tregues e informon rezultatin drejtpërdrejt lidhur me arritjen e komunës për ndërtimin dhe zgjerimin infrastrukturës rrugore komunale, me ç'rast përmirësohet lidhja e vendbanimeve dhe e cilësisë së jetës së qytetarëve. Shtrimi i rrugëve nënkupton ndërtimin e trasesë së rrugës sipas standardeve të parapara për rrugët, të pajisura me gypa për derdhjen e veçantë të ujërave të zeza dhe të ujërave atmosferik, me gypa të ujësjellësit, me gypa për kablo të rrymës, telefonit internetit, të shtruara me asfalt, kubëza apo materie të fortë dhe të rrafshët për lëvizje të shpejtë të mjeteve motorike. Treguesi matë edhe zgjerimin e rrjetit të rrugëve apo shtrirjen e tyre deri në secilën pjesë të vendbanimit të qytetarëve. Konkretisht matë hapjen e rrugëve të reja shtrimin e tyre dhe të atyre ekzistuese që nuk kanë qenë të shtruara.

Me ritjen e përqindjes së rrugëve të shtruara, komuna përmirëson cilësinë e jetës së qytetarëve në aspektin e sigurisë, mundësive për zhvillimin e transportit publik, përmirësim i qasjes në shërbime publike si shëndetësi, arsim, si dhe në punësim dhe zhvillim ekonomik lokal. Komuna, për çdo vjet ka mundësi që ta shqyrtojë arritjen e vetë për këtë tregues dhe për të gjithë të tjerët, dhe ta krahasoj dhe vlerësojë performancën vetanake ndër vite dhe po ashtu edhe me komunat tjera, duke rritë kështu kapacitetet menaxhuese, transparencën dhe llogaridhënien lidhur me politikat e zhvilluara dhe të zbatuara në këtë fushë. Treguesi matë mjaftë saktë performancën e komunës përkatëse. Për matjen e drejt të këtij tregues, duhet të përcaktohen qartë rrugët rajonale dhe kombëtare, të cilat kalojnë nëpër territorin e komunës përkatëse, e të cilat nuk janë në kompetencë të autoritetit komunal dhe nuk maten. Kur komuna i ka të shtruara 100% rrugët në tërë territorin e vetë, ajo e raporton performancën e saj vjetore me 100%, derisa të hapet një rrugë e re për një vendbanim të ri apo të riparimit të rrugëve të dëmtuara ekzistuese më gjatë se një kilometër.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet në mënyrë përmbljedhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbljedhëse apo komulative, përkatësisht raportohet gjithsej kilometra rrugë të shtruara gjatë të gjitha viteve.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. gjithsej kilometra rrugë gjatësi të shtruara dhe
2. totali i kilometrave rrugë gjatësi në territorin e komunës përkatëse

Formula: $\frac{E \text{ dhëna 1}}{E \text{ dhëna 2}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria për infrastrukturë, njësia e pagesave në komunë dhe në drejtorinë përgjegjëse për urbanizim dhe planifikim hapësinor. Verifikimi i të dhënave bëhet nëpërmjet dokumentacionit zyrtar të kontraktimit të punëve (kontratave) për ndërtimin dhe shtrimin e rrugëve të reja apo të riparimit të rrugëve të dëmtuara më të gjata se një kilometër dhe dokumenteve zyrtare të punëve të përfunduara me pranim teknik dhe të dokumenteve zyrtare të pagesave për punët e kryera në kilometra rrugë gjatësi.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 8.1.2 % e rrugëve lokale të mirëmbajtura

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në mirëmbajtjen e të gjitha rrugëve lokale, të shtruara dhe të pashtuara. Treguesi e informon rezultatin 8.1. për të gjitha arritjet e komunës në realizimin e planit për pastrimin e rrugëve dhe trotuareve gjatë gjithë vitit duke përfshirë edhe pastrimin e borës në kilometra rrugë gjatësi, rregullimin dhe hapjen e pusetave për ujë atmosferik dhe të ujërave të zeza, rregullimin e shenjëzimit vertikal dhe horizontal, mbushja dhe shtrimi i gropave në rrugë dhe meremetimet tjera në ruajtjen e funksionalitetit të rrugëve për qarkullim të lehtë dhe të sigurtë për qytetarët. Matja për mirëmbajtjen e rrugëve përfshinë të gjitha veprimet e përshkruara më lartë për kilometër rrugë dhe jo mirëmbajtjen individuale përkatëse.

Me ritjen e përqindjes së rrugëve të mirëmbajtura, komuna përmirëson cilësinë e jetës së qytetarëve nga pikëpamja e transportit më të lehtë, më të shpejtë dhe më të sigurt për transportin publik dhe atë privat dhe përmirëson qasjen në shërbime publike si shëndetësi, arsim, në punësim dhe zhvillim ekonomik lokal. Komuna, për çdo vjet ka mundësi që ta shqyrtojë arritjen e vetë për këtë tregues dhe për të gjithë të tjerët, dhe ta krahasoj dhe vlerësojë performancën vetanake ndër vite dhe po ashtu edhe me komunat tjera, duke rritë kështu kapacitetet menaxhuese, transparencën dhe llogaridhënien lidhur me politikën e zhvilluar dhe të zbatuar në këtë fushë. Treguesi matë mjaftë saktë performancën e komunës përkatëse, por duhet referuar me saktësi se çka përfshinë përmbytja e rrugëve. Për matjen e drejt të këtij tregues, duhet të përcaktohen qartë rrugët rajonale dhe kombëtare, të cilat kalojnë nëpër territorin e komunës përkatëse, e të cilat nuk janë në kompetencë të autoritetit komunal dhe nuk maten, përveç nëse komuna me marrëveshje të veçantë me ministrinë përkatëse bën mirëmbajtjen e tyre.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas kërkesave brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit. Raportimi bëhet për të gjitha llojet e mirëmbajtjeve për kilometër rrugë (në mënyrë të integruar).

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. gjithsej kilometra rrugë gjatësi të cilat mirëmbahen rregullisht
2. totali i kilometrave rrugë gjatësi në territorin e komunës përkatëse

Formula:
$$\frac{E \text{ dhëna 1}}{E \text{ dhëna 2}} \times 100$$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike, asaj për infrastrukturë, njësia e pagesave në komunë dhe në drejtorinë përgjegjëse për urbanizim dhe planifikim hapësinor. Verifikimi i të dhënave bëhet nëpërmjet dokumentacionit zyrtar të kontraktimit të punëve (kontratave) për mirëmbajtje dhe rinovimin e rrugëve të dëmtuara gjatë vitit dhe dokumenteve zyrtare të punëve të përfunduara me praninë teknik dhe të dokumenteve zyrtare të pagesave për punët e kryera në kilometra rrugë gjatësi.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Rezultati 8.2

Infrastruktura rrugore lokale e sigurtë për qytetarët

Rezultati paraqet arritjet e komunës përkatëse në sigurimin e infrastrukturë rrugore komunale, të sigurt për lëvizjen e qytetarëve. Infrastruktura rrugore e sigurt nënkupton ndërtimin e hapësirave dhe mjeteve tjera mbrojtëse dhe orientuese përgjatë rrugës, si: trotualet, ndriçimi, shenjëzimi dhe bresat fizik anësor përgjatë dhe rreth rrugëve që e ndihmojnë dhe e sigurojnë lëvizjen qytetarëve (këmbësorëve) pranë rrugëve me qarkullim të mjeteve motorike. Në këtë pikëpamje veprimet janë të përqendruara në vendbanimet ku ka qarkullim më të madhë të qytetarëve (këmbësorëve), veçanërisht pranë shkollave ku ka lëvizje të fëmijëve.

Me rritjen e gjatësisë së rrugëve të shtruara paraqitet sfida e sigurimit të qytetarëve në rrugë, për shkak të rritjes së shpejtësisë së lëvizjes së automjeteve në rrugët lokale. Duke pas parasysh këtë fakt autoritetet lokale janë të obliguara të marrin veprime të nevojshme përkatëse për të krijuar kushte për lëvizje të sigurt të qytetarëve në tërë territorin e komunës përkatëse. Ndërtimi i trotualet, i ndriçimit publik, i shenjëzimeve dhe i brezave anësor ndikon në masë të madhe në rritjen e sigurisë së qytetarëve dhe i të gjithë pjesëmarrësve në komunikacion. Rezultati bartë implikime buxhetore dhe arritja e tij është i lidhur me efikasitetin e menaxhimit të burimeve dhe kapaciteteve të komunës përkatëse. Rezultati ndihmon komunën përkatëse për të vlerësuar prioritetet e veprimeve të saj në të ardhmen.

Në këtë fazë të zhvillimit të sistemit, rezultati matet me ndihmën e tre treguesve kryesor, pa e përfshirë mundësinë që në të ardhmen të bëhen përshtatje dhe përmirësime të vazhdueshme.

Treguesi 8.2.1

% e gjatësisë së rrugëve lokale me trotualet

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në ndërtimin dhe shtrimin e hapësirës anësore (shategut) apo trotualet përgjatë rrugëve për qarkullim të mjeteve motorike. Në të dy anët e

rrugëve për qarkullim të mjeteve motorike duhet të ekzistojë edhe një hapësirë e lirë, optimalisht dy metra e gjerë për lëvizje të qytetarëve. Kjo hapësirë apo shteg për lëvizje të qytetarëve ndërtohet dhe shtrihet me kubëza apo asfalt në mënyrë që qytetarët të lëvizin më lehtë dhe më shpejtë. Sfidë për komunat është gjerësia e pamjaftueshme e hapësirës për krah rrugëve. Në të shumtën e rasteve trotualet nuk i plotësojnë kriteret e nevojshme për lëvizje të lirë të qytetarëve, janë shumë të ngushtë, dhe në këto raste qytetarët detyrohen të lëvizin në një pjesë të rrugës për qarkullim të mjeteve motorike dhe duke rrezikuar jetën e tyre në trafik. Megjithatë në kushtet aktuale, tretuar llogaritet shtegu prej 0.50 m e më gjerë në njërin anë apo në të dy anët e rrugës për qarkullim të mjeteve motorike dhe jo hapësirat tjera që nuk janë pjesë e rrugës për qarkullim të automjeteve. Kjo e bënë të dallojë trotuarin me sheshet dhe hapësirat publike tjera. Tretuari është hapësirë bri rrugës, teknikisht e ngritur më lartë se niveli i rrugës përkatëse dhe shërben për lëvizje dhe jo qëndrim. Rruga llogaritet se ka tretuar, edhe nëse trotuari është i shtruar vetëm në njërin anë të rrugës. Nëse rruga ka në të dy anët e saj tretuar, atëherë llogaritet gjatësia e trotuarit në kilometra në të dy anët e rrugës përkatëse. P.sh. nëse rruga është 10 km dhe ka trotuar në të dy anët e saj, gjatësia e trotuarit është 20 km.

Ky tregues e informon rezultatin drejtpërdrejt lidhur me arritjen e komunës në ndërtimin pjesëve rrugore të cilat kanë të bëjnë me lëvizjen e sigurt të qytetarëve përgjatë infrastrukturës rrugore komunale. Treguesi matë relativisht saktë dhe ka ndikim të drejtpërdrejt në sigurinë e qytetarëve gjatë lëvizjes apo veprimtarisë së tyre, por në fakt këto hapësira në të shumtën e rasteve, edhe pse janë të dedikuara vetëm për lëvizjen e qytetarëve, jo rrallë herë ato përdoren për parkimin e mjeteve motorike. Kjo i detyron këmbësorët që të zbrisin në rrugë dhe të rritet rreziku i tyre gjatë lëvizjes në vendbanime të mëdha. Ky dimension apo shkallë e funksionalitetit të trotuareve nuk matet me këtë tregues. Në fakt edhe pse raportohet për ekzistimin e trotuareve, në pamundësi të shfrytëzimit në rastet e till, e bëjnë të paqëndrueshëm treguesin për funksionin që e ka.

Komuna, për çdo vjet ka mundësi ta shqyrtojë arritjen e vetë për këtë tregues dhe për të gjithë të tjerët, dhe ta krahasojë dhe vlerësojë performancën vetanake ndër vite dhe po ashtu edhe me komunat tjera, duke rritë kështu kapacitetet menaxhuese, transparencën dhe llogaridhënien lidhur me politikat e zhvilluara dhe të zbatuara në këtë fushë.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet në mënyrë përmbledhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbledhëse apo komulative, përkatësisht raportohet gjithsej kilometra rrugë gjatësi me trotuare të ndërtuara gjatë të gjitha viteve.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. gjithsej kilometra rrugë gjatësi të shtruara
2. gjithsej kilometra rrugë gjatësi me trotuare

Formula:
$$\frac{E \text{ dhëna } 2}{E \text{ dhëna } 1} \times 100$$

Në rastet kur rruga ka të ndërtuar në të dy anët e saj trotuare, gjatësia e trotuareve është më e madhe se sa gjatësia e rrugës përkatëse.

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria për infrastrukturë, njësia e pagesave në komunë dhe në drejtorinë përgjegjëse për urbanizim dhe planifikim hapësinor. Verifikimi i të dhënave bëhet nëpërmjet dokumentacionit zyrtar të kontraktimit të punëve (kontratave) për ndërtimin dhe shtrimin e trotuareve dhe dokumenteve zyrtare të punëve të përfunduara me pranim teknik dhe të dokumenteve zyrtare të pagesave për punët e kryera në kilometra trotuare gjatësi.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Treguesi 8.2.2 % e gjatësisë së rrugëve lokale me ndriçim publik

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në ndërtimin e ndriçimit publik përgjatë trotuareve apo rrugëve për qarkullim të mjeteve motorike. Për nevojat e këtij treguesi, ndriçimi publik definohet si sistem dhe strukturë e ndërtuar në brezin anësor të rrugës apo në sipërfaqet ndarëse të rrugëve me shumë shirita, me qëllim të ndriçimit të sipërfaqeve të rrugës si dhe trotuareve për lëvizje dhe veprimtari të ndryshme të qytetarëve. Karakteristikë e sistemit të ndriçimit janë shtyllat dhe trupat ndriçues, ku trupat ndriçues të vendosur në lartësi ndriçojnë në kënde të cilat nuk e pengojnë komunikacionin dhe në anën tjetër në trotuare bëjnë ndriçimin e nevojshëm të tyre duke krijuar një mjedis të sigurt gjatë natës për publikun. Për nevojat e këtij treguesi, e në mungesë të normativave ligjore dhe teknike, në rastet kur rruga ka sistem të ndriçimit në njërën anë, llogaritet rrugë me ndriçim publik. Sipërfaqja e ndriçuar, cilësia dhe mjaftueshmëria e sistemit të ndriçimit nuk matet me këtë tregues. Sistemi i ndriçimit në kontekstin e këtij treguesi teknikisht definohet vetëm në raport me rrugën, ku ndriçimi i shtigjeve për këmbësorë dhe biçiklistë, parqeve ose shesheve të rregulluara nuk përfshihen në llogaritje, nëse nuk janë të asociuara me rrugë publike në kuptimin e shtrirjes paralele në brezin anësor.

Ky tregues e informon rezultatin drejtpërdrejt lidhur me arritjen e komunës në ndërtimin e sistemit ndriçues i cili ka të bëjë me lëvizjen e sigurt të qytetarëve përgjatë infrastrukturës rrugore komunale. Treguesi matë saktë dhe ka ndikim të drejtpërdrejt në sigurinë e qytetarëve gjatë lëvizjes apo veprimtarisë së tyre në rrugë. Problem është matja e saktë e gjatësisë së rrugëve të ndriçuara kur sistemi i ndriçimit është i ndërtuar në të dy anët e rrugës përkatëse. Nëse rruga ka ndriçim në të dy anët e saj, atëherë llogaritet e gjatësisë së rrugës së ndriçuar në kilometra bëhet për të dy anët e rrugës përkatëse. P.sh. nëse rruga është 10 km dhe ka ndriçim në të dy anët e saj, gjatësia e rrugës së ndriçuar është 20 km.

Komuna, për çdo vjet ka mundësi ta shqyrtojë arritjen e vetë për këtë tregues dhe për të gjithë të tjerët, dhe ta krahasojë dhe vlerësojë performancën vetanake ndër vite dhe po ashtu edhe me komunat tjera, duke rritë kështu kapacitetet menaxhuese, transparencën dhe llogaridhënien lidhur me politikat e zhvilluara dhe të zbatuara në këtë fushë.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit (rendimentit) dhe përmbushet në mënyrë përmbledhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbledhëse apo komulative, përkatësisht raportohet gjithsej kilometra rrugë gjatësi me ndriçim publik të ndërtuara gjatë të gjitha viteve.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. gjithsej kilometra rrugë gjatësi të shtritura
2. gjithsej kilometra rrugë gjatësi me ndriçim publik

Formula: $\frac{E \text{ dhëna } 2}{E \text{ dhëna } 1} \times 100$

Në rastet kur rruga ka të ndërtuar në të dy anët e saj sistemin e ndriçimit, gjatësia e rrugës përkatëse me ndriçim publik është më e madhe se sa gjatësia reale e rrugës.

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria për infrastrukturë, njësia e pagesave në komunë dhe në drejtorinë përgjegjëse për urbanizim dhe planifikim hapësinor. Verifikimi i të dhënave bëhet nëpërmjet dokumentacionit zyrtar të kontraktimit të punëve (kontratave) për ndërtimin dhe shtrimin e trotuareve dhe

dokumenteve zyrtare të punëve të përfunduara me pranim teknik dhe të dokumenteve zyrtare të pagesave për punët e kryera në kilometra trotuare gjatësi.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Treguesi 8.2.3 % e gjatësisë së rrugëve lokale të shenjuara

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në shenjëzimin e rrugëve lokale në raport me totalin e rrugëve në territorin e komunës. Për nevojat e këtij treguesi, shenjëzimi i rrugëve nënkupton shenjëzimin vertikal: të gjitha shenjat orientuese (duke përfshirë edhe adresat e rrugëve), informuese, të kujdesit, të rrezikut dhe të ndalimit (duke përfshirë edhe semaforët) në komunikacion, të vendosura vertikalisht në të dy kahet e rrugës përkatëse dhe shenjëzimi horizontal i cili përfshin vijat kufizuese të shiritave të rrugës përkatëse, vijat e bardha përgjatë rrugës të cilat e ndihmojnë drejtuesin e mjetit motorik në trafik dhe vijat tërthore të cilat përcaktojnë vendin ku këmbësorët mund ta kalojnë rrugën përkatëse në mënyrë të sigurt. Për dallim nga treguesi 8.2.1 dhe 8.2.2, rruga është e shenjuar në kilometra gjatësi nëse shenjëzimi është i plotë në të dy kahet e rrugës përkatëse dhe gjatësia e rrugës me shenjëzim duhet të jetë e njëjtë me gjatësinë fizike të rrugës në kilometra.

Ky tregues e informon rezultatin drejtpërdrejt lidhur me arritjen e komunës në shenjëzimin e rrugëve i cili me funksionin e tij orientues dhe rregullues në trafik ndikon drejtpërdrejt në sigurimin e qytetarëve gjatë lëvizjes dhe veprimtarisë së tyre në rrugë. Treguesi matë mjaftë saktë dhe ka ndikim të drejtpërdrejt në sigurinë e qytetarëve gjatë lëvizjes apo veprimtarisë së tyre në rrugë. Problem është matja e plotë e të gjitha shenjave të vendosura në të dy krahët apo kahet e rrugës përkatëse, sepse mund të mos vendosen të gjitha shenjat në gjatësinë përkatëse të rrugës dhe duhet të raportohet se rruga në gjatësinë përkatëse është e shenjuar.

Komuna, për çdo vjet ka mundësi ta shqyrtojë arritjen e vetë për këtë tregues dhe për të gjithë të tjerët, dhe ta krahasojë dhe vlerësojë performancën vetanake ndër vite dhe po ashtu edhe me komunat tjera, duke rritë kështu kapacitetet menaxhuese, transparencën dhe llogaridhënien lidhur me politikat e zhvilluara dhe të zbatuara në këtë fushë.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet në mënyrë përmbledhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbledhëse apo komulative, përkatësisht raportohet gjithsej kilometra rrugë me sistem të shenjëzimit të ndërtuara gjatë të gjitha viteve.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. totali i kilometrave rrugë gjatësi në territorin e komunës
2. gjithsej kilometra rrugë gjatësi me sistem të shenjëzimit (të shenjuara)

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria për infrastrukturë, njësia e pagesave në komunë dhe në drejtorinë përgjegjëse për urbanizim dhe planifikim hapësinor. Verifikimi i të dhënave bëhet nëpërmjet dokumentacionit zyrtar të kontraktimit të punëve (kontratave) për ndërtimin e sistemit të shenjëzimit dhe dokumenteve zyrtare të punëve të përfunduara me pranim teknik dhe të dokumenteve zyrtare të pagesave për punët e kryera në kilometra rrugë gjatësi të shenjuara.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

FUSHA 9

TRANSPORTI PUBLIK

Emërtimi i fushës është: “Transporti publik komunal”. Transporti publik komunal (lokal) nënkupton ofrimin e transportit të qytetarëve, që me kushte të njëjta është i përshtatshëm për të gjithë shfrytëzuesit e shërbimeve të transportit në bazë të akteve normative të cilat i miraton komuna⁵³. Komuna është e obliguar që t'i përcaktojë politikat e zhvillimit të shërbimeve të transportit rrugor të sigurta, efikase dhe ekonomike brenda kufijve administrativë të komunës (Ligji për transportin rrugor, neni 6, paragrafi 1). Po ashtu komuna harton dhe aprovon planin e transportit rrugor lokal dhe e ndryshon atë sipas nevojës, varësisht nga rrethanat e krijuara, i cili nuk duhet të jetë në kundërshtim me rrjetin e linjave ndër-urbane të aprovuar dhe publikuar nga Ministria (Ligji për transportin rrugor, neni 6, paragrafi 2). Gjithashtu në përputhje me nenin 17, paragrafi 6 të Ligjit për Transportin Rrugor, komuna është e obliguar ta rregullojë me akt të veçantë komunal transportin e rregullt urban dhe urban-periferik të udhëtarëve me autobus, si transport i udhëtarëve në qarkullimin rrugor publik. Përpos kësaj, komuna ka kompetencë ekskluzive për licencimin e shërbimeve publike në fushën e transportit lokal publik, duke përfshirë edhe taksitë (Ligji për vetëqeverisjen lokale, nenin 17 paragrafi – n).

Shtirja e përmbytjes për matjen e performancës së kësaj fushe është e përcaktuar shumë qartë me rregullativën ligjore dhe me akte komunale përkatëse, si në paragrafin më lartë. Konkretisht fusha përfshin matjen e performancës së komunës përkatëse në përfshirjen e të gjitha vendbanimeve në transportin lokal mbi bazën e planit për transport publik komunal në mënyrë të sigurt. Transporti lokal publik është funksional atëherë kur të gjithë qytetarëve e të gjitha vendbanimeve u ofrohet mundësia e barabartë e transport publik të rregullt dhe të licencuar (të sigurt). Transporti publik komunal është funksional kur komuna siguron transport të rregullt për qytetarët e të gjitha vendbanimeve sipas linjave të planifikuara, për mbajtjen e të cilave angazhohen edhe kompanitë e licencuara publike ose private dhe zvogëlim maksimal i numrit të automjeteve individuale që përdoren për transportin e qytetarëve në vendbanimet urbane dhe rurale. Rritja e numrit të qytetarëve që udhëtojnë me transport publik tregon për shkallën e funksionimit të këtij shërbimi komunal.

Informatat e prodhuara nga matja e performancës së kësaj fushe ka një rol të rëndësishëm në përmirësimin e shërbimeve komunale në fushën e infrastrukturës rrugore dhe të transportit publik lokal. Kjo fushë është e ndërlidhur shumë me arritjet në fushën e infrastrukturës rrugore. Zhvillimi i infrastrukturës rrugore përmirëson lidhjen e vendbanimeve me transport publik lokal dhe lehtëson qarkullimin e mjeteve motorike për transport të njerëzve dhe të mallrave, duke ndikuar drejtpërdrejt në rritjen e veprimeve ekonomike, arsimore, kulturore, sportive dhe shëndetësore. Shumë komuna në Republikën e Kosovës ballafaqohen me probleme të mëdha në menaxhimin e kësaj fushe. Dyndjet e mëdha drejt qendrave të mëdha dhe pamundësia e komunave përkatëse për transportin e qytetarëve sipas një orari që do t'iu mundësonte atyre arritjen me kohë në destinacionin e caktuar, ka ndikuar që të rritet numri i qytetarëve që udhëtojnë me automjete individuale private, duke rritur në mënyrë enorme numrin e mjeteve motorike në trafik dhe si rrjedhojë krijimin e shumë fyteve të ngushta, çrregullime në transportin publik, vonesa të mëdha, shpenzime të mëdha dhe ndotje e madhe në mjediset urbane. Për këto arsye dhe për arsye tjera, kjo fushë është prioritet i madh për të gjitha komunat e Republikës së Kosovës e po ashtu edhe për të gjitha ministrinë e linjës dhe të palëve të interesit. Performanca në këtë fushë matet nëpërmjet një rezultati.

⁵³Ligji NR. 04/L-179 për Transportin Rrugor

Rezultati 9.1**Ofrimi i transportit lokal publik për të gjitha vendbanimet e komunës**

Rezultati paraqet arritjet e komunës përkatëse në ofrimin e transportit lokal publik dhe të sigurt për të gjitha vendbanimet e territorit të komunës përkatëse. Ofrim i transportit lokal publik nënkupton mundësinë që të gjithë qytetarët e të gjitha vendbanimeve në territorin e komunës përkatëse të transportohen me transport lokal (komunal) në mënyrë të sigurt deri në destinacionin e caktuar brenda territorit të komunës. Transporti lokal publik realizohet dhe menaxhohet në bazë të një plani të miratuar nga komuna për transport të rregullt komunal dhe masave tjera përcjellëse për transport sa më të sigurt për qytetarët.

Me rritjen e gjatësisë së rrugëve të shtruara dhe shtrirjes së tyre sa më të madhe në vendbanimet e komunës përkatëse, rritet edhe rreziku i jetës së qytetarëve në rrugë, për shkak të rritjes së shpejtësisë së lëvizjes së automjeteve në rrugët lokale. Po ashtu angazhimi i kompanive private të transportit për mbulimin e nevojave për transport lokal publik, e obligon komunën që t'i zbatojë me përpikëri kriteret për licencim të këtyre kompanive pa përfshirë as kompanitë publike të transportit. Transportin e sigurt të qytetarëve, prej një pike në pikën tjetër të territorit të komunës, e ndihmon gjithashtu edhe zbatimi dhe dëshmimi i kontrollit të rregullt teknik i mjeteve të transportit të qytetarëve. Duke pas parasysh këtë fakt autoritetet lokale janë të obliguara të marrin veprime të nevojshme përkatëse për të krijuar kushte për lëvizje të sigurt të qytetarëve, duke përfshirë edhe personat me aftësi të kufizuara, si: në vendosjen e shenjave për shpejtësinë e lëvizjes, shenjave për vendndalimin e automjeteve për transport publik dhe mirëmbajtjen e tyre, krijimin e hapësirave të nevojshme për vend ndalimin e automjeteve të transportit publik dhe ndërtimin e vendqëndrimeve (vend-pritjeve) për qytetarët e linjave përkatëse. Rezultati bartë implikime buxhetore dhe arritja e tij është e lidhur me efikasitetin e menaxhimit të burimeve dhe kapaciteteve të komunës përkatëse. Rezultati ndihmon komunën përkatëse për të vlerësuar prioritetet e veprimeve të saj në të ardhmen. Arritja e këtij rezultati do të thotë, trafik më të qetë, më të sigurt dhe më ekonomik për qytetarët.

Në këtë fazë të zhvillimit të sistemit, rezultati matet me ndihmën e tre treguesve kryesor, pa e përfshirë mundësinë që në të ardhmen të bëhen përshtatje dhe përmirësime të vazhdueshme.

Treguesi 9.1.1**% e realizimit të planit komunal për transport lokal publik**

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në zbatimin e planit komunal për transport lokal publik në përputhje me dispozitën e caktuar ligjore. Për nevojat e këtij treguesi, zbatimi i planit komunal për transport lokal publik përfshinë shkallën e respektimit të linjave të përcaktuara me plan të transportit lokal publik, respektimi i vendndalimeve (pikat fillestare) dhe i destinacioneve fundore, vend ndaljet, oraret kohore sipas ditëve të javës dhe oraret sezonale, ashtu si janë të miratuara me plan të transportit lokal publik nga kuvendi komunal duke ju referuar periudhës kohore për të cilën është në fuqi. Plan komunal për transport lokal publik ka afat pesëvjeçar, duke kërkuar që të rishqyrtohet apo ndryshohet më së voni 1 herë në 5 vite (Ligji i transportit rrugor⁵⁴). Mirëpo, komunat mund ta ripërtërijnë planin edhe më herët sipas nevojave dhe kërkesave që kanë, por janë të obliguara që ta monitorojnë zbatimin e tij në baza të rregullta.

Treguesi është në funksion të plotë me përmbushjen e qëllimit të rezultati 9.1, konkretisht matë performancën e komunës përkatëse në nivelin planifikues dhe zbatues. Me kërkesën e SMPK për raportimin e realizimit të planit komunal për transport lokal publik, në të njëjtën kohë, kërkohet posedimi i planit komunal për transport lokal publik dhe zbatimi i tij.

Treguesi informon rezultatin drejtpërdrejt, duke plotësuar informacionin lidhur me veprimet e komunës për të arritur përmbushjen e rezultati të kërkuar.

⁵⁴Ligji NR. 04/L-179 për Transportin Rrugor

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas planit në vitin përkatës kalendarik. Për këtë tregues raportohet në mënyrë vjetore, përkatësisht raportohet gjithsej veprime të realizuara gjatë vitit përkatës kalendarik dhe të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit nevojiten 2 lloje të të dhënave:

1. numri i veprimeve të planifikuara me planin komunal për transport lokal publik dhe
2. numri i veprimeve të realizuara nga plani komunal për transport lokal publik gjatë vitit përkatës që raportohet.

$$\text{Formula: } \frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e planit komunal për transport lokal publik të miratuar nga kuvendi komunal dhe i formës përfundimtare zyrtare. Për shkallën e zbatimit apo realizimit të planit komunal për transport lokal publik shfrytëzohet raporti vjetor i drejtorisë së shërbimeve publike në komunën përkatëse.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 9.1.2 % e vendbanimeve të përfshira në transportin lokal publik

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse për shkallën e përfshirjes së vendbanimeve në transport publik në raport me totalin vendbanimeve të komunës. Ofrimi i transportit lokal publik nënkupton mundësinë që të gjithë qytetarët e të gjitha vendbanimeve në territorin e komunës përkatëse të transportohen me transport lokal (komunal) në mënyrë të sigurt, sipas një orari të caktuar për linja të caktuara deri në destinacionin e caktuar brenda territorit të komunës.

Përfshirja e të gjitha vendbanimeve në transport publik komunal paraqet kusht të domosdoshëm ligjor dhe kriteri i rëndësishëm i sigurimit të lirisë së lëvizjes dhe qasjes në shërbime publike.

Ky tregues e informon rezultatin drejtpërdrejt lidhur me arritjen e komunës në sigurimin e përfshirjes të të gjitha vendbanimeve. Komuna, për çdo vjet ka mundësi ta shqyrtojë arritjen e vetë për këtë tregues dhe për të gjithë të tjerët, dhe ta krahasojë dhe vlerësojë performancën vetanake ndër vite dhe po ashtu edhe me komunat tjera, duke rritë kështu kapacitetet menaxhuese, transparencën dhe llogaridhënien lidhur me politikën e zhvilluara dhe të zbatuara në këtë fushë.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet në mënyrë përmbljedhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbljedhëse apo komulative, përkatësisht raportohet gjithsej numri i vendbanimeve të përfshira në transportin publik gjatë të gjitha viteve.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. totali i numrit të vendbanimeve në komunën përkatëse
2. gjithsej vendbanime të përfshira në transportin lokal publik

$$\text{Formula: } \frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$$

E dhëna 1

Burimi i të dhënave. Të dhënat mblidhen nga drejtoria e shërbimeve publike, kurse, lista me të gjitha vendbanimet prodhohet nga zyra e urbanizmit dhe ajo kadastrale, përkatësisht agjencioni kadastral ku gjenden të gjitha njësitë kadastrale të komunës me emërtim të vendbanimeve përkatëse. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e planit komunal për transport lokal publik të miratuar nga kuvendi komunal për përfshirjen e vendbanimeve në ofrimin e transportit lokal publik dhe i formës përfundimtare zyrtare. Për shkallën e përfshirjes së vendbanimeve në transportin lokal publik shfrytëzohet edhe raporti vjetor i drejtorisë së shërbimeve publike në komunën përkatëse.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Treguesi 9.1.3 % e vendndalimeve të shënjëzuara për automjetet e transportit publik

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në shenjëzimin e vendndalimeve të automjeteve për transport publik të përcaktuara me plan të transportit lokal publik (Ligji i transportit rrugor, neni 3 pika 1.6). sipas kuptimit të këtij treguesi vendndalimi përfshinë "sipërfaqet e ndërtuara dhe të shënuara posaçërisht, e caktuar për ndaljen e autobusëve e që mundëson hyrjen, përkatësisht daljen e sigurt të udhëtarëve dhe bagazheve".

Paisja e vend ndaljeve me tërësinë e shenjëzimit paraqet kusht të domosdoshëm ligjor dhe kriter të rëndësishëm të sigurisë në komunikacion për të gjithë pjesëmarrësit në transportin lokal publik, në veçanti udhëtarët gjatë hyrjes dhe zbritjes. Shenjëzimi ndihmon edhe mjetet tjera motorike pjesëmarrës në trafik gjatë parakalimit, apo tejkalimit pranë vendndalimeve përkatëse.

Ky tregues matë mjaftë saktë dhe e informon rezultatin drejtpërdrejt lidhur me arritjen e komunës në ndërtimin e sistemit të shenjëzimit horizontal dhe vertikal të vend-ndaljeve për transportin publik komunal të cilat kanë të bëjnë me sigurinë e qytetarëve pjesëmarrës në trafik dhe transport lokal publik. Komuna, për çdo vjet ka mundësi ta shqyrtojë arritjen e vetë për këtë tregues, dhe ta krahasojë dhe vlerësojë performancën vetanake ndër vite dhe po ashtu edhe me komunat tjera, duke rritë kështu kapacitetet menaxhuese, transparencën dhe llogaridhënien lidhur me politikat e zhvilluara dhe të zbatuara në këtë fushë.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet në mënyrë përmbledhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbledhëse apo komulative, përkatësisht raportohet numri i vendndalimeve të ndërtuara gjatë të gjitha viteve.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mblidhen dy lloje të të dhënave:

1. totali i numrit të vendndalimeve për automjete të transportit lokal publik në komunën përkatëse
2. gjithsej vendndalime të pajisura me shenjëzim për automjetet e transportit lokal publik

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mblidhen nga drejtoria e shërbimeve publike, kurse lista me të gjitha shenjëzimet përkatëse mblidhet nga njësia përkatëse e komunës për infrastrukturë rrugore në përputhje me dokumentin zyrtar komunal për pikat apo vend-ndaljet për automjetet e transportit lokal publik (Ligji për

transportin rrugor, neni 6, pika 5.8). Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e kontratave për ndërtimin dhe vendosjen e shenjësimit për vendndalimet e mjeteve të transportit lokal publik në komunën përkatëse dhe nga dokumentet zyrtare të pagesave të bëra për punët e kryera për shenjësimit. Për shkallën e shenjësimit të vendndalimeve për automjete të transportit lokal publik në transportin lokal publik shfrytëzohet edhe raporti vjetor i drejtorisë së shërbimeve publike në komunën përkatëse për këtë punë.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

FUSHA 10

PARKINGJET PUBLIKE

Emërtimi i fushës është: "Hapësira për parkim publik". Hapësirat për parkim publik janë vende në pronësi publike dhe private, me një numër të caktuar të vendeve të parkimit, të ndërtuara me standardet e kërkuara dhe të caktuara për parkimin e mjeteve motorike. Për qëllim të matjes së performancës në këtë fushë, termi "publik" në kontekst të parkingjeve, nuk i referohet pronësisë, dmth lokacionet apo parkingjet publike mund të jenë edhe në pronësi private dhe si të tilla të ofrojnë shërbime për publikun.

Me shtimin e numrit të automjeteve po rritet edhe nevoja e krijimit të hapësirave të nevojshme për parkim nga ana e komunës përkatëse. Krijimi i hapësirave të mjaftueshme për parkimin e mjeteve motorike është i domosdoshëm për lehtësimin e lëvizjes së qytetarëve dhe lëvizjen e lirë të mjeteve motorike. Mungesa e hapësirave të nevojshme dhe në afërsinë e nevojshme për parkim të mjeteve motorike, po shkakton problem të madh në trafikun urban. Numër i madh i mjeteve motorike pakohen në vende të ndaluara ose të pa lejuara për parkim (skaj rruge, hapësirat e gjelbra pranë rrugës dhe në trotuare), duke penguar trafikun rrugor dhe lëvizjen e lirë të qytetarëve.

Krijimi i hapësirave të mjaftueshme për parkimin e mjeteve motorike përfshinë të gjitha hapësirat publike dhe private të destinuara apo të lejuara dhe të shenjëzuara në mënyrë vertikale dhe horizontale për parkim të mjeteve motorike të quajtura parkingje publike apo private dhe të gjitha vend-parkimet e lejuara dhe të shenjëzuara për parkim individual të mjetit motorik në pjesën e caktuar të rrugës apo të hapësirës publike. Hapësirat për parkim publik janë të mjaftueshme dhe funksionale kur komuna arrin të krijoj hapësirë për parkim të sigurt për të gjitha mjeteve motorike të qytetarëve, banorë të komunës përkatëse dhe një numri të llogaritur për mjete motorike të qytetarëve jo banor të komunës përkatëse.

Informatat e prodhuara nga matja e performancës në këtë fushë është i rëndësishëm jo vetëm për komunën, por edhe për sektorin privat dhe palët tjera të interesit. Matja e performancës në këtë fushë është e rëndësishme për planifikimin dhe zhvillimin e shërbimeve komunale në këtë fushë, për sektorin privat dhe palë të tjera të interesit në krijimin e hapësirave të mjaftueshme për parkimin e automjeteve motorike.

Arritjet e komunës përkatëse në fushën e menaxhimit të parkimit publik maten nëpërmjet një rezultati kryesor 10.1.

Rezultati 10.1**Krijimi i hapësirave të mjaftueshme për parkim të mjeteve motorike**

Rezultati paraqet arritjet e komunës përkatëse në ofrimin e hapësirave të mjaftueshme për parkim të mjeteve motorike në mjediset urbane dhe lagjet e urbanizuara. Ofrim i hapësirave të mjaftueshme, qoftë në pronën publike apo private, në funksion të shërbimit të parkimit të mjeteve motorike të qytetarëve të komunës përkatëse dhe jo vetëm. Krijimi i hapësirave të mjaftueshme për parkim të mjeteve motorike bëhet në përputhje me planin rregullativ urban dhe kapacitetet teknike të hapësirave rrugore dhe hapësirave tjera publike, me kusht që të mos pengohet lëvizja e lirë e qytetarëve dhe qarkullimi i lirë i automjeteve në trafik. Kur këto hapësira i plotësojnë kushtet teknike dhe janë në përputhje me dokumentet zyrtare të planifikimit dhe të administrimit, komuna lëshon leje të punës për personat e autorizuar për menaxhimin e hapësirave për parkim të mjeteve motorike dhe po ashtu mbanë regjistrat e kapaciteteve të tyre dhe në të njëjtën kohë organizon monitorim për kapacitetet dhe shkallën e funksionalitetit të tyre.

Hapësirat për parkim të mjeteve motorike janë pjesë e sistemit rrugor dhe ndikojnë në cilësinë e infrastrukturës rrugore duke e zgjidhur problemin e ndaljes dhe qëndrimit të mjeteve motorike në pjesët e caktuara të hapësirave publike të dedikuara për veprimtari të ndryshme të qytetarëve. Numri i mjaftueshëm i vend-parkingjeve ndihmon në shkarkimin e trotuareve dhe pjesëve të caktuara të rrugëve nga parkimi i paligjshëm dhe ndikon në lirin e tyre për lëvizje dhe qarkullim të lirë të qytetarëve dhe mjeteve motorike, në veçanti për fëmijët, personat me aftësi të kufizuar dhe të moshuarit. Me rritjen e numrit të banorëve dhe automjeteve, sfida e madhe e paraqitet sigurimi i hapësirave të mjaftueshme dhe të sigurta për parkim të mjeteve motorike. Komuna është e obliguar që t'i pajis parkingjet dhe vend-parkingjet me shenjëzim horizontal dhe vertikal dhe të kërkojë mekanizma të sigurisë (roje fizike apo kamera të sigurisë) nga menaxherët e hapësirave për parkim.

Rezultati bartë implikime buxhetore dhe arritja e tij është e lidhur me efikasitetin e menaxhimit të burimeve dhe kapaciteteve të komunës përkatëse. Rezultati ndihmon komunën përkatëse për të vlerësuar prioritetet e veprimeve të saj në të ardhmen. Arritja e këtij rezultati do të thotë, trafik më të qetë, më të sigurt dhe më të lehtë të qytetarëve në veprimtaritë e ndryshme dhe të përditshme të tyre.

Në këtë fazë të zhvillimit të sistemit, rezultati matet me ndihmën e pesë treguesve kryesor, pa e përfshirë mundësinë që në të ardhmen të bëhen përshtatje dhe përmirësime të vazhdueshme.

Treguesi 10.1.1**Numri i parkingjeve për parkimin e mjeteve motorike**

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në krijimin dhe licencimin e numrit të parkingjeve formale dhe të shenjëzuara për parkimin e mjeteve motorike në nivel të komunës. Treguesi jep informata lidhur me atë se sa parkingje për mjete motorike janë ndërtuar dhe të pajisur me leje të punës në territorin e komunës përkatëse, duke përfshirë të gjitha llojet e parkingjeve publike dhe private. Kur themi numri i parkingjeve nënkuptojmë parkingjet që i plotësojnë kushtet teknike dhe fizike për parkim të mjeteve motorike në përputhje me lejet e punës së tyre të lëshuar nga komuna (Ligji për Sigurinë në Komunikacionin Rrugor⁵⁵, kapitullin I neni 2, pika 2.7). Parkingje numërohen të gjitha ato hapësira të cilat i plotësojnë kushte teknike, si: sipërfaqja e shtruar si pjesë e sistemit rrugor, hyrje daljet e rregulluara dhe të shenjëzuara, përcaktimi i vendeve individuale të parkimit të automjeteve me vija të bardha, tabela orientuese për parkim, të pajisur me roje fizike apo kamera të sigurisë dhe që janë të pajisura me leje të punës për ofrim të shërbimit publik të parkimit të mjeteve motorike.

Treguesi matë me vështirësi numrin e plotë të parkingjeve, sepse një numër i hapësirave që përdoren për parkim të mjeteve motorike nuk janë në regjistrat e komunës përkatëse, po ashtu një numër i tyre është në pronësi private dhe nuk hyjnë në matje të performancës së komunës. Për këtë qëllim komuna obligohet që

⁵⁵Ligji NR. 02/L-70 për Sigurinë në Komunikacionin Rrugor

t'i regjistrojë të gjitha veprimtaritë e ofrimit të shërbimeve për parkim publik të mjeteve motorike dhe të raportojë për numrin e plotë të parkingjeve në komunën përkatëse. Secila veprimtari e cila është me interes të publikut, duhet të shënohet në regjistrat e komunës. Me që vlera e këtij treguesi është numër, kjo krijon probleme në procesin e matjes. Problemi kryesor është baza e ndryshme krahasuese ndërmjet komunave të mëdha dhe atyre të vogla. Për këtë qëllim, matja e këtij treguesi duhet të bëhet duke i krahasuar komunat e të njëjtit grup, që do të thotë se komunat grupohen sipas karakteristikave të ngjashme në disa grupe. Po ashtu numri, si njësi matëse e këtij treguesi, paraqet problem edhe në krahasimin e tij me treguesit tjerë të fushave tjera. Si i tillë ky tregues matë në mënyrë individuale.

Në aspektin e performancës komunale, sigurimi i parkingjeve të mjaftueshme është kompetencë komunale të cilën komuna e ushtron përmes politikave dhe planeve, qoftë në krijimin e hapësirave përkatëse për parking nëpërmjet dhënies së lejeve dhe koncesioneve për parkingje publike të operuara nga ndërmarrje private. Përmeshja e këtij treguesi ndikon në përmeshjen e treguesve tjerë të këtij rezultati. Qëllimi përfundimtar i komunës në aspektin politik dhe përmirësimit të performancës është rregullimi, sigurimi dhe lehtësimi i trafikut, nëpërmjet lirimit të trotuareve dhe i pjesëve të rrugëve nga parkimi kundërligjor i mjeteve motorike.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmeshet në mënyrë përmbledhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbledhëse apo komulative, përkatësisht raportohet gjithsej numri i përgjithshëm i parkingjeve të ndërtuara gjatë të gjitha viteve.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmeshjen e treguesit mbledhet vetëm një e dhënë:

1. numri i përgjithshëm i parkingjeve publike në komunë përkatëse

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike dhe nga njësia përkatëse e komunës për infrastrukturë rrugore në përputhje me dokumentin zyrtar komunal për parkingjet publike (Ligji NR. 02/L-70 për Sigurinë në Komunikacionin Rrugor). Verifikimi i të dhënave bëhet nga regjistrat zyrtar të lejeve të lëshuara për ofrimin e shërbimit të parkimit publik të mjeteve motorike në komunën përkatëse, të kontratave koncensionale të komunës me partnerët privat dhe të raporteve monitoruese të parkingjeve publike.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Treguesi 10.1.2 % e vendparkimeve për mjete motorike në territorin e komunës

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në krijimin e numrit të mjaftueshëm të vend-parkimeve për parkim individual të mjeteve motorike në nivel të komunës. Treguesi jep informata për numrin e përgjithshëm të vend-parkimeve për parkim individual të mjeteve motorike në territorin e komunës përkatëse, duke përfshirë të gjitha vendparkimet në parkingje dhe jashtë parkingjeve, në pjesë të ndryshme të rrugëve dhe të hapësirave pranë rrugëve të lejuara për parkim. Kur themi numri i vendparkimeve nënkuptojmë të gjitha vendet formale apo të lejuara nga organet përgjegjëse të komunës për parkim individual të mjeteve motorike (Ligji për sigurinë në komunikacionin rrugor⁵⁶, kapitullin I, neni 2, pika 2.7). Vendparkime numërohen të gjitha ato hapësira të cilat i plotësojnë kushtet teknike, si: sipërfaqja e shtruar si pjesë e sistemit rrugor dhe e shenjëzuar horizontalisht dhe vertikalisht për përkaim individual të mjeteve motorike.

Treguesi synon të matë shkallën e plotësimit të nevojave të qytetarëve për parkim të mjeteve motorike, kur komuna përkatëse i ka të njohura kërkesat apo nevojat në bazë të numrit të mjeteve motorike të regjistruara

⁵⁶Ligji NR. 02/L-70 për Sigurinë në Komunikacionin Rrugor

në komunën përkatëse. Informatat e prodhuara ndihmojnë shumë për të gjitha palët e interesit në veçanti të komunës dhe ministrisë së linjës për priorizimin e politikave në ndërtimin e kapaciteteve të nevojshme për zgjidhjen e problemit të parkimit publik, që është mjaftë i theksuar në të gjitha komunat e Republikës së Kosovës. Përbushja e këtij treguesi ndikon në përbushjen e treguesve tjerë të këtij rezultati. Qëllimi përfundimtar i komunës në aspektin politik dhe përmirësimit të performancës është rregullimi, sigurimi dhe lehtësimi i trafikut, nëpërmjet lirit të trotuareve dhe i pjesëve të rrugëve nga parkimi kundërligjor i mjeteve motorike.

Treguesi matë me vështirësi numrin e plotë të vend-parkingjeve, sepse një numër i hapësirave që përdoren për parkim të mjeteve motorike nuk janë në regjistrat e komunës përkatëse dhe nuk hyjnë në matje të performancës së komunës përkatëse. Për këtë qëllim komuna obligohet që t'i regjistrojë të gjitha veprimtaritë e ofrimit të shërbimeve për parkim publik të mjeteve motorike dhe të raportojë për numrin e plotë të vend-parkimeve në komunën përkatëse. Secila veprimtari e cila është me interes të publikut, duhet të shënohet në regjistrat e komunës.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përbushet në mënyrë përmbljedhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbljedhëse apo komulative, përkatësisht raportohet gjithsej numri i vend-parkimeve të ndërtuara gjatë të gjitha viteve.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përbushjen e treguesit mbledhet vetëm një e dhënë:

1. numri i përgjithshëm i vend-parkimeve publike në komunën përkatëse
2. numri i përgjithshëm i veturave që kanë regjistrim të vlefshëm në vitin e raportimit

Formula: $\frac{\text{E dhëna 1}}{\text{E dhëna 2}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike dhe nga njësia përkatëse e komunës për infrastrukturë rugore në përputhje me dokumentin zyrtar komunal për parkingjet publike (Ligji NR. 02/L-70 për Sigurinë në Komunikacionin Rrugor). Verifikimi i të dhënave bëhet nga regjistrat zyrtar të lejeve të lëshuara për ofrimin e shërbimit të parkimit publik të mjeteve motorike në komunën përkatëse, të kontratave koncensionale të komunës me partnerët privat, të regjistrave zyrtar për numrin e mjeteve motorike të regjistruara dhe të raporteve monitoruese të parkingjeve publike.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 10.1.3 % e vendparkimeve të destinuara për taks

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në shkallën e përbushjes së nevojave të veprimtarisë së mjeteve motorike të regjistruara si taks (taxi). Treguesi jep informata për numrin e përgjithshëm të vend-parkimeve të destinuara për taks në raport me numrin e mjeteve motorike të regjistruara dhe të licencuara për këtë veprimtari. Kur themi përqindja e vend-parkimeve të destinuara për taks, nënkuptojmë numrin e përgjithshëm të vend-parkimeve të lejuara nga organet përgjegjëse të komunës vetëm për parkim të automjeteve të regjistruara si taks, nga numri i përgjithshëm i vendparkimeve në komunën përkatëse, në raport me numrin e përgjithshëm të taksive të licencuara nga komuna përkatëse.

Informatat e prodhuara ndihmojnë shumë për lehtësimin e punës së qytetarëve të cilët ushtrojnë veprimtarinë e transportit publik apo të taksisë. Përcaktimi formal i numrit të vend-parkimeve që shfrytëzohen për taks është me rëndësi të madhe për të gjithë ata të cilët e ushtrojnë këtë veprimtari dhe për komunën përkatëse për të kuptuar shkallën e përbushjes së kërkesave bazuar në numrin e mjeteve motorike të

regjistruara si taksi në komunë. Treguesi matë mjaftë saktë dhe në mënyrë të integruar me treguesit tjerë, duke e plotësuar njëri tjetrin në arritjen e rezultatit 10.1.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit dhe përmbushet në mënyrë përmbledhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbledhëse apo komulative, përkatësisht raportohet gjithsej numri i vend-parkimeve të ndërtuara gjatë të gjitha viteve.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. numri i përgjithshëm i mjeteve motorike të regjistruara dhe licencuara si taksi në komunë
2. numri i përgjithshëm i vend-parkimeve formale të destinuara vetëm për taksi

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike dhe nga njësia përkatëse e komunës për infrastrukturë rrugore në përputhje me dokumentin zyrtar komunal për parkingjet publike (Ligji NR. 02/L-70 për Sigurinë në Komunikacionin Rrugor). Verifikimi i të dhënave bëhet nga regjistrat zyrtar të lejeve të lëshuara për ofrimin e shërbimit të parkimit publik të mjeteve motorike në komunën përkatëse, të kontratave koncesionale të komunës me partnerët privat dhe të raporteve monitoruese të parkingjeve publike, si dhe të regjistrave të mjeteve motorike që kanë regjistrim të vlefshëm për vitin e raportimit.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 10.1.4 % e parkingjeve me vendparkime të rezervuara për persona me aftësi të kufizuar

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në shkallën e përmbushjes së nevojave të personave me aftësi të kufizuar për parkim publik. Kur themi përqindja e e parkingjeve me vend-parkime të rezervuara për persona me aftësi të kufizuar, nënkuptojmë numrin e përgjithshëm të parkingjeve të cilat i plotësojnë kushtet teknike të veçanta, të shenjëzuara dhe të licencuara, për parkim të mjeteve motorike të personave me aftësi të kufizuar. Komuna është e obliguar që të rezervojë vend-parkime të veçanta në parkingjet publike për mjetet motorike të personave me aftësi të kufizuar në bazë të regjistrimit të këtyre mjeteve motorike të veçanta.

Informatat e prodhuara ndihmojnë shumë personat me aftësi të kufizuar për qasje më të lehtë në trafik dhe në veprimtarinë e tyre të ndryshme. Po ashtu ndihmojnë komunën dhe palët e ndryshme të interesit në ofrimin e përkrahjes së këtyre personave në shkallën e mjaftueshme. Treguesi matë mjaftë saktë numrin e parkingjeve publike të cilat kanë të rezervuar vend-parkim për mjetet motorike të personave me aftësi të kufizuar, por nuk matë numrin e vend-parkimeve apo kapacitetin e parkingjeve publike për parkim të mjeteve motorike të personave me aftësi të kufizuar. Mbase në të ardhmen duhet të zhvillohet treguesi më tej dhe në përputhje me kapacitetet e komunës në ofrimin e këtij shërbimi të matet edhe ky këndvështrim i treguesit.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit (ndikimit) dhe përmbushet në mënyrë përmbledhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbledhëse apo komulative, përkatësisht raportohet numri i përgjithshëm i parkingjeve me vend-parkime për persona me aftësi të kufizuar, për të gjitha vitet.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. numri i përgjithshëm i parkingjeve publike
2. numri i përgjithshëm i parkingjeve me vend-parkime të rezervuara për persona me aftësi të kufizuar

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike dhe nga njësia përkatëse e komunës për infrastrukturë rrugore në përputhje me dokumentin zyrtar komunal për parkingjet publike (Ligji NR. 02/L-70 për Sigurinë në Komunikacionin Rrugor). Verifikimi i të dhënave bëhet nga regjistrat zyrtar të lejeve të lëshuara për ofrimin e shërbimit të parkimit publik të mjeteve motorike në komunën përkatëse, të kontratave koncensionale të komunës me partnerët privat, të raporteve monitoruese të parkingjeve publike, si dhe të regjistrave të mjeteve motorike që kanë regjistrim të vlefshëm të veçantë për persona me aftësi të kufizuar për vitin e raportimit.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

FUSHA 11

UJË I PIJSHËM

Emërtimi i fushës është: "Furnizimi me ujë të pijshëm". Ujë është elementi bazë i jetës, i zhvillimit ekonomik dhe i mirëqenies së njeriut. Sigurimi apo furnizimi i qytetarëve me ujë të pijshëm është shërbimi më themelor që komuna përkatëse është e obliguar ta ofroj. Në bazë të gjitha analizave të bëra, territori i Republikës së Kosovës është i varfër me burime dhe kapacitete të ujit (Plani Hapësinor i Kosovës). Me shtimin e popullsisë dhe me shkatërrimin e pyjeve kapacitetet rezerve të ujët vazhdimisht janë duke u zvogëluar apo më mirë me thanë kemi tepër kur nuk na duhet (gjatë dimrit) dhe kemi shumë pak kur na duhet (gjatë verës). E gjithë kjo e bënë këtë fushë shumë prioritare për komunën dhe matja e performancës së saj gjithashtu është me rëndësi shumë të madhe për të kuptuar shkallën e përmbushjes së obligimeve të komunës përballë kërkesave shumë të mëdha të qytetarëve për ujë të pijshëm dhe sanitar. Në fakt ujë i pijshëm përdoret edhe si ujë sanitar.

Furnizimi me ujë të pijshëm përfshinë sigurimin e burimeve të nevojshme të ujit, ndërtimin e sistemit të ujësjellësit, përfshirja e të gjitha vendbanimeve dhe ekonomive familjare dhe biznesore në sistem, kontrollimin e vazhdueshëm të sasisë dhe cilësisë së ujit, përcaktimin e tarifës për pagimin e shërbimit me ujë të pishëm dhe shlyerjen e obligimeve nga qytetarët të cilët janë shfrytëzues të ujit të pishëm i siguruar nga komuna apo kompania përkatëse e licencuar nga komuna dhe ministria përkatëse e linjës (MMPH). Ujë është pasuri shtetërore dhe menaxhohet vetëm nga institucionet shtetërore apo publike. Furnizimi i mjaftueshëm dhe cilësor me ujë të pijshëm është atëherë kur komuna vetë apo nëpërmjet kompanive përkatëse publike siguron furnizim të rregullt, pandërprerë me ujë të pijshëm, të pastër biologjikisht dhe fizikisht dhe të pasur me minerale dhe oksigjen në përputhje me standardet e vendosura nga Instituti i Shëndetit Publik (ISHP). Edhe pse ky dimension i furnizimit me ujë të pijshëm është vështirë i matshëm është me rëndësi që të nxiten komunat dhe institucionet përgjegjëse në nivel qendror në matjen e cilësisë së ujit që u ofrohet qytetarëve për pije.

Ujë si elementi themelor i përbërjes së organizmit të njeriut, cilësia e tij, ndikon drejtpërdrejt në shëndetin e qytetarëve. Informatat e prodhuara nga matja e performancës në këtë fushë është i rëndësishëm jo vetëm për komunën, por edhe për sektorin privat dhe palët tjera të interesit. Ka shumë burime të ujit në pronësi private, që duhet t'i nënshtrohen kontrollit dhe pastrimit të tij biologjik dhe fizik nga ISHP. Matja e performancës në këtë fushë është e rëndësishme për planifikimin dhe zhvillimin e kapaciteteve dhe cilësisë së ofrimit të shërbimeve nga komuna në këtë fushë, për MMPH, sektorin privat dhe palë të tjera të interesit.

Arritjet e komunës përkatëse në fushën e furnizimit me ujë të pishëm maten nëpërmjet tre rezultateve kryesore 11.1; 11.2 dhe 11.3.

Rezultati 11.1

Përfshirja e të gjithë qytetarëve në sistemin e ujit të pijshëm

Rezultati paraqet arritjet e komunës përkatëse në përfshirjen e të gjithë qytetarëve në sistemin e ujësjellësit apo ujit të pijshëm. Përfshirja e të gjithë qytetarëve në sistemin e ujit të pijshëm do të thotë ndërtimi i ujësjellësit prej burimit të ujit të pijshëm e deri te secili vendbanim dhe secila ekonomi familjare apo biznese. Ndërtimi i kapaciteteve për përfshirjen e të gjithë qytetarëve në sistemin e ujit të pijshëm bëhet në përputhje me planin rregullativ urban dhe kapaciteteve ujore dhe financiare të komunës apo të institucioneve qendrore. Kur komuna e ndërton sistemin e ujësjellësit në përputhje me planet përkatëse, ajo u mundëson të gjitha ekonomitë familjare dhe biznese lidhjen në ujësjellës nëpërmjet një njehsori për matjen e shpenzimit të ujit, i cili regjistrohet në kompaninë përkatëse publike për furnizim me ujë të pijshëm.

Përfshirja e qytetarëve në sistem për furnizim me ujë të pijshëm përfaqëson hallkën përfundimtare dhe më themelore të sistemit të furnizimit me ujë të pijshëm. Në këtë rezultat nuk hynë matja e performancës së komunës përkatëse për sasinë dhe cilësinë e furnizimit me ujë të pijshëm. Zgjerimi i rrjetit të ujësjellësit apo përfshirja sa më e madhe e qytetarëve në sistemin e ujit të pijshëm, zvogëlon mundësinë e rrezikimit të shëndetit të qytetarëve nga ujë i papastër i burimeve të pakontrolluara dhe të pa trajtuara kimikisht. Me rritjen e numrit të banorëve dhe zvogëlimi i kapaciteteve ujore në territorin e komunave, sfida e madhe paraqitet sigurimi përfshirjes së të gjithë qytetarëve në sistemin e ujit të pijshëm. Megjithatë komuna është e obliguar që të sigurojë burime të mjaftueshme të ujit dhe të ndaj mjete financiare për ndërtimin e sistemit të ujësjellësit dhe përfshirjen secilës ekonomi familjare dhe biznese në sistem, si kusht themelor për jetë, zhvillim ekonomik dhe mirëqenie.

Rezultati bartë implikime buxhetore dhe arritja e tij është e lidhur me efikasitetin e menaxhimit të burimeve dhe kapaciteteve të komunës përkatëse. Rezultati ndihmon komunën përkatëse për të vlerësuar prioritetet e veprimeve të saj në të ardhmen në arritjen e këtij rezultati. Arritja e këtij rezultati do të thotë: përfshirje e të gjithë qytetarëve në sistemin për furnizim me ujë të pijshëm, sjellja e burimit të ujit në secilën shtëpi apo objekt biznesi, lehtësim dhe ekonomizim i shfrytëzimit të ujit për qëllime të ndryshme të veprimtarisë së qytetarëve.

Në këtë fazë të zhvillimit të sistemit, rezultati matet me ndihmën e tre treguesve kryesor, pa e përfshirur mundësinë që në të ardhmen të bëhen përshtatje dhe përmirësime të vazhdueshme.

Treguesi 11.1.1

% e realizimit të planit për ndërtimin dhe mirëmbajtjen e sistemit të ujësjellësit

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në realizimin e projekteve të planifikuara për ndërtimin apo zgjerimin rrjetit të ri të sistemit të ujësjellësit dhe të renovimit apo mirëmbajtjes të sistemit ekzistues të ujësjellësit. Treguesi jep informata për llojet e projekteve apo veprimeve të planifikuara dhe shkallën e realizimit të tyre në sistemin e ujësjellësit. Realizimi i planit nënkupton numrin e llojeve të punëve të përfunduara në raport me punët e planifikuara për vitin përkatës të raportimit.

Nga pikëpamja e performancës komunale, zbatimi i projekteve apo i punëve në rrjetin e ujësjellësit është në kompetencë të komunës përkatëse dhe të kompanive publike rajonale. Komunitat dhe kompanitë publike rajonale për menaxhimin e sistemit të ujit të pijshëm janë të obliguara që të sigurojnë burime të nevojshme për ndërtimin dhe mirëmbajtjen e sistemit të ujësjellësit në territorin e komunës apo të komunave përkatëse.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas planit në vitin përkatës kalendarik. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës fiskal dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. gjithsej projekte apo punë të planifikuara për rrjetin e ujësjellësit në vitin përkatës të raportimit

2. gjithsej projekte apo punë të realizuara për vitin e raportimit në rrejetin e ujësjellësit

$$\text{Formula: } \frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike dhe nga kompanitë përkatëse publike për menaxhimin e ujësjellësit në përputhje me planin vjetor të komunës dhe kompanisë publike për investimeve në rrejetin e ujësjellësit. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e kontratave për punët e kontraktuara në rrejetin e ujësjellësit dhe raportet zyrtare dhe të protokolluara për realizimin e punëve.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Treguesi 11.1.2 % e vendbanimeve të përfshira në sistemin e ujit të pijshëm

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në zgjerimin apo përfshirjen e të gjitha vendbanimeve në sistemin e ujit të pijshëm. Treguesi jep informata për numrin e vendbanimeve të reja të përfshira në sistemin e ujit të pijshëm, duke përfshirë vendbanimet ekzistuese por që nuk kanë qenë të përfshira në sistem dhe vendbanimet e ndërtuara ndërkohë. Numri i vendbanimeve është i caktuar me statut të komunës përkatëse dhe Ligjit Nr. 03/L041 për Kufijtë Administrativë të Komunave. Vendbanimet të cilat ekzistojnë në regjistrat e komunës dhe të kompanive përkatëse e të cilat nuk janë të banueshme nuk llogariten gjatë matjes. Përfshirja nënkupton ndërtimin e sistemit të ujësjellësit prej pikës së furnizimit e deri te vendbanimi përkatës që është planifikuar të përfshihet në sistemin e ujësjellësit. Kjo distancë mundet me qenë e vogël ose e madhe dhe përcillet me kosto financiare, andaj përmbytja e këtij treguesi përfshinë implikime buxhetore. Përfshirja e një vendbanimi ka kuptim gjithëpërfshirës, që do të thotë se asnjë ekonomi familjare etj., të vendbanimit përkatës, nuk përjashtohet nga përfshirja në sistemin e ujit të pijshëm. Ma mirë me thënë përfshirja e një vendbanimi do të thotë përfshirja e të gjitha ekonomive në sistemin e ujit të pijshëm.

Treguesi matë relativisht saktë performancën e komunës në këtë këndvështrim, edhe pse një numër i vendbanimeve të reja apo i atyre që janë shumë të shpërndara dhe nuk kanë të definuar qartë statusin e vendbanimit, mund të mos përfshihen në raportim të këtij treguesi. Për këtë qëllim komuna obligohet që t'i regjistrojë dhe t'i definojë qartë të gjitha vendbanimet në komunën përkatëse, sepse me lëvizjen e popullatës statusi i vendbanimeve po ndryshon, gjë që sjellë edhe ndryshimin e numrit të tyre.

Në aspektin e performancës komunale, zgjerimi i rrejetit të ujësjellësit apo shkalla e përfshirjes së vendbanimeve në sistemin e ujit të pijshëm është kompetencë e komunës, por në të njëjtën kohë kjo kompetencë në përgjithësi iu është bartur kompanive publike rajonale. Komunitat tërthorazi, nëpërmjet përfaqësuesit të saj, marrin pjesë në menaxhimin e tyre së bashku me komunitet tjera që bëjnë pjesë në rajonin përkatës. Problemi është se këto kompani veprojnë në përputhje me Ligjin për kompanitë publike dhe sillen jo në përputhje të plotë me kërkesat e komunave përkatëse. Kjo po e zbehë përgjegjësinë e komunave dhe adresimin e saktë të problemeve në ofrimin e këtij shërbimi themelor për qytetarët. Presim që në të ardhmen të bëhen përmirësimet përkatëse të Ligjit për kompanitë publike dhe të përcaktohen më qartë të drejtat dhe detyrimet e komunës, përballë këtij problemi.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbyset në mënyrë përmbledhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbledhëse apo komulative, përkatësisht raportohet numri i përgjithshëm i vendbanimeve të përfshira në sistemin e ujit të pijshëm, i realizuar për të gjitha vitet.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. numri i përgjithshëm i vendbanimeve të banuara në komunën përkatëse
2. numri i vendbanimeve të përfshira në sistemin e ujësjellësit

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike, drejtoria e urbanizmit dhe nga kompanitë përkatëse publike për menaxhimin e ujësjellësit. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e kontratave për punët e kontraktuara në rrjetin e ujësjellësit dhe raportet zyrtare dhe të protokolluara për realizimin e punëve.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 11.1.3 % e ekonomive të përfshira në sistemin e ujit të pijshëm

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në përfshirjen e të gjitha ekonomive familjare, institucionale dhe biznesore në sistemin e ujit të pijshëm. Treguesi jep informata për numrin e përgjithshëm të ekonomive familjare, ekzistuese dhe të reja, numrin e përgjithshëm të institucioneve publike (institucione komunale, të dekoncentruara qendrore, qendrore, arsimore, shëndetësore, të kulturës, rinisë dhe sporteve) dhe numrin e përgjithshëm të bizneseve (duke përfshirë këtu edhe veprimtaritë tjera të ngjashme) të përfshira në sistemin e ujësjellësit. Përfshirja nënkupton ndërtimin e sistemit të ujësjellësit prej pikës së furnizimit të vendbanimit përkatës deri tek ujëmatësi i secilës ekonomi përkatëse (familjare, publike, biznesore etj.). Përfshirja nënkupton edhe furnizimin e rregullt me ujë dhe jo vetëm shtrirjen e sistemit të ujësjellësit dhe kyçjen e ekonomive në të. Përmbushja e këtij treguesi përfshinë implikime buxhetore, sepse edhe pse ekonomitë shfrytëzuese të ujit të pijshëm, vetë i bartin shpenzimet për lidhjen e tyre me sistemin e ujësjellësit, zgjerimi i rrjetit të ujit ka implikime buxhetore.

Treguesi matë relativisht saktë performancën e komunës në këtë këndvështrim, edhe pse një numër i ekonomive të reja, mund të mos përfshihen në raportim të këtij treguesi. Për këtë qëllim komuna ose kompania përkatëse publike për menaxhimin e ujit të pijshëm obligohet që t'i regjistrojë të gjitha ekonomitë që furnizohen me ujë të pijshëm në komunën përkatëse, sepse me lëvizjen e popullatës statusi i ekonomisë familjare dhe publike apo biznesore po ndryshon, gjë që sjellë edhe ndryshimin e numrit të tyre.

Në aspektin e performancës komunale, zgjerimi i rrjetit të ujësjellësit apo shkalla e përfshirjes së ekonomive përkatëse në sistemin e ujit të pijshëm është kompetencë e komunës, por në të njëjtën kohë kjo kompetencë në përgjithësi iu është bartur kompanive publike rajonale. Komunitetët tjerë, nëpërmjet përfaqësuesit të saj, marrin pjesë në menaxhimin e tyre së bashku me komunitet tjerë që bëjnë pjesë në rajonin përkatës. Problemi është se këto kompani veprojnë në përputhje me Ligjin për kompanitë publike dhe sillen jo në përputhje të plotë me kërkesat e komunave përkatëse. Kjo po e zbehë përgjegjësinë e komunave dhe adresimin e saktë të problemeve në ofrimin e këtij shërbimi themelor për qytetarët. Presim që në të ardhmen të bëhen përmirësimet përkatëse të Ligjit për kompanitë publike dhe të përcaktohen më qartë të drejtat dhe detyrimet e komunës, përballë këtij problemi.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet në mënyrë përmblendhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmblendhëse apo komulative, përkatësisht raportohet numri i përgjithshëm i ekonomive të përfshira në sistemin e ujit të pijshëm, i realizuar për të gjitha vitet.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen tri lloje të të dhënave:

1. numri i përgjithshëm i ekonomive familjare në komunë
2. numri i ekonomive familjare të përfshira në sistemin e ujit të pijshëm
3. numri i i përgjithshëm i institucioneve publike në komunë
4. numri i përgjithshëm i institucioneve publike të përfshira në sistemin e ujit të pijshëm
5. numri i përgjithshëm i ekonomive biznesore e të ngjashme në komunë
6. numri i përgjithshëm i ekonomive biznesore (e të ngjashme) të përfshirë në sistemin e ujit të pijshëm

Formula: $\frac{E \text{ dhëna } 2}{E \text{ dhëna } 1} \times 100$

Formula: $\frac{E \text{ dhëna } 4}{E \text{ dhëna } 3} \times 100$

Formula: $\frac{E \text{ dhëna } 6}{E \text{ dhëna } 5} \times 100$

Shuma e përqindjeve nga tri formulat na jep mesataren e përqindjes së përgjithshme të përfshirjes së ekonomive përkatëse në sistemin e ujit të pijshëm.

Formula: $\frac{E \text{ dhëna } 2 + e \text{ dhëna } 4 + e \text{ dhëna } 6}{E \text{ dhëna } 1 + e \text{ dhëna } 3 + e \text{ dhëna } 5} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike, drejtoria e urbanizmit, Agjencia e Statistikave të Kosovës, Qendra për regjistrimin e bizneseve dhe nga kompanitë përkatëse publike për menaxhimin e ujësjellësit. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e kontratave për punët e kontraktuara në rjetin e ujësjellësit dhe raportet zyrtare dhe të protokolluara për realizimin e punëve.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Rezultati 11.2 Furnizimi i qëndrueshëm me ujë të pijshëm

Rezultati paraqet arritjet e komunës përkatëse në furnizimin e rregullt të gjithë qytetarëve me ujë të pijshëm. Furnizimi i qëndrueshëm me ujë të pijshëm do të thotë siguri i sasisë dhe i cilësisë së mjaftueshme të ujit të pijshëm, pa ndërprerje. Ndërtimi i kapaciteteve për furnizim të qëndrueshëm me ujë të pijshëm është i lidhur ngushtë me kapacitetet menaxhuese të kompanive publike përkatëse dhe të komunës në njërin anë dhe pjesëmarrjes së qytetarëve në shlyerjen e obligimeve në anën tjetër. Shlyerja e obligimeve nga ana e qytetarëve për shërbimet e ujit, siguron një pjesë themelore të të hyrave vetanake të komunave dhe kompanive për ndërtimin e kapaciteteve të nevojshme për furnizim të rregullt me ujë të pijshëm

Furnizimi i rregullt i qytetarëve me ujë të pijshëm është rezultati themelor dhe kryesor i kësaj fushe. Rezultati pasqyron arritjet e komunës përkatëse në sigurimin e furnizimit të ujit nga pikëpamja sasiore dhe kohore dhe jo cilësinë e furnizimit me ujë të pijshëm. Zgjerimi i rjetit të ujësjellësit apo përfshirja sa më e madhe e qytetarëve në sistemin e ujit të pijshëm dhe në kohë e sasi më të madhe, zvogëlon mundësinë e rrezikimit të shëndetit të qytetarëve nga ujë i papastër i burimeve të pakontrolluara dhe të pa trajtuara kimikisht. Me rritjen e numrit të banorëve dhe zvogëlimi i kapaciteteve ujore në territorin e komunave, sfida e madhe paraqitet furnizimi i qëndrueshëm me ujë të pijshëm. Megjithatë komuna është e obliguar që të sigurojë

burime të mjaftueshme të ujit dhe të ndaj mjete të nevojshme financiare për ndërtimin e kapaciteteve të qëndrueshme për furnizim me ujë të pijshëm pa ndërprerje për të gjithë qytetarët.

Rezultati bartë implikime buxhetore dhe arritja e tij është i lidhur me efikasitetin e menaxhimit të burimeve dhe kapaciteteve të komunës përkatëse. Rezultati ndihmon komunën përkatëse për të vlerësuar prioritetet e veprimeve të saj në të ardhmen në arritjen e këtij rezultati. Arritja e këtij rezultati do të thotë: furnizim i të gjithë qytetarëve me ujë të pijshëm gjatë 24 orëve pandërprerë dhe në sasi të mjaftueshme.

Në këtë fazë të zhvillimit të sistemit, rezultati matet me ndihmën e tre treguesve kryesor, pa e përjashtuar mundësinë që në të ardhmen të bëhen përshtatje dhe përmirësime të vazhdueshme.

Treguesi 11.2.1 % e ditëve në vit me furnizim të pa ndërprerë me ujë të pijshëm

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në furnizimin me ujë të pijshëm të qytetarëve (ekonomive përkatëse) pa ndërprerje gjatë vitit. Treguesi jep informata për numrin e ditëve me furnizim të ujit të pijshëm pa ndërprerje në vit në numrin përkatës të vendbanimeve në komunën përkatëse. Furnizim i qëndrueshëm do të thotë ndërtimi i kapaciteteve për furnizim të mjaftueshëm me ujë të pijshëm pa ndërprerje për numër të ditëve në vit të vendbanimeve përkatëse nga numri i përgjithshëm i vendbanimeve sa ka komuna.

Treguesi matë thelbin e asaj që duhet të arrihet me këtë rezultat. Treguesi matë relativisht saktë performancën e komunës në këtë këndvështrim. Problem është mbledhja e të dhënave mbi këtë bazë, por komunat dhe kompanitë publike duhet nxitur që të punojnë në këtë drejtim. Nuk mund të matet saktë performanca e komunës në furnizim të qëndrueshëm me ujë të pijshëm pa e kuptuar se sa ditë në vjet është furnizuar pa ndërprerje vendbanimi apo ekonomia përkatëse e komunës. Problem mund të paraqitet edhe në ato vendbanime të komunës përkatëse ku është në zbatim orari i furnizimit me ujë të pijshëm. Nëse me orar të furnizimit mbulohet 80% e numrit të ditëve me ujë të pijshëm në vit, mund të konsiderohet si furnizim i qëndrueshëm. Që treguesi të matë saktë, ndërmarrja publike përkatëse apo drejtorja e shërbimeve publike duhet të mbajë shënime të sakta paraprakisht për kohën e furnizimit me ujë të pijshëm të qytetarëve.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit dhe përmbushet sipas orarit (planit) në vitin përkatës kalendarik. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. numri i përgjithshëm i vendbanimeve në komunën përkatëse
2. numri i ditëve në vit me furnizim të qëndrueshëm me ujë të pijshëm (80 – 100%) për secilin vendbanim
3. gjithsej ditë me furnizim të qëndrueshëm me ujë të pijshëm (80 – 100%) për të gjitha vendbanimet e furnizuara me ujë në vit
4. Gjithsej numri i ditëve në vit

Formula: $\frac{E \text{ dhëna } 3}{E \text{ dhëna } 4} \times 100$

Duke pas parasysh se furnizimi i vendbanimeve të ndryshme të një komune është i ndryshëm, atëherë për llogaritje në funksion të matjes së këtij treguesi duhet të nxirret mesatarja e ditëve me furnizim të qëndrueshëm të ujit të pijshëm në nivel të komunës, duke pjesëtuar me numrin e ditëve në vit dhe shumëzuar me 100.

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike dhe nga kompanitë përkatëse publike për menaxhimin e ujësjellësit. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e dokumenteve zyrtare të orarit të ndërprerjeve të ujit të pijshëm për ekonomitë përkatëse në vendbanimet dhe raportit zyrtar të prodhuar nga drejtoria e shërbimeve publike.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Treguesi 11.2.2 % e faturimit të ujit të shpenzuar

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në menaxhimin e ofrimit të shërbimit me ujë të pijshëm për të gjithë qytetarët. Treguesi jep informata për sasinë e ujit të pijshëm të shpenzuar nga ekonomitë familjare, institucionet publike dhe biznese e të ngjashme dhe për vlerën e shpenzuar në euro në bazë të tarifës metër kub ujë. Faturimi i ujit të shpenzuar nënkupton leximin e ujit të shpenzuar në ujëmatësin e secilës ekonomi përkatëse për sasinë e shpenzuar të ujit të pijshëm në muaj, përcaktimi i vlerës në euro për sasinë e ujit të shpenzuar në muaj për secilën ekonomi përkatëse dhe dërgimi i faturës në secilën ekonomi përkatëse që furnizohet me ujë të pijshëm nga sistemi i ujësjellësit për ta informuar për sasinë e ujit të shpenzuar dhe shumën obliguar për pagesë në euro.

Duke kuptuar sasinë e ujit të shpenzuar, kompania brenda një kohe të caktuar, krijon bazën e të dhënave për nevojat e kapaciteteve ujore për furnizim të qëndrueshëm të qytetarëve me ujë të pijshëm. Për realizimin e këtij qëllimi paraqiten dy probleme të cilat duhen të zgjidhen nga komunat përkatëse: faturimi paushall, si metodologji jo e ligjshme nga vetë kompania përkatëse dhe lidhjet ilegale në sistemin e ujësjellësit. Po ashtu një sasi e ujit të humbur nuk mund të matet nga rrjedhjet e sistemit dhe vonesat e mëdha në sanimin e prishjeve në sistem.

Treguesi matë tërthorazi thelbin e asaj që duhet të arrihet me këtë rezultat. Treguesi matë relativisht saktë performancën e komunës në këtë këndvështrim. Problem është se me përqindjen e faturimit nuk kuptohet saktë qëndrueshmëria e furnizimit me ujë të pijshëm. Me këtë tregues matet sasia e ujit të shpenzuar, që është shumë me rëndësi, por kjo nuk tregon saktë rregullsinë e furnizimit me ujë të pijshëm.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet në vitin përkatës kalendarik. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. Sasia e ujit të ofruar (shpenzuar) në metra kub për të gjitha ekonomitë në vit
2. Sasia e ujit të shpenzuar brenda vitit e faturuar në metra kub

Formula:
$$\frac{E_{\text{dhëna 2}}}{E_{\text{dhëna 1}}} \times 100$$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike dhe nga kompanitë përkatëse publike për menaxhimin e ujësjellësit. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e dokumenteve zyrtare (formularëve përkatës) për leximin e sasisë së ujit të shpenzuar nga secila ekonomi përkatëse dhe raportit zyrtar të prodhuar nga drejtoria e shërbimeve publike për menaxhimin e ujit të pijshëm në komunën përkatëse.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Treguesi 11.2.3 % e pagesave të ujit të faturuar

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në menaxhimin e ofrimit të shërbimit me ujë të pijshëm për të gjithë qytetarët. Treguesi jep informata për shumën e mjeteve të paguara në euro nga shuma e faturuar për sasinë e ujit të pijshëm të shpenzuar. Pagesa për ujë të shpenzuar tregon performancën apo kapacitetet menaxhuese të komunës përkatëse për të gjeneruar të hyrat vetanake për shërbimet e ofruara dhe sigurimin e kapaciteteve financiare dhe teknike për furnizim të qëndrueshëm me ujë të pijshëm për të gjithë qytetarët.

Treguesi matë drejtpërdrejt shkallën e pagesave për ujin e faturuar dhe jo për ujin e shpenzuar. Shpeshherë kjo keqkuptohet. Shembull. Nëse themi se ekonomia familjare përkatëse apo ekonomia tjetër përkatëse ka paguar 90%, ndërsa faturimi ka qenë 80%, kjo në të shumtën e rasteve ka sjellë huti duke menduar se është paguar më shumë se sa që është faturuar. Në fakt kjo nuk është ashtu, edhe pse në shikim të parë duket të jetë ashtu. E dhëna prej 90% tregon se ekonomia përkatëse shpenzuese, realisht ka paguar 90% të shumës së faturuar dhe asgjë më shumë. Ndërsa faturimi prej 80% tregon se kompania ka arritur ta faturojë sasinë e ujit të shpenzuar brenda vitit në shkallën 80%, që d.m.th se për disa muaj kompania nuk e ka faturuar ujin e shpenzuar nga ekonomia përkatëse shpenzuese. Po ashtu përqindja më e lartë e pagesave se sa ajo e faturuar mund të vjen edhe nga bartja e pagesave nga viti paraprak, që do të thotë se faturimi është bërë në vitin paraprak, ndërsa pagesa është bërë në vitin aktual të raportimit. Për ta bërë të qartë këtë, sistemi mbledhë edhe një të dhënë shtesë për shumën e mjeteve të paguara nga viti paraprak, por kjo e dhënë nuk futet në formulë, por shfrytëzohet vetëm për analiza në raportin e performancës. Me këtë tregues matet shuma e mjeteve të paguara nga ekonomitë shpenzuese, që është shumë me rëndësi, por kjo nuk tregon saktë rregullsinë e furnizimit me ujë të pijshëm.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultat dhe përmbushet brenda vitit përkatës fiskal. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës fiskal dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. shuma e mjeteve të faturuara në euro për sasinë e ujit të shpenzuar në vit
2. shuma e mjeteve të paguara (inkasuar) në euro për sasinë e ujit të faturuar
3. shuma e mjeteve të paguara në vitin aktual të raportimit për faturat e ujit në vitin paraprak (kjo e dhënë nuk futet në formulë)

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike dhe nga kompanitë përkatëse publike për menaxhimin e ujësjellësit. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e dokumenteve zyrtare (formularëve përkatës) për faturimin e sasisë së ujit të shpenzuar nga secila ekonomi shpenzuese e ujit të pijshëm, lista zyrtare e pagesave për ujin e faturuar nga ekonomitë shpenzuese dhe raportit zyrtar të prodhuar nga drejtoria e shërbimeve publike për menaxhimin e ujit të pijshëm në komunën përkatëse.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Rezultati 11.3 Furnizimi i qytetarëve me ujë të pijshëm sipas standardeve

Rezultati paraqet arritjet e komunës përkatëse në furnizimin e rregullt të gjithë qytetarëve me ujë të pijshëm sipas standardeve të përcaktuara nga ISHP. Furnizimi me ujë të pijshëm cilësor apo sipas standardeve do të thotë sigurimi i cilësisë së mjaftueshme të ujit të pijshëm, i pastër biologjikisht, vlerë neutrale të koncentrimit të hidrogjenit ($\text{pH} + - 7$) dhe i pasur me sasi normale të mineraleve dhe gazrave. Ndërtimi i kapaciteteve për furnizim me ujë cilësor është i lidhur ngushtë me kapacitetet menaxhuese të kompanive publike përkatëse dhe të komunës në njërin anë dhe ISHP në anën tjetër.

Furnizimi i qytetarëve me ujë të pijshëm cilësor apo sipas standardeve të përcaktuara nga ISHP, është rezultati kryesor i kësaj fushe. Rezultati pasqyron arritjet e komunës përkatëse në sigurimin e furnizimit të ujit të pijshëm me cilësinë e kërkuar dhe jo me sasinë e ujit të pijshëm. Përmbushja e rezultateve 11.1 dhe 11.2 ndihmojnë në masë të konsiderueshme në arritjen e këtij rezultati. Furnizimi i qytetarëve me ujë të pijshëm cilësor ndikon drejtpërdrejt në shëndetin e popullatës, pa e humbë rëndësinë e dy rezultateve të para në këtë aspekt. Komuna është institucion e cila e ka për obligim që ta mbrojë interesin publik nëpërmjet ofrimit të shërbimeve cilësore për qytetarët e vetë. Ajo është e obliguar që të sigurojë furnizim me ujë të pijshëm cilësor apo të shëndetshëm për qytetarët. Ndërrerjet e shpeshta dhe të gjata të ujit janë faktori plotësues i ndotjes biologjike dhe kimike të ujit duke e rrezikuar shëndetin e qytetarëve dhe duke e vështirësuar përpjekjet e institucioneve përkatëse në sigurimin e ujit cilësor. Pra ndikimet e arritjeve të njërit rezultat tek tjetri janë të lidhura shumë ndemjet veti në këtë fushë.

Rezultati bartë implikime buxhetore dhe arritja e tij është i lidhur me efikasitetin e menaxhimit të burimeve dhe kapaciteteve të komunës përkatëse. Rezultati ndihmon komunën përkatëse për të vlerësuar prioritetet e veprimeve të saj në të ardhmen në arritjen e këtij rezultati. Arritja e këtij rezultati do të thotë: furnizim i rregullt me ujë të pijshëm sipas standardeve të kërkuara në mbrojtje të shëndetit të të gjithë qytetarëve.

Në këtë fazë të zhvillimit të sistemit, rezultati matet me ndihmën e një treguesi kryesor, pa e përjashtuar mundësinë që në të ardhmen të bëhen përshtatje dhe përmirësime të vazhdueshme.

Treguesi 11.3.1 % e mostrave të ujit të cila i plotësojnë standardet e ujit të pijshëm

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në furnizimin e qytetarëve me ujë të pijshëm cilësor sipas standardeve të caktuara nga ISHP. Treguesi jep informata për numrin e përgjithshëm të mostrave të ujit të ujësjellësit që iu kanë nënshtruar analizave dhe numri i përgjithshëm i mostrave që kanë qenë në përputhje me standardet (parametrat dhe vlerat parametrike)⁵⁷ përkatëse për ujë të shëndetshëm nga mostrat e përgjithshme të analizuar. Përgjegjës për kontrollin e ujit të pijshëm është ISHP. Frekuenca minimale e marrjes së mostrave dhe analizimit të ujit që synohet të përdoret për konsum njerëzor të furnizuar nga rrjeti i shpërndarjes, nga tanket/konteinerët apo që shfrytëzohet në ndërmarrjet e prodhimit të ushqimit bëhet nga ISHP, sipas Udhëzimi Administrativ, Nr. 16/2012 për Cilësinë e Ujit për Konsum nga Njeriu, aneksi II, Pjesa B. Për mos përputhje të parametrave të ujit me parametrat dhe vlerat e tyre referente, informohet komuna apo komunat përkatëse për marrjen e masave për përmirësimin e cilësisë së ujit. Komunat dhe kompanitë publike rajonale janë të obliguara që të njoftohen me cilësinë e ujit të pijshëm dhe të kërkojnë nga ISHP mostrimin dhe analizat e nevojshme të ujit në përputhje me aneksin II, pjesa B e UA nr. 16/ 2012.

Treguesi matë thelbin e asaj që duhet të arrihet me këtë rezultat. Treguesi matë relativisht saktë performancën e komunës në këtë këndvështrim, por nuk matë tërë sasinë e ujit që popullata e komunës përkatëse e përdorë për pije. Problem është matja e cilësisë së ujit të burimeve të ujit jashtë sistemit të ujësjellësit, në puse dhe burimet tjera alternative. Për këtë arsye komuna duhet ta prioritetizojë zgjerimin e sistemit të ujit të pijshëm për të gjithë qytetarët, sepse qytetarët janë të barabartë para ofrimit të shërbimeve përkatëse.

⁵⁷ Udhëzimi Administrativ, Nr. 16/2012 për Cilësinë e Ujit për Konsum nga Njeriu, aneksi I

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit dhe përmbushet për çdo vit kalenderik. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. numri i përgjithshëm i mostrave të ujit të trajtuara (analizuara) në ISHP
2. numri i përgjithshëm i mostrave të ujit të cilat i plotësojnë standardet përkatëse

Formula:
$$\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike dhe nga kompanitë përkatëse publike për menaxhimin e ujësjellësit. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e dokumenteve zyrtare të regjistrit të mostrave të dërguara në ISHP dhe vërtetimi apo raporti zyrtar i ISHP për shkallën e përmbushjes së standardeve të mostrave të analizuara

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

FUSHA 12

KANALIZIMI

Emërtimi i fushës është: "Kanalizimi". Ujë i pijshëm dhe ujë sanitar, pas përdorimit, mbledhin produktet e panevojshme të njeriut dhe i derdhen në sistemin e kanalizimit. Kanalizimi është i lidhur ngushtë me ujësjellësin, ujësjellësi i dërgon ujë të pastër secilës ekonomi shfrytëzuese, ndërsa kanalizimi e mbledhë ujin e ndotur dhe e largon atë nga vendbanimi duke siguruar higjienën publike. Në shumicën e vendeve të botës ujë i kanalizimit, i ndotur (ujërat e zeza), në fund të derdhjes së tij trajtohen apo pastrohen nga impiantet apo fabrikat e pastrimit të ujërave të zeza dhe nga ujërat e zeza fitohet prapë ujë i pijshëm i cili kalon në sistemin e ujësjellësit. Në këtë mënyrë krijohet një cikël i qarkullimit të ujit të pastër dhe të papastër dhe racionalizohet në maksimum përdorimi i ujit. Në këtë fazë të zhvillimit në vendin tonë nuk ka mjete të mjaftueshme buxhetore për trajtimin e ujërave të zeza dhe ato derdhen në rrjedha të lumenjve duke i ndotur ata. Kjo nuk është zgjidhja e duhur. Trajtimi i ujërave të zeza dhe i ujit industrial do të kishte dy efekte të mëdha pozitive: gjenerimin e kapaciteteve të ujët të pijshëm dhe mbrojtjen e lumenjve dhe të tokës nga ndotja. E gjithë kjo e bënë këtë fushë shumë prioritare për komunën dhe matja e performancës së saj gjithashtu është me rëndësi shumë të madhe për të kuptuar shkallën e përmbushjes së obligimeve të komunës përballë kërkesave shumë të mëdha të qytetarëve për largimin e ujërave të zeza (ndotura) nga mjedisi jetësor i qytetarëve, që në shumë vendbanime është bërë burim i sëmundjeve infektive dhe erërave kundërmuese, duke krijuar një jetë të padurueshme për qytetarët.

Kanalizimi përfshinë tërë rrjetin e kanaleve për mbledhjen e ujërave të zeza dhe të ujërave atmosferik, të cilat shtrihen nga secila ekonomi familjare, institucionale dhe biznesore, përgjatë sistemit të ujësjellësit dhe kryesisht përgjatë rrugëve të vendbanimeve përkatëse në një thellësi që nuk e pengojnë komunikacionin e deri te vendi i derdhjes. Për mbledhjen e ujërave atmosferikë nuk është zhvilluar tregues i veçantë ngase është i pamatshëm në të gjitha komunat, por në ato komuna ku ekziston raportohet së bashku me kanalizimin për mbledhjen e ujërave të zeza. Kjo fushë përfshinë konkretisht angazhimet e komunës dhe të kompanive përkatëse për menaxhimin e ujërave të zeza në ndërtimin e sistemit të kanalizimit, përfshirjen e të gjitha vendbanimeve dhe ekonomive familjare dhe biznesore në sistem, kontrollimin dhe mirëmbajtjen e vazhdueshëm të sistemit të kanalizimit nga mbyllja dhe rrjedhja e tij jashtë, përcaktimin e tarifës për pagimin e shërbimit me mbledhjen e ujërave të zeza dhe shlyerjen e obligimeve nga qytetarët të cilët janë shfrytëzues të sistemit kanalizimit. Ky është një shërbim shumë themelor dhe me ndikim të drejtpërdrejt në shëndetin e qytetarëve. Një numër i madh i vendbanimeve ende nuk janë të lidhura me sistemin e kanalizimit, duke i derdhur ujrë e zeza në sipërfaqet e tokës apo edhe në thellësinë e saj apo në gropat septike. Përfshirja e të gjitha ekonomive familjare dhe biznesore është prioritet për qytetarët, duke parandaluar përhapjen e sëmundjeve infektive.

Informatat e prodhuara nga matja e performancës në këtë fushë është i rëndësishëm jo vetëm për komunën (Ligji për vetëqeverisje lokale, nenin 17), por edhe për sektorin privat dhe palët tjera të interesit. Matja e performancës në këtë fushë është e rëndësishme për planifikimin dhe zhvillimin e kapaciteteve dhe cilësisë së ofrimit të shërbimeve nga komuna në këtë fushë, për MMPH, sektorin privat dhe palë të tjera të interesit.

Arritjet e komunës përkatëse në fushën e furnizimit me ujë të pijshëm maten nëpërmjet tre rezultateve kryesore 12.1; 12.2.

Rezultati 12.1 Përfshirja e të gjithë qytetarëve në sistemin e kanalizimit

Rezultati paraqet arritjet e komunës përkatëse në përfshirjen e të gjithë qytetarëve në sistemin e kanalizimit. Përfshirja e të gjithë qytetarëve në sistemin e kanalizimit do të thotë ndërtimi i kanaleve për mbledhjen e ujërave të zeza të secilës ekonomi përkatëse e deri te pika e derdhjes në lumë, gropë septike apo në impiant për trajtim të ujrave të zeza. Ndërtimi i kapaciteteve për përfshirjen e të gjithë qytetarëve në sistemin e kanalizimit bëhet në përputhje me planin rregullativ urban dhe kapaciteteve financiare të komunës, kompanisë publike përkatëse dhe të institucioneve qendrore. Matja e performancës së komunës përkatëse në arritjen e këtij rezultati është e bazuar vetëm në lidhjen e ekonomisë përkatëse shfrytëzuese në sistem.

Përfshirja e qytetarëve në sistem të kanalizimit përfaqëson hallkën fillestare dhe themelore të ofrimit të shërbimit për këtë fushë. Zgjerimi i rrjetit të sistemit të kanalizimit apo përfshirja sa më e madhe e qytetarëve në sistem, zvogëlon mundësinë e rrezikimit të shëndetit të qytetarëve nga ujë i ndotur i prodhuar nga veprimtaritë e ndryshme jetësore të qytetarëve. Pra arritja e këtij rezultati ndikon drejtpërdrejtë në mbrojtjen e shëndetit të qytetarëve nga sëmundjet e ndryshme infektive. Me rritjen e numrit të banorëve dhe furnizimit jo të qëndrueshëm me ujë, në veçanti me sasi të pamjaftueshme, po rrisin mundësinë e përhapjes së sëmundjeve infektive dhe në të njëjtën kohë po e rrisin sfidën për organet kompetente të pushtetit lokal për ofrimin me cilësi të këtij shërbimi. Megjithatë komuna është e obliguar të ndaj mjete financiare për ndërtimin e sistemit të kanalizimit dhe përfshirjen secilës ekonomi familjare dhe biznesore në sistem, si kusht themelor për jetë të shëndetshme, zhvillim dhe mirëqenie.

Rezultati bartë implikime buxhetore dhe arritja e tij është e lidhur me efikasitetin e menaxhimit të burimeve dhe kapaciteteve të komunës përkatëse. Rezultati ndihmon komunën përkatëse për të vlerësuar prioritetet e veprimeve të saj në të ardhmen në arritjen e këtij rezultati. Arritja e këtij rezultati do të thotë: përfshirje e të gjithë qytetarëve në sistemin e kanalizimit, derdhjen e ujërave të zeza dhe atmosferike në pikat e caktuara shumë larg vendbanimeve, në rastin më të mirë trajtimi i tyre dhe largimin e shkaqeve për shfaqjen e sëmundjeve të ndryshme infektive për qytetarët. Komponenti më e rrezikshëm për shëndetin e njeriut dhe ndotjen e mjedisit jetësor, është ndotja me detergjente të cilat janë të pazbërthyeshme biologjikisht dhe kimikisht.

Në këtë fazë të zhvillimit të sistemit, rezultati matet me ndihmën e tre treguesve kryesor, pa e përfshirur mundësinë që në të ardhmen të bëhen përshtatje dhe përmirësime të vazhdueshme.

Treguesi 12.1.1 % e realizimit të planit për ndërtimin dhe mirëmbajtjen e sistemit të kanalizimit

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në realizimin e projekteve të planifikuara për ndërtimin apo zgjerimin rrjetit të ri të sistemit të kanalizimit dhe të renovimit apo mirëmbajtjes të sistemit ekzistues të kanalizimit. Treguesi jep informata për llojet e projekteve apo veprimeve të planifikuara dhe shkallën e realizimit të tyre në sistemin e kanalizimit. Realizimi i planit nënkupton numrin e llojeve të punëve të përfunduara në raport me punët e planifikuara për vitin përkatës të raportimit.

Nga pikëpamja e performancës komunale, zbatimi i projekteve apo i punëve në rrjetin e kanalizimit është në kompetencë të komunës përkatëse dhe të kompanive publike rajonale. Komunitat dhe kompanitë publike rajonale për menaxhimin e sistemit të kanalizimit janë të obliguara që të sigurojnë burime të nevojshme për ndërtimin dhe mirëmbajtjen e sistemit të ujësjellësit në territorin e komunës apo të komunave përkatëse.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas planit në vitin përkatës kalendarik. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. gjithsej projekte apo punë të planifikuara për rrjetin e kanalizimit në vitin përkatës të raportimit
2. gjithsej projekte apo punë të realizuara për vitin e raportimit në rrjetin e kanalizimit

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike dhe nga kompanitë përkatëse publike për menaxhimin e ujësjellësit. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e kontratave për punët e kontraktuara në rrjetin e kanalizimit dhe raportet zyrtare dhe të protokolluara për realizimin e punëve.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Treguesi 12.1.2 % e vendbanimeve të përfshira në sistemin e kanalizimit

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në zgjerimin apo përfshirjen e të gjitha vendbanimeve në sistemin e kanalizimit. Treguesi jep informata për numrin e vendbanimeve të reja të përfshira në sistemin e kanalizimit, duke përfshirë vendbanimet ekzistuese që nuk kanë qenë të përfshira në sistem dhe vendbanimet e ndërtuara ndërkohë. Numri i vendbanimeve është i caktuar me statut të komunës përkatëse dhe Ligjit Nr. 03/L041 për Kufijtë Administrativë të Komunave. Përfshirja nënkupton ndërtimin e sistemit të kanalizimit prej secilit vendbanim dhe ekonomi familjare, institucionale dhe biznesore (edhe pse ekonomitë lidhen vetë dhe nuk ka mjete për matjen e lidhjes së tyre në sistem, sikur të ujë që bëhej me anën e orëve matëse) e deri te pika përfundimtare e derdhjes së ujërave të zeza dhe të atyre atmosferike. Kjo distancë mundet me qenë e vogël ose e madhe dhe përcillet me kosto financiare, andaj përmbushja e këtij treguesi përfshinë implikime buxhetore. Përfshirja e një vendbanimi ka kuptim gjithëpërfshirës, që do të thotë se asnjë ekonomi familjare etj., të vendbanimit përkatës, nuk përjashtohet nga përfshirja në sistemin e kanalizimit. Ma mirë me thënë përfshirja e një vendbanimi do të thotë përfshirja e të gjitha ekonomive në sistemin e kanalizimit.

Treguesi matë relativisht saktë performancën e komunës në këtë këndvështrim, edhe pse një numër i vendbanimeve të reja apo i atyre që janë shumë të shpërndara dhe nuk kanë të definuar qartë statusin e vendbanimit, mund të mos përfshihen në raportim të këtij treguesi. Për këtë qëllim komuna obligohet që t'i regjistrojë t'i definojë qartë të gjitha vendbanimet në komunën përkatëse, sepse me lëvizjen e popullatës statusi i vendbanimeve po ndryshon, gjë që sjellë edhe ndryshimin e numrit të tyre.

Në aspektin e performancës komunale, zgjerimi i rrjetit të kanalizimit apo shkalla e përfshirjes së vendbanimeve në sistemin e kanalizimit është kompetencë e komunës, por në të njëjtën kohë kjo kompetencë në përgjithësi iu është bartur kompanive publike rajonale. Komunitat tërthorazi, nëpërmjet përfaqësuesit të saj, marrin pjesë në menaxhimin e tyre së bashku me komunitet tjera që bëjnë pjesë në rajonin përkatës. Problemi është se këto kompani veprojnë në përputhje me Ligjin për kompanitë publike dhe sillen jo në përputhje të plotë me kërkesat e komunave përkatëse. Kjo po e zbehtë përgjegjësinë e komunave dhe adresimin e saktë të problemeve në ofrimin e këtij shërbimi themelor për qytetarët. Presim që në të ardhmen të bëhen përmirësimet përkatëse të Ligjit për kompanitë publike dhe të përcaktohen më qartë të drejtat dhe detyrimet e komunës, përballë këtij problemi.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet në mënyrë përmbledhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbledhëse apo komulative, përkatësisht

raportohet numri i përgjithshëm i vendbanimeve të përfshira në sistemin e kanalizimit, i realizuar për të gjitha vitet.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. numri i përgjithshëm i vendbanimeve në komunën përkatëse
2. numri i vendbanimeve të përfshira në sistemin e kanalizimit

Formula:
$$\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike, drejtoria e urbanizmit dhe nga kompanitë përkatëse publike për menaxhimin e ujësjellësit (kanalizimit). Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e kontratave për punët e kontraktuara në rrjetin e ujësjellësit dhe raportet zyrtare dhe të protokolluara për realizimin e punëve.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Treguesi 12.1.3 % e ekonomive të përfshira në sistemin e kanalizimit

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në përfshirjen e të gjitha ekonomive familjare, institucionale dhe biznesore në sistemin e kanalizimit. Treguesi jep informata për numrin e përgjithshëm të ekonomive familjare, ekzistuese dhe të reja, numrin e përgjithshëm të institucioneve publike (institucione komunale, të dekoncentruara qendrore, qendrore, arsimore, shëndetësore, të kulturës, rinisë dhe sporteve) dhe numrin e përgjithshëm të bizneseve (duke përfshirë këtu edhe veprimtaritë tjera të ngjashme) të përfshira në sistemin e kanalizimit. Përfshirja nënkupton ndërtimin e sistemit të kanalizimit prej secilit vendbanim – ekonomi përkatëse shfrytëzuese e kanalizimit tek pika e derdhjes apo e trajtimit të ujrave të zeza dhe atmosferike larg vendbanimit përkatës.

Treguesi matë relativisht saktë performancën e komunës në këtë këndvështrim sepse realisht treguesi nuk ka mundësi ta faktojë numrin e ekonomive shfrytëzuese të kanalizimit të lidhura në sistem, për faktin se nuk shënohet me asnjë dokument dhe me asnjë mjetë matës kjo lidhje apo shfrytëzim i kanalizimit nga ekonomia përkatëse. Po ashtu një numër i ekonomive të reja, mund të mos përfshihen në raportim të këtij treguesi. Për lidhjen e ekonomisë shfrytëzuese të kanalizimit nuk kërkohet asnjë dokument e as ndonjë mjetë tjetër që e matë derdhjen e ujërave të zeza nga ekonomia përkatëse në sistemin e kanalizimit në vendbanimin përkatës.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet në mënyrë përmbledhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbledhëse apo komulative, përkatësisht raportohet numri i përgjithshëm i ekonomive të përfshira në sistemin e kanalizimit, i realizuar për të gjitha vitet.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen gjashtë lloje të të dhënave:

1. numri i përgjithshëm i ekonomive familjare në komunë
2. numri i ekonomive familjare të përfshira në sistemin e kanalizimit
3. numri i përgjithshëm i institucioneve publike në komunë
4. numri i përgjithshëm i institucioneve publike të përfshira në sistemin e kanalizimit
5. numri i përgjithshëm i ekonomive biznesore e të ngjashme në komunë
6. numri i përgjithshëm i ekonomive biznesore (e të ngjashme) të përfshirë në sistemin e kanalizimit

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$

Formula: $\frac{\text{E dhëna 4}}{\text{E dhëna 3}} \times 100$

Formula: $\frac{\text{E dhëna 6}}{\text{E dhëna 5}} \times 100$

Formula e përgjithshme: $\frac{\text{E dhëna 2} + \text{E dhëna 4} + \text{E dhëna 6}}{\text{E dhëna 1} + \text{E dhëna 3} + \text{E dhëna 5}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike, drejtoria e urbanizmit dhe nga kompanitë përkatëse publike për menaxhimin e ujësjellësit. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e dokumenteve zyrtare për numrin e vendbanimeve të përfshira në sistemin e kanalizimit, sepse nuk ka dokumente zyrtare për verifikimin e lidhjes apo të përfshirjes së ekonomive përkatëse shfrytëzuese të kanalizimit në sistem.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Rezultati 12.2

Trajtimi i ujërave të zeza

Rezultati paraqet arritjet e komunës përkatëse në përfshirjen e vendbanimeve në rrjetin e sistemit të kanalizimit për trajtimin e ujërave të zeza apo në procesin e përpunimit dhe pastrimit në fabrikat përkatëse apo impiante. Trajtimi i ujërave të zeza do të thotë kalimi i ujërave të zeza nëpër një numër të filtrave fizikë, biologjikë dhe kimikë në fabrikën për pastrimin e ujërave të zeza apo impiante dhe prodhimi i ujit të pastër biologjikisht dhe kimikisht para se të derdhet në lumenj apo të shfrytëzohet për qëllime të tjera në ekonominë familjare, institucionale apo biznesore. Ndërtimi i kapaciteteve për përfshirjen e të gjithë vendbanimeve në trajtimin e ujërave të zeza, bëhet në përputhje me kapaciteteve financiare të komunës, kompanisë publike përkatëse dhe të institucioneve qendrore. Matja e performancës së komunës përkatëse në arritjen e këtij rezultati është e bazuar në numrin e vendbanimeve, ujërat e zeza të cilave trajtohen apo pastrohen nga fabrikat përkatëse para derdhjes në lumenj ose të rishfrytëzimit për qëllimet paraprake të ndryshme, e edhe për pije.

Trajtimi i ujërave të zeza është arritja apo rezultati qendror dhe thelbësor i kësaj fushe. Përfshirja sa më e madhe e vendbanimeve në trajtimin e ujërave të zeza të tyre, zvogëlon mundësinë e rrezikimit të shëndetit të qytetarëve nga ujë i ndotur i prodhuar nga veprimtaritë e ndryshme jetësore të qytetarëve, në veçanti ujë i ndotur nga materiet jo të zbërthyeshme si detergjentet. Pra arritja e këtij rezultati ndikon drejtpërdrejtë në mbrojtjen e shëndetit të qytetarëve nga sëmundjet e ndryshme dhe nga ndotja e lumenjve dhe e mjedisit jetësor. Populli thotë: "Çka të hedhësh në deti, e gjen në sofër"

Ky rezultat do të arrihet shkallë-shkallë, gjatë viteve të ardhshme, sepse aktualisht kapacitetet e komunave janë në fazën fillestare, por të matshme. Duke pasur parasysh se përfaqëson një rezultat shumë themelor për mbrojtjen e shëndetit të qytetarëve dhe të mjedisit jetësor nga ndotja, komuna është e obliguar të ndaj mjete financiare për ndërtimin e fabrikave (impianteve) për pastrimin apo trajtimin e ujërave të zeza të prodhuara nga vendbanimet e komunës përkatëse apo të komunave përkatëse, sepse trajtimi i ujërave të zeza mund të bëhet me investime të përbashkëta të më shumë komunave.

Rezultati bartë implikime buxhetore dhe arritja e tij është e lidhur me efikasitetin e menaxhimit të burimeve dhe kapaciteteve të komunës përkatëse apo e dhe të disa komunave fqinje. Rezultati ndihmon komunën

përkatëse për të vlerësuar prioritetet e veprimeve të saj në të ardhmen në arritjen e këtij rezultati. Arritja e këtij rezultati do të thotë: përfshirje e gjithë sistemit të kanalizimit në trajtimin e ujërave të zeza dhe mbrojtjen dhe ruajtjen e shëndetit të qytetarëve si dhe mbrojtjen dhe ruajtjen e mjedisit jetësor nga ndotja.

Në këtë fazë të zhvillimit të sistemit, rezultati matet me ndihmën e dy treguesve kryesor, pa e përjashtuar mundësinë që në të ardhmen të bëhen përshtatje dhe përmirësime të vazhdueshme.

Treguesi 12.2.1 % e realizimit të projekteve të planifikuara për trajtimin e ujërave të zeza

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në realizimin e investimeve të planifikuara për ndërtimin e impianteve apo të fabrikave për pastrimin e ujërave të zeza. Treguesi jep informata për llojet e investimeve dhe shumën e mjeteve financiare përkatëse, si dhe shkallën e realizimit të tyre në ndërtimin dhe mirëmbajtjen e impianteve për trajtimin e ujërave të zeza. Realizimi i investimeve nënkupton numrin e llojeve të punëve të përfunduara.

Nga pikëpamja e performancës komunale, investimet në rrjetin e kanalizimit janë në kompetencë të komunës përkatëse dhe të kompanive publike rajonale. Komunitat dhe kompanitë publike rajonale për menaxhimin e sistemit të ujit janë të obliguara që të sigurojnë burime të nevojshme për ndërtimin dhe mirëmbajtjen e sistemit të kanalizimit dhe të impianteve për trajtimin e ujërave të zeza në territorin e komunës apo të komunave përkatëse.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas planit në vitin përkatës kalendarik. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës fiskal dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. totali i projekteve të planifikuara për trajtimin e ujërave të zeza
2. gjithsej projekte të realizuara për vitin e raportimit nga investimet e planifikuara

Formula:
$$\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike dhe nga kompanitë përkatëse publike për menaxhimin e ujësjellësit në përputhje me planin vjetor të komunës dhe kompanisë publike për rrjetin e kanalizimit, respektivisht të trajtimit të ujërave të zeza (ndërtimit të impianteve). Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e kontratave për punët e kontraktuara për trajtimin e ujërave të zeza dhe raportet zyrtare dhe të protokolluara për realizimin e punëve.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Treguesi 12.2.2 % e vendbanimeve të përfshira në sistemin për trajtim të ujërave të zeza

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në trajtimin e ujërave të zeza nga të gjitha vendbanimet e territorit të saj. Treguesi jep informata për numrin e vendbanimeve, ujërat e zeza të të cilave përfshihen në procesin e trajtimit apo të pastrimit nga fabrikat përkatëse të pastrimit të ujërave të ndotura të prodhuara nga ekonomitë familjare, institucionale, industriale dhe biznesore.

Treguesi matë performancën e komunave në përmbushjen e këtij shërbimi për qytetarët, që ka filluar në disa komuna të vendit. Treguesi matë saktë performancën e komunave për këtë shërbim, sepse është lehtë e dokumentueshme se sa vendbanime janë të përfshira në trajtimin e ujërave të zeza. Mund të ndodhë që rrjete të caktuara të kanalizimit në territorin e komunës përkatëse, për shkaqe të pozitës gjeografike të mos përfshihen në trajtimin apo pastrimin e ujërave të zeza dhe kështu treguesi nuk na informon apo nuk e matë plotësisht këtë shërbim në kuadër të komunës përkatëse.

Në aspektin e performancës komunale, zgjerimi i rrjetit të kanalizimit apo shkalla e përfshirjes së vendbanimeve në sistemin e kanalizimit që mundëson trajtimin e ujërave të zeza, është kompetencë e komunës, por në të njëjtën kohë edhe e kompanive publike rajonale. Komunitat tërthorazi, nëpërmjet përfaqësuesit të saj, marrin pjesë në menaxhimin e tyre së bashku me komunitet tjera që bëjnë pjesë në rajonin përkatës. Ofrimi i këtij shërbimi ka implikime të mëdha buxhetore, andaj komuna përkatëse së bashku me kompaninë përkatëse publike duhet ta prioritetizojnë këtë shërbim, së bashku me sigurimin e fondeve të nevojshme nga të hyrat vetanake, nga qeveria dhe donatorët.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet në mënyrë përmbledhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbledhëse apo komulative, përkatësisht raportohet numri i përgjithshëm i vendbanimeve të përfshira në trajtim të ujërave të zeza, i realizuar për të gjitha vitet.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. numri i përgjithshëm i vendbanimeve në komunën përkatëse
2. numri i vendbanimeve të përfshira në sistemin e trajtimit të ujërave të zeza

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike, drejtoria e urbanizmit dhe nga kompanitë përkatëse publike për menaxhimin e ujës-jellës (ujërave të zeza). Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e listave zyrtare për vendbanimet e përfshira në sistemin e kanalizimit, ujërat e zeza të cilave trajtohen apo pastrohen nga impiantet përkatës dhe raportet zyrtare dhe të protokolluara për ofrimin e këtij shërbimi nga drejtoria e shërbimeve publike të komunës përkatëse.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

FUSHA 13

MBETURINAT

Emërtimi i fushës është: “Menaxhimi i mbeturinave”. Menaxhimi i mbeturinave nënkupton aktivitetet e komunës përkatëse për zvogëlimin e prodhimit të mbeturinave dhe veprimet përkatëse në grumbullimin dhe deponimin e tyre në vendet dhe mënyrat përkatëse të cilat sigurojnë mbrojtjen dhe ruajtjen e mjedisit jetësor dhe të shëndetit të njeriut apo të qytetarëve. Menaxhimi i mbeturinave në kuptimin e ngushtë të fjalës nënkupton ndarjen, mbledhjen, transportin, trajtimin, ripërdorimin, përpunimin, riciklimin dhe deponimin përfundimtar të mbeturinave, përfshirë monitorimin e vazhdueshëm në respektimin e metodologjive profesionale dhe ligjore në mbledhjen dhe deponimin e tyre. Nëse nuk zbatohen standardet profesionale në menaxhimin e mbeturinave, vendet ku deponohen ilegalisht ato mund të shndërrohen në vatra të rrezikshme për ndotjen e mjedisit dhe dëmtimin e shëndetit të qytetarëve. Komuna ka për obligim që të gjithë qytetarëve të vetë të ju ofroj shërbimin e grumbullimit të mbeturinave. Gjithashtu, komuna ka mandatin ekskluziv për menaxhimin e mbeturinave, caktimin e tarifave, faturimin dhe inkasimin (mbledhjen) e mjeteve për shërbimin e ofruar dhe përkthimin e tyre në investime për zgjerimin e infrastrukturës për grumbullimin dhe deponimin e mbeturinave me qëllim të sigurimit të higjienës publike në territorin e komunës përkatëse (Ligji 03/L- 040 për Vetëqeverisje Lokale, neni 17, pika f dhe Ligji Nr. 04/L -060 për Mbeturina, neni 15).

Menaxhimi i mbeturinave përfshinë grumbullimin e të gjitha llojeve të mbeturinave (letër, plastikë, qelq, hekur, dru, hi, tekstil, ushqim etj), të prodhuara nga ekonomitë familjare, institucionale, komerciale (biznesore) , si dhe deponimi i tyre në vendet e përshtatshme dhe sipas udhëzimeve profesionale për këtë qëllim jashtë vendbanimeve. Kjo fushë përfshinë konkretisht angazhimet e komunës dhe të kompanive përkatëse në menaxhimin e procesit të mbledhjes nga të gjitha ekonomitë përkatëse që prodhojnë mbeturina, klasifikimin e tyre, transportin dhe deponimin e tyre në vendet e veçanta të ndërtuara në mënyrë specifike për deponimin e tyre në atë mënyrë që të zvogëlohet efekti i ndotjes së mjedisit dhe i shëndetit të qytetarëve. Ky është një shërbim shumë themelor dhe me ndikim të drejtpërdrejt në shëndetin e qytetarëve. Një numër i madh i vendbanimeve dhe i ekonomive, kryesisht familjare, ende nuk janë të lidhura me sistemin e grumbullimit dhe deponimit të mbeturinave, duke i hedhur llojet e ndryshme të mbeturinave në sipërfaqet e tokës, kryesisht pranë rrugëve dhe nëpër lumenj, kanale e përroska. Hedhja e mbeturinave gjithandej në mjediset urbane dhe rurale, po e degradon mjedisin jetësor (në veçanti mbeturinat jodegradabile – biologjikisht jo të zbërthyeshme), po shndërrohet në vatra të rrezikshme për shëndetin e qytetarëve dhe me pamjen e tyre të shëmtuar, po ndikojnë shumë keq në psikologjinë e qytetarëve vendas dhe të vizitorëve të huaj. Përfshirja e të gjitha ekonomive që janë prodhues të rregullt të mbeturinave, është prioritet për komunën dhe qytetarët, duke parandaluar përhapjen e sëmundjeve të ndryshme.

Matja e performancës në këtë fushë është e rëndësishme (Ligji për vetëqeverisje lokale, nenin 17), për planifikimin dhe zhvillimin e kapaciteteve dhe cilësisë së ofrimit të shërbimeve nga komuna përkatëse në këtë fushë, në veçanti për MMPH në zhvillimin e politikave më efektive për mbrojtjen e mjedisit nga ndotja, për rritjen e investimeve në sektorin privat dhe palë të tjera të interesit.

Arritjet e komunës përkatëse në fushën e menaxhimit të mbeturinave maten nëpërmjet tre rezultateve kryesore 13.1; 13.2 dhe 13.3.

Rezultati 13.1

Përfshirja e të gjithë qytetarëve në sistemin e grumbullimit të mbeturinave

Rezultati paraqet arritjet e komunës përkatëse në përfshirjen e të gjithë qytetarëve apo të të gjitha ekonomive që prodhojnë mbeturina në sistemin e grumbullimit të tyre. Synimi përfundimtarë është mbledhja dhe grumbullimi i mbeturinave nga i tërë territori i komunës përkatëse, por aktualisht ofrohet shërbimi vetëm në pikat përkatëse të grumbullimit pranë ekonomive përkatëse dhe jo mbledhja dhe grumbullimi i mbeturinave jashtë këtyre pikave. Përfshirja e të gjithë qytetarëve në sistemin e grumbullimit të mbeturinave do të thotë, ndërtimi i sistemit për mbledhjen e mbeturinave nga pikat e grumbullimit të secilës ekonomi prodhuese të mbeturinave dhe transporti i tyre deri te vendet e veçanta dhe të licencuara për deponimin e tyre. Sistemi për grumbullimin e mbeturinave përfshinë edhe planin kohor të grumbullimit dhe transportit të tyre nga ekonomitë përkatëse të prodhimit të mbeturinave.

Zgjerimi i sistemit për grumbullim të mbeturinave apo përfshirja sa më e madhe e qytetarëve në sistem, zvogëlon mundësinë e hedhjes së mbeturinave në vendet jashtë pikave të grumbullimit, zvogëlon deponitë e egra (ilegale) dhe hedhjen e mbeturinave në vendet e palejuara si në lumenj dhe kanale e përroska, si dhe mundëson ruajtjen e mjedisit jetësor dhe të shëndetit të qytetarëve. Me rritjen e numrit të banorëve, vendbanimeve të shpërndara, ndërtimeve të reja të paplanifikuara, po rrisin sasinë e mbeturinave dhe hedhjen e tyre të pakontrolluar, në veçanti të mbeturinave inerte që po degradojnë tokat pjellore dhe të banuara në vendbanimet urbane e paraurbane si dhe ato rurale. Të gjitha përpjekjet e deritashme kanë rezultuar me suksese të kufizuara në zvogëlimin e sasisë së mbeturinave të hedhura në mënyrë të pakontrolluar, gjë e cila kërkon zhvillim të politikave më të rrepta nga pushteti lokal dhe MMPH në menaxhimin me sukses të mbeturinave. Megjithatë komuna është e obliguar të rrisë kapacitetet menaxhuese për grumbullimin e mbeturinave në tërë territorin e saj në mënyrë që të gjithë qytetarët e komunës përkatëse të trajtohen në mënyrë të barabartë në ofrimin e shërbimeve.

Rezultati bartë implikime buxhetore dhe arritja e tij është e lidhur me efikasitetin e menaxhimit të burimeve dhe kapaciteteve të komunës përkatëse. Rezultati ndihmon komunën përkatëse për të vlerësuar prioritetet e veprimeve të saj në të ardhmen në arritjen e këtij rezultati. Komuna në partneritet me kompanitë për menaxhimin e grumbullimit të mbeturinave dhe me qytetarët duhet të përcaktoj tarifat për mbulimin e ofrimit të këtij shërbimi. Komuna është e obliguar që të ndaj fonde përkatëse nga taksat e qytetarëve dhe nga fondet qendrore në angazhimin e kompanive publike apo private për pastrimin e tërë territorit të saj nga të gjitha llojet e mbeturinave dhe nga të gjitha vendet kudo që hedhen, si dhe të marrin masa ligjore për qytetarët, institucionet dhe bizneset të cilët nuk respektojnë ligjin për menaxhimin e mbeturinave. Me zbatimin e ligjit dhe udhëzimeve përkatëse profesionale edhe duke futë në përdorim gjobot përkatëse, rezultati është i arritshëm.

Në këtë fazë të zhvillimit të sistemit, rezultati matet me ndihmën e tre treguesve kryesor, pa e përfshirë mundësinë që në të ardhmen të bëhen përshtatje dhe përmirësime të vazhdueshme.

Treguesi 13.1.1 % e realizimit të planit komunal për menaxhimin e mbeturinave

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në realizimin e veprimeve të planifikuara për menaxhimin e mbeturinave në tërë territorin e saj (Ligji për mbeturinat, neni 15). Treguesi jep informata për të gjitha veprimet e ndërmara nga komuna dhe operatori ekonomik për menaxhimin e mbeturinave të përcaktuara me planin komunal. Realizimi i planit komunal për menaxhimin e mbeturinave nënkupton numrin e llojeve të punëve të përfunduara nga lloji dhe numri i përgjithshëm i punëve të planifikuara për vitin përkatës të raportimit në menaxhimin e mbeturinave komunale, komerciale, të parrezikshme dhe inerte.

Nga pikëpamja e performancës komunale, miratimi i planit komunal për menaxhimin e mbeturinave si dhe zbatimi i tij është përgjegjësi e komunës përkatëse (Ligji për Mbeturinat) nëpërmjet planit operativ të kompanive të licencuara për këtë veprimtari. Komunat dhe kompanitë relevante janë të obliguara që t'i zbatojnë obligimet ligjore nëpërmjet zbatimit të planit komunal përkatës për menaxhimin e mbeturinave duke siguruar kapacitetet e nevojshme administrative teknike, financiare dhe njerëzore duke siguruar

pastrimin mjedisit jetësor në territorin e komunës apo të komunave përkatëse dhe mbrojtjen e shëndetit publik. Nëpërmjet informatave të prodhuara nga matja e performancës, komuna ka mundësi që për çdo vit të bëjë rishikimin e planit komunal për menaxhimin e mbeturinave sipas prioritetëve të përcaktuara.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas kohës së përcaktuar me planin komunal për menaxhimin e mbeturinave, kryesisht brenda një viti. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalenderik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. totali i veprimeve të planifikuara për menaxhimin e mbeturinave
2. gjithsej veprime të realizuara (përfunduara) nga veprimet e planifikuara

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike, drejtoria përkatëse për mbrojtjen e mjedisit dhe nga kompanitë përkatëse publike dhe/apo private për menaxhimin e mbeturinave në përputhje me planin vjetor të komunës përkatëse për menaxhimin e mbeturinave. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e raportet zyrtare të drejtorisë për shërbime publike në krahasim me planin komunal për menaxhimin e mbeturinave për territorin e komunës apo të komunave përkatëse.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Treguesi 13.1.2 % e vendbanimeve të përfshira në sistemin e grumbullimit të mbeturinave

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në zgjerimin apo përfshirjen e të gjitha vendbanimeve në sistemin e grumbullimit të mbeturinave apo që u ofrohet shërbim për grumbullim dhe mbledhje të mbeturinave të gjitha vendbanimeve në territorin e komunës përkatëse. Treguesi jep informata për numrin e vendbanimeve të reja të përfshira në sistemin e grumbullimit të mbeturinave, duke përfshirë vendbanimet ekzistuese që nuk kanë qenë të përfshira në sistem dhe vendbanimet e ndërtuara ndërkohë. Numri i vendbanimeve është i caktuar me statut të komunës përkatëse dhe Ligjit Nr. 03/L041 për Kufijt Administrativ të Komunave. Përfshirja nënkupton ndërtimin e sistemit të grumbullimit dhe mbledhjes së mbeturinave nga secili prodhues komunal, komercial në të gjitha vendbanimet e komunës (qytetet, lagjet urbane, dhe fshatrat) dhe transporti i tyre sipas kushteve të parapara teknike me licencë deri te vendet e caktuara për deponim të tyre. Aktualisht jo të gjitha vendbanimet janë të përfshira në sistemin e grumbullimit të mbeturinave dhe nëpërmjet këtij treguesi synohet që të përfshihen të gjitha vendbanimet e territorit të komunave përkatëse në sistem. Sa më shumë vendbanime të përfshira, do të thotë, aq më pak mbeturina të pa menaxhuara nga komuna. Përfshirja e një vendbanimi ka kuptim gjithëpërfshirës, që do të thotë se asnjë ekonomi familjare etj., të vendbanimit përkatës, nuk përjashtohet nga përfshirja në grumbullimin e mbeturinave. Ma mirë me thënë përfshirja e një vendbanimi do të thotë përfshirja e të gjitha ekonomive në grumbullimin e mbeturinave.

Treguesi matë relativisht saktë performancën e komunës për këtë shërbim, edhe pse një numër i vendbanimeve të reja apo i atyre që janë shumë të shpërndara, mund të mos përfshihen në raportim të këtij treguesi. Për këtë qëllim komuna, nëpërmjet kompanisë publike apo operatorit përkatës ekonomik, obligohet që t'i regjistrojë të gjitha vendbanimet përkatëse të cilave ua mundëson qasjen në shfrytëzimin e sistemit për grumbullimin e mbeturinave, duke i përditësuar regjistrat në baza mujore dhe vjetore, sepse me lëvizjen e popullatës numri i tyre ndryshon vazhdimisht. Vendbanimet e pabanuara nuk merren parasysh në llogaritje.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit dhe përmbushet në mënyrë përmbljedhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbljedhëse apo komulative, përkatësisht raportohet numri i përgjithshëm i ekonomive të përfshira në sistemin e grumbullimit të mbeturinave, e realizuar për të gjitha vitet.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen e dy lloje të të dhënave:

1. numri i përgjithshëm i vendbanimeve në komunë
2. numri i vendbanimeve të përfshira në sistemin e grumbullimit të mbeturinave

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike, drejtoria përkatëse për mbrojtjen e mjedisit dhe nga kompanitë përkatëse publike apo operatori ekonomik për menaxhimin e mbeturinave. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e regjistrave zyrtar për vendbanimet që përfshihen në grumbullimin e mbeturinave në komunën përkatëse, Agjencia e statistikave të Kosovës, statuti i komunës përkatëse dhe raportet zyrtare dhe të protokolluara për ofrimin me rregull të shërbimit për vendbanimet përkatëse.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Treguesi 13.1.3 % e ekonomive që kanë qasje në sistemin për grumbullimin e mbeturinave

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në përfshirjen e të gjitha ekonomive familjare, institucionale, komerciale në sistemin e grumbullimit të mbeturinave. Treguesi jep informata për numrin e përgjithshëm të ekonomive familjare, numrin e përgjithshëm të institucioneve publike (institucione komunale, të dekoncentruara rajonale, qendrore, arsimore, shëndetësore, të kulturës, rinisë dhe sporteve), numrin e përgjithshëm të bizneseve (komerciale) të përfshira apo që shfrytëzojnë sistemin komunal të grumbullimit të mbeturinave. Përfshirja nënkupton ndërtimin e sistemit të grumbullimit dhe të mbledhjes së mbeturinave nga secili prodhues komunal (prodhuesi këtu e ka kuptimin e atij që prodhon mbeturina), komercial dhe transporti i tyre sipas kushteve të parapara teknike me licencë deri te vendet e caktuara për deponim të tyre. Aktualisht jo të gjitha ekonomitë prodhuese të mbeturinave janë të përfshira në sistemin e grumbullimit të mbeturinave dhe nëpërmjet këtij treguesi synohet që të përfshihen të gjitha ekonomitë përkatëse në territorin e komunave përkatëse në sistem. Sa më shumë ekonomi prodhuese të mbeturinave të përfshira, do të thotë, aq më pak mbeturina të pa menaxhuara nga komuna dhe kompania përkatëse.

Treguesi matë relativisht saktë performancën e komunës për këtë shërbim nga ajo që synon, edhe pse një numër i ekonomive prodhuese të mbeturinave të reja apo i atyre që janë shumë të shpërndara, mund të mos përfshihen në raportim të këtij treguesi. Për këtë qëllim komuna, nëpërmjet kompanisë publike apo operatorit përkatës ekonomik, obligohet që t'i regjistrojë të gjitha ekonomitë përkatëse të cilave ua mundëson qasjen në shfrytëzimin e sistemit për grumbullimin e mbeturinave, duke i përditësuar regjistrat në baza mujore dhe vjetore, sepse me lëvizjen e popullatës numri i tyre ndryshon vazhdimisht. Treguesi në fakt nuk matë thelbin e asaj çfarë synojmë të masim – zvogëlimin në minimum të mbeturinave të pambledhura në territorin e komunës përkatëse. Edhe në vendbanimet, ekonomitë përkatëse janë të përfshira në mbledhjen e mbeturinave, prapë një sasi e mbeturinave hidhet në deponitë e egra dhe nuk mbledhen dhe menaxhohen nga komuna dhe operatorët ekonomik. Përfshirja apo rritja e numrit të ekonomive përkatëse në sistemin e grumbullimit të mbeturinave nuk siguron, ashtu si edhe po ndodhë, pastrimin e mbeturinave

nga mjedisi jetësor. Në përputhje me ritjen e kapaciteteve në komuna, ky tregues duhet të zhvillohet dhe të matë thelbin e tij, pastrimin e territorit nga ndotja me mbeturina.

Në aspektin e performancës komunale, zgjerimi i shërbimit për grumbullimin e mbeturinave apo shkalla e përfshirjes së ekonomive prodhuese të mbeturinave në sistemin e grumbullimit të mbeturinave, është kompetencë e komunës sipas Ligjit të ri për Mbeturina. Treguesi do të jetë i suksesshëm atëherë kur e zvogëlon në minimum sasinë e mbeturinave të pambledhura në tërë territorin e komunës përkatëse.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të pragut dhe përmbushet në mënyrë përmblendhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmblendhëse apo komulative, përkatësisht raportohet numri i përgjithshëm i ekonomive të përfshira në sistemin e grumbullimit të mbeturinave, e realizuar për të gjitha vitet.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen e gjashtë lloje të të dhënave:

1. numri i përgjithshëm i ekonomive familjare në komunë
2. numri i ekonomive familjare të përfshira në sistemin e grumbullimit të mbeturinave
3. numri i përgjithshëm i institucioneve publike në komunë
4. numri i përgjithshëm i institucioneve publike të përfshira në sistemin e grumbullimit të mbeturinave
5. numri i përgjithshëm i ekonomive komerciale dhe industriale në komunë
6. numri i përgjithshëm i ekonomive komerciale të përfshira në sistemin e grumbullimit të mbeturinave

Formula: $\frac{E \text{ dhëna } 2}{E \text{ dhëna } 1} \times 100$

Formula: $\frac{E \text{ dhëna } 4}{E \text{ dhëna } 3} \times 100$

Formula: $\frac{E \text{ dhëna } 6}{E \text{ dhëna } 5} \times 100$

Formula: $\frac{E \text{ dhëna } 2 + e \text{ dhëna } 4 + e \text{ dhëna } 6}{E \text{ dhëna } 1 + e \text{ dhëna } 3 + e \text{ dhëna } 5} \times 100$

Shuma e fituar nga tri formulat e prodhojnë përqindjen përkatëse të përbashkët për treguesin.

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria e shërbimeve publike, drejtoria përkatëse për mbrojtjen e mjedisit dhe nga kompanitë përkatëse. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e regjistrave zyrtar për ekonomitë prodhuese të mbeturinave që u ofrohet qasja në grumbullimin e mbeturinave në komunën përkatëse dhe raportet zyrtare dhe të protokolluara për ofrimin me rregull të shërbimit për ekonomitë përkatëse prodhuese të mbeturinave.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës.

Rezultati 13.2

Ofrim i qëndrueshëm i shërbimeve në mbledhjen e mbeturinave

Rezultati paraqet arritjet e komunës përkatëse në ofrimin e rregullt të shërbimit të mbledhjes së mbeturinave për të gjithë qytetarët. Ofrim i qëndrueshëm me shërbim të mbledhjes së mbeturinave do të thotë mbledhja

e mbeturinave sipas orarit të caktuar ditor apo javor nga pikat e grumbullimit të ekonomive prodhuese përkatëse në tërë territorin e komunës përkatëse. Ndërtimi i kapaciteteve për ofrim të qëndrueshëm të mbledhjes së mbeturinave është i lidhur ngushtë me kapacitetet menaxhuese dhe teknike të komunës, kompanive përkatëse në njërin anë dhe pjesëmarrjes së qytetarëve në shlyerjen e obligimeve në anën tjetër. Shlyerja e obligimeve nga ana e qytetarëve për shërbimet e mbledhjes së mbeturinave, siguron një pjesë themelore të të hyrave vetanake të komunave për ndërtimin dhe mirëmbajtjen e kapaciteteve të nevojshme për ofrim të qëndrueshëm të këtij shërbimi.

Ofrimi i qëndrueshëm apo i rregullt, sipas orarit të këtij shërbimi, është rezultati themelor dhe kryesor i kësaj fushe. Rezultati pasqyron arritjet e komunës përkatëse në mbledhjen e rregullt, me orar të mbeturinave nga pikëpamja kohore, por jo edhe për sasinë dhe cilësinë e mbledhjes së tyre. Cilësi në këtë rast është mbledhja e të gjitha mbeturinave. Zgjerimi i rrjetit të sistemit për grumbullimin dhe mbledhjen e mbeturinave apo përfshirja sa më e madhe e qytetarëve në sistem, zvogëlon mundësinë e rrezikimit të shëndetit të qytetarëve nga ndotja e mjedisit jetësor. Sa më e shpeshtë koha e mbledhjes së mbeturinave aq më shumë shpenzime bëhen nga kompania.

Rezultati bartë implikime buxhetore dhe arritja e tij është e lidhur me efikasitetin e menaxhimit të burimeve dhe kapaciteteve të komunës përkatëse, si në inkasimin e mjeteve nga qytetarët, po ashtu edhe të mjeteve tjera nga niveli qendror. Rezultati ndihmon komunën, kompaninë përkatëse, MMPH dhe palët tjera të interesit për të vlerësuar prioritetet e veprimeve të saj në të ardhmen në arritjen e këtij rezultati. Arritja e këtij rezultati do të thotë: mbledhja e rregullt e mbeturinave nga pikat përkatëse të grumbullimit të ekonomive komunale, komerciale.

Në këtë fazë të zhvillimit të sistemit, rezultati matet me ndihmën e dy treguesve kryesor, pa e përjashtuar mundësinë që në të ardhmen të bëhen përshtatje dhe përmirësime të vazhdueshme.

Treguesi 13.2.1 % e realizimit të orarit për mbledhjen e mbeturinave

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në mbledhjen e rregullt të mbeturinave nga pikat e grumbullimit të ekonomive përkatëse. Treguesi jep informata për numrin e ditëve të planifikuara me orar për mbledhjen e mbeturinave nga pikat e grumbullimit dhe numrin e ditëve të realizuara për të gjitha pikat e grumbullimit të mbeturinave. Natyrisht se numri i ditëve për vendbanime të ndryshme është e ndryshme, por mbledhen ditët për të gjitha vendbanimet.

Treguesi matë thelbin e asaj që duhet të arrihet me këtë rezultat. Treguesi matë relativisht saktë performancën e komunës në këtë këndvështrim. Problem është mbledhja e të dhënave mbi këtë bazë, por komunat dhe kompanitë përkatëse mbajnë oraret e planifikimit dhe të grumbullimit të mbeturinave. Nuk mund të matet saktë performanca e komunës në ofrimin e qëndrueshëm të këtij shërbimi, pa e kuptuar se sa ditë në vjet mbledhen mbeturinat nga pikat e grumbullimit të ekonomive përkatëse të komunës nga ditët e planifikuara për mbledhjen e mbeturinave. Duke ditur se numri i ditëve sipas orarit për mbledhjen e mbeturinave mund të jetë i ndryshëm, për pikat e ndryshme të grumbullimit, dhe në mënyrë që të thjeshtësohet matja e këtij treguesi kërkohet vetëm mesatarja e ditëve të planifikuara dhe mesatarja e ditëve të realizuara për të gjitha pikat e grumbullimit. Kusht për matjen e saktë të këtij treguesi është posedimi dhe monitormi i rregullt i zbatimit të orarit të mbledhjes së mbeturinave.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit dhe përmbushet brenda vitit kalendarik. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. numri i ditëve të planifikuara për mbledhjen e mbeturinave në territorin e komunës në vit

2. numri i ditëve të realizuara për mbledhjen e mbeturinave në territorin e komunës në vit

Formula:
$$\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mblidhen nga drejtoria e shërbimeve publike dhe nga kompanitë përkatëse publike apo operatorit përkatës ekonomik për menaxhimin e mbeturinave. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e dokumenteve zyrtare të monitorimit (raporteve apo shënimeve zyrtare) për zbatimin e orarit për mbledhjen e mbeturinave nga pikat e grumbullimit të ekonomive përkatëse dhe raportit zyrtar të prodhuar nga drejtoria e shërbimeve publike për këtë shërbim.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Treguesi 13.2.2 % e inkasimit të mjeteve për mbledhjen e mbeturinave

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në menaxhimin e mbeturinave në territorin e saj. Treguesi jep informata për shumën e mjeteve të paguara në euro nga shuma e faturuar, sipas tarifës përkatëse në komunën përkatëse për mbledhjen e mbeturinave. Termi "shuma e faturuar apo shërbim i faturuar" nënkupton gjithsej vlera e faturuar gjatë një periudhe prej 12 muajve kalendarik, që fillon në janar dhe përfundon në dhjetor të vitit për të cilin raportohet. Pagesa, sipas tarifës përkatëse për mbledhjen e mbeturinave, tregon performancën apo kapacitetet e komunës përkatëse për të inkasuar të hyrat vetanake për mbledhjen e mbeturinave.

Treguesi matë drejtpërdrejt shkallën e pagesave për shërbimin e ofruar, edhe pse nëse në ditët e planifikuara nuk është ofruar shërbimi, fatura duhet paguar e plotë, me arsyetimin se kudo që është hedhur mbeturina përkatëse nga ekonomia përkatëse, ajo prapë është mbledhur nga operatori ekonomik për mbledhjen e mbeturinave. Realisht kjo nuk është plotësisht e saktë, sepse kompania apo operatori nuk i mbledhë mbeturinat jashtë pikave të grumbullimit. Me këtë tregues matet shuma e mjeteve të paguara nga ekonomitë që prodhojnë mbeturina, që është shumë me rëndësi.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit dhe përmbushet brenda vitit përkatës fiskal. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës fiskal dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mblidhen dy lloje të të dhënave:

1. shuma e mjeteve të faturuara në euro për mbledhjen e mbeturinave në vit
2. shuma e mjeteve të paguara (inkasuara) në euro për mbledhjen e mbeturinave

Formula:
$$\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mblidhen nga drejtoria e shërbimeve publike dhe nga kompanitë përkatëse për menaxhimin e mbeturinave. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e dokumenteve zyrtare (formularëve përkatës) për faturimin e shërbimit të ofruar – mbledhjen e mbeturinave nga secila ekonomi përkatëse, lista zyrtare e pagesave nga ekonomitë që iu ofrohet shërbimi i mbledhjes së mbeturinave dhe raportit zyrtar të prodhuar nga drejtoria e shërbimeve publike për menaxhimin e mbeturinave në komunën përkatëse.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Rezultati 13.3 Deponimi i mbeturinave

Rezultati paraqet arritjet e komunës përkatëse në administrimin e hallkës përfundimtare të ciklit për menaxhimin e mbeturinave. Deponimi i mbeturinave do të thotë vendosja e mbeturinave të mbledhura në vende të veçanta larg vendbanimeve të komunës përkatëse të ndërtuara sipas kriterëve përkatëse gjeografike, teknike dhe biologjike, për ta mbrojtur mjedisin jetësor dhe shëndetin e njeriut nga ndotja me mbeturina. Kalimi i këtij shërbimi në kompetencë të nivelit qendror, konkretisht të Kompanisë për menaxhimin e deponive të Kosovës, e ka vështirësuar ciklin e administrimit të plotë të mbeturinave nga ana e nivelit të pushtetit lokal. Ndërtimi i kapaciteteve për ofrim të qëndrueshëm të deponimit të mbeturinave është i lidhur ngushtë me kapacitetet menaxhuese të kompanive përkatëse për mbledhjen e mbeturinave dhe të kompanisë përkatëse për menaxhimin e deponive të mbeturinave.

Deponimi i mbeturinave është rezultati themelor i ciklit të menaxhimit të mbeturinave me anë të cilit mundësohet riciklimi, kompostimi dhe "varrosja" e mbeturinave në shtresat e thella të dheut sipas kriterëve të caktuara të dëmshme për mjedisin jetësor dhe shëndetin e njeriut. Ky shërbim mundëson largimin përfundimtar të mbeturinave nga mjediset e banuara (urbane dhe rurale) dhe mjediset natyrore. Rezultati pasqyron arritjet e komunës përkatëse në klasifikimin e mbeturinave, riciklimin e tyre dhe pjesën e mbetur - të paricikluar ta deponojë në vendet përkatëse apo në deponitë legale. Sa më shumë mbeturina që deponohen aq më pak mbeturina do të duhej të mbeteshin në mjediset urbane dhe rurale. Edhe pse jo gjithëherë sasia e grumbullimit të mbeturinave të deponuara tregon për suksesin e menaxhimit të mbeturinave në përgjithësi, megjithatë ky rezultat nuk pasqyron saktësisht shkallën e pastërtisë së mjedisit apo të higjienës publike, nga pikëpamja kohore, por jo edhe për sasinë dhe cilësinë e mbledhjes së tyre.

Rezultati bartë implikime buxhetore dhe arritja e tij është e lidhur me efikasitetin e menaxhimit të burimeve dhe kapaciteteve të komunës përkatëse, i kapaciteteve të kompanisë apo operatorit ekonomik për mbledhjen e mbeturinave të cilat paguajnë për deponimin e sasisë së mbeturinave për kilogram, e po ashtu edhe të mjeteve tjera nga niveli qendror. Rezultati ndihmon komunën, kompaninë përkatëse, MMPH dhe palët tjera të interesit për të vlerësuar prioritetet e veprimeve të saj në të ardhmen në arritjen e këtij rezultati. Arritja e këtij rezultati do të thotë: ndërtimi i kapaciteteve të mjaftueshme sipas kriterëve dhe metodologjisë përkatëse për deponimin e mbeturinave për territorin e komunës apo të komunave përkatëse, sepse, kompanitë për deponimin e mbeturinave janë kryesisht rajonale nën menaxhim të qeverisë.

Në këtë fazë të zhvillimit të sistemit, rezultati matet me ndihmën e një treguesi kryesor, pa e përjashtuar mundësinë që në të ardhmen të bëhen përshtatje dhe përmirësime të vazhdueshme.

Treguesi 13.3.1 Sasia e deponimit të mbeturinave në kilogram për kokë banori

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në menaxhimin e ofrimit të shërbimit për deponimin e mbeturinave në territorin e saj. Treguesi jep informata për sasinë e mbeturinave të deponuara në kilogram për kokë të banorit në vit. Sasia e deponimit të mbeturinave në vit, tregon performancën apo kapacitetet menaxhuese të komunës përkatëse për deponimin e mbeturinave dhe administrimit të përgjithshëm të mbeturinave në territorin e saj dhe në të njëjtën kohë tregon edhe për trendin e sasisë së mbeturinave të prodhuara nga ekonomitë përkatëse në territorin e komunës përkatëse, përjashtuar sasinë e mbeturinave të prodhuara nga ekonomitë që nuk kanë qasje në sistemin e menaxhimit të mbeturinave dhe deponitë e egra.

Treguesi matë drejtpërdrejtë dhe saktë sasinë e mbeturinave të deponuara në kilogram për kokë banori në deponitë legale. Pra treguesi nuk matë sasinë e deponimit të mbeturinave në deponitë e egra (ilegale). Sa më e madhe përfshirja e ekonomive prodhuese të mbeturinave në sistemin e menaxhimit të mbeturinave, aq më e vogël mundësia e krijimit të deponive të egra apo ilegale dhe aq më e madhe mundësia e mbrojtjes së mjedisit jetësor dhe e shëndetit të njeriut. Megjithatë treguesi prodhon informata të rëndësishme për kapacitetet prodhuese të mbeturinave në komunën përkatëse dhe në nivel të vendit, si dhe për sasinë e mbeturinave të deponuara, që në të ardhmen mund të shërbejnë si burim i zhvillimit ekonomik në shumë sektorë me riciklimin e tyre apo edhe si burim i energjisë. Ripërdorimi i mbeturinave për qëllime ekonomike kushtëzohet në masë të madhe edhe nga klasifikimi i mbeturinave i cili duhet të bëhet në të ardhmen nga sistemi për menaxhimin e mbeturinave, në mënyrë që një e keqe e madhe të shndërrohet në një pasuri të madhe, në veçanti në ruajtjen dhe mbrojtjen e shëndetit të qytetarëve.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit dhe përmbushet brenda vitit përkatës kalendarik. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mblidhen dy të dhëna:

1. Numri i banorëve në komunën përkatëse
2. Sasia e deponimit të mbeturinave në kilogram për komunën përkatëse brenda një viti kalendarik

Formula:
$$\frac{E \text{ dhëna } 2}{E \text{ dhëna } 1}$$

Që treguesi të matë thelbin e asaj që synojmë të matë, në të ardhmen duhet të mblidhet edhe e dhëna se sa kilogram mbeturina prodhon një qytetar apo një ekonomi përkatëse në ditë apo në vit. Kjo do të ndihmonte shumë në prodhimin e informatave për të matë efikasitetin e grumbullimit, mbledhjes dhe deponimit të mbeturinave në territorin e komunës përkatëse.

Burimi i të dhënave. Të dhënat mblidhen nga drejtoria e shërbimeve publike dhe nga kompanitë përkatëse për deponimin e mbeturinave. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e dokumenteve zyrtare (regjistrat zyrtar) për sasinë e deponimit të mbeturinave nga kompanitë për mbledhjen e mbeturinave në territorin e komunës përkatëse dhe raportit zyrtar të prodhuar nga drejtoria e shërbimeve publike për menaxhimin e mbeturinave në komunën përkatëse.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

FUSHA 14

MBROJTJA E MJEDISIT

Emërtimi i fushës është: “Mbrotjtja e mjedisit”. Mbrotjtja e mjedisit nënkupton veprimet e komunës përkatëse për mbrotjtjen dhe ruajtjen e mjedisit natyror dhe jetësor (urban dhe rural) nga dëmtimi, degradimi apo ndotja si pasojë e veprimtarisë njerëzore ose të ndikimit natyror. Mbrotjtja e mjedisit në kuptimin e ngushtë të fjalës nënkupton mbrotjtjen e tokës, ajrit, ujit, klimës, botës bimëzore dhe shtazore dhe të ndërveprimeve të tyre: ekosistemeve ujore e tokësore, trashëgimisë natyrore e kulturore dhe mjedisit urban e rural nga ndryshimet fizike të mjedisit, si: prerja e pyjeve, erozioni, vërshimet, zhurma, rrezatimi jonizues dhe radioaktiv, pluhuri, zjarret, hiri temperaturat etj; nga ndryshimet kimike të mjedisit, si: tymi, smogu, oksidet e azotit, plumbit, squfurit dhe nga ndryshimet biologjike, si: epidemitë, endemitë dhe pandemitë e ndryshme që rrezikojnë shëndetin e qytetarëve. Kjo kompetencë është e përzier apo e integruar me të drejta dhe detyrime të nivelit qendror dhe atij lokal, ku komunat kanë përgjegjësi të caktuara në mbrotjtjen e mjedisit në territorin e vetë në përputhje me ligjin (Ligji Nr. 03/L – 025 për Mbrotjtjen e Mjedisit dhe Ligji 03/L- 040 për Vetëqeverisje Lokale, neni 17). Komuna është e obliguar që në përputhje me ligjet në fuqi të marrë të gjitha masat për mbrotjtjen e mjedisit, me përjashtim të atyre veprimeve të cilat janë në kompetencë të nivelit qendror.

Mbrotjtja e mjedisit përfshinë të gjitha veprimet të cilat janë të planifikuara me Planet e veprimit lokal në mjedis dhe programet mjedisore, të cilat duhet të jenë në përputhje me Planin e Kosovës për Veprim Mjedisor (Ligji Nr. 03/L – 025 për Mbrotjtjen e Mjedisit, neni 24), që ka të bëjë me mbrotjtjen e të gjitha llojeve mjedisore nga të gjitha veprimet dhe materiet të cilat e rrezikojnë mjedisin në komunën përkatëse. Ky është një shërbim shumë themelor dhe mjaftë i ndërlikuar dhe i integruar (me shumë palë të interesit) me ndikim të drejtpërdrejt në shëndetin e qytetarëve. Zhvillimet e shumta dhe të shpejta në ekonomi, teknologji, urbanistikë, komunikacion etj. po ndikojnë në shfrytëzimin e pakontrolluar të burimeve natyrore dhe jo natyrore, të cilat po ndikojnë në degradimin e mjedisit jetësor, në veçanti të tokës bujqësore dhe ndotjen e mjedisit jetësor me materie kimike e fizike me pasojë të rënda për shëndetin e qytetarëve të vendit. Kohëve të fundit është rritë numri i sëmundjeve kancerogjene dhe është rikthyer sëmundja e tuberkulozit. Kjo e bënë këtë fushë shumë prioritare në matjen e performancës e cila do t’iu ndihmoj institucioneve të pushtetit lokal për adresimin e problemeve dhe marrjen e masave profesionale për zgjidhjen e problemeve të shumta mjedisore, njëra prej fushave më problematike në vend.

Matja e performancës në këtë fushë është e rëndësishme (Ligji për vetëqeverisje lokale dhe Ligji për mbrotjtjen e mjedisit), për planifikimin dhe zhvillimin e kapaciteteve në mbrotjtjen e mjedisit në nivelin lokal, në veçanti për MMPH në zhvillimin e politikave më efektive për mbrotjtjen e mjedisit nga degradimi dhe ndotja, për rritjen e investimeve në sektorin privat dhe palë të tjera të interesit.

Arritjet e komunës përkatëse në fushën e mbrotjtjes së mjedisit matet nëpërmjet një rezultati kryesor 14.1.

Rezultati 14.1**Krijimi i një mjedisi të pastër dhe të shëndetshëm**

Rezultati paraqet arritjet e komunës përkatëse në krijimin e një mjedisi të pastër dhe të shëndetshëm për të gjithë qytetarët. Ky është synimi përfundimtarë i veprimit të organeve të pushtetit lokal, atij qendror dhe i publikut të gjerë. Krijimi i një mjedisi të pastër dhe të shëndetshëm do të thotë, marrja e masave të nevojshme nëpërmjet Planit të veprimit komunal në mjedis për mbrojtjen e mjedisit nga çfarëdo dëmtimi, shkatërrimi apo ndotje, marrja e masave të nevojshme për ruajtjen dhe përparimin e mjedisit që nuk është i dëmtuar dhe marrjen e masave të nevojshme për rikthimin e mjedisit në gjendje të natyrshme, i pastër dhe i shëndetshëm për qytetarët. Veprimet e komunës nëpërmjet planit të miratuar në kuvendin e komunës përkatëse duhet të jenë në përputhje me kohën e nevojshme për mbrojtjen dhe sanimin e gjendjes në mënyrë efektive për të krijuar mjedis për jetë normale të qytetarëve, botës bimore dhe shtazore.

Rezultati synohet të arrihet nëpërmjet zbatimit efektiv të Planit të veprimit lokal mjedisor (PVLM), duke përfshirë edhe publikun e gjerë dhe palët e ndryshme të interesit dhe kontrollit të veprimit në mjedis nëpërmjet Lejeve mjedisore komunale (Ligji për mbrojtje të mjedisit, neni 24 dhe 32). Qëllimi kryesor i rezultatit është që të mobilizojë të gjitha strukturat institucionale komunale e qendrore, bizneset, shkollat, spitalet komunitetin e ekspertëve të mjedisit dhe ata shkencor, komunitetin e shoqërisë civile, forcat e rendit, gjykatat dhe opinionin publik, secili nga këndi i vetë, në mbrojtjen dhe përparimin e mjedisit për jetë të shëndetshme për të gjithë. Me ritjen e numrit të banorëve, vendbanimeve të shpërndara, ndërtimeve të reja të paplanifikuara, zhvillimit të trafikut etj. po rritet rreziku nga ndotja dhe shkatërrimi i mjedisit në pjesën më të madhe të territorit të vendit, në veçanti nga ndërhyrjet e egra të njeriut, si gurëthyesit, ndërtimet pa plan dhe pa leje në tokat e pëlleshme, hedhja e mbeturinave gjithandej, emetimi i gazrave helmues etj. veprimet e shumta të deritashme kanë rezultuar me suksese të kufizuara, gjë e cila kërkon zhvillim të politikave më të rrepta nga pushteti lokal dhe MMPH në menaxhimin me sukses në mbrojtje të mjedisit. Megjithatë komuna është e obliguar të rrisë kapacitetet menaxhuese për marrjen e masave të nevojshme dhe të menjëhershme për mbrojtjen dhe përparimin e mjedisit në territorin e vetë, që bien në përgjegjësitë e saj me ligj. Komuna është e obliguar që, në radhë të parë, të krijojë një mjedis të pastër dhe të shëndetshëm për të gjithë qytetarët e saj.

Komuna është e obliguar që të ndaj fonde përkatëse nga taksat e qytetarëve dhe nga fondet qendrore për mbrojtjen dhe përparimin e mjedisit në tërë territorin e vetë pa diskriminim të të gjitha vendbanimeve. Me zbatimin e ligjit dhe udhëzimeve përkatëse profesionale në të gjitha veprimtaritë mjedisore edhe duke futë në përdorim gjobat përkatëse, rezultati është i arritshëm.

Në këtë fazë të zhvillimit të sistemit, rezultati matet me ndihmën e tre treguesve kryesor, pa e përfshirë mundësinë që në të ardhmen të bëhen përshtatje dhe përmirësime të vazhdueshme.

Treguesi 14.1.1**% e realizimit të planit të veprimit lokal në mjedis**

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në realizimin e veprimeve të planifikuara me Planin për Veprim Lokal Mjedisor (PVLM) për mbrojtjen e mjedisit dhe krijimin e një mjedisi të pastër dhe të shëndetshëm për qytetarët (Ligji për mbrojtje të mjedisit, neni 24). Treguesi jep informata për të gjitha veprimet e ndërmarra nga komuna në partneritet palët tjera të interesit për mbrojtjen dhe përparimin e mjedisit, të përcaktuara me Planin e veprimit komunal në mjedis dhe programet mjedisore (tani e tutje planit). Realizimi i planit komunal nënkupton numrin e llojeve të punëve të përfunduara në mënyrë efektive nga lloji dhe numri i përgjithshëm i punëve të planifikuara për vitin përkatës të raportimit në mbrojtjen e mjedisit në territorin e komunës përkatëse.

Nga pikëpamja e performancës komunale, miratimi i planit (PVLM) dhe zbatimi i tij është përgjegjësi e komunës përkatëse (Ligji për mbrojtjen e mjedisit, neni 24) në përputhje me Planin e Kosovës për veprim mjedisor, i cili ka të bëjë me mbrojtjen e tokës, ujit ajrit, klimës, ekosistemeve, llojllojshmërisë së botës bimore dhe shtazore, peizazheve, natyrës, administrimin e mbeturinave të ngurta dhe të lëngshme (ujrave të zeza),

administrimin e fatkeqësive ekologjike (aksidenteve mjedisore), mbrojtjen nga zhurma etj. (Ligji për mbrojtjen e mjedisit, neni 23). Planit duhet të jetë në përputhje edhe me Hartat zonale dhe Planit rregullativ të hollësishëm të planifikimit hapësinor të komunës përkatëse dhe të planeve tjera komunale, në veçanti të planit për menaxhimin e emergjencave. Komunitat janë të obliguara që t'i zbatojnë obligimet ligjore nëpërmjet zbatimit të planit duke siguruar kapacitetet e nevojshme administrative teknike, financiare dhe njerëzore me qëllim të pastrimit dhe përparimit të mjedisit jetësor në territorin e komunës apo të komunave përkatëse dhe mbrojtjen e shëndetit publik. Nëpërmjet informatave të prodhuara nga matja e performancës, komuna ka mundësi që për çdo vit të bëjë rishikimin e planit dhe programeve mjedisore (PM) sipas prioritetëve të përcaktuara, por duke ruajtur pajtueshmërinë me Planin e Kosovës për veprim mjedisor (PKVM).

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas kohës së përcaktuar me PVKM dhe PM. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. totali i veprimeve të planifikuara për veprim lokal/komunal mjedisor
2. gjithsej veprime të realizuara (përfunduara) nga veprimet e planifikuara

Formula: $\frac{\text{E dhëna 2}}{\text{E dhëna 1}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria përkatëse që merret me mbrojtjen e mjedisit. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e raporteve zyrtare të drejtorisë për mbrojtjen e mjedisit në krahasim me planin (PVLM) të komunave përkatëse, si dhe dokumentet zyrtare apo kontratat për kryerjen e punëve të caktuara që kanë të bëjnë me mbrojtjen e mjedisit.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Treguesi 14.1.2 % e lejeve të lëshuara mjedisore komunale

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në lëshimin e Lejeve Mjedisore Komunale (LMK), (Ligji për mbrojtjen e mjedisit, neni 32) për mbrojtjen e mjedisit gjatë ndërtimit të vendbanimeve përkatëse në territorin e komunës. Treguesi jep informata për numrin e LMK të lëshuara nga komuna në raport me numrin e lejeve të ndërtimit për të cilat kërkohet leja mjedisore, po ashtu të lëshuara nga komuna. Kjo do të thotë se secili ndërtim që bëhet në territorin e komunës përkatëse dhe që për të cilin kërkohet leja mjedisore, pala e interesuar për ndërtim, përpos lejes së ndërtimit duhet ta posedojë edhe LMK me qëllim të mbrojtjes së mjedisit (Udhëzimi Administrativ nr. 17/2015 për Dhënien e Lejes Mjedisore). Lëshimi i LMK nënkupton se ndërtimi i objekteve apo i infrastrukturës rrugore etj. nga pala përkatëse nuk dëmton në asnjë mënyrë kushtet e mjedisit përkatës.

Treguesi matë shumë saktë atë që synojmë ta masim, numrin e LMK të lëshuara në raport me lejet e lëshuara për ndërtim, por nuk matë thelbin e asaj që në fakt do të duhej të matë, shkallën e zbatimit të LMK. Lëshimi i LMK nuk nënkupton edhe zbatimin e saj të plotë apo të pjesshme. Në përgjithësi LMK nuk zbatohen në përputhje me kërkesat mjedisore dhe për pasojë kemi një degradim të mjedisit në territorin e të gjitha komunave të Republikës së Kosovës. Për këtë qëllim treguesi në të ardhmen duhet të zhvillohet në përputhje me kapacitetet e komunës për menaxhimin e zbatimit të LMK dhe mbrojtjen efektive të mjedisit.

Nga pikëpamja e performancës komunale, lëshimi i LMK është përgjegjësi e komunës përkatëse (Ligji për mbrojtjen e mjedisit, neni 32) dhe është pjesë përbërëse e dokumentacionit teknik i lejeve të ndërtimit. LMK

duhet të jetë në përputhje edhe me Hartat zonale dhe Planin rregullativ të hollësishëm të planifikimit hapësor të komunës përkatëse dhe të planeve tjera komunale, në veçanti të planit për menaxhimin e emrshencave. Komunitat janë të obliguara që të sigurojnë mekanizma ligjor për zbatimin e LMK, nëpërmjet inspektimit përkatës mjedisor. Nëpërmjet informatave të prodhuara nga matja e performancës, komuna ka mundësi që për çdo vit të bëjë rishikimin e lëshimit të LMK dhe marrjen e masave të nevojshme për zbatimin e plotë të tyre.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet sipas kërkesave brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. numri i kërkesave për Leje Mjedisore Komunale në vit (për objektet që kërkohet leja mjedisore)
2. gjithsej Leje mjedisore të lëshuara në vit

Formula: $\frac{E \text{ dhëna } 2}{E \text{ dhëna } 1} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria përkatëse që mirret me mbrojtjen e mjedisit dhe drejtoria përkatëse për planifikim urban. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e regjistrave zyrtar për LMK të lëshuara brenda vitit përkatës, raporteve zyrtare të drejtorisë për mbrojtjen e mjedisit për shkallën e përmbushjes së kushteve mjedisore gjatë lëshimit të lejeve të ndërtimit të komunave përkatëse.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Treguesi 14.1.3 % e ndërtesave të reja që e kanë zbatuar lejen mjedisore komunale

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse që ka të bëjë me zbatimin e ligjshmërisë në fushën e mbrojtjes së mjedisit. Për këtë qëllim treguesi demonstroi veprimet e organeve përgjegjëse të komunës, inspektorit komunal të mjedisit (Ligji për mbrojtjen e mjedisit, neni 81), për shkallën e zbatimit të ligjshmërisë, për të gjitha ato ndërtime që kërkohet leja mjedisore, gjatë ndërtimit të objekteve të cilat kanë marrë LMK, ose objektet të cilat gjatë inspektimit rezultojnë se nuk janë të pajisura me LMK sipas Udhëzimit Administrativ nr. 17/2015 për Dhënien e Lejes Mjedisore.

Ky tregues nuk paragjykon statusin ligjor të objekteve të ndërtimit, nëse kanë apo jo leje të ndërtimit, por ka për qëllim të matë nëse objektet e ndërtuara apo në ndërtim e sipër, kanë apo nuk kanë LMK dhe numrin e objekteve të inspektuara që e kanë LMK dhe e zbatojnë me korrektësi atë. Konkretisht matë shkallën e inspektimit të ndërtesave të reja dhe shkallën e zbatimit të LMK të objekteve të inspektuara të pajisura me LMK. Inspektori komunal i mjedisit kryen vizita sipas detyrës zyrtare, edhe në bashkëpunim me inspektorin e ndërtimit, në objektet e reja ndërtimore. Inspektimi bazohet në numrin e ndërtimeve të regjistruara gjatë vitit të raportimit në njësinë përkatëse në komunë – tatimi në pronë.

Treguesi matë relativisht saktë. Megjithatë përvoja tregon se jo të gjitha ndërtimet në territorin e komunës mund të inspektohen dhe të vihet në zbatim ligji për këtë veprimtari. Treguesi e informon komunën, MMPH, MAPL dhe palët tjera të interesit për performancën e inspektorit mjedisor në raport me vëllimin e ndërtimit në territorin e komunës, përkatësisht, treguesi e informon rezultatin për performancën e komunës në kapacitetet inspektuese për mbrojtjen e mjedisit gjatë ndërtimeve në territorin e komunës. Ky tregues e informon rezultatin në mënyrë të drejtpërdrejt për shkallën e zbatimit të LMK gjatë ndërtimit të objekteve në territorin

e komunës përkatëse, si dhe informon komunën për kapacitetet inspektuese për mbrojtjen e mjedisit nga ndërrhyrjet e paligjshme të palëve. Kjo informatë është e rëndësishme edhe për qytetarët e komunës, për të parë se çfarë është performanca e komunës në zbatimin e ligjshmërisë në fushën e mbrojtjes së mjedisit.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të rezultatit dhe përmbushet sipas kërkesave brenda vitit kalendarik përkatës. Për këtë tregues raportohet vetëm për vitin përkatës kalendarik dhe vitin përkatës të raportimit.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mbledhen dy lloje të të dhënave:

1. numri i përgjithshëm i objekteve të reja për të cilat kërkohet leje mjedisore të inspektuara gjatë vitit të raportimit.
2. Numri i objekteve që janë të pajisura me lejen mjedisore komunale
3. Numri i objekteve të cilat kanë LMK dhe e zbatojnë LMK
4. Numri i gjobave të shqiptuara për mos posedimin dhe zbatimin e LMK
5. Numri i fletëparaqitjeve në gjykatë për mos posedimin dhe zbatimin e LMK

Formula: $\frac{\text{E dhëna 3} \times 100}{\text{E dhëna 2}}$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mbledhen nga drejtoria përkatëse që mirret me mbrojtjen e mjedisit. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e regjistrave zyrtar për LMK të lëshuara brenda vitit përkatës, raporteve zyrtare të drejtorisë për mbrojtjen e mjedisit – inspektorit mjedisor për shkallën e zbatimit të LMK në komunën përkatëse, të cilat raporte i dërgohen edhe MMPH.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

Treguesi 14.1.4 % e sipërfaqeve të rregulluara mjedisore

Treguesi ka për qëllim matjen e performancës së komunës përkatëse në rregullimin apo rivendosjen e kushteve normale mjedisore pas ndërhyrjeve të paligjshme të njeriut dhe nga fatkeqësitë natyrore. Rivendosja e kushteve normale mjedisore nënkupton kthimin e kushteve natyrore të mjedisit jetësor pas një aksidenti mjedisor apo degradimi mjedisor. Procesi i rregullimit mjedisor përfshinë: ripyllëzimin e sipërfaqeve të pyjeve të prera, të djegura dhe të gërryera nga reshjet dhe gurëthyesit; mbjellja e sipërfaqeve me vegjetacion të ulët dhe të lartë pas largimit të deponive të egra të mbeturinave, pas largimit të mbeturinave të shpërndara në sipërfaqet e ndryshme të mjedisit dhe pas largimit të mbeturinave inerte përgjatë rrugëve dhe sipërfaqeve tjera të mjedisit dhe rregullimi dhe pastrimi i rrjedhës së lumenjve dhe i sipërfaqeve pranë rrjedhave të lumenjve pas vërshimeve.

Treguesi pasqyron të gjitha veprimet e ndërmarra nga komuniteti, shoqëria civile, shkollat, spitalet, biznesi, ekspertët mjedisor, institucionet publike dhe palët tjera të interesit të udhëhequra nga komuna, respektivisht drejtoria përkatëse për mjedis, për rregullimin dhe rivendosjen e kushteve normale mjedisore apo të ekosistemeve urbane dhe rurale. Me që mjedisi u takon të gjithëve, ndërhyjnë të gjithë në prishjen e kushteve normale (parametrave ekologjik) edhe në rregullimin e tij duhet të përfshihen të gjithë. Përfshirja e publikut të gjerë dhe e palëve të ndryshme të interesit duhet të bëhet në bazë të një plani me rezultate të përcaktuara mirë, që e plotësojnë Planin për veprim lokal mjedisor. Vetëdijësi më i mirë i opinionit publik për mbrojtjen e mjedisit bëhet duke i angazhuar të gjithë në rregullimin e tij. Ai që merr pjesë në rregullim, vështirë mer pjesë në dëmtimin e tij.

Treguesi matë relativisht saktë performancën e komunës për këtë shërbim nga ajo që synon, edhe pse në këtë veprimtari nuk mund të angazhohen gjithëherë të gjithë ata që duhet të marrin pjesë. Komuna ka mundësi të krijoj dhe ndihmojë krijimin e shoqatave vullnetare për këtë qëllim. Sido që të jetë komuna e racionalizon dhe e maksimalizon energjinë e të gjithë pjesëmarrësve në rregullimin e mjedisit të dëmtuar (sipas paragrafit 1), nëpërmjet angazhimeve të rregullta periodike dhe jo vetëm nëpërmjet aksioneve një ditëse. Këtu rol të veçantë ka angazhimi i kompanive apo i operatorëve ekonomik për pastrimin e mjedisit. Treguesi në fakt matë thelbin e asaj çfarë synojmë të masim – zvogëlimin në minimum të sipërfaqeve të dëmtuara ose të shkatërruara të mjedisit në territorin e komunës përkatëse. Treguesi fatkeqësisht nuk matë mirëmbajtjen e sipërfaqeve të rregulluara deri në aftësimin e vetëmirëmbajtjes natyrore. Shumë punë të bëra deri tani janë tretur si pasojë e mos funksionimit të mirëmbajtjes.

Ky tregues i përket kategorisë së treguesve të prodhimit dhe përmbushet në mënyrë përmbledhëse (komulative) vit pas viti. Për këtë tregues raportohet në mënyrë përmbledhëse apo komulative, përkatësisht raportohet gjithsej sipërfaqja e rregulluar në hektar gjatë të gjitha viteve.

Të dhënat. Të dhënat janë të disponueshme dhe për përmbushjen e treguesit mblidhen katër lloje të të dhënave:

1. Sipërfaqja e gjithëmbarshme në hektar e dëmtuar (sipas paragrafit 1) e mjedisit në komunë
2. Gjithsej ditë pune vullnetare në vit për rregullimin e mjedisit në komunë
3. Gjithsej numri i njerëzve të angazhuar për ditë pune në vit
4. Gjithsej sipërfaqe e rregulluar (rehabilituar) në hektar e mjedisit

Formula: $\frac{E \text{ dhëna 4}}{E \text{ dhëna 1}} \times 100$

Burimi i të dhënave. Të dhënat mblidhen nga drejtoria përkatëse për mbrojtjen e mjedisit. Verifikimi i të dhënave bëhet me anën e raporteve zyrtare për sipërfaqet e dëmtuara dhe të shkatërruara në territorin e komunës përkatëse, plani i veprimeve për rregullimin e mjedisit, regjistrat e pjesëmarrësve, regjistri zyrtar i numrit të ditëve të punës për rregullimin e mjedisit dhe raporti zyrtar i punës për sipërfaqen në hektar të rregulluar gjatë vitit të raportimit. Drejtoria për mbrojtje të mjedisit është e obliguar të prodhojë raport zyrtar për këtë qëllim dhe për realizimin e PVLM.

Përpunimi dhe pasqyrimi i të dhënave bëhet në përputhje me formatin e kërkuar dhe të miratuar të raportimit të të dhënave në raportin e performancës së komunave për vitin përkatës

METODOLOGJIA E MBLEDHJES

DHE E VERIFIKIMIT TË TË DHËNAVE 7

Matja e performancës po merr dimension gjithëpërfshirës dhe tash ka filluar të zbatohet gjithandej në programet e ofrimit të shërbimeve. Nga shërbyesit civil po kërkohet që të jenë më shumë të përqendruar në rezultate dhe në saktësinë e të dhënave të raportuara. Informatat nga matja e performancës po përdoren gjithnjë e më shumë për llogaridhënie të liderëve politik, andaj përgjegjësia e raportimit të saktë të të dhënave për performancën e komunave në botë po prioritetizohet. Matshmëria e të dhënave për fushat e zgjedhura për matje të performancës ka qenë kriter kryesor. SMPK siguron mekanizmat e nevojshëm për mbledhjen e të dhënave të matshme, të disponueshme, të qasshme dhe të rëndësishme për nxjerrjen e informatave të dobishme për shkallën e performancës së komunave të Republikës së Kosovës. SMPK siguron mbledhjen e dy llojeve të të dhënave:

1. Të dhënat institucionale për performancë dhe azhuritë, të raportuara nga komunat dhe
2. Të dhënat nga matja e kënaqshmërisë së qytetarëve me shërbimet komunale

Të dhënat institucionale ndahen në dy lloje të të dhënave:

- Të dhënat e pandryshueshme referente (si numri i popullsisë, km katror etj.) dhe
- Të dhënat e ndryshueshme që pasqyrojnë arritjen apo performancën e komunave përkatëse.

Në bazë të analizave të bëra është konstatuar se ka pas probleme të theksuara në metodologjinë e raportimit të të dhënave. Komunat, edhe përkundër udhëzimeve të MAPL, kanë raportuar me standarde të ndryshme. Disa komuna kanë raportuar në mënyrë komulative, ndërsa disa tjera në mënyrë individuale apo në baza vjetore. Po ashtu të dhënat janë raportuar me gabime numerike dhe logjike. Procesi i verifikimit të të dhënave apo pastrimi i tyre nëpërmjet koordinatorëve komunalë nuk ka rezultuar shumë i suksesshëm dhe ka qenë pika më problematike e sistemit në të kaluarën. E gjithë kjo ka ndikuar që informatat e prodhuara nga raporti i performancës së komunave të mos jenë shumë të besueshme.

Me qëllim të eliminimit të këtyre problemeve, duhet të përmirësohen mekanizmat përkatës teknik, administrativ, profesional dhe të llogaridhënies në metodologjinë e mbledhjes, verifikimit dhe raportimit të të dhënave nga komunat.

7.1. Mekanizmat teknik

Është konstatuar se vetë ndërtimi i treguesve dhe i të dhënave ndikojnë në masë të madhe në rritjen apo zvogëlimin e gabimeve gjatë mbledhjes dhe verifikimit të të dhënave para raportimit në MAPL. Me procesin e rishikimit të SMPSHK, janë marrë për bazë këto pikëpamje dhe treguesit janë formuluar qartë dhe me udhëzime përkatëse teknike dhe profesionale se çfarë matë, pse duhet të matë dhe si matë treguesi dhe e dhëna përkatëse. Treguesit e rishikuar dhe ata të zhvilluar nuk bartin në veti hamendësime sa i përket përmbajtjes dhe shtrirjes së matjes së asaj që duhet të matë dhe përcillen me sqarime shtesë (shih shtojca 1) për secilin term apo koncept që është përdorë për secilën fushë përkatëse. Koordinatorët komunal për performancë dhe të gjithë zyrtarët tjerë të përfshirë në mbledhjen e të dhënave janë të obliguar që ta

lexojnë dokumentin e përgjithshëm me përshkrimet specifike për secilën fushë, rezultat dhe tregues, se cilat të dhëna duhet të mblidhen, pse dhe si duhet të mblidhen dhe të verifikohen.

7.2. Mekanizmat administrativ

Koordinatorët komunalë të performancës duhet të janë bartësit kryesor të procesit të mbledhjes dhe verifikimit të të dhënave për performancën e komunave. Koordinatorët caktohen me vendim të veçantë të kryetarit të komunës, për administrimin e SMPK në njësinë lokale të sistemit. Secila komunë e ka vetëm një koordinator komunal të performancës (KKP). Koordinatorët i bashkërendojnë të gjitha veprimet e nevojshme ndërmjet strukturave komunale dhe atyre ndërkomunale për mbledhjen dhe raportimin e të dhënave. Koordinatorët i njoftojnë të gjitha njësitë organizative komunale dhe kompanitë publike, së paku 10 ditë para fillimit të raportimit, për datën kur njësia përkatëse komunale apo publike, është e obliguar të raportojë të dhënat e kërkuara tek koordinatori i komunës përkatëse. Kur sistemi është i hapur, që nënkupton se zyrtarët përgjegjës të njësive përkatëse të dhënat mund t'i fusin në sistem gjatë tërë vitit, koordinatorët i njoftojnë të gjitha njësitë organizative komunale dhe kompanitë publike tjera se të dhënat në sistem mund të futen prej datës 20 shkurt të vitit raportues.

Viti raportues është koha e caktuar prej 20 shkurt deri më 31 dhjetor të atij viti për të cilin raportohet puna apo performanca e komunave. Së bashku me informatën, koordinatori i dërgon edhe udhëzimet e nevojshme për mënyrën e raportimit duke i përfshirë edhe udhëzimet e këtij dokumenti që janë relevante me raportimin e të dhënave nga njësia përkatëse. Në fund të secilit tregues janë të shënuara të dhënat dhe burimi se ku mund të gjinden dhe si duhet të verifikohen të dhënat e raportuara nga njësia përkatëse në komunë apo nga kompanitë publike rajonale. Ky dokument paraqet standardet themelore dhe është dokumenti kryesor me të cilin duhet të harmonizohen të gjitha dokumentet e tjera. Në rast të mos përputhjes, ky dokument merret për bazë.

Koordinatorët janë të obliguar që të sigurojnë se të dhënat që mblidhen nga njësitë përkatëse të komunës, janë në përputhje me udhëzimet përkatëse se për cilën periudhë kohore duhet të raportohet. Nga dokumenti mund të kuptohet se për cilët tregues raportohet në mënyrë përmbledhëse (komulative) dhe për cilët tregues raportohet vetëm për vitin përkatës të raportimit (për një vit). Për këtë qëllim do të zhvillohet një dokument i veçantë ku do të ipen udhëzime përkatëse. Koordinatori është i obliguar që t'i kontrollojë të dhënat e raportuara nga njësitë përkatëse komunale, nëse janë në përputhje me këtë standard, apo nëse kanë gabime tjera numerike dhe logjike, të sigurojë mekanizmat e nevojshëm për pastrimin e tyre deri në shkallën apo standardin e kërkuar. Standardi i kërkuar është që të dhënat të pasqyrojnë performancën reale të njësive përkatëse sipas kërkesës për raportim për secilin tregues veç e veç bazuar vetëm në dokumente zyrtare të formës përfundimtare (me nr. protokollin dhe datë përkatëse). Zyrtari përgjegjës, në përputhje me këto standarde, mund t'i fusë (raportojë) të dhënat e sakta në sistem, bazuar në dokumente zyrtare përfundimtare për kryerjen e punëve, gjatë gjithë vitit raportues.

Koordinatori duhet ta njoftojë drejtorin e administratës komunale dhe të marrë të gjitha masat e nevojshme, së bashku me të apo edhe me kryetarin e komunës, për zgjidhjen e problemeve eventuale në procesin e pastrimit të të dhënave prej gabimeve eventuale. Të dhënat duhet të jenë plotësisht në përputhje me dokumentet zyrtare dhe të ndiqen procedurat zyrtare për mbledhjen dhe verifikimin eventual të tyre pas kontrollimit nga koordinatori së bashku me zyrtarin përgjegjës për mbledhjen, verifikimin dhe raportimin e të dhënave. Duke qenë se sistemi është i hapur për futjen e të dhënave gjatë tërë vitit, atëherë edhe procesi i verifikimit të të dhënave nga ana e koordinatorit dhe MAPL, bëhet më i lehtë për secilën të dhënë të vendosur në sistem. Megjithatë, koha e fundit obliguese që zyrtari përgjegjës t'i mbledhë dhe t'i fusë të dhënat e verifikuara dhe të sakta në sistem është prej 01 janar deri më 20 janar të vitit vijues. Viti vijues është viti pas vitit raportues.

Koordinatori bën verifikimin e të dhënave të raportuara nga zyrtarët përgjegjës të fushave përkatëse prej 21 janar deri 05 shkurt të vitit, përkatësisht të vitit vijues. Kur koordinatori, pas verifikimit, sigurohet se të dhënat

janë të sakta, ai ia dërgon ato kryetarit të komunës për miratim, nëpërmjet drejtorit të administratës, të bashkëngjitur me një përmbledhje të shkurtër për performancën e komunës.

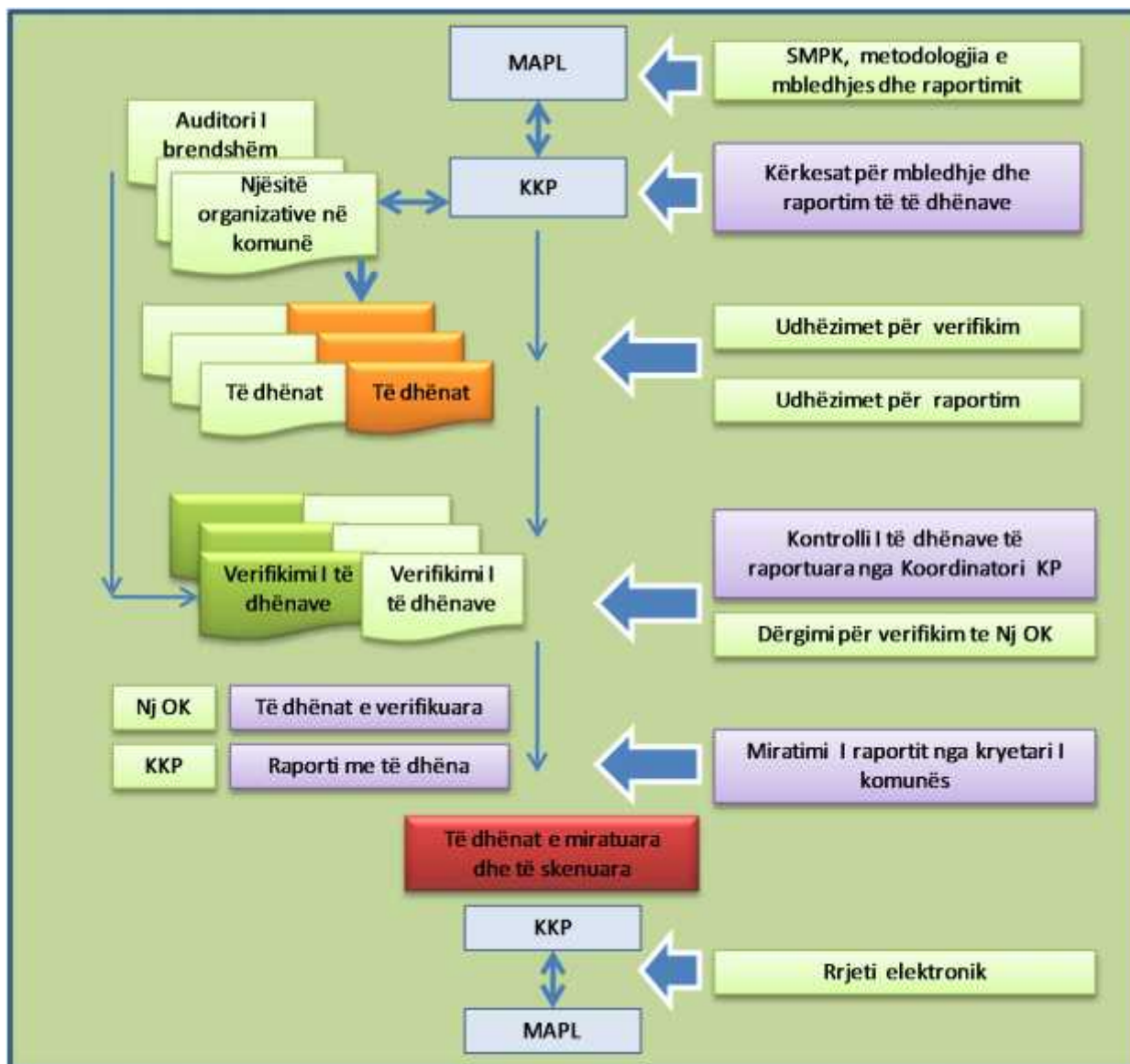
Kryetari i komunës është i obliguar që përpara miratimit të të dhënave të raportit, ta bëjë verifikimin e tyre dhe të sigurohet për saktësinë e të dhënave. Për këtë qëllim, kryetari i komunës angazhon mekanizmat e brendshëm të kontrollit në komunë. Kryetari i komunës e ka në dispozicion një kohë optimale prej 06 deri 15 shkurt për këtë qëllim. Kryetari i komunës pas verifikimit të të dhënave, e bën miratimin e tyre nëpërmjet një shkrese zyrtare për miratim të të dhënave më së voni deri më 15 shkurt të vitit vijues. Pas miratimit, kryetari një kopje fizike e ndal në arkivin e tij apo të komunës dhe një kopje ia dërgon koordinatorit të komunës për performancë, nëpërmjet drejtorit të administratës për raportim në MAPL. Koordinatori paraprakisht e ka bërë sigurimin se të dhënat e miratuara nga kryetari i komunës janë plotësisht autentike me të dhënat në sistemin elektronik dhe pastaj kopjen origjinale me të dhënat e miratuara nga kryetari e arkivon në arkivin e komunës dhe kopjen e saj e ruan në arkivin e koordinatorit komunal të performancës.

Koordinatori merr përgjegjësinë e dërgimit të kopjes së skanuar nga origjinali të të dhënave të miratuara nga kryetari, nëpërmjet sistemit elektronik përkatës në MAPL. MAPL më 15 shkurt të vitit vijues, në fund të orarit të punës, nxjerr raportin e të dhënave për secilën komunë nga sistemi elektronik. Nëse 15 shkurt është ditë pushimi (e shtunë, e diel apo festë), nxjerrja e raportit nga sistemi bëhet në datën apo ditën e parë të punës pas ditës së pushimit. Të dhënat nga sistemi në MAPL duhet të jenë plotësisht autentike me të dhënat e miratuara nga ana e kryetarit të komunës përkatëse, që janë dërguara të skanuara nga koordinatori i komunës përkatëse. Nëse të dhënat e nxjerra nga sistemi në MAPL nuk janë të njëjta me të dhënat e dërguara nga komuna, divizioni përkatës në MAPL (DPK), me një shkresë zyrtare e njofton koordinatorin e komunës përkatëse, në kopje kryetari i komunës, për mospërputhjen e të dhënave dhe cakton datën e vizitës zyrtare të DPK për verifikim të saktësisë së të dhënave në komunën përkatëse. MAPL në asnjë mënyrë nuk ndërhyrë në të dhënat e dërguara nga komunat. Po ashtu komuna nuk mund t'i ndryshojë të dhënat pas miratimit me shkrim të kryetarit të komunës.

Gabimet eventuale të identifikuara në MAPL, pas miratimit të kryetarit të komunës, mund të përmirësohen vetëm pas verifikimit të përbashkët të MAPL dhe komunës përkatëse në komunën ku janë bërë gabimet. Zyrtarët e DPK dhe koordinatori komunal i performancës së bashku me zyrtarin përgjegjës, me të cilin ndërlihet gabimi i lëshuar, janë komisioni i përbashkët i verifikimit. Përmirësimi i gabimit miratohet nga kryetari i komunës dhe i njëjti përmirësim bëhet edhe në sistemin elektronik, pas kërkesës zyrtare të sekretarit të përgjithshëm të MAPL administratorit përgjegjës të sistemit elektronik në MAPL. MAPL i konsideron si jo të vlefshme dhe nuk do t'i fut në raportin e performancës së komunave të dhënat e pa miratuara nga kryetari i komunës. Të dhënat e pamiratuara mund të jenë vetëm si shtojcë e raportit të performancës me vërejtjen se nuk janë të dhëna zyrtare, por mund të shfrytëzohen si të dhëna orientuese.

MAPL merr përgjegjësinë që të dhënat e raportuara me sistem elektronik dhe shkresën zyrtare të kryetarit për miratim të tyre, t'i vendosë në bazën e të dhënave për komunën përkatëse dhe transferimin apo pasqyrimin e saktë të tyre në raportin e performancës së komunave pas analizave dhe përpunimit standard të tyre. MAPL është e obliguar që të dhënat e pasqyruara në raportin e performancës, para publikimit të tij, t'ia dërgojë secilës komunë për ta marrë konfirmimin e tyre se të dhënat janë në përputhje me të dhënat e miratuara nga kryetari i komunës përkatëse, që të njëjtat janë raportuar edhe në MAPL. Komuna ka të drejtë të ankohet në MAPL, vetëm nëse të dhënat e pasqyruara në raport të performancës së komunave, nuk janë në përputhje të plotë me të dhënat e miratuara nga kryetari i komunës dhe të njëjtat të dërguara nga koordinatori komunal për performancë në MAPL.

Figura 2. Cikli i mbledhjes, verifikimit, miratimit dhe i raportimit të të dhënave nga komunat në MAPL



Nëse të dhënat janë në përputhje të plotë me të dhënat e miratuara nga kryetari i komunës përkatëse, koordinatori për performancë komunale, obligohet që ta përgatis një informatë zyrtare të nënshkruar nga drejtori i administratës apo kryetari për konfirmim se të dhënat në raportin e performancës janë të njëjta me të dhënat e raportuara nga komuna përkatëse. Të njëjtën informatë e përcjellë edhe tek Kryetari i komunës, nëpërmjet drejtorit të Administratës së komunës përkatëse. Po ashtu, në këtë informatë për kryetarin e komunës, koordinatori rekomandohet që ta përmbledhë një raport në pika të shkurtra për arritjet dhe problemet kryesore komunës të cilat shoqërohen me rekomandimet thelbësore për përmirësimin e tyre. Për nxjerrjen e rekomandimeve mund të shfrytëzohet raporti i performancës i hartuar nga MAPL. Raporti me rekomandime për përmirësim të punëve, shpërndahet edhe në njësitë tjera organizative në komunë dhe te të gjitha palët e interesit që ndërlidhen me performancën e komunës. Është shumë me rëndësi që raporti i performancës të prezantohet para kuvendit komunal nga ana e kryetarit të komunës.

Verifikimin e të dhënave të raportuara nga komuna dhe të pasqyruara në raportin e performancës së komunave, në mënyrë të veçantë e bën ZAP në vitin vijues. Rekomandimet e auditorit të jashtëm zbatohen nga njësitë përkatëse të komunës nën mbikëqyrjen e koordinаторit komunal të performancës dhe auditorit të brendshëm.

Periodha e raportimit rregullohet me këtë dokument dhe me rregulloren përkatëse për menaxhimin e sistemit të performancës së komunave.

Raportimi i gjetjeve apo informatave, pas përpunimit të të dhënave të verifikuara, do të bëhet në bazë të një formati standard.

7.3. Mekanizmat profesionale

MAPL dhe komunat janë të obliguara që të organizojnë trajnime profesionale për koordinatorët komunal të performancës. Trajnimet duhet të jenë nga fusha e hulumtimit publik, statistikave, përpunimit dhe raportimit të tyre. MAPL është përgjegjëse për hartimin e planit të trajnimeve dhe në bashkëpunim me komunat, bën organizimin e trajnimeve përmbajtjesore për menaxhimin në mënyrë profesionale të performancës komunale. Trajnimet organizohen më së voni një muaj para fillimit të përgatitjeve për mbledhjen e të dhënave nga njësitë organizative të komunës përkatëse dhe kompanive e operatorëve tjerë ekonomik. Trajnimet organizohen së pa paku njëherë në vit. Në trajnim marrin pjesë edhe zyrtarët për performancë në Divizionin për performancë të komunave.

Organizata e cila e bën trajnimin e koordinatorëve dhe të zyrtarëve përkatës të MAPL, duhet të jetë e licencuar në fushën e statistikave dhe të përpunimit të tyre. Në rastet kur nuk ka mundësi ose nevojë për angazhim të organizatës, atëherë angazhohen ekspertë të fushës përkatëse nga një kompani e licencuar ose edhe nga MAPL. Koordinatorët dhe zyrtarët e MAPL në fund të trajnimeve të përgjithshme apo specifike marrin certifikatë që tregojnë se ndjekësit e trajnimit i kanë kaluar testet profesionale për menaxhimin e performancës komunale dhe për përpunimin e të dhënave statistikore. Trajnimi organizohet në bashkëpunim me Divizionin e Ndërfimit të Kapaciteteve (DNKK) në MAPL dhe në përputhje me numrin e kredive të nevojshme sipas kritereve të DNKK.

Ndjekësit e trajnimit i nënshtrohen një trajnimi të përgjithshëm për menaxhimin e sistemit të performancës dhe një trajnimi specifik, ku përfshihet secili tregues veç e veç duke pasur për bazë specifikat e secilit tregues se si mbledhen të dhënat përkatëse dhe si verifikohen ato. Trajnuesi duhet të jetë njohës i mirë i fushës përkatëse dhe i sistemit të performancës në përgjithësi. Ndjekësit e trajnimit trajnohen edhe në fushën specifike të përdorimit të programit elektronik. Pjesa më e rëndësishme e përgatitjes profesionale është aftësimi i koordinatorëve që njohuritë e fituara t'i bartë në komunën përkatëse dhe më e rëndësishmja është fillimi i hartimit të rekomandimeve nga ana e koordinatorëve për përmirësimin e treguesve me performancë të ulët. Pastaj adresimi i tyre në njësitë përkatëse organizative dhe siguri se rekomandimet janë bërë pjesë e planeve të punës së njërive përkatëse. Kjo e përmbyll ciklin e menaxhimit të performancës së komunave dhe e funksionalizon SMPK, duke siguruar se gjetjet apo informatat e raportit përdoren për lehtësimin e menaxhimit të komunës dhe zgjidhjen e problemeve të adresuara.

7.4. Mekanizmat e rrezikut dhe të llogaridhënies

Kjo nënkupton ekzistimin e procedurave për verifikimin e të dhënave për secilin tregues sipas treguesit të caktuar, pra secili tregues ka kërkesat e veta të përshtatshme me llojin e të dhënave dhe të burimeve. Dokumenti kryesor i SMPK i ka dhënë shpjegimet bazike për secilin tregues se çfarë matë dhe çfarë nuk matë, duke paralajmëruar se asnjë tregues nuk matë 100% atë që synojmë ta masim.

Po ashtu duhet të merren masat e nevojshme në fokusimin e trajnimit dhe mbështetjes në ata tregues dhe në ato komuna të cilat kanë rrezik më të madh që të dhënat e tyre të mos jenë të besueshme. Në këtë proces duhet të shfrytëzohen edhe mekanizmat e verifikimit të të dhënave të SMP nga ZAP në baza vjetore, me një vendim të publikuar në aspektet teknike, administrative /procedurale, profesional dhe të obligimeve për përmirësim. Këto duhet të dakordohen me ZAP, me një marrëveshje të mirëkuptimit ndërmjet MAPL dhe ZAP.

Verifikimi i të dhënave do të jetë gjithmonë "punë në zhvillim e sipër" dhe sistemi i ri i rishikuar merr më së shumti dy vite kohë për funksionalizim të plotë. Të gjitha pikëpamjet e mësipërme do të adresohen në Udhëzimet profesionale të punës (Doracak), të cilat do të përgatiten për mbështetjen e trajnimit sistematik dhe të rregullt të Koordinatorëve të SMP-së. Doracaku do të shërbejë si dokument zyrtar për udhëzimet e nevojshme gjatë administrimit të SMPK në komuna dhe MAPL.

Udhëzimet janë standarde për të gjitha komunat, ashtu si është i ndërtuar edhe sistemi i standardizuar për matjen e performancës së komunave. Zyrtarët e DPK dhe të MAPL janë të obliguar që për të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me ndërtimin dhe funksionimin e SMPK të bazohen në dokumentet zyrtare të SMPK. Secili proces i sistemit duhet të jetë i dokumentuar dhe mbi bazën e dokumenteve bëhet interpretimi i funksionimit të SMPK. Komunikimi për pikëpamje të ndryshme të ndërtimit dhe funksionimit të SMPK duhet të bëhet në mënyrë profesionale dhe të standardizuar. Një problematikë e caktuar në punë është interpretimi i ndryshëm dhe i padokumentuar, nga zyrtarë të ndryshëm të MAPL, të çështjeve të caktuara të ndërtimit dhe funksionimit të SMPK. Udhëzimet e ndryshme dhe interpretimi duhet të bëhet në mënyrë të njëjtë për të gjitha komunat dhe për të gjitha rastet. Që kjo të ndodhë, zyrtari përkatës në MAPL duhet të mbajë shënime përkatëse, në mënyrë që interpretimet e ngjashme në kohë të ndryshme dhe në raste të ndryshme të komunave të jenë të bazuara në interpretimin e parë dhe të dokumentuar.

Dhënia e udhëzimeve të ndryshme për të njëjtën problematikë, e dëmton rëndë matjen standarde të performancës së komunave dhe në vend të zgjidhjes së problemeve kontribuojnë në krijimin e problemeve të paqena. Ky rrezik duhet të shmanget në mënyrë profesionale nga MAPL. DPK merr përgjegjësinë për komunikim standard dhe profesional për çështjet që kanë të bëjnë me SMPK. Kjo nuk duhet ngatërruar me interpretimin e informatave në raportin e performancës. Interpretimin e informatave në raportin e performancës e bën analisti kryesor i të dhënave dhe hartuesi i raportit të performancës.

Sistemi është i hapur gjatë gjithë vitit të raportimit. Viti i raportimit fillon më 20 shkurt të vitit përkatës dhe zyrtarët komunal të performancës mund t'i raportojnë të dhënat e verifikuara për performancën e komunës përkatëse deri më 20 janar të vitit vijues. Periudha obligative e raportimit të të dhënave të verifikuara nga komunat fillon më 01 – 20 janar të vitit vijues për vitin paraprak të raportimit. Nga 21 janar deri më 05 shkurt të vitit vijues, koordinatori komunal për performancë bën verifikimin e të dhënave dhe i dërgon për miratim tek kryetari i komunës. Nga 06 - 14 shkurt të vitit vijues, kryetari i komunës bën verifikimin dhe miratimin e të dhënave. Më 15 shkurt të vitit bëhet raportimi i të dhënave të miratuara në MAPL.

Pjesë e këtij dokumenti do të jenë edhe kapitujt: programi elektronik i SMPK dhe fjalësi i fjalëve apo i termave të përdorur në këtë dokument. Këta dy kapituj do të jenë gati në janar të vitit 2017 dhe komplet dokumenti do t'iu dërgohet komunave dhe palëve tjera të interesit.

Po ashtu pjesë e SMPK dhe i dokumentit të përgjithshëm të SMPK do të jenë edhe dy kapituj tjerë: matja e kënaqshmërisë së qytetarëve dhe formati i përpunimit dhe i raportimit të të dhënave të performancës së komunave.

Në vazhdim i gjeni shtojcat e këtij dokumenti, që tregojnë se cila ka qenë detyra e rishikimit të SMPK në bazë të opsionit 2, cila ka qenë metodologjia standarde e rishikimit të sistemit (SMPSHK) dhe cila ka qenë përbërja e Komitetit këshillues, i cili ka qenë organi kryesor për rekomandimin e punëve gjatë procesit të rishikimit të sistemit.

BURIMET PËR ZBATIMIN E SMPK

11

Sa ka rëndësi ndërtimi mirë i sistemit, po aq rëndësi ka përcaktimi drejt i burimeve të nevojshme për funksionimin e tij. Sistemi vihet në lëvizje me ndihmën e burimeve kryesore, por sistemi lëvizë në funksion të qëllimit të tij kur përcaktohen sasi dhe cilësi e mjaftueshme e burimeve përkatëse. Burimet themelore për funksionimin e sistemit janë burimet njerëzore profesionale dhe mjetet e nevojshme buxhetore.

11.1. Burimet njerëzore (BNj) në komunë

Burimet njerëzore duhet të rivendosen në numër dhe cilësi të mjaftueshme. Duke qenë se sistemi si tërësi përbëhet prej dy pjesëve kryesore: njësisë lokale dhe asaj qendrore, edhe detyrat e punës janë të ndara dhe kërkojnë numër dhe shkallë të përgatitjes profesionale në përputhje me detyrat e punës. Komuat përcaktojnë numrin dhe profilin e zyrtarëve në përputhje me kriteret e përcaktuara me dokumentet e SMPK. Po ashtu, në përputhje me kërkesat për zbatimin e SMPK, MAPL përcakton kriteret bazë për angazhimin e zyrtarëve të saj në menaxhimin e sistemit për matjen e performancës.

11.1.1. Kriteret për BNj në komunë

Edhe pse komunitat kanë autonomi të plotë në përcaktimin e kriterëve profesionale dhe administrative me rastin e punësimit të shërbyesëve civil në administratën lokale, megjithatë për punë specifike profesionale që ndërlidhen edhe me punët në MAPL (sunksionimi si tërësi i sistemit) dhe me qëllim të ofrimit të ndihmës, MAPL rekomandon disa kriterë bazike me rastin e angazhimit të koordinatorëve dhe zyrtarëve komunal për performancë. Kriteret për zgjedhjen e BNj adekuate për administrimin me sukses të procesit të matjes së performancës së komunës përkatëse janë:

Profesionale:

- **Përgatitja përkatëse arsimore**, që nënkupton se punën e koordinatorit për performancë komunale mund të angazhohet zyrtari me arsim të lartë të përfunduar – nivel 5, preferohet të jetë ekonomist apo drejtimet që kanë të bëjnë me statistika, matematikë dhe menaxhim. Zyrtarët me përgatitje jo adekuate arsimore, që janë të përkushtuar për administrimin e SMPK, mund të angazhohen si koordinator komunal të performancës, por duhet të jenë të aftësuar dhe të certifikuar për administrim të SMPK. Zyrtarët përgjegjës kërkohet të kenë të përfunduar së paku arsimin e mesëm të lartë, e preferuar është arsimi i lartë – nivel 5, drejtimi i përafërt me natyrën e të dhënave të fushës për të cilën i mbledhë dhe i raporton të dhënat.
- **Aftësimi profesional**, që nënkupton se koordinatori komunal i performancës (KKP) duhet të jetë i certifikuar për administrimin e SMPK në komunë. Po ashtu zyrtarët përgjegjës duhet të jenë të trajnuar (aftësuar) për përdorimin e programit elektronik të SMPK dhe për zbatimin e SMPK që ka të bëjë me mbledhjen, verifikimin dhe raportimin e të dhënave në sistem.

Administrative:

- **Kushtet e punës**, që nënkupton se KKP dhe zyrtarët përgjegjës, krahas detyrave të rregullta të punës, 20% të kohës vjetore të punës do të angazhohen me detyrat përkatëse të KKP dhe të zyrtarëve përgjegjës për mbledhjen, verifikimin dhe raportimin e të dhënave zyrtare për fushën që përcaktohen dhe angazhohen.
- **Deklarata e pajtueshmërisë**, që nënkupton se KKP dhe zyrtari përgjegjës duhet ta nënshkruajnë një deklaratë me kryetarin e komunës (krahas kontratës së rregullt të punës), se i pranojnë kushtet e angazhimit për administrimin e SMPK dhe mbledhjen, verifikimin dhe raportimin e saktë të të dhënave dhe se këtë punë me interes të veçantë shtetëror do ta kryejnë me përkushtim dhe përgjegjësi të lartë shtetërore dhe publike.

11.1.2. Detyrat e punës për administrimin e SMPK në komunë

Puna e administrimit të SMPK kërkon angazhimin e disa zyrtarëve të niveleve të ndryshme të organizimit administrativ në komunë, që secili prej tyre është përgjegjës për detyra të caktuara. Përmbyshja e këtyre detyrave kërkon bashkërendim të saktë ndërmjet këtyre hallkave të ndryshme organizative për administrim të sukseshëm të SMPK. Detyrat kryesore për administrimin e SMPK në komunë janë:

Koordinatori:

- Bashkërendon punën e përgjithshme në komunë për administrimin e sistemit për matjen e performancës.
- Propozon listën e zyrtarëve komunal për performancë (zyrtarëve përgjegjës) për miratim nga kryetari i komunës dhe udhëheqë punën e tyre në procesin e mbledhjes, verifikimit dhe raportimit të të dhënave (MVR DH).
- Harton planin e veprimit dhe organizon takime pune me zyrtarët komunal të performancës (ZKP) për metodologjinë e zbatimit të tij për MVRDH në sistem.
- Monitoron procesin e MVRDH në sistem dhe jep udhëzime profesionale ZKP gjatë MVRDH sipas nevojë.
- Bashkërendon punën, sipas nevojë, me drejtoritë përkatëse nëpërmjet drejtorit të administratës.
- Bën verifikimin e të dhënave të raportuara nga ZKP sipas një orari përkatës gjatë tërë vitit të raportimit dhe deri më 14 shkurt të vitit vijues.
- Përgatitë të dhënat e verifikuara dhe i dërgon për miratim tek kryetari i komunës nëpërmjet drejtorit të administratës deri më 21 janar të vitit vijues për vitin përkatës të raportimit. Në të njëjtën kohë bën verifikimin e të dhënave, nëpërmjet ZKP, nëse kryetari kërkon për shkak të dyshimeve eventuale në saktësinë e tyre.
- Sipas nevojë, bën raportimin e të dhënave të miratuara nga kryetari në MAPL kur kjo nuk bëhet automatikisht nëpërmjet sistemit.
- Bën arkivimin e të dhënave të miratuara nga kryetari i komunës në kopje fizike në arkivën e komunës apo në arkivën zyrtare të KKP. Një kopje e miratuar nga kryetari i komunës i të dhënave,

arkivohet në mënyrë automatike nga programi elektronik në bazën e të dhënave në kompjuterin e KKP, të kryetarit të komunës dhe në MAPL – zyrtari përgjegjës për menaxhimin e të dhënave në DPK.

Zyrtari komunal për performancë

- Harton planin për mbledhjen, verifikimin dhe raportimin e të dhënave për fushën përkatëse i ngarkuar nga kryetari i komunës, mbi bazën e kërkesave të KKP.
- Mbledhë, verifikon dhe raporton apo futë të dhënat në sistem gjatë tërë vitit të raportimit dhe deri më 20 janar të vitit vijues.
- Kujdeset që para futjes së të dhënave në sistem, ta verifikojë saktësinë e të dhënës duke u bazuar vetëm në burimin zyrtarë të të dhënave përkatëse dhe bazuar në dokumente përfundimtare zyrtare, që d.m.th. në dokumente të miratuara nga organet përgjegjëse të komunës, të protokolluara dhe me datën përkatëse të protokollimit apo të miratimit, varësisht nga lloji i dokumentit zyrtar.
- Bashkërendon dhe bashkëpunon me përgjegjësit e njësisë përkatëse ku punon dhe prej ku i merr të dhënat dhe me KKP.
- Raporton të dhënat e verifikuara tek KKP, në kopje fizike, kur kjo nuk bëhet në mënyrë automatike nga programi elektronik i SMPK. Është përgjegjësi kryesor për saktësinë e të dhënave të raportuara në komunë për SMPK.

Drejtori i administratës

- Bashkërendon të gjitha punët ndërmjet KKP dhe drejtorive përkatëse të komunës dhe të kompanive publike për administrimin e SMPK në komunën përkatëse.
- Ndërmjetëson komunikimin e KKP me kryetarin e komunës për të gjitha punët që kanë të bëjnë me zbatimin e SMPK në komunën përkatëse.
- Dërgon të dhënat e verifikuara nga KKP te kryetari i komunës për miratim dhe në të njëjtën kohë i kthen të dhënat për verifikim te KKP me kërkesën e kryetarit të komunës. Po ashtu, kopjen fizike të të dhënave të miratuara nga kryetari i komunës, i kthen tek KKP për arkivim në arkivin përkatës në komunë.

Kryetari i komunës

- Është autoriteti më i lartë ekzekutiv në komunë, i cili emron KKP për bashkërendimin e të gjitha punëve në komunë për administrimin e SMPK.
- Miraton listën e ZKP të propozuar nga KKP për mbledhjen, verifikimin dhe raportimin e të dhënave në sistemin elektronik të SMPK për fushat përkatëse të SMPK.
- Verifikon të dhënat e dërguara nga KKP. Kryetari i komunës mund të përdorë edhe mekanizma tjerë të brendshëm për verifikimin e të dhënave përpos rrugës nëpërmjet SMPK. Po ashtu, mund të kërkojë nga KKP për hartimin e një raporti të shkurtër analitik për performancën e komunës në vitin përkatës të raportimit.

- Bën miratimin e të dhënave për performancën e komunës përkatëse kur sigurohet për saktësinë e tyre. Një kopje elektronike e miratimit të të dhënave shkon automatikisht në arkivin përkatës të komunës dhe të MAPL.
- Paraqet raportin e performancës për komunën përkatëse në kuvendin komunal dhe merr masat për zbatimin e rekomandimeve përkatëse për prioritizimin e burimeve, përmirësimin e vendimmarrjes dhe organizimin e punës në funksion të përmirësimit të shërbimeve përkatëse.

SHTOJCA

OPSIONET PËR ZHVILLIMIN E SMPK ME KOMENTE

(komentet e MAPL janë me të kuqe)

PRISHTINË, shtator 2015

PËRMBLEDHJE E PËRGJITHSHME

(Teksti me të kuqe janë komentet e MAPL / DPK)

MAPL ka hyrë në procesin e rishikimit të gjithanshëm të treguesve të SMP. Sipas kërkesave të MAPL, projekti DEMOS është duke e përkrahur MAPL në këtë proces shumë të rëndësishëm dhe mjaftë të ndjeshëm. Dokumenti është hartuar në bazë të analizave të shumta profesionale që kanë të bëjnë me ndërtimin dhe funksionimin e SMP në Kosovë, konsultimeve të gjera me palët kyçe të interesit dhe praktikave të shumta ndërkombëtare. Mbi bazën e kësaj DEMOS ka hartuar një dokument pune për mundësitë e zhvillimit të SMP në të ardhmen.

Dokumenti ka trajtuar këto aspekte të SMP:

- Sfidat dhe mundësitë e opsioneve të SMPShK-së
- Objektivat dhe parimet e dizajnit për të informuar opsionet
- Opsionet për një SMPShK të rishikuar
- Rekomandimet dhe hapat e ardhshëm

Dokumenti ka sjellë një përmbajtje mjaftë të sintetizuar, i shtjelluar me mjaftë detaje për të gjitha aspektet e trajtuara, duke u bazuar në analiza profesionale përkatëse paraprake. Dokumenti ka sjellë informata, zhvillime, sqarime dhe propozime alternative të mjaftueshme për zgjedhjen e njëres prej tyre, apo kombinimin e tyre, për opsionin apo alternativën përfundimtare nga ana e menaxhmentit të MAPL. Departamenti, përkatësisht Divizioni për Performancë Komunale, ka dhënë komente përkatëse për plotësimin e disa aspekteve që është vlerësuar si e nevojshme.

Pas analizës së dokumentit të propozuar dhe komenteve të bëra nga DPK, Departamenti për Performancë dhe Transparencë të Komunave propozon opsionin 2 si model përfundimtar për SMP – në të ardhshme.

Rekomandimi i përgjithshëm

Departamenti për Performancë dhe Transparencë Komunale, në bazë të analizave të gjithanshme, rekomandon që opcioni i mundshëm për model të SMP në të ardhmen të përzgjidhet opsioni 2.

Komentet marrin formën përfundimtare pas diskutimit me autorin e propozimit të opsioneve dhe diskutimit të brendshëm në MAPL.

HYRJE

Duke pas parasysh se dokumenti i propozuar është mjaft voluminoz dhe me shumë detaje të cilat mund të mos jenë shumë relevante me procesin e vlerësimit dhe vendimmarrjen e zgjedhjes së opsionit përfundimtar për model të ndërtimit dhe funksionimit të SMPShK në Kosovë, DPK e zhvilloi këtë version të shkurtuar të dokumentit me komentet përkatëse nga DPK, për menaxhmentin e MAPL dhe vetë DPTK/DPK.

Dokumenti përbëhet prej pjesës kryesore, ku janë përmbledhur përmbajtjet kryesore të propozuara dhe të komentuar dhe nga shtojca me përmbajtje dhe komente specifike.

Të gjitha komentet, ndërhyrjet, riformulimet tona janë shënuar me ngjyrë të kuqe, ndërsa teksti origjinal është ruajtur ashtu si ka qenë me ngjyrë të zezë. E gjithë puna është përmbledhur në përfundime përkatëse të opsioneve dhe i rekomandimit të përgjithshëm të propozuar, që i ndihmon menaxhmentit të MAPL për marrjen e vendimit përfundimtar.

“Në qoftë se zgjedhja tani është kaq e qartë, pse është dashur një kohë dhe përpjekje kaq e gjatë për të arritur në këtë pikë”? Përgjigja qëndron në pikat e mëposhtme:

- Janë bërë përpjekje të mëdha për të kuptuar sfidat e SMPShK-së aktuale, dhe për t'i angazhuar aktorët kyç të cilët fillimisht ishin shumë skeptikë, por kontributi i tyre ka ndihmuar në caktimin e rrugës drejt një opsioni të cilin mund ta përkrahim.
- Disa nga analizat e reja të ndërmarra si pjesë e këtij projekti - për shembull në kuadër të prioritetëve në nivelin lokal (lokal dhe kombëtar), dhe në kuadër të sistemeve të informacionit të qeverisë - kanë ndihmuar në caktimin e drejtimeve të rëndësishme për zhvillimin e opsionit më të pranueshëm për të gjithë.
- Një numër i çështjeve të rëndësishme nuk janë zgjidhur, por mbeten për t'u trajtuar nga aktorët nëpërmjet GMA-së dhe grupeve punuese që duhet të themelohen. Kjo përfshinë, për shembull, pyetjet rreth natyrës së treguesve të rinj (klasifikimi i tyre në lloje të ndryshme sipas praktikave profesionale), si dhe çështjeve të rëndësishme që kanë të bëjnë me zhvillimin e dokumenteve administrative dhe udhëzuese profesionale për rregullimin e ndërtimit dhe funksionimit detaj të SMPShK.

Këto komente janë të përkohshme deri në takimin e përbashkët të Grupit Shumëaktörësh dhe diskutimit përfundimtar të tyre.

KOMENTE

SFIDAT DHE PROBLEMET

Kjo pjesë përsërit shkurtimisht sfidat kryesore me SMPShK-në aktuale dhe pikëpamjet e akterëve kryesor, si dhe shpjegon sfidat dhe mundësitë të cilat i ofron një SMPShK e rishikuar.

Sfidat

Dokumenti konstaton se sfidat dhe problemet me të cilat përballet SMP në Kosovë janë plotësisht të zakonshme. Në përgjithësi sfidat e SMP kanë të bëjnë me sigurimin e saktësisë së të dhënave dhe motivimin e komunave për ndërtimin e kapaciteteve të nevojshme profesionale njerëzore në mënyrë që matja e performancës të ndikojë në përmirësimin e shërbimeve komunale për qytetarët.

Komente të përgjithshme

Sfidat me të cilat sistemi aktual dhe ai i ardhshmi (nëse bëhet rishikimi i tij), mund të përmbledhen në disa shtylla themelore;

- Sigurimi i koncenusit të palëve të interesit për qëllimet e SMP;
- Sigurimi i koncenusit ndërmjet palëve të interesit për shkallën e përfshirjes së fushave dhe treguesve që konsiderohen më të rëndësishëm për matjen e performancës së komunave;
- Zhvillimi i modelit të SMP që përfaqëson më së miri interesat e pushtetit lokal dhe atij qendror në matjen dhe motivimin e performancës së komunave në ofrimin me cilësi të shërbimeve komunale;
- Sigurimi i të dhënave të besueshme që mund të përdoren për përmirësimin e planifikimit dhe ofrimit të shërbimeve komunale nga të gjitha palët e interesit;
- Mbrojtja e SMP nga ndërhyrjet dhe qëndrueshmëria financiare dhe njerëzore e SMP;

Shih shtojca 1 për komente specifike

1.2. Fushat tipike të problemeve / vështirësive

Dokumenti nxjerrë në pah disa vështirësi dhe probleme potenciale lidhur me SMP.

Qëllimi: dokumenti vë në pah problemin e përcaktimit të qëllimit i cili do të mundëson arritjen e objektivave të ndryshme dhe zbatimin e metodologjisë përkatëse dhe llojeve të ndryshme të treguesve.

Për shembull, treguesit e **pragut** mbështesin kërkesat minimale (dhe shpesh ligjore), treguesit e **inputeve** kanë tendencë të mbështesin objektivat e ekonomisë, treguesit e **outputeve** mbështesin objektivat e efikasitetit, dhe treguesit e **outcomeve** janë më të nxitur drejt efektivitetit.

Manipulimi: edhe pse nuk janë të njohura për MAPL, dokumenti sjellë në pah mundësinë e ndërhyrjes në segmente të ndryshme të sistemit për të ndryshuar të dhënat.

Për shembull : kur ka shpërblime (ose ndëshkime) të shoqëruara me rezultate të 'mira' në një SMPShK, ekziston rreziku i "manipulimeve", dhe të shtrembërimit të përpjekjeve, dhe dëmtimit të integritetit.

Të dhënat: dokumenti vë në pah vështirësinë e sigurimit të saktësisë së të dhënave dhe prodhimin e informatave të rëndësishme që hyjnë në punë.

Për shembull, gjithmonë ekzistojnë çështje që lidhen me të dhënat, qoftë edhe në sistemet e thjeshta, në zgjedhjen se cilat të dhëna të mbledhen, kohën, seria e të dhënave, verifikimi, krahasueshmëria, përdorimi i teknologjisë, dhe kështu me radhë. Shumica e pyetjeve për 'të dhënat' janë më shumë një përzierje e të dy çështjeve teknike dhe atyre të bazuara në vlera se sa në ato që i vlerësojnë shumica.

Kostot dhe kostot e operimit (overhead): këtu shtrohet problemi i ngarkimit të sistemit me shpenzime jo efektive, të panevojshme apo potencialisht politike.

Ekziston gjithmonë një kosto kryesore lidhur me një SMPShK. Mund t'ia vlej që të paguhet, por shpenzimet e tilla gjithmonë gjithashtu kanë potencial të ngarkohen politikisht, si dhe potencialisht të jetë një kosto e tepërt e operimi në vet ofrimin e shërbimeve.

Risia dhe ndryshimi i shërbimit: dokumenti shtron problemin e dinamizimit, fleksibilitetit, zgjerimit dhe përshtatjes së SMP sipas kërkesave të reja në ofrimin e shërbimeve, e jo i mbyllur në një "kanal" të ngushtë si është aktualisht.

SMPShK-të mund të jenë shumë të mira në informimin e menaxhmentit dhe nxitjen e përmirësimit. Por në vetvete nuk janë zakonisht shumë të mirë në frymëzimin e risive dhe ndryshimit, duke përfshirë ndryshimet teknologjike dhe ndarjen e shërbimeve ndërmjet komunave. Zakonisht është e rëndësishme ndërlidhja e SMPShK-së me aktivitete më të gjera për të siguruar që shërbimet nuk e gjejnë veten të mbyllur në një 'kanal' jo të thellë, por shumë të ngushtë.

Kohëzgjatja: problemi tjetër është se me ndryshimet e shpejta në politikë, teknologji dhe administratë, zvoglohet jetëgjatësia e sistemit.

Realiteti i shërbimeve publike dhe procesit të qeverisë është se më SMPShK-të kanë një jetëgjatësi relativisht të kufizuar para se të ndryshohen konsiderueshëm - që është kontrast me ndryshimet relativisht të vogla të zhvillimit të cilat të gjitha sistemet e tilla i përfshijnë pak a shumë gjatë gjithë kohës. Ndryshimet në politikë, teknologji, konfigurim institucional, apo kontekst, kanë potencial që të kërkojnë ndryshim të madh. Mundësitë e tilla, dhe tranzicionet e pengesat e shoqëruara duhet të menaxhohen me kujdes.

1.3. Mundësitë e SMP

Ekzistojnë së paku pesë mundësi kryesore të cilat shoqërojnë rishikimin e SMPShK-së. Ato janë mundësitë për:

1. Zgjerimin e fushëveprimit të SMPShK-së në mënyrë që t'i mbulojë fushat e tjera të kompetencave vetanake të komunave dhe mundësisht fushat tjera të ofrimit të shërbimeve komunale;
2. Rishikimin dhe ndryshimin e treguesve për të siguruar që ata reflektojnë më mirë rezultatet e synuara, janë më shumë të orientuar drejt produkteve dhe rezultateve dhe mbështeten më mirë nga të dhëna të sakta të cilat raportohen me saktësi;
3. Ndërlidhjen më të afërt të SMPShK-së me prioritetet aktuale lokale të komunave dhe gjithashtu me prioritetet kombëtare, të tilla si integrimi në BE, të cila duhet të ofrohen në nivel komunal;
4. Përpjekjen dhe zhvillimin e lidhjes dhe koordinimit më të mirë ndërmjet SMPShK-së dhe sistemeve tjera të informacionit në nivel kombëtar, si arsimi dhe sistemi i informimit të shëndetësisë, të cilat supozohet të mbledhin të dhënat në lidhje me shërbimet lokale; dhe,

5. Angazhimin e plotë të akterëve tjerë kryesor në SMPShK dhe veçanërisht komunat, AKK-në, dhe ZAP, në mënyrë që t'iu shërbejë interesave të tyre, si dhe punon më mirë në interesat e të gjithëve.

Për secilën mundësi është shpjeguar detajisht ajo çfarë e përkrah apo e favorizon mundësinë përkatëse, sipas infrastrukturës ligjore aktuale.

- Në shpjegime jepet mundësia e klasifikimit të treguesve, bazuar në orientimet e rezultateve të ndryshme të performancës së komunave dhe të prioriteteve të ndryshme të komunave, në veçanti të atyre urbane dhe rurale, edhe pse komunat nuk janë ndarë ende në këto dy kategori.
- Komenti ynë: matja e performancës bazuar në prioritete të komunës është shumë e vështirë dhe që e favorizon krijimin e një sistemi jo standard për të gjitha komunat.
- Në bazë të këtyre mundësive mund të krijohet një sistem i cili është i bazuar në matjen e asaj që është më e rëndësishme, që është më e përshtatshme (fleksibile), që është më gjithëpërfshirëse (përfaqësuese), e lidhur për objektivat lokale dhe ato kombëtare dhe që produktet e tij mund të hyjnë në punë nga të gjitha palët e interesit.

Konkluzioni mbi mundësitë: Siç mund të shihet më lartë, mundësitë për një SMPShK të rishikuar janë të konsiderueshme. Ato duhet të konsiderohen si pjesë e objektivave dhe e parimeve të projektimit për një SMPShK të rishikuar dhe opsionet në dispozicion duhet të testohen kundrejt asaj se nëse ato mundësojnë realizimin e ndonjëres apo të gjitha këtyre mundësive apo jo.

3. OBJEKTIVAT DHE PARIMET PËR ZHVILLIMIN E OPSIONEVE

Është e rëndësishme të kemi një kornizë të objektivave për një SMP të ardhshme dhe një grup të "parimeve të dizajnit". Kjo do të ndihmojë në zhvillimin e opsioneve të mundshme dhe veprimin si një grup i standardeve kundrejt të cilave mund të testohen opsionet.

Dokumenti fillimisht shpjegon rolin e sistemit, rolin ligjor të MAPL dhe të palëve kyçe të interesit, si: komunat, AKK dhe ZAP, pastaj vendosë disa kritere themelore (parime) për SMP dhe treguesit, që duhet të:

- o Janë shumë të rëndësishme për objektivat kyçe të politikave për qeverisje lokale
- o Kanë përkufizime të qarta dhe të dakorduara
- o Mbështetën në burime të të dhënave të cilat janë të besueshme dhe të qëndrueshme, dhe në të cilat kanë besim të gjithë akterët
- Është e nevojshme që treguesit të përmbajnë dhe të masin sa më shumë që të jetë e mundur nga fusha përkatëse dhe të matë atë që e synojmë të masim.

Dokumenti vazhdon me listimin e cilësive që duhet t'i ketë SMP e ardhshme, e në fakt janë objektivat e SMP, që e mundësojnë funksionimin e plotë të sistemit. Këto cilësi janë:

- Të pasurit e një qëllimi të përgjithshëm që është i qartë, i fokusuar në të mësuarit për përmirësimin e shërbimeve dhe llogaridhënien ndaj akterëve kryesorë;
- Paraqitja e një imazhi të shëndoshë të performancës së shërbimeve komunale në përmbushjen e nevojave të qytetarëve dhe komuniteteve;

- Qartësia e qëllimit të secilit tregues dhe rëndësia e tij për akter të ndryshëm, dhe të shërbej si një bazë e duhur për krahasim në mes tyre;
- Besueshmëria në përkufizimin dhe të dhënat bazë që mbështesin secilin indikatorë, dhe zhvillimi i serive kohore të informatave dhe analizave;
- Posedimi i lidhjeve të duhura me aktivitetet tjera të përmirësimit dhe informata të performancës;
- Pronësia nga komunat individualisht dhe kolektivisht, dhe merr energji dhe motivohet nga ajo pronësi;
- Lidhja dhe promovimi i prioriteteve lokale si dhe synimeve dhe objektivave kombëtare të cilat ofrohen në nivel lokal;
- Lidhja me sistemet tjera kombëtare të informacionit që kanë të bëjnë me shërbimet lokale
- Qëndrueshmëria financiare dhe funksionale; dhe
- Ofrimi i informatave kthyes (feedback) në mënyrë efektive në politikëbërje si në nivelin lokal ashtu edhe në nivelin kombëtar.

Kjo listë e objektivave, që në fakt janë kritere specifike se si duhet të jetë i ndërtuar SMP e ardhshme, i ka përfshirë çështjet kryesore të ndërtimit dhe funksionimit të sistemit, por duhen të rishikohen dhe të riformulohen. Vërehet se mungon një kriter shumë i rëndësishëm – zbatueshmëria e sistemit.

Po ashtu duhet të vendoset një objektivë e cila siguron orientimin e SMP në prodhimin e më shumë informatave se sa të dhënave statistikore. Treguesit duhet të sigurojnë informata të mjaftueshme për të kuptuar kur një shërbim është ofruar në sasinë dhe cilësinë e duhur.

Ndoshta më mirë do të ishte që të shkruhen qartaz dhe të ndara: objektivat e sistemit, parimet e ndërtimit dhe funksionimit të sistemit dhe kriteret e hartimit të treguesve.

OPSIONET PËR NJË SMPShK TË RISHIKUAR

Kjo pjesë përshkruan tri opsionet kryesore dhe pastaj analizon dhe i krahason ato duke përdorur objektivat dhe parimet e dizajnit nga pjesa 3.

Zhvillimit të opsioneve për rishikimin e SMP, i kanë parapri shumë analiza nga akterë të ndryshëm dhe diskutime me palë të ndryshme të interesit. Mbi bazën e kësaj, eksperti i jashtëm i ka zhvilluar tri opsione themelore, të cilat janë:

Opsioni 1: 'Kthimi në pikat fillestare (Back to Basics)': Ky opsion e pranon se funksionimi aktual i SMPShK-së nuk i përmbush objektivat e saj të deklaruara, dhe e rishikon SMPShK-në duke zvogëluar fushëveprimin dhe ambicien e saj në mënyrë që ato të jenë më afër realitetit aktual dhe me kapacitetet që ekzistojnë në terren.

Mendojmë se ky opsion, sa do që mund të përputhet me kapacitetet profesionale të sistemit, nuk është synimi ynë dhe nuk do të duhej të përzgjidhej si opsion i mundshëm.

Opsioni 2: 'Përmirëso defektet': Ky opsion mban objektivat aktuale të SMPShK-së dhe synon që të përmirësoj sfidat të cilat aktualisht ekzistojnë, posaçërisht në raport me zgjedhjen dhe formulimin e treguesve, përkufizimet dhe të dhënat. Sipas këtij opsioni është gjithashtu e mundshme që të shtohen

fusha shtesë të shërbimit ose menjëherë ose me kalimin e kohës, sipas konsideratës së urgjencës, ambicies dhe kapacitetit.

Ky opsion është në përputhje me kapacitetet aktuale dhe me frymën e sistemit aktual, por nuk mundëson shumë zgjerimin e zhvillimeve të sistemit në të ardhmen (bërja pjesë e sistemeve të integruara), si dhe kufizon rritjen në zhvillimin e sistemit.

Opsioni 3: 'Qasja zhvillimore': Ky opsion do të mbaj objektivat aktuale të SMPShK-së, por me disa shtesa përgjatë vijave të tyre të përcaktuara në Seksionin 3. Do të përfshinte një program fillestar të punës të ngjashëm me Opsionin 2 nga periudha kohore prej tetorit të vitit 2015 deri në qershor të vitit 2016. Mirëpo drejtimi i atij programi të punës do të informohej me një konsideratë më të gjerë, sikurse është nevoja për ndërlidhjen SMPShK-së me prioritet në nivelin lokal (si atyre plotësisht lokale edhe atyre relevante për nivelin qendror), si dhe për të lidhur sistemet e informacioneve që kanë të bëjnë me shërbimet në nivel lokal. Këto çështje do të shtyreshin përpara përmes programit paralel të punës krahas programit fillestar të punës, dhe ky program paralel i punës do të vazhdonte përtej qershorit të vitit 2016 për zhvillim të mëtejshëm të SMPShK-së.

Agjenda kohore është mirë të largohet nga përkufizimi i përmbajtjes së opsionit 3.

Shtyllat kryesore janë të ngjashme me opsionin 2, por krijon munësinë e ndërlidhjes me prioritetet lokale të komunave dhe me prioritetet kombëtare, të cila duhet të ofrohen në nivel komunal.

Krijon mundësinë e ndërlidhjes (integritit) së SMP me sistemet tjera të informacionit në nivel kombëtar dhe angazhimin e plotë të akterëve tjerë kryesor në SMP, veçanërisht komunitat, AKK dhe ZAP, në mënyrë që t'i shërbejë interesave të tyre, si dhe punon më mirë në interesat e të gjithëve.

Modeli ofron mundësinë që sistemi të jetë më fleksibil, më dinamik dhe t'i përshtatet kërkesave në ndryshim e sipër të qytetarëve dhe të promovojë rritjen që kërkohen gjatë kohës.

Dokumenti sjellë edhe kornizën e kriterëve dhe parimet për vlerësimin e opsioneve, siç janë:

- të qenit i qartë se çfarë shpresohet (synohet) të arrihet;
- shqyrtimi i mënyrave të ndryshme për arritjen e opsioneve;
- vlerësimi i kostove dhe i përfitimeve për secilin opsion të ndryshëm;
- identifikimi i të gjitha përparësive dhe mangësive të opsioneve dhe kuantifikimi i tyre dhe vlerësimi i tyre kurdoherë që është e mundur;
- shqyrtimi i çdo rreziku dhe ndjeshmërie;
- shqyrtimi i përdorimit të burimeve më përkatëse dhe me vlerë më të lartë, jo vetëm fokusimi në kostot më të ulëta fillestare; dhe,
- krahasimi i opsioneve për të bërë zgjedhjen më të mirë.

Kjo kornizë aplikohet për secilin prej tri opsioneve me radhë, dhe pastaj kolektivisht.

Autorë të ndryshëm përdorin lloje të ndryshme të kriterëve, janë me rëndësi kriteret e vendosura nga Rishikimi i Performancës Kombëtare në Amerikë, në vitin 1997.

4.1. Nxjerrja e përfundimeve për secilin opsion pas vlerësimit

Konkluzioni për Opsionin 1: Opsioni i parë nuk është vetëm një "fasadë". Është një opsion i besueshëm. Nëse një shtet në zhvillim e sipër konstaton se ka mbivlerësuar ambicien e tij për një çështje të caktuar, është e logjikshme që të ri-mendohet dhe të ri-shkallëzohet ajo çështje. Kjo ishte ajo që ndodhi më herët me SMPShK, për shembull, kur numri i treguesve është zvogëluar nga 154 sa ka qenë në rreth 90 sa janë aktualisht. Të zvogëluarit e jo vetëm të fushëveprimit dhe shkallës të një iniciative siç është kjo e SMPShK-së por edhe të objektivave të saj është padyshim një hapë serioz, por megjithatë mund të jetë gjëja e duhur që duhet bërë në mënyrë që më vonë të ndërtojmë mbi themele të qëndrueshme.

Megjithatë, nuk është një opsion tërheqës. Në vend se të zhvillohen përfitimet të cilat i ofron SMPShK, opsioni 1 do të ishte një pranim i dështimit. Në këtë rast, pranimi do të ishte i papërshtatshëm për shkak se SMPShK nuk ka qenë dështim. Përkundrazi, ajo ka qenë një sukses, por që tani ka nevojë të rindërtohet për të përmbushur sfidat që ajo ka, dhe mundësi të reja që tani ekzistojnë.

Konkluzioni për Opsionin 2: Ky opsion duket të jetë një opsion i sigurt. Sa i përket objektivave të SMPShK-së, ky opsion i mban ato aktuale, dhe këto mbështeten nga aktet tjerë, edhe në qoftë se ata do të donin të shihnin këto objektivat të shtuara më tej në të. Rishikimi treguesve nën këtë opsion do të jetë kryesisht një detyrë teknike, dhe në vete kjo detyrë nuk është e vështirë për tu bërë.

Problemi me opsionin 2 është se bënë pak për të siguruar mbështetjen, energjinë dhe motivimin e aktërëve të tjerë sepse është kryesisht një opsion përmes së cilit MAPL-ja përmbush disa obligime të saja sipas Rregullores 12. Përndryshe, nuk do të krijoj rrugë zhvillimi për SMPShK-në në mënyrë që të filloj të shërbej prioritetet në nivel lokal, dhe të lidhet më mirë me sistemet e tjera të informacionit të cilat kanë të bëjnë me shërbimet lokale.

Konkluzioni i opsionit 3: Ky opsion është më ambicioz, dhe në disa aspekte mund të bart rreziqe më të shpejta se të tjerët. Megjithatë, rreziqet afatgjata janë të barabarta me të tjerët, sepse është më pak e qartë nëse opsioni 1 ose 2 ka gjasa të jenë aq të qëndrueshëm sa opsioni 3. Disa nga këto rreziqe që ndërliken me opsionin 3 gjithashtu mund të zbuten, siç tregohet më lart, për shembull përmes programeve paralele të punës dhe nëpërmjet rolit të GMA-së.

Krahasimi i opsioneve (vlerësimi i përgjithshëm)

Gjatë çdo vlerësimi të opsioneve, është me rëndësi të krahasohen opsionet për të ndihmuar në arritjen e zgjedhjes më të mirë. Tabela më poshtë përdor parimet e projektimit nga seksioni 3 për të krahasuar të 3 opsionet.

Cilësitë e SMP	Opsioni 1	Opsioni 2	Opsioni 3
Qëllimi i qartë i përmirësimit dhe llogaridhënies	Jo	Po, por është e paqartë se cilat janë lidhjet për ta bërë këtë të mundur	Po, ky është një parim eksplicit i dizajnit për të udhëhequr ndryshimet te SMPShK
Një pasqyrë e qartë e performancës në përmbushjen e nevojave lokale	Vetëm për treguesit që janë mbajtur	Po, por vetëm kur treguesit ndodhë të jenë në linjë me prioritetet lokale (të gjithë treguesit janë të lidhur me nevojat lokale)	Po, një parim i qartë i projektimit në udhëheqjen e rishikimit të SMPShK-se

Qartësia e qëllimit të treguesve dhe relevanca për akterët	Po në aspektin e qartësisë, por jo atë të relevancës	Po në aspektin e qartësisë, por jo medoemos të relevancës	Po, një parim i qartë i projektimit në udhëheqjen e rishikimit të SMPShK-së
Besimi në të dhënat dhe seritë kohore	Po, me kalimin e kohës	Po, me kalimin e kohës	Po, me kalimin e kohës. Ndryshimet të pasqyrojnë që prioritetet e ndryshuara mund të dobësojnë seritë kohore
Ndërlidhja me aktivitete tjera të përmirësimit dhe informatat për performancën	Jo	Jo në mënyrë të konsiderueshme	Po, një parim i qartë i projektimit në udhëheqjen e rishikimit të SMPShK-së, por që ka nevojë të zhvillohet përgjatë periudhës afatmesme
Pronësia e komunave	E kufizuar	Nuk ka mundësi (po në varësi nga kapacitetet. SMP është në pronësi të MAPL dhe komunave)???	Po, i projektuar në bashkëpunim me to
Ndërlidhja me prioritetet e nivelit qendror dhe lokal	Jo	Jo në mënyrë domethënëse	Po, një parim i qartë i projektimit në udhëheqjen e rishikimit të SMPShK-së, por që do të ndodhë përgjatë periudhës afatmesme
I qëndrueshëm	E kufizuar, ka gjasa të mos marrë mbështetje të mjaftueshme për të qenë i qëndrueshëm	Po, edhe pse mbështetja relativisht e dobët e akterëve mund të rrezikojë qëndrueshmërinë në periudhën afatmesme	Po, sidomos duke pasur parasysh vlerën e shtuar të SMPShK-së për akterët tjerë
Ofron informata kthyes (feedback) në politikat lokale dhe kombëtare	Jo, të dhënat dhe treguesit e tij do të jenë shumë të ngushtë që të kenë rëndësi të vërtet	Po në një masë të kufizuar, por vetëm kur treguesit përkohë me çështjet e politikave	Po, një parim i qartë i projektimit në udhëheqjen e rishikimit të SMPShK-së, por që ka nevojë të zhvillohet përgjatë periudhës afatmesme

Të mirren në konsideratë edhe kritere tjera të rëndësishme në procesin e vlerësimit të opsioneve, si: arsyeshmëria, ekonomikiteti, zbatueshmëria, qëndrueshmëria, githëpërfshirja, pranueshmëria, matshmëria, trendi, ndërlidhshmëria, përshtatshmëria, legjitimiteti, paanshmëria, ndikueshmëria, llogaridhënia dhe i përqëndruar tek qytetarët dhe palët e interesit:

Nga Tabela është e qartë se opsioni 3 është më i miri. Bart koston më të lartë, mirëpo është me rëndësi të marrim parasysh shfrytëzimin më të përshtatshëm dhe me vlerën më të mire të burimeve, në vend se vetëm të përqendrohemi në kostot fillestare më të ulëta. Opsioni 3 është gjithashtu më i miri nga ky këndvështrim.

Shiko shtojcën 2 për përparësitë, dobësitë dhe rreziqet specifike për secilin opsion.

Komente përmblledhëse të DPK

Opsioni 1: nuk është opsion që përbushë synimet e MAPL për matjen e performancës së komunave. SMP aktual është më i përparuar se sa ky opsion dhe nuk rekomandohet për zgjedhje.

Opsioni 2: është një opion real dhe i bazuar në kapacitetet aktuale që ekzistojnë në administratën publike lokale dhe në atë qendrore. Mundëson përmirësimin e funksionimit të SMP aktual me mundësi të ndryshimeve në përfshirjen e numrit të fushave, të rezultateve dhe treguesve. Ky opion nuk krijon mundësi për integrim me sistemet tjera të ngjashme në vend dhe atyre ndërkombëtare.

Ana e dobët e këtij opsioni është që, duke u orientuar shumë në tregues që mund të maten, përvijohet mundësia e përqëndrimit të matjes së performancës në aspektin teknik në vend të matjes së asaj që është më e rëndësishme. Kjo favorizon aspektin statistikor të të dhënave duke zbehur aspektin informativ, që është synimi kryesor. Po ashtu është e pasigurt nëse komunat do të zbatojnë një numër të madh të treguesve të SMPShK-së përveç nëse ata janë shumë të rëndësishëm për vetë komunat.

Opsioni 3: është opsioni më i përparuar, më i qëndrueshëm dhe më i nevojshëm për zhvillimin e SMP në Kosovë. Ky opion ka përkrahjen e të gjitha palëve të interesit duke siguruar pronësi përkatëse për secilën palë, siguron zhvillim të performancës, ndërlikohet prioritetet lokale me ato kombëtare, matë atë që është më e rëndësishme, është shumë dinamik, fleksibil dhe më afatgjatë, krijon mundësinë e integritetit të SMP në sistemet tjera të ngjashme në vend, krijon mundësinë e përshkallzimit të treguesve sipas llojeve të treguesëve dhe gjeografisë së komunave, prodhon më shumë informata të se sa statistika, rritë shkallën e prodhimit të integruar të informatave dhe shfrytëzimit të tyre nga shumë palë të interesit dhe rritë llogaridhënien e akterëve përgjegjës për ofrimin e shërbimeve për qytetarët.

Ana e dobët e këtij opsioni është shkalla e lartë e rreziqeve, matja e performancës së komunave sipas kriterëve të ndryshme, vështirësitë në harmonizimin e mekanizmave ligjor, administrativ dhe profesional ndërmjet palëve të ndryshme të interesit, vështirësia e zbatimit me kapacitetet aktuale të administratës publike dhe është më i kushtueshëm.

Rekomandimi i përgjithshëm

Pas analizimit të gjithanshëm të opsioneve të propozuara në këtë dokument, dokumenteve tjera analitike të Divizionit për Performancë të Komunave, marrjes parasysh të synimeve të MAPL për zhvillimin e performancës komunale në ofrimin e shërbimeve sa më cilësore dhe në përputhje me kapacitete administrative dhe profesionale, i rekomandojmë menaxhmentit të MAPL që të përzgjedhë opsionin 2 si opion i mundshëm për model të Sistemit për Menaxhim të Performancës në Ofrimin e Shërbimeve Komunale.

LISTA E KOMITETIT KËSHILLUES TË SMPK

1. Bajram Gecaj, zv.Ministër i MAPL
2. Besnik Osmani, Sekretar i Përgjithshëm i MAPL (deri në prill 2016)
3. Rozafa Ukimeraj, Sekretare e Përgjithshme e MAPL
4. Avni Sahiti, Drejtor i DPTK / MAPL
5. Naim Ismajli, Kryetar i AKK
6. Sazan Ibrahim, AKK
7. Norbert Pijls, Menaxher i projektit DEMOS
8. Saranda Cana, SDS
9. Qerkin Morina, ZAP
10. Astrit Bllaca, ZAP
11. Feim Salihu, Drejtor i PAMKOS / Menaxhimi i mbeturinave
12. Abdullah Dërguti, Drejtor i SHUPKOS / Menaxhim i furnizimit me ujë
13. Ibush Kelmendi, Koordinator komunal për performancë në Prishtinë
14. Erlinda Rizvanolli, Koordinator komunal për performancë në Gjakovë

SISTEMI I MENAXHIMIT TË PERFORMANCËS SË KOMUNAVE

METODOLOGJIA

Për rishikimin e SMP

Prishtinë, tetor 2015

Metodologjia e rishikimit të SMP

Rishikimi i SMPSHK bëhet në bazë të një formati të përcaktuar dhe të zhvilluar paraprakisht. Më 23 tetor 2015, Komiteti Këhillues i projektit ka miratuar formatin e rishikimit të SMP. Formatin e SMP ka përcaktuar orientimet kryesore të ndërtimit dhe të funksionimit të SMP në të ardhmen, mbi bazën e një qëllimi qartë të përcaktuar.

Gjatë procesit të rishikimit të SMP është e preferuar që të zbatohen dy qasje apo metodologji të cilat sigurojnë besueshmërinë e mjaftueshme të palëve të interesit dhe efikasitetin e procesit të rishikimit të SMP. Arritja e këtyre dy synimeve themelore mundësohet me kombinimin e dy metodave themelore:

- metodës deduktive dhe
- metodës induktive.

Është e preferueshme që fillimisht të zbatohet metoda induktive (prej poshtë lartë), edhe pse është më e ngadalshme, por është më e besueshme. MAPL është e interesuar që të prodhojë një proces të besueshëm. Metoda induktive nënkupton që të punohet fillimisht me grupet e interesit në bazë. Në këtë nivel mirren mendimet dhe diskutohen mundësitë më të mira për ndërtimin dhe funksionalizimin e rezultateve dhe treguesve në përputhje me qëllimin e matjes së performancës. Pastaj të zbatohet metoda deduktive (prej lartë poshtë), ku një ekip i përbashkët i ekspertëve i transferon dhe i harmonizon rekomandimet e të gjitha grupeve në dokumente përkatëse.

Ekipi i përbashkët, mbi bazën e përkufizimeve të propozuara, nga grupet specifike të punës, krijon verzionin e parë të dokumentit me përkufizimet e fushave, të rezultateve dhe të treguesve. Formulon qartë rezultatet dhe treguesit dhe i harmonizon ata në aspektin ndërtues dhe funksional. Treguesi duhet të jetë plotësisht i kuptueshëm, i matshëm dhe të tregojë saktë shkallën e përmbytjes së rezultatit. Gjithashtu rezultati duhet të jetë plotësisht i ndërlidhur me treguesin dhe të tregojë saktë shkallën e përmbytjes së objektivave dhe qëllimit të SMP. Është e preferuar të arrihet koncenzusi i palëve të interesit për të gjitha segmentet e SMP, në veçanti për ndërtimin dhe funksionimin e rezultateve dhe të treguesëve.

Të gjitha grupet punuese përdorin një metodologji standarde për rishikimin e fushave, të rezultateve dhe të treguesve. Metodologjia e preferuar është që të gjitha ekipet:

- të bëjnë krahasimin e fushave, rezultateve dhe treguesve të sistemit aktual me gjetjet nga analizat e deritashme, vlerisimet e treguesve, raportet e performancës dhe përvojat e deritashme të komunave në raportimin e të dhënave.
- Të krijohet lista e fushave, rezultateve dhe e treguesve, gjithëherë mbi bazën e kriterëve përkatëse, të cilët mund të konsiderohen si jo shumë të rëndësishëm në matjen e performancës.
- Të krijohet lista e fushave, rezultateve dhe e treguesve, gjithëherë mbi bazën e kriterëve përkatëse, të cilat konsiderohen se nuk ka nevojë për rishikim dhe përmirësim.
- Të krijohet lista e fushave, rezultateve dhe e treguesve, gjithëherë mbi bazën e kriterëve përkatëse, të cilat konsiderohen se kanë nevojë për përmirësim dhe zhvillim.
- Të bëhen përmirësimet e nevojshme të fushave, rezultateve dhe treguesëve në përputhje me kriteret e preferuara, kërkesave të palëve të interesit, shkallës së ndikimit të rezultateve të performancës në punën e komunave dhe përvojave të juaja institucionale dhe individuale.
- Është e preferuar që diskutimi dhe i tërë procesi të jetë interaktiv duke i mbajtur të gjithë të përfshirë me idetë dhe përvojën e tyre. Gjatë punës të kihet kujdes që të bëhen krahasimet dhe harmonizimet horizontale (ndërmjet fushave apo rezultateve apo treguesve) dhe krahasimet dhe harmonizimet vertikale (ndërmjet fushave, rezultateve dhe treguesëve). Mospërputhja horizontale apo vertikale duhet të shmanget në secilën fazë të procesit.

Në përputhje me kohën dhe kapacitetet profesionale në dispozicion, preferohet që të formohen grupet e punës specifike të ekspertëve (GPSE) për shumicën e fushave. Kjo nënkupton që fillimisht të bëhet bashkimi i të gjitha atyre fushave që kanë natyrë të përafërt të trajtimit të punëve dhe të krijohen fusha të përbashkëta për trajtim, sipas listës së propozuar:

1. shërbimet administrative;
2. shërbimet e mirëqenies sociale dhe familjare;
3. shërbimet për kulturë, rini dhe sport;
4. shërbimet: emergjencat lokale, planifikimi urban, parqet dhe sheshet, rrugët, trotualet, parkingjet publike, transporti publik dhe ndriqimi publik;
5. shërbimet: furnizimi me ujë, kanalizimi, mbledhja e mbeturinave dhe deponimi i mbeturinave.

Nr	Fushat e kompetencave	Nr	Grupet specifike të punës	BNj
1	Shërbimet administrative	1	Shërbimet administrative	1 + 7
2	Mirëqenia sociale dhe familjare	2	Mirëqenia sociale dhe familjare	1 + 7
3	Kulturë, rini dhe sport	3	Kulturë, rini dhe sport	1 + 7
4	Emergjencat lokale			
5	Planifikimi urban & rural			
6	Parqet dhe sheshet			
7	Rrugët	4	Planifikimi urban, hapësirat publike, Transporti publik dhe emergjencat	1 + 15
8	Trotualet			
9	Parkingjet publike			
10	Transporti publik			
11	Ndriqimi publik			
12	Furnizimi me ujë			
13	Kanalizimi			
14	Mbledhja e mbeturinave	5	Shërbimet publike	1 + 13
15	Deponimi i mbeturinave			
	Gjithsej			5 + 49

Kjo qasje ndihmon konsultimin e nevojshëm me të gjitha palët kryesore të interesit, shfrytëzimin racional të kapaciteteve njerëzore dhe financiare dhe më e rëndësishmja, rishikimin e integruar të fushave, rezultateve dhe treguesve me natyrë të përafërt të ofrimit të shërbimeve. Kjo mundëson riparimin dhe përmirësimin më të lehtë të të gjitha hallkave të sistemit, duke siguruar funksionimin e SMP si një tërësi.

Secili GPSE udhëhiqet nga një Zyrat Përgjegjës (ZP). Puna në grup zhvillohet mbi bazën e një plani detaj të punës, në përputhje me planin e veprimit dhe dokumentet tjera përkatëse (sistemit aktual të SMP, formatit për rishikim të SMP, analizave përkatëse, vlerësimit të treguesëve dhe dokumenteve tjera të MAPL dhe të fushave specifike që trajtohen). Të gjitha materialet përgatiten në formën fizike dhe elektronike për përdorim më të lehtë gjatë punës.

GPSE punojnë në përputhje të plotë me parimet dhe kriteret e formatit (modelit) të SMP dhe në përputhje me detyrat e punës të përcaktuara me dokument të veçantë për ekspertët e grupeve të punës të fushave.

Në përputhje me kriteret për rishikim të fushave, rezultateve dhe treguesve do të zbatohet edhe një pyetësor i shkurtër me pyetje themelore të cilat u ndihmojnë GPSE për orientim të adresimit dhe përmirësimit të problemeve të funksionimit të rezultateve dhe treguesve. Krahas kësaj ZP përdorin edhe një listë kontrolluese për të siguruar se procesi po ecën sipas cilësisë dhe kohës së planifikuar. Po ashtu do të përdoren edhe modele të ndryshme se si duhet të formulohen rezultatet dhe treguesit për atë çfarë dëshirojmë të masim.

Udhëzime për rishikimin e SMP

Puna e rishikimit dhe e përmirësimit të SMP kërkon përgatitje të nevojshme administrative dhe profesionale. Të gjithë ekspertët e grupeve punuese duhet t'i kuptojnë dhe harmonizojnë konceptet themelore për SMP. Në këtë pikëpamje ata duhet të sigurojnë literaturë përkatëse profesionale, administrative dhe ligjore dhe arritja e koncenzusit për të gjitha konceptet themelore të SMP. Deri tani ekzistojnë analiza dhe vlerësime të mjaftueshme për ndërtimin dhe funksionimin e SMP. Është shumë me rëndësi që të krijohet një listë e dokumenteve profesionale, administrative dhe ligjore për definimin e fushave dhe të treguesve dhe të eliminohen të gjitha mundësitë e interpretimeve të dyfishta apo të shumë fishta.

Në përputhje me këtë është me rëndësi të punohet fillimisht për:

- **Fushat.** Përkufizimi standard i secilës fushë të SMP dhe përcaktimi i përmbajtjes së tyre. Secili përkufizim i fushës duhet të jetë i bazuar dhe i dokumentuar. Mund të shikohet mundësia e matjes së integruar të fushave përkatëse. Kjo mund të arrihet duke i bashkuar disa fusha me natyrë të përafërt të treguesve, apo edhe duke qëndruar të ndara. Përdor vazhdimisht kriteret për fushat nga formati i SMP.
- **Rezultatet.** Përkufizimi standard se çfarë synohet të arrihet me secilin rezultat të fushës përkatëse, duke ruajtur gjithnjë ndërlidhjen me objektivat dhe treguesit përkatës. Është e preferuar që rezultati të përmbajë sa më shumë që është e mundur nga fusha përkatëse. Përdor vazhdimisht kriteret për rezultatet nga formati i SMP.
- **Treguesit.** Përkufizimi standard i secilit tregues dhe përcaktimi i qartë dhe i saktë i asaj çfarë duhet të matë dhe si duhet të matë. Parimet themelore për një tregues të formuluar mirë janë: të përfshijë sa më shumë që është e mundur nga fusha që matë, të prodhojë më shumë informata se sa statistika, të jetë në harmoni të plotë me treguesit tjerë dhe me rezultatin përkatës dhe të pasqyrojë qartë arritjen e rezultatit përkatës. Të analizohet me kujdes se cili lloj i treguesëve është më i përshtatshmi për të matë arritjen e rezultatit përkatës dhe lidhshmëria e drejtpërdrejtë me rezultatin përkatës. Të zhvillohet harta e treguesve për secilin rezultat dhe fushë përkatëse.

Organizimi i punëtorive

Të gjithë ZP e GPSE dhe ekspertët e MAPL dhe DEMOS, formojnë Grupin punues të përbashkët të ekspertëve (GPPE) i cili udhëheqet nga Udhëheqësi i Departamentit për Performancë dhe Transparencë të Komunave. GPPE zhvillon dhe miraton planin dhe orarin e organizimit të punëtorive të GPSE.

ZP udhëheqin tërë procesin e organizimit të punëtorive të grupit përkatës në përputhje me planin dhe orarin e punëtorive. Përpilojnë listën e dokumenteve të nevojshme dhe të materialeve tjera të punës dhe i sigurojnë ato në format e përshtatshme të punës për secilin anëtar të GPPE.

Bashkërendon të gjitha punët në GPPE dhe ndërmjet GPPE me GPSE. Krijonë listën e GPPE me të gjitha shënimet e kontaktit dhe krijojnë kanalet e komunikimit zyrtar për procesin. I ftojnë në takim anëtarët e GPPE përkatës dhe u dërgojnë me kohë materialet e nevojshme për zhvillimin e punëtorive në përputhje me orarin. ZP e udhëheqin zhvillimin e punëve në punëtori dhe sigurojnë zbatimin e metodologjisë standarde të punës së GPPE. GPPE kujdeset, nëpërmjet sekretarisë, që gjatë punëtorisë të regjistrojnë të gjitha punët që janë të rëndësishme për nxjerrjen e përfundimeve dhe rekomandimeve për fushat, rezultatet dhe treguesit që i trajtojnë. ZP udhëheqin punën drejt zhvillimit të dokumenteve përkatëse për temat që i trajtojnë.

ZP janë përgjegjës për dokumentimin e secilës fazë të zhvillimit të punëve dhe të përgadisnin raportet e punës së GPSE. Secili ZP është përgjegjës për sajimin e dokumenteve përkatëse që trajtojnë fushat, rezultatet dhe treguesit e fushave përkatëse në GPSE. ZP prezanton punën e GPSE në GPPE, pas redaktimit të dokumenteve përkatëse në GPPE. Numri i punëtorive përcaktohet me planin përkatës të punëtorive.

Plani i punëtorive

Punëtoritë organizohen nga GPPE sipas një plani të miratuar paraprakisht. Plani i trajnimeve ndihmon në planifikimin e burimeve njerëzore dhe të mjeteve financiare për organizimin dhe zhvillimin me sukses të punëtorive. Për zhvillimin me sukses të procesit të rishikimit janë planifikuar gjithsej 4 punëtori: një punëtori informuese, dy punëtori zhvilluese dhe një punëtori konfirmuese.

Punëtoritë e parë informuese (1 ditë)

Nr	GPSE	Pjesëmarrsit	Data	Vendi	Buxheti
1	GPPE	13	12.11.2015	Sipas marrveshjes	
	GPSE 1- 5	87			
	Gjithsej	100			

Seanca plenare. Në këtë seancë bëhet komfirmimi i grupeve punuese, komfirmohen ZP e secilit grup dhe informohen ekspertët e grupeve punuese për formatin dhe metodologjinë e punës nëpërmjet një prezantimi të përgjithshëm.

Puna në grupe. Secili ZP organizon takime të veçanta me grupet e tyre punuese (sipas agjendës përkatëse), në të cilat shpërndahet materiali punues në fletsh dhe lista e dokumenteve zyrtare dhe profesionale për secilën fushë përkatëse që duhet rishikuar. ZP jep udhëzime specifike të përgatitura më parë për metodologjinë dhe udhëzimet specifike të grupit punues. Materialet dhe lista e materialeve në fletsh i jepet secilit ekspert të grupit për t'u përgatitur për punëtorinë e ardhshme.

Punëtorinë e dytë (3 ditë)

Nr	GPSE	Pjesëmarrsit	Data	Vendi	Buxheti
1	GPPE	13	19.11.2015	Sipas marrveshjes	
	GPSE 1- 5	87	21.11.2015		
	Gjithsej	100			

Seanca plenare. Në këtë seancë ekspertët e grupeve informohen për përmbajtjen e punëtorisë, komfirmohen edhe njëherë pjesëmarrësit, metodologjia e punës, materialet e punës dhe pritjet e rezultateve të punëtorisë.

Puna në grupe. Secili ZP organizon takime të veçanta me grupet e tyre punuese (sipas agjendës përkatëse), ku bëhet diskutimi, analiza e materialeve të shqyrtuara më parë (detyrë shtëpie) dhe fillohet me rishikimin e fushave, rezultateve dhe treguesëve përkatës. ZP siguron mjetet e nevojshme të punës nëpërmjet sekretarisë. GPPE monitoron punën dhe jep udhëzime sipas nevojës. Sekretaria bën regjistrimin (foto, video, me shkrim) e zhvillimeve kryesore gjatë punës. ZP nxjerrin përfundimet e secilës seancë të grupeve punuese, ndërsa mbi bazën e tyre GPPE nxjerr përfundimet e punëtorisë në një seancë plenare në fund të punëtorisë.

Punëtorinë e tretë (3 ditë)

Nr	GPSE	Pjesëmarrsit	Data	Vendi	Buxheti
1	GPPE	13	10.12.2015	Sipas marrveshjes	
	GPSE 1- 5	87	12.12.2015		
	Gjithsej	100			

Seanca plenare. Në këtë seancë ekspertët e grupeve informohen për përmbajtjen e punëtorisë, komfirmohen pjesëmarrësit, metodologjia e punës, materialet e punës dhe pritjet e rezultateve të punëtorisë.

Puna në grupe. Secili ZP organizon takime të veçanta me grupet e tyre punuese (sipas agjendës përkatëse), ku bëhet diskutimi, analiza e materialeve të shqyrtuara më parë (detyrë shtëpie dhe punëtorinë paraprake) dhe vazhdohet me rishikimin e fushave, rezultateve dhe treguesëve përkatës. ZP siguron mjetet e nevojshme të punës nëpërmjet sekretarisë. GPPE monitoron punën dhe jep udhëzime sipas nevojës. Sekretaria bën regjistrimin (foto, video, me shkrim) e zhvillimeve kryesore gjatë punës. ZP nxjerrin përfundimet e secilës seancë të grupeve punuese, ndërsa mbi bazën e tyre GPPE nxjerr përfundimet e punëtorisë në një seancë plenare në fund të punëtorisë.

Pas punëtorisë së tretë, GPPE organizon konsultim me disa Kryetarë dhe Drejtorë komunal për të siguruar mendimin e sa më shumë palëve për propozimet e dala nga punëtoritë për SMP.

Punëtorinë e katërt (1 ditë)

Nr	GPSE	Pjesëmarrsit	Data	Vendi	Buxheti
1	GPPE	13	19.02.2015	Sipas marrveshjes	
	GPSE 1- 5	87			
	Gjithsej	100			

Puna në grupe. Secili ZP organizon takime të veçanta me grupet e tyre punuese (sipas agjendës përkatëse), ku bëhet diskutimi dhe komfirmimi i komenteve pas zhvillimit të verzionit të parë të dokumenteve. Secili grup punues i mbledhë komentet e komfirmuara dhe i përcjellë në GPPE. GPPE analizon komentet e grupeve punuese dhe i përfshinë në tekstin e dokumenteve përkatëse.

Seanca plenare. Në këtë seancë GPPE prezanton listën e komenteve të përfshira në verzionin e parë të dokumenteve dhe jep arsyetimin profesional për mos përfshirjen e komenteve tjera. GPPE prezanton verzionin e parë të dokumenteve pas përfshirjes së komenteve.

Pyetësor ndihmues

Për kontrollimin e punëve drejtë qëllimit të procesit, është e preferuar që të përdoren disa instrumente ndihmëse. Në këtë rast është me rëndësi të përdoren disa pyetje ndihmëse për secilin nivel të trajtimit të punëve: për nivelin e fushave, të rezultateve dhe të treguesëve.

Niveli i fushave

- Cilat shërbime të fushave përkatëse kanë ndikim më të madh në përmirësimin e mirëqenies së qytetarëve?
- Cilat janë fushat me të cilat më së miri mund ta matim performancën e komunave?
- Cilat fusha të sistemit aktual nuk mundësojnë prodhimin e informatave të mjaftueshme për matjen e performancës së komunave?
- Cilat fusha të sistemit aktual mund të bashkohen dhe mundësojnë matjen e integruar të performancës?
- Cilat fusha tjera, që nuk janë pjesë e sistemit aktual, janë prioritet i komunave dhe të rëndësishme për matjen e performancës?
- Performanca e cilave fusha është e ndërlidhur me planifikimet e komunave?

Niveli rezultateve

- Cilat rezultate e masin më së miri performancën e komunave në fushën përkatëse?
- Cili është numri më i vogël i mundshëm i rezultateve që mundëson matjen më të mirë të fushës përkatëse apo të fushave të integruara?
- A është plotësisht i matshëm rezultati përkatës?
- A mund të sigurojë, sistemi i rishikuar, informata të vlefshme për rezultate që tregojnë cilësi?
- E kemi të qartë se si formulohen rezultatet që masin sasi dhe si formulohen rezultatet që masin cilësi?
- A jemi siguruar se rezultati përkatës mund të matet me numrin më të vogël të mundshëm të treguesëve?
- A jemi siguruar se rezultati përkatës është i ndërlidhur plotësisht me rezultatet tjera dhe me të gjithë treguesit që e masin rezultatin përkatës?
- A mund ta kuptojmë performancën e fushës përkatëse nëpërmjet një shifre të vetme nga rezultatet e saj?
- A janë të gjitha rezultatet e fushave apo fushës, në harmoni të plotë me objektivat dhe qëllimin e SMP?
- A duhet të jetë pjesë e sistemit matja e kënaqshmërisë së qytetarëve?
- A ndikon rezultati përkatës në rritjen e kapaciteteve planifiku GPPE dhe vendimmarrëse në komunë?
- A ndikon rezultati përkatës në promovimin e përgjegjësisë dhe llogaridhënies së organeve të pushtetit lokal?
- A ndikon rezultati përkatës në rritjen e performancës së organeve të pushtetit lokal?
- A i plotëson rezultati përkatës nevojat e qytetarëve dhe palëve të interesit?

Niveli i treguesëve

- Cili është numri më i vogël i mundshëm i treguesëve, që e matë më së miri rezultatin përkatës?
- A është treguesi përkatës plotësisht i matshëm dhe sa është i qëndrueshëm në kohë?
- A jemi siguruar se treguesi përkatës matë sasi ose cilësi?

- A jemi siguruar se treguesi përkatës siguron mjaftueshëm informata për rezultatin përkatës, është plotësisht relevant me rezultatin (sa matë vertikalisht)?
- A është treguesi përkatës në harmoni të plotë me treguesit e tjerë që sigurojnë informata plotësuese për të njëjtin rezultat (sa matë horizontalisht)?
- A jemi të sigurtë se i kemi klasifikuar drejtë dhe qartë treguesit që masin lloje të ndryshme të produkteve, si: treguesit e pragut, treguesit e prodhimit, treguesit e rezultatit apo treguesit e ndikimit?
- A e kemi zhvilluar hartën e shpërndarjes së treguesëve sipas rezultateve dhe fushave?
- A jemi siguruar se lloji përkatës i treguesit është planifikuar të matë rezultatin përkatës?
- A duhet të ketë sistemi i treguesëve të dhëna për matjen e treguesëve?
- Cilat të dhëna sigurojnë informata të mjaftueshme për matjen e treguesit përkatës?
- A i kemi zhvilluar disa kriteret themelore mbi bazën e të cilave do të zgjedhen të dhënat që sigurojnë informata të mjaftueshme dhe të vlefshme për treguesin përkatës?

Këto pyetje themlore mund të përdoren edhe si listë kontrolluese të GPPE për drejtimin e procesit drejt përfundimit të dëshiruar dhe aritjes së qëllimit të tij.

Korniza për rishikimin dhe vlerësimin e fushave

Fusha	Analiza	Vlerësimi i treguesve	Kriteret e SMP	Raportet e performancës / përvoja	Rekomandim
Shërbime administrative	+	-	-	+	Të mbahet

Korniza për rishikimin dhe vlerësimin e rezultateve

Rezultati	Analiza	Vlerësimi i treguesve	Kriteret e SMP	Raportet e performancës / përvoja	Rekomandim
shfdlgeo	+	-	-	+	Të mbahet

Korniza për rishikimin dhe vlerësimin e treguesve

Treguesi	Analiza	Vlerësimi i treguesve	Kriteret e SMP	Raportet e performancës / përvoja	Rekomandim
shdslafigf	+	-	-	+	Të mbahet

Korniza për rishikimin dhe vlerësimin e të dhënave

E dhëna	Analiza	Vlerësimi i treguesve	Kriteret e SMP	Raportet e performancës / përvoja	Rekomandim
shdksdd	+	-	-	+	Të mbahet

Zhvillimi i dokumenteve

Gjatë rishikimit të SMP nga GPSE, ZP mbajnë shënime dhe nxjerrin përfundimet, të cilat shfrytëzohen për zhvillimin e verzionit të parë të dokumenteve përkatëse të SMP. ZP së bashku me GPSE është përgjegjës për

zhvillimin e verzionit të parë të dokumentit për fushat, rezultatet dhe treguesit. Nëse ka mendime ndryshe për ndonjë pikëpamje gjatë punës, shënohen dhe i bashkëngjitet dokumentit të parë të punës, të cilat shqyrtohen në GPPE. ZP dhe GPSE janë të obliguar që të konsultojnë vazhdimisht formatin e SMP, planin e veprimit dhe dokumentet tjera gjatë procesit të rishikimit dhe riformësimit të SMP. Dokumenti i parë për SMP e rishikuar duhet të jetë në përputhje të plotë me parimet, objektivat dhe kriteret e përcaktuara në formatin e SMP. Puna e GPSE dhe ZP ndihmohet nga sekretaria e projektit.

Verzioni i parë i dokumentit për SMP e rishikuar, me të gjitha përfundimet, komentet mospajtuese dhe rekomandimet, dorëzohen tek GPPE. GPPE bën analizën e të gjitha dokumenteve dhe harton verzionin e parë të dokumentit përfundimtar. GPPE, në veçanti pjesa e ekspertëve, bën riformulimet përfundimtare të tekstit në përputhje me kriteret, parimet, objektivat dhe qëllimin e rishikimit të SMP. Ekspertët, në përputhje me verzionin e parë të dokumentit të SMP të rishikuar, zhvillojnë pakon e dokumenteve për funksionalizimin e SMP. Llojet e dokumenteve të zhvilluara janë të përcaktuara me planin e veprimit tek formati i SMP. Pakoja e dokumenteve duhet të zhvillohet nga ekspertët sipas një formati standard dhe një metodologjie të shkruarit standard. Është e obligueshme që teksti i dokumenteve të jetë i shkruar me një gjuhë të rrjedhshme dhe të kuptueshme administrative.

Dokumentet për SMP e rishikuar diskutohen sipas një orari të planifikuar edhe me palët e ndryshme të interesit para miratimit përfundimtar nga KK dhe MAPL. Jo të gjitha dokumentet diskutohen dhe prezantohen me palët e ndryshme të interesit. Nuk diskutohen dokumentet profesionale që kanë të bëjnë me udhëzimet e funksionimit të SMP, si doracakët e ndryshëm.

Të gjitha dokumentet e miratuara nga MAPL, botohen në formën fizike dhe elektronike dhe duhet të jenë të qasshme për institucionet dhe publikun.

SISTEMI I MENAXHIMIT TË PERFORMANCËS SË KOMUNAVE

REVIDIMI DHE PLOTËSIMI

Ndryshimet dhe plotësimi me rezultate dhe tregues i SMP

Prishtinë, Dhjetor 2017

Me kërkesën e MAPL-së në Shtator të vitit 2017, është bërë shqyrtimi i listës me tregues plotësues për plotësimin e sistemit të SMP-së të vitit 2016.

Me mbështetjen e projektit DEMOS të organizatës Helvetas, dhe në bashkëpunim me MAPL-në, është shqyrtuar lista e treguesve për përfshirje në sistemin e vitit 2016.

Janë shqyrtuar dhe adaptuar sipas strukturës aktuale dhe kriterëve të sistemit të SMP-së gjithsej 12 tregues, për sistemin e të cilëve janë ndërtuar edhe 3 rezultate të reja. Treguesit e shtuar janë sistemuar mbrenda strukturës aktuale të fushave.

Procesi i revidimit ka përfunduar më 31 Dhjetor 2017, me prodhimin e këtij versioni të dokumentit të SMP-së, së bashku me plotësimet në sistemin e formularëve për raportim dhe udhëzuesve për tregues.

Fusha Nr.	Rezultati	Nr. Ref	Treguesi
2	Sigurimi i pjesëmarrjes së qytetarëve në procesin e vendim-marrjes në komunë	2.1.4	% e njoftimeve të publikuara për mbajtjen e 2 takimeve publike
	Sigurimi i llogaridhënies dhe respektimi i afateve ligjore në proceset e Kuvendit Komunal	2.3.1	% e miratimi me kohë i propozim buxhetit vjetor komunal nga Kuvendi Komunal
		2.3.2	% e diskutimeve për raportin e buxhetit nga Kuvendi Komunal për vitin paraprak
		2.3.3	% e diskutimit të raportit të performancës komunale nga kuvendi komunal për vitin paraprak
		2.3.4	% mbledhjeve të KK me pjesëmarrje të kryetarit të komunës
	Sigurimi i masave antikorupsion ne administratën e komunes	2.4.1	% e raportimit të planit vjetor të planit të integritetit para kuvendit komunal
		2.4.2	% e zyrtarëve të suspenduar komunal në raport me akuzat e ngritura ndaj tyre
Fusha Nr.	Rezultati	Nr. Ref	Treguesi
3	Sigurimi i barazisë dhe mbrojtja nga diskriminimi	3.1.4	% e grave dhe vajzave pjesëmarrëse në takimet publike
		3.1.5	% e zyrtarëve të emëruar politik gra dhe vajza në postet politike në komunë
	Sigurimi i trajtimit të barabartë në kuadrin e menaxhimit të burimeve njerezore	3.3.1	% zbatimit të skemës në shpërndarjen e vlerësimeve të punës për shërbyesit civil
		3.3.2	% e vendeve të hapura të punës janë procesuar përmes SIMBNj
		3.3.3	% e prezantimit për diskutim në kuvendin komunal të raportit vjetor të zyrës së personelit të komunës për vitin paraprak

Ndryshimi dhe plotësimi ka prekë edhe treguesit 2.2.1; 2.2.2; dhe 2.2.6, në pjesën e udhëzimeve, ku është theksuar rëndësia e kriterit të zbatimit gjuhëve gjatë matjes dhe raportimit për këta tregues.